

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Birleşim
19 Ekim 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Dersim'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Suriye sorunu ve yaşanan gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.-Bursa Milletvekili Refik Özen'in, Bosna Hersek'in kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Cumhurbaşkanının Bakanlar Kurulu sonrası esnaflarla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması
- 2.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 3.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ve Aliya İzzetbegović'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 4.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesindeki skandallara ilişkin açıklaması
- 5.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Valisi Gökmen Çiçek'in İl Koordinasyon Kurulunda yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması
- 6.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, staj sigortasına ilişkin açıklaması
- 7.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, besicilerin zor durumda olduğuna ilişkin açıklaması
- 8.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, okullarda sağlık, rehberlik ve danışmanlık birimlerinin kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 9.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Etlik Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması
- 10.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'a eğitim alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması
- 11.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin'in öğrenci yurt kapasitesine ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 12.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, açılışını Cumhurbaşkanının yaptığı Muhtarlar Evine ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ve Aliya İzzetbegović'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 14.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 15.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 16.- Ankara Milletvekili Ayhan Altuntaş'ın, ehliyet ve pasaport sorununa ilişkin açıklaması
- 17.- Isparta Milletvekili Recep Özel'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, Aliya İzzetbegović'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne ve muhalefetin kullandığı "Geliyor gelmekte olan." cümlesine ilişkin açıklaması
- 18.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Konteyner Ana Aktarma Limanı'na ilişkin açıklaması
- 19.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, Yalova-Armutlu tünellerine ilişkin açıklaması
- 20.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Tarsuslu üzüm ve zeytin üreticilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 21.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Toprak Mahsulleri Ofisinin uygulamalarındaki çelişkiye ilişkin açıklaması
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, dünya şampiyonalarında başarılı olan milli sporcularımız Fatih Bozkurt ile Derya Ceren Çağlayan'a, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yanlış ekonomi politikalarına, TÜRK-İŞ'in açıklamış olduğu 2022 Eylül ayı açlık ve yoksulluk rakamlarına ve mutfak enflasyonuna ilişkin açıklaması

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Aliya İzzetbegoviç'in vefatının seneidevriyesine, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, Çukurca'da gerçekleştirilen hain saldırının yıl dönümüne, savunma sanayisi alanındaki başarıya, TAYFUN füzesine ve dünya şampiyonalarında başarılı olan millî sporcularımız Fatih Bozkurt, Ahmet Ekrem Taşkınoğlu ile Derya Ceren Çağlayan'a ilişkin açıklaması

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara'da Muhtarlar Evi açılışının yarattığı trafik sorununa, HDP vekillerine gelen ziyaretçilerin Meclise girişte yaşadıkları mağduriyete, Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya, sınır ötesi operasyonlarda kimyasal silah kullanıldığına dair iddialara ve Cizre'de 30 Ekimde yapılması planlanan müzik festivaline ilişkin açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, bugün Ankara'da yapılan muhtarlar toplantısına, Aliya İzzetbegoviç'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne, Bülent Özveren'in vefatına, Eurovision Şarkı Yarışması'na, Plan ve Bütçe Komisyonunda Merkez Bankası bürokratinin verdiği cevaba, Meclis İftiğüzü'nü yasamanın değiştirebileceğine, Cumhurbaşkanının sansür yasasıyla ilgili değerlendirmelerine ve AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya, Elâzığ Madenciler Derneğinin mahkemeye yaptığı başvuru ve suç duyurusuna ilişkin açıklaması

26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasını araştırmak için kurulacak olan komisyona, Aliya İzzetbegoviç'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.-Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği'nün yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği'nün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Taner Yıldız'ın birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, engelli bireylerin hak ve özgürlüklerine ilişkin açıklaması

33.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar PTT'de taşeron işçi olarak çalışan posta dağıtıcılarına ilişkin açıklaması

34.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Nevşehir'in çevre yolu sorununa ilişkin açıklaması

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Hüseyin Aydın'ın vatandaşı stokçuluk yapmakla suçlamasına ilişkin açıklaması

36.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Genel Kurul Salonu'ndaki elektronik sistemin yetersizliğine ve AK PARTİ milletvekillerinin yeterli sayıda bulunmamasına ilişkin açıklaması

38.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

41.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

42.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Turgutlu ilçesinin merkezinden geçen Ankara-İzmir kara yoluna ilişkin açıklaması

43.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zulmeden iktidara ilişkin açıklaması

44.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, RTÜK'ün üye seçimine ve Tele1'e verdiği cezaya ilişkin açıklaması

45.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

46.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, AK PARTİ Hükûmetinde akademik kariyerin ve liyakatin hiçe sayıldığına ilişkin açıklaması

47.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, gençlerin ve veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması

48.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, RTÜK'ün Tele1'e verdiği cezaya ilişkin açıklaması

49.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, RTÜK'ün Halk TV, Tele1 ve KRT'ye arka arkaya ceza kestiğine ilişkin açıklaması

50.- Kırklareli Milletvekili Trabi Kayan'ın, buğday çiftçisinin zararda olduğuna ilişkin açıklaması

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bugün yaptığı açıklamalarıyla hem Kürtlere hem de kadınlara hakaret ettiğine ilişkin açıklaması

52.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kurulması karara bağlanan Meclis araştırması komisyonu için gruplarına düşen üye isimlerini içeren dilekçeyi Divana verdiklerine ilişkin açıklaması

53.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, İstanbul Milletvekili Hda Kaya'nın 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, şehit Polis Memuru Hızır Bekir Baybörü'ye ilişkin açıklaması

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI

A) n Görüşmeler

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6598)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6599)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6600)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6601)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6602)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının nlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6603)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir nal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının nlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6604)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının nlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin nergesi (10/6605)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Balkan Wushu Kung Fu Şampiyonası'nda altın madalya alan Sıla Zeynep Turan ve antrenörüne "Hoş geldiniz." denilmesi

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğmuş'un, HDP Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş'ın Genel Kurulda yaptığı açıklama hakkında kendilerine ulaşan bilgi notuna ilişkin konuşması

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Bakanlık bünyesinde Memur-Sen üyesi olan yönetici ve personele ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/71812)

19 Ekim 2022 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Dersim'in yerel sorunları hakkında söz isteyen Tunceli Milletvekili Alican Önlü'ye aittir.

Buyurun Sayın Önlü. (HDP sıralarından alkışlar)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Dersim'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce Bartın'da maden ocağında iş cinayetinde yaşamını yitiren maden emekçilerini saygıyla anıyor, ailelerine ve halklarımıza başsağlığı diliyorum.

Yine, tecridin, hak ihlallerinin ve işkencenin en yoğun yaşandığı cezaevlerinde rehin tutulan başta Nurhayat Altun, Edibe Şahin, Mehmet Ali Bul şahsında tüm yoldaşlara sevgi ve selamlarımı yolluyorum.

Değerli milletvekilleri, halkı 1937-1938'de terteleyle uğratılmış, zorla yerinden yurdundan göç ettirilmiş; dili, râhıhak inancı, Kürt Alevi kimliği tarihsel olarak inkâr edilen, resmî adı "Tunceli" ama kadim ve gerçek ismi "Dersim" olan kentin sorunları üzerinde söz almış bulunmaktayım. Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Geçmişte Dersim'e yönelik tedip ve tenkil siyaseti reva görülmüştü. Bu siyaset günümüzde daha farklı yöntemlerle devam etmektedir. Göç ettirme politikalarında geçmişte köyler bombalanır, yakılır, boşaltılır, insanlar sürgüne zorlanırdı. Bugün ise yasaklı bölgeler, koruyuculuk, ajanlık ve muhbirlik dayatılarak insanlar sürgüne zorlanmaktadır. Doğa kıyımı ise... Geçmişte savaş uçaklarından atılan bombalarla insanların yanı sıra ormanlar ve doğal yaşam katlediliyordu. Şimdi ise "ağaç kesimi" adı altında doğa, "restorasyon" adı altında inanç yerleri, "av turizmi" adı altında da yaban hayat katledilmektedir. Batıda Akbelen, Kaz Dağları, Kuzey Ormanları rant uğruna katledilirken Dersim'de bu "güvenlik" adı altında yapılıyor. 145 maden projesinin bulunduğu Dersim'de her geçen gün yeni bir maden sahası daha ilan ediliyor. Yaban hayatı, su, toprak kirletiliyor. Dünyanın sayılı tatlı su kaynaklarından olan ve bölge insanının da kutsal kabul ettiği Munzur, Pülümür ve Tahar Çayları üzerindeki barajlar, HES'ler, ocaklarla yok edilmek istenmektedir.

İnanca saygısızlık ve asimilasyon politikalarında ise nüfus oranına göre Alevilerin en yoğun yaşadığı Dersim'de inanç saldırı altındadır. Karakollarda, lojmanlarda elektrik direklerine takılan hoparlörlerden günde beş vakit ezan okutmak Alevi inancına, kültürüne, aynı zamanda ezanın kendisine bir saygısızlıktır.

Başta Munzur Üniversitesi olmak üzere devlet kadroları cemaat ve tarikatlarla doldurulmuş, bu kadrolar Dersim'de Alevi inancına karşı faaliyet yürütmekte, kimi cemevlerine ise etnodinsel kırım uygulanmaktadır.

Kimi ilçelerimizin güncel sorunları ise şunlardır: Dersim merkezde kayyumun yarattığı tahribatlar hâlâ giderilmiş değildir. Yıllardır söz verilmesine rağmen Pertek Köprüsü yapılamamıştır. Depremden zarar gören ve barakalarda yaşamak zorunda kalan köylülerin evleri hâlâ teslim edilememiştir. Doğa talanına rağmen Nazımiye yolu hâlâ tamamlanamamıştır. Mazgirt'te çekilişi tamamlanan TOKİ konutları bir türlü başlatılamamıştır. Pülümür ve pek çok ilçede yayla ve mera yasaklanarak hayvancılık ve arıcılık yapılamaz hâle getirilmiştir. Pertek ve Ovacık ilçelerinde -aralarında kolluk güçlerinin de bulunduğu- cinsel istismarın üstü örtülmüştür. Dört bir yanı yirmi dört saat kameralarla gözlenen, kalekollarla garnizon kentine çevrilmiş kentte bin günü aşkındır Gülistan Doku bulunamıyor.

Devlet kurumlarının durumu ise Dersim'de mülki amirler ve kimi kurum müdürleri AKP il başkanından talimat alarak karakollarda askerî törenle karşılanmaktadır. Emniyetin içinde çöreklenmiş çeteler karakolu basarak bir genci linç edebilmektedir. İşsizlik, gözetim, soruşturmalar ve ajan dayatmalarıyla gelecek umutlarını yitiren gençler ya sürgüne ya cezaevine ya da intihara sürüklenmektedir. Dersim'e hiçbir yatırım yapmayan Hükûmet, yoksulluğa ittiği insanlarımızı koruculuğa iterek, zorlayarak toplum içinde ikilik yaratmaktadır. Öğrencilerin yurt sorunu hâlâ çözülmemiş değildir.

Değerli milletvekilleri, bu sorunlar yirmi yıllık değil; inkârın, asimilasyonun yüz yıllık sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Salt iktidar değişikliğiyle kimlik, inanç, dil ve tarihsel sorunlar çözülemez. Bunun için zihniyet ve bir rejim değişikliğine ihtiyaç vardır.

Buradan iktidarı hedefleyen ve ülkeyi yönetmeye talip olanlara da seslenmek istiyoruz: Dersim'in sorunlarını çözmek için sahibi bir siyasete, gerçekçi politikalara ihtiyaç vardır. Dersim'in inancını, dilini, kimliğini yani eşit yurttaşlık hakkını anayasal güvenceye kavuşturmadan Dersim'in sorunlarını çözemezsiniz. Dersim terteleleriyle yüzleşmeden ne Kürt sorunu ne Alevi sorunu çözülür ve bu köklü sorunlar çözülmeden de ülkede birlik, kardeşlik de oluşmaz yani kısacası, Dersim'in sorunlarını çözmeden Türkiye demokratikleşemez.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Suriye sorunu ve yaşanan gelişmeler hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Suriye sorunu ve yaşanan gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu ve bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Yapacağım bu gündem dışı konuşmamla Suriye krizi ve Suriyelilerden dolayı yaşanan sorunlara değineceğim.

Değerli arkadaşlar, bu bir yabancı düşmanlığı yaratma veya milliyetçilik duygularını şahlandırmaya konuşması değildir; bu konuşma, gençlerimizin, demokrasimizin, milletimizin geleceği için yapılan yanlışları gözler önüne serme konuşmasıdır.

Değerli milletvekilleri, en son, İçişleri Bakanlığı tarafından yaklaşık iki ay önce yapılan açıklamaya göre ülkemizde oy kullanacak Suriyeli seçmen sayısı 120 bin olarak açıklanmıştı. İlk anda 58 milyon seçmeni olan Türkiye'de 120 bin Suriyeli seçmen etkisiz bir rakam olarak görülebilir ancak önemli olan, bu Suriyeli seçmenlerin nerede kümelandikleridir. 120 bin Suriyeli seçmenin 24 bini yani yüzde 20'si Hatay'dadır. 2019 yerel seçimlerinde Hatay'daki Suriyeli seçmen sayısı 13 bindi, şimdi olmuş 24 bin yani artış yüzde 85. Hatay'daki Türk seçmen sayısı artışı ne kadar biliyor musunuz? Yüzde 5. Türk seçmen sayısı yüzde 5 artarken Suriyeli seçmen yüzde 85 artıyor. Bu artış hızı böyle devam ederse beş on yıl sonra Hatay'daki seçimlerde ne olacağını kimse kestiremez. Bu, Türkiye için de Hatay için de bir risktir. Bir diğer risk, Suriyeliler tarafından ülkemizde yapılan kayıt dışı ticaretin ekonomimizdeki kayıt dışılığı artırmasıdır. Sınırlar kevgire döndü; Suriye'den usulsüz olarak getirilen zeytinyağı, tahıl gibi vergisi ödenmeyen bu mallar, namuslu, vergisini ödeyen çiftçimizi, esnafımızı mağdur ediyor.

Nakliye sektörü de ihracatçımız da çok mağdur; sınır kapılarımız açık olduğunda Suudi Arabistan'a iki günde ulaşacak yük şimdi gemiyle ancak yirmi günde ulaşabiliyor. İhracatımız âdeta baltalanıyor.

Suriyeli kadınlarla yapılan ikinci evliliklerde kadınlarımız mağdur ediliyor, aile yapımızı tehdit ediyor, Suriyeli ailelerin çocuk sayıları da Türk ailelerden 2-3 kat daha fazla.

Suriyelilerin kayıt dışı çalıştırılması işsizliği de artırıyor. Bizim mühendisimiz dahi iş bulamazken Suriyeliler ortalıkta cirit atıyor. AKP'nin bu yanlış Suriye politikasından dolayı sınır ticaretimiz de sıfıra düştü. Örnek vermem gerekirse, Antakya'nın ünlü Uzun Çarşı'sının Suriye krizi öncesi bavlul ticaretinden dolayı ciro su 750 bin dolardı ama şu anki ciro 50 bin dolara düştü. Bu risklerin acilen bertaraf edilmesi gerekir. Peki, nasıl çözeceğiz? Suriyelileri davulla zurnayla ülkelere geri göndereceğiz. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, Suriyelileri ülkelere geri gönderme noktasında 4 aşamalı bir formül açıkladı. Nedir bu 4 aşama?

1) Suriye'nin toprak bütünlüğünü koruyarak, bir an önce diplomatik ilişkiler kurarak merkezî yönetimle diplomatik olarak masaya oturup barış yapacağız ve karşılıklı büyükelçilikler açacağız.

2) Suriyeliler ülkelere döndüklerinde can ve mal güvenliklerini garanti altına almak için yine Suriye merkezî yönetimiyle ama bu sefer Birleşik Milletlerin de devrede olduğu bir protokol yapacağız.

3) Bu insanlar ülkelere döndükleri zaman eğitim, sağlık, ulaşım, barınma gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmasını garantileyeceğiz. Bunu da Avrupa Birliğinden alacağımız fonlarla, bizim müteahhitlerimizin Suriye'de yapacağı evlerle, yollarla, hastanelerle, okullarla, kreşlerle sağlayacağız.

4) Suriyelilerin ülkelerinde iş sahibi olmalarını garantileyeceğiz. Ülkemizin girişimcilerini Suriye'de yeniden fabrikalar kurma konusunda teşvik edeceğiz; böylece Suriyeliler işe, aşı kavuşacak.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Suriyeliler sorununu, bu sorunun yaratıcısı olan AKP çözemez. Kendi iktidarının devamlılığı dışında bir derdi olmayan, Suriyelilerle de vatandaşıyla da empati yoksunluğu bulunan AKP, bu sorunu çözemez. Türkiye'yi yolgeçen hanına çeviren AKP, bu sorunu çözemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Bu sorunu ancak insani değerlere önem veren, vicdanlı, ahlaklı, adalet sahibi, vizyon sahibi bir lider yani ancak Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu çözebilir. Bu sorunu ancak 6'lı masa çözebilir. Bu sorun çözüldüğünde kavgalar nedeniyle ticarette yaşadığımız 100 milyarlarca dolarlık kayıp geri gelecek, ihracatımız artacak, nakliye maliyetleri düşecek, bu 2 sektörün iş hacmi de kârlılığı da katlanacak, kayıt dışılık azalacak. Şimdi Kıbrıs'a seferler düzenleyen HADO, artık Lazkiye'ye seferler yapmaya başlayacak. Kazanan çiftçimiz olacak, kazanan ihracatçımız olacak, kazanan nakliyecimiz olacak, kazanan esnafımız olacak, kazanan sanayicimiz olacak, kazanan Türkiye olacak. Bu çözümde bir tek kaybeden olacak o da bu iktidardan düşecek olan AKP olacak.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Bosna Hersek kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekili Refik Özen'e aittir.

Buyurunuz Sayın Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bilge Kral'a, Allah rahmet etsin.

3.-Bursa Milletvekili Refik Özen'in, Bosna Hersek'in kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

REFİK ÖZEN (Bursa) – “Gözlerinden salıncaklar kuruludur gökyüzüne.

Ufka ayarlı bakışlarından yarınlar adanmış zaferler tüter.

Sessiz bir çiğluktur o.

Kuşatılmış duyguların, hapsedilmiş hayallerin özgürlüğe açılan kapısıdır.

Bir hayali binlerle bölüşen gönüllerin fatihi Aliya İzzetbegović'tir o.”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yüzyılın en önemli fikir insanlarından, mücadele ve kararlılığın simgesi, Bosna Hersek'in kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümü münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Bartın'da meydana gelen maden kazasında şehadete yükselen madencilerimize rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1925 yılında Bosna Hersek'in Bosanski Samac ilinde Üsküdarlı bir Türk kızının torunu olarak dünyaya gelen Aliya kendisini hep Osmanlı görmüştür. 2 yaşındayken ailesiyle birlikte hayatının en önemli kısmının geçeceği Saraybosna'ya yerleşmiş, hukuk eğitimi görebilmeden önce bir süre avukat olarak çalışmıştır.

Kimileri komutan olur, kimileri cumhurbaşkanı olur, kimileri filozof, mütefekkir, kimileri savaşan biri; Aliya ise hem Devlet Başkanı hem halkının kurtuluş mücadelesine öncülük eden bir komutan hem filozof, mütefekkir, dava adamı ve devlet adamı özelliklerinin hepsini kendisinde toplayan birisiydi. Genç yaşta itibaren İslami çalışmalara ve Müslümanların sorunlarına ilgi gösteren Aliya, Genç Müslümanlar örgütüne üye olduğu gerekçesiyle 1946 yılında üç yıl hapse mahkûm edildi. 1983 yılında Yugoslav mahkemelerinde yargılanırken “Ben Müslüman'ım ve Müslüman kalmaya devam edeceğim.” demiş ve on dört yıl hapse mahkûm olmuştu. Yugoslavya'nın dağılma sürecine girdiği dönemde Demokratik Eylem Partisini kurarak Genel Başkanlığa, komünist yönetimin çökmesiyle birlikte yapılan ilk serbest seçimlerde Bosna Hersek Devlet Başkanlığına seçilmiştir. Sırp ve Hırvat güçlere karşı yürütülen bağımsızlık savaşına liderlik yapmış, 1995 yılında savaşa son veren Dayton Anlaşması'nı imzalamıştır.

Aliya, fikirleri ve eserleriyle çağını kendisine hayran bırakan bir entelektüeldir. O, bir savaşın, bir soykırımın orta yerinde

inandıklarını savunan, inandığı gibi, vicdanlı ve ahlaklı kalabilen bir liderdi. Aliya, ürettiği düşüncenin yaşayan bir örneği idi. Kendisi birinci derecede vazgeçilmez olarak beş temel kavramı savunuyordu; bunlar, İslami bir bilincin inşası, hukuk, özgürlük, ahlak ve eleştiriydi. Genelde dünyanın, özeldede Müslümanların bu beş temel konuda yeniden düşünmelerini istiyordu. Onun zihninde, insanlar hangi inanç ve felsefe mensubu olursa olsun özgürce bir arada yaşayabilirlerdi. “Eğer böyle bir dünya yoksa bunu biz inşa etmeliyiz” anlayışı hâkimdi Aliya’da. Savaşın sonuna doğru barış anlaşmasına giderken “Bizler insan olmaya ve insan kalmaya çalıştık ve başarılı olduk. Ancak, bunu onlardan dolayı yapmadığımızın altını çizmeliyim; kendimizden dolayı insan kalmaya çalıştık. Onlara hiçbir şey borçlu değiliz. İnsan olmak ve insan kalmak, Allah’a ve kendimize karşı sorumluluğumuzdur.” demiştir. “Ben Avrupa’ya giderken başımı önümde eğik gitmiyorum çünkü çocuk, kadın ve ihtiyaç öldürmedik çünkü hiçbir kutsal yere saldırmadık. Oysa onlar bunların tamamını yaptılar, hem de Batı’nın gözü önünde, Batı medeniyeti adına. Bugünkü dünya ve liderlerle adil bir barış yapmak mümkün değil.” diyordu Aliya.

Aradan bunca yıl geçmesine rağmen, özellikle Türkiye olarak yaşadığımız bu süreçte, Batı dünyasıyla ilgili sözlerin ne kadar haklı ve geçerli olduğunu bir kez daha görmüş oluyoruz. Bosna Hersek’te 90’lı yılların ilk yarısında yaşanan özellikle Srebrenitsa’daki o soykırımı hiçbir zaman unutmayacağız. Hollandalı askerlerin koruduğu bir alanda 8.700’ün üzerinde Boşnak kardeşimiz soykırıma uğradı. O zaman herkesin ortak şekilde dillendirdiği bir söz vardı, “Avrupa Bosna’da öldü.” şeklinde ifade ediliyordu. Evet, Avrupa ve temsil ettiği medeniyet Bosna’da o soykırım nedeniyle gerçekten ölmüştü, onun devamında da birçok İslam ülkesinde yaşanan katliamlarla yerin altına gömülmüştü aslında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

REFİK ÖZEN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aliya “Tabuta konulmuş olsa da toprağa gömülmediği sürece Türk, tek güvencemizdir.” diyordu. Vefatından çok kısa bir süre önce hastanede kendisini ziyaret eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a vasiyet niteliğindeki “Bosna’mı koru, Bosna’ma sahip çık. Buralar hep evladıfatihandır, o size emanettir.” sözünü hiç unutmadan, barış ve huzur içinde yaşayan daha güçlü bir Bosna Hersek için mücadelemizi veriyor ve Boşnak kardeşlerimizin yanında olmaya devam ediyoruz.

Bu vesileyle bilge lider merhum Aliya İzzetbegoviç’i bir kez daha rahmetle anıyor, Genel Kurulumuzu, kardeş Bosna halkını ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın vekillere yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Yılmaz...

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz’ın, Cumhurbaşkanının Bakanlar Kurulu sonrası esnaflarla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Bakanlar Kurulu sonrası yaptığı açıklamayla Türkiye genelinde esnaf odalarına kayıtlı tüm işletme sahiplerinin ve esnaf olmak isteyen genç girişimcilerin faydalanacağı 100 milyar TL büyüklüğünde kredi kullanılacağını söyledi. Bu açıklama, esnaf odalarına kayıtlı esnafımızı oldukça sevindirmiştir. Ancak ticaret ve sanayi odalarımıza kayıtlı ve yıllık cirosu 1 milyon TL’nin altındaki esnafımız, bu krediden esnaf odalarına kayıtlı olmadıkları için yararlanamayacaklardır. Ticaret ve sanayi odalarımıza kayıtlı ve ciroları 1 milyon TL’nin altında olan esnafımıza da KGF aracılığıyla aynı şartlarda veya yakın şartlarda kredi sağlanmalıdır. TSO kayıtları olan ancak esnaf odalarına kayıtlı olmayan on binlerce esnafımızın KGF aracılığıyla düşük faizli krediye ulaşması esnafımızı oldukça rahatlatacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

2.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya’nın, 19 Ekim Muhtarlar Günü’ne ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanmasındaki ilk kapı, ilk adım olan muhtarlarımız demokrasimizde ve yönetim modelimizde önemli bir role sahiptir. Muhtarlarımız, devletimiz ile milletimiz arasında kurulan köprünün en güçlü ayağı ve temel direğidir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın muhtarlarımıza olan yüksek hassasiyeti sayesinde, özlük hakları ve sosyal statü düzenlemeleriyle muhtarlarımızın hak ettiği değeri ve önemi kendilerine teslim ettik. Bu vesileyle, öncelikle Osmaniye’imizde görev yapan muhtarlarımız olmak üzere, devlet yönetimimizin ve demokrasimizin ilk adımı ve temeli olan muhtarlarımızın 19 Ekim Muhtarlar Günü’nü kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

3.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, 19 Ekim Muhtarlar Günü’ne ve Aliya İzzetbegoviç’in vefatının 19’uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Demokrasimizin ilk halkasını oluşturan ve hem milleti hem de devleti temsil gibi önemli bir sorumluluğu üstlenen muhtarlar, vatandaşlarımız ile kamu arasında köprü vazifesi görerek bizlere de yardımcı olmaktadır. Hem milleti hem de devleti temsil gibi önemli bir görev yürüten tüm mahalle muhtarlarımızın 19 Ekim Muhtarlar Günü’nü kutluyor, bu vesileyle geçmişten bugüne hayatlarını kaybetmiş muhtarlarımıza Allah’tan rahmet, mekânlarının cennet olmasını diliyorum.

“Her şeye kadir olan Allah’a yemin olsun ki köle olmayacağız.” diyen, hayatını ülkesinin bağımsızlığına adayan bilge lider Aliya İzzetbegoviç’i vefatının 19’uncu yıl dönümünde rahmetle, minnetle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

4.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesindeki skandallara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesinde skandallar maalesef bitmiyor. Genel cerrahi bölümünde böbrek nakli uzmanlarının istifa etmesi sonrasında, yaklaşık 150 böbrek nakli bekleyen hasta mağdur oldu. İstifa eden doktor ya da doktorların rektör ile hastane yönetiminin mobbingi nedeniyle istifa ettiği bilgisi gelmektedir. Mart ayından itibaren böbrek nakli durmuş, vatandaşlar âdeta ölüme terk edilmiştir. Üstelik hastane doktor olmadığını ve nakil yapılamayacağını hastalara bildirmiyor, hastaları aylarca bekletiyor. Bu, resmen bir skandaldır, insanların yaşamlarıyla oynamaktır. Sık sık malzeme yetersizliği, doktor istifalarıyla gündeme gelen ADÜ Hastanesinde 10 milyon liraya alınan MR cihazı ihmal yüzünden temmuz ayında bozulmuştur. Aradan tam üç ay geçmesine rağmen bu cihaz onarılamamış ve yine hastalar mağdur olmuştur. Bu sorunların çözümü sandıktır, geliyor gelmekte olan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Arık...

5.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Valisi Gökmen Çiçek'in İl Koordinasyon Kurulunda yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) - Teşekkür ederim.

2022 yılı 4'üncü Dönem İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı'nda konuşan Kayseri Valisi Sayın Gökmen Çiçek "İlimizi hak ettiği yere getireceğiz, değerlerimizi gün yüzüne çıkaracağız." diyor. Bu ifadeler, yıllardır Kayseri'nin sorunlarını çözdüklerini, hak ettiği yatırımları aldığını söyleyenlerin masal anlattığını, gönül belediyeciliğinin yalanlarla dolu olduğunu, Kayseri'nin sorunlarının devam ettiğini gösteriyor. Öncelikle Sayın Valiye gayretleri için teşekkür ediyorum ama Turizm Değerlendirme Toplantısı'nda hemen yanı başında oturan siyasilerin, vatandaşın sorununa "He de, geç gitsin." diye cevap verenlerle de işinin zor olduğunu düşünüyorum ama umutsuzluğa da kapılmasın, geliyor gelmekte olan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Girgin...

6.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, staj sigortasına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde "staj sigortası" adı verilen ve başlı başına mağduriyet yaratan bu uygulamaya göre, meslek lisesi ve üniversitelerde staj yapanlar ile çıraklık okulunda okuyan öğrenciler aktif olarak çalıştıkları hâlde sigortalarının sadece meslek kazası ve hastalığı kısmı yatmakta olup bu durum emekliliğe başlangıç sayılmamaktadır. Hâlâ yürürlükte olan ve oldukça eski olan bu yasa, emeği yok saymakta, genç yaşta çalışmak zorunda kalan veya bir mesleğe yönelen insanları resmen cezalandırmaktadır. Staj mağdurlarının defalarca bu konuyu dile getirmesine ve hatta "Ortada bir maliyet sorunu varsa borçlanarak onu da karşılayalım." demelerine rağmen hâlâ çözüm getirilmemiştir. "Meslek lisesi, memleket meselesi" diyen ve iktidara sesini duyuramayan 1 milyon 500 bin mağdurun sesine kulak verilsin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Özer...

7.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, besicilerin zor durumda olduğuna ilişkin açıklaması

AYDIN ÖZER (Antalya) - Sayın Başkan, besiciler zorda; internette yüzlerce hayvan satışı ilanı var. Balıkesir İcra Dairesi de bir ilan vermiş; gebe, sağmal, damızlık 97 inek yaklaşık 1,3 milyon liradan satışa çıkıyor. Çünkü ineklerin sağlığı, bakımı ve yem ihtiyaçları için besici kredi çekiyor ama girdiler hep artıyor; ödeyemeyince başka kredi çekiyor ama onu da ödeyemiyor, icra da ahır boşaltıyor. Şimdi, maden işçisine ölümü kader biçen bu ölçsüz iktidar, besicinin de ineğini satmasını "kader" diye nitelendirebilir; yem fiyatlarının son yılda, bir yılda yüzde 70'lerin üzerinde zamlanmasına "fıtrat" diyebilir; hatta maliyeti 10 lira olan çiğ süte 8,5 lira satış fiyatı belirlenmesini yazgı sayabilir. Ama sevgili halkımız, kanmayınız, buz gibi bir sansür yasası çıkarıp "dezenformasyonla mücadele" diyerek bilgiyi bal gibi kendisine çarptıran bu iktidar ve ortakçısını önümüzdeki seçiminizde başınızdan atınız.

BAŞKAN - Sayın Aycan...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, okullarda sağlık, rehberlik ve danışmanlık birimlerinin kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, okullarımız açıldı, yeni eğitim dönemi başladı. Okullar çocuklarımız için zorunluluktur, her çocuk okula kolay bir şekilde ulaşmalıdır. Okullar aynı zamanda çocuklarımızın sosyal ve fiziksel çevresidir, günün önemli bir süresi okullarda geçmektedir. Okul ortamı çocuğun çevresidir ve okul ortamı çocuğun sağlığını olumlu veya olumsuz etkileyebilir. Okul binasının fiziksel uygunluğu, okul içerisindeki öğrenci sayısı önemli faktörlerdir. Bu nedenle, okullarda mutlaka okul sağlık birimi kurulmalıdır. Öğrenci, öğretmen sayısı az olan okullarda ise ortak okul sağlık birimi kurulmalıdır. Çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimi takip edilmelidir; beslenme ve temizlik alışkanlıkları, bulaşıcı hastalıklar yönünden izlenmelidir. Kantinler mutlaka denetlenmeli ve sağlıklı olmaları sağlanmalıdır. Ayrıca, her okulda mutlaka rehberlik ve danışmanlık birimi kurulmalı, her öğrencinin bu birime ulaşması sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Karahocagil...

9.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Etlik Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ankara'nın 2'nci, Türkiye'nin 20'nci şehir hastanesi olan Etlik Şehir Hastanemizin açılışını yaptık. Yüzyılın projelerinden biri olan bu hastane en son teknolojiyle donatılmıştır, bünyesinde 8 ayrı hastane bulunmaktadır. 1 milyon 145 bin metrekareyi aşan alanda 691'i yoğun bakım olmak üzere 4 bini aşkın yatak kapasitesi, 1.000 polikliniği, 125 ameliyathanesi, laboratuvarları, araştırma merkezleriyle sağlıkta çığır açıyoruz. Hastanemiz sadece vatandaşlarımıza değil, tüm çalışanlarına da en üst konforu sağlayacak donanım ile tasarlanmıştır. Hâlen inşası süren 13 ve proje aşamasındaki 2 şehir hastanemizle birlikte, inşallah, 20 olan şehir hastanesi sayımızı 35'e çıkaracağız. Geçmişte en büyük sağlık krizlerinin mimarı muhalefete sesleniyorum: AK PARTİ Hükümeti olarak millete hizmet yolunda yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatıdır diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydemir...

10.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'a eğitim alanında yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, grup toplantımızda Sayın Cumhurbaşkanımız, önümüzdeki hafta Plan ve Bütçe Komisyonuna gelecek olan Cumhurbaşkanlığı bütçesine vurgu yaptı ve bir hususun altını çizdi "Millî Eğitim mevzuunda bizden önceki bütçede 10 milyar öngörülen bütçe değeri bizimle beraber 58 kat artmış." dedi. Bu, çok çok kalibidikkat bir vurgudur. Ben de buna işaret olsun diye Erzurum'a yapılan yatırımları burada not düşmek istiyorum.

Erzurum'da bizim iktidarlarımızın döneminde 42 adet anaokulu yapmışız, 270 ilkokul yapmışız, 49 ortaokul yapmışız, 65 lise, 53 pansiyon, 176 öğretmen lojmanı yapmışız. Spor salonu, atölye, halk eğitim merkezi, rehberlik araştırma merkezi, öğretmenevi, özel eğitim okulu, buna benzer çok sayıda yatırım yapmışız ve bunların toplam değeri 6 milyar 100 milyona baliğ olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Dolayısıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın vurgusunu teyit eden bir gelişmedir, kendisine minnettarız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, size ayrıca söz vereceğiz, bunları dinleyeceğiz efendim.
Sayın Kılavuz...

11.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin'in öğrenci yurt kapasitesine ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

4 üniversitesi ve 56 bin öğrencisi, gerçek bir spor ve öğrenci kenti olan Mersin'imizde 2021 yılında 6.500 kapasitesi olan öğrenci yurtları 2022 yılında 13 bine çıkartılarak muazzam ve müstesna bir başarıya imza atılmış, yeni eğitim öğretim yılında Mersin'imizde Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yurtlara başvuran her evladımız yurtlara yerleştirilmiştir. Bu güzel ve anlamlı başarıdan dolayı Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na, Mersin Valimiz Sayın Ali Hamza Pehlivan'a ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz Sayın Ökkeş Demir'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Son olarak, demokrasimizin sacayaklarından olan, devletimiz ve milletimiz arasında köprüler kuran, bulundukları her yerde büyük özveri, fedakârlıklarla vazife yapan çok kıymetli muhtarlarımızın 19 Ekim Muhtarlar Günü'nü kutluyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaman...

12.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, açılışını Cumhurbaşkanının yaptığı Muhtarlar Evine ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız 2015'ten bu yana muhtarlarımızla birlikte 50 toplantı gerçekleştirmiştir; bugün yine, Ankara'da 81 ilden gelen muhtarlarımızla buluşarak Ankara'daki Muhtar Konukevini ve bununla birlikte Türkiye'nin 30 büyük şehrinde inşası tamamlanmış 100 muhtarevinin açılışını gerçekleştirecektir. Hayırlı uğurlu olsun. Cumhurbaşkanımızın programına katılmak için birçok ilden ve Erzincan'ımızdan gelen muhtarlarımıza hoş geldiniz diyor, tüm muhtarların 19 Ekim Muhtarlar Günü'nü en kalbî duygularıyla kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Muhtarlık müessesesi kültürün ve toplumsal hayatın önemli yapı taşlarından biridir. Vatandaşımız ile devlet kurumları arasında köprü vazifesi gören muhtarlarımız, demokrasimizin uç beyleri olarak görev yapıyor ve Türkiye'nin her noktasında devletin kurumsal temsilcisi olarak halkımıza hizmet ediyor. Hepsine teşekkür ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

13.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ve Aliya İzzetbegoviç'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Devletimizin vatandaşlarımıza en yakın eli, demokrasi kültürümüzün ilk halkası olan, devletimizin, vatan topraklarımızın en ücra köşelerine kadar uzanan elleri olan, demokrasimizin temel taşı değerli muhtarlarımızın 19 Ekim Muhtarlar Günü'nü tebrik ediyorum.

Bosna Hersek'in ilk Cumhurbaşkanı olan Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç'i vefatının 19'uncu yılında rahmetle anıyorum.

Tarih seni, sözlerini, haklı ve onurlu mücadeleni asla unutmayacaktır. Mekânın cennet olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

14.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Geçtiğimiz günlerde, Bartın'ın Amasra ilçesinde, maden ocağında meydana gelen patlamada şehit olan 41 madenci kardeşimize Yüce Allah'tan rahmet niyaz ediyorum, mekânları cennet olsun, Rabb'im ailelerine ve yakınlarına sabırcemil ihsan eylesin, yaralanan kardeşlerime acil şifalar diliyorum.

Devletimiz patlamanın olduğu andan itibaren ilgili tüm kurum ve kuruluşlarıyla kurtarma çalışmalarına başlayarak süreci yakından takip etmektedir. Parti grubumuz komisyon kurulması için teklif verdi. Bu olayın aydınlatılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Rabb'im ülkemize ve milletimize bir daha böyle acılar yaşatmasın.

Kamu hizmetlerinin halkla buluşmasında önemli bir köprü vazifesi gören, yerel yönetimlerimizin olmazsa olmazı mahalle ve köylerimizin seçilmiş temsilcileri olan muhtarlarımızın Muhtarlar Günü'nü kutlar, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Çulhaoğlu...

15.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün 19 Ekim Muhtarlar Günü. Demokrasimizin mihenk taşı olan, devletimiz ile milletimiz arasında köprü kuran muhtarlarımız, köylerimize ve mahallelerimize kamu kaynağının aktarılması hususunda birinci derecede sorumluluk bilinciyle yirmi dört saat fedakârca hizmet etmekte olup aynı zamanda demokrasi zincirimizin ilk halkasını oluşturmaktadırlar. Muhtarlarımız yerel demokrasinin en eski örneğini temsil etmektedirler ve devletimizin kurumsal temsilcisi konumunda görevlerini ifa etmekte. Muhtarımız sevinçte, hüznünde halkımızın yanı başında yer alan insanlardır. Demokrasi kültürümüzün ilk halkası olan muhtarlarımızın 19 Ekim Muhtarlar Günü'nü kutluyor, hayırlı, başarılı görevler diliyorum, Meclisimize de saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altıntaş...

16.- Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'ın, ehliyet ve pasaport sorununa ilişkin açıklaması

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugünlerde vatandaşlarımızın pasaport ve ehliyet hususunda sorunlar yaşadığını duymaktayız. Vatandaşlarımız nüfus müdürlüklerine gitmek için randevu almakta zorlanıyorlar. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü arayıp bunun sebebini sordüğümüz zaman 31 Aralık 2022 tarihinden itibaren eski ehliyetlerin geçerli olmayacağı dolayısıyla oluşan yığılma gösteriliyor.

Bunun yanı sıra, pasaport almak isteyen vatandaşlarımız da sorunlar yaşıyor. Bunun temelinde de çip sorunu olduğu ifade ediliyor. İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu, ağustos ayında Nüfus ve Vatandaşlık İşlerinin oldukça seri bir şekilde çalıştığını belirterek bir saat içinde pasaportunu alma imkânından bahsetti, ancak Sayın Bakan, vatandaşların bir aydan fazla beklediklerinden bahsetmedi. İçişleri Bakanlığını bu konuda üzerine düşeni yapmaya ve vatandaşlarımızın mağduriyetlerini gidermeye davet ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Özel...

17.- Isparta Milletvekili Recep Özel'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, Aliya İzzetbegoviç'in vefatının 19'uncu yıl dönümüne ve muhalefetin kullandığı "Geliyor gelmekte olan." cümlesine ilişkin açıklaması

RECEP ÖZEL (Isparta) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

14 Ekim günü meydana gelen, Bartın'daki kömür madeni ocağında şehit olan kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yarılara da acil şifalar diliyorum.

Bugün Muhtarlar Günü. Tüm muhtarlarımızın bu gününü kutluyorum. Güzel hizmetler yapmalarını Rabb'im onlara nasip etsin.

Bilge lider Aliya İzzetbegoviç'in bugün ölümünün 19'uncu yılı, onu da rahmetle ve minnetle anıyorum.

Evet, geliyor gelmekte olan, muhalefetin hep söylediği gibi ama ne geliyor? Her zaman, son yirmi yılda her seçimde gelen yine geliyor. Siz gelmeyi beklemeye biraz daha devam edin diyor, yüce Meclis saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

18.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Ana Konteyner Aktarma Limanı'na ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

On yıllardır Mersin'de yapılması planlanan Mersin Ana Konteyner Aktarma Limanı'nın adı On Birinci Kalkınma Planı'nda değiştirilerek Doğu Akdeniz Ana Konteyner Aktarma Limanı olarak adlandırıldı. Ama şunu belirtmek istiyorum: Hem fiziki olarak - deniz ve liman açısından- hem de Mersin'in şartları anlamında özellikle lojistik üssü olması, depo, antrepo kapasitesi, demir yolu ve kara yolu ulaşımı anlamında bu limanın yapılabileceği, ana konteyner aktarma limanının yapılabileceği tek yer Mersin'dir. Türkiye ekonomisi için ve dünyadaki bu ticaret hacmini Mersin'e kazandırabilmek için bir an önce Mersin Ana Konteyner Aktarma Limanı'nın yapımının başlaması gerekiyor diyor, görevlileri göreve çağırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

19.- Yalova Milletvekili Özcan Özel'in, Yalova-Armutlu tünellerine ilişkin açıklaması

ÖZCAN ÖZEL (Yalova) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu Meclis kürsüsünden de çokça dile getirdiğimiz Yalova-Armutlu tünellerinin bitimi yine yılan hikâyesine dönmüştür. Defalarca değişen müteahhit firmaların ve Karayollarının vermiş olduğu bitirme tarihleri havada kalmıştır. Cumhuriyet Erenköy Belediye Başkanı, tünellerden ümidini kesmiş, alternatif yol talebinde bulunmuştur. Armutlu ve Erenköy halkı mağdurdur. Özellikle yaz mevsiminde sahil şeridi bu yoğunluğu taşıyamamaktadır. Yapmakla yükümlü olduğunuz yolların ve tünellerin açılışları için televizyonlara reklam vereceğinize yıllardır bitiremediğiniz Armutlu-Erenköy tünellerini ivedi şekilde bitirin; şov yapmayın, gereğini yapın.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

20.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Tarsuslu üzüm ve zeytin üreticilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta Tarsus ilçemizdeydim. Tarsus'ta Sıraköy, İbrişim ve Dedeler köylerini ziyaret ettim. Üzüm üreticilerimiz, bölgede yaş üzüm işleyen fabrikanın üretici maliyetlerinden daha düşük bir fiyat açıklaması sebebiyle zarar ettiklerini dile getirdiler.

Diğer yandan, Sıraköy'de hemşehrilerimiz kıraç arazide zeytin yetiştiriyorlar. Sıraköy'de köylülerimiz Berdan Çayı'nın yanında yaşadıklarını ama tarlalarını sulayamadıklarını söylediler. Yıllardır üreticilerimiz sulama yapamadıkları için 10 bin dekar arazi sudan mahrum. Çiftçilerimiz verimli üretim yapamıyorlar, kendilerini geçindirecek parayı kazanamıyorlar. Sıraköylüler tarlasını sulayamıyor, Sıraköylüler sulama projesi yapılarak sulama imkânına kavuşmak istiyor. Berdan Çayı yanı başlarından akıyor, Sıraköylüler suya bakıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygun.

21.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Toprak Mahsulleri Ofisinin uygulamalarındaki çelişkiye ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Buğday ve arpa hasadı bitti, toprak kurumadan Toprak Mahsulleri Ofisi ithalata başladı; stok yapacaklar mı? Üretimle mi? Hayır, ithalatla stok. Bunun için ihaleler başladı, TMO yaklaşık 495 bin ton ekmeklik buğday için 2 ayrı ihale açtı, teklifler 21 Ekim tarihine kadar toplanacak. 250 bin tonluk 2'nci ihalenin ise teslimatı 25 Kasım-13 Aralık arasında olacak. TMO'da çelişki bitmiyor, Toprak Mahsulleri Ofisi ekmeklik buğdayı un fabrikalarına 4.460 lira ila 4.575 liradan satıyor; besiciye ve süt üreticisine geldiği zaman, arpa satışında ise buğdaydan yüksek bir fiyatla 5.250 liradan satıyor. Çiftçi dostu musunuz, mahvetme ofisi misiniz? Yani buğdayı fabrikaya ucuza satan TMO, besici ve süt üreticimize onlardan daha pahalı yem satıyor. Siz üreticinin yanında değilsiniz, siz zenginin yanındasınız.

Kur korumalı mevduatın eylül sonunda bütçeye maliyeti 84,9 milyar lira oldu. 2023 bütçesinde AK PARTİ'nin tarımsal destek için ayırdığı kaynak sadece 54 milyar lira. AKP'nin tercihi çok net...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, dünya şampiyonalarında başarılı olan millî sporcularımız Fatih Bozkurt ile Derya Ceren Çağlayan'a, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yanlış ekonomi politikalarına, TÜRK-İŞ'in açıklamış olduğu 2022 Eylül ayı açlık ve yoksulluk rakamlarına ve mutfak enflasyonuna ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün 19 Ekim Muhtarlar Günü; vatandaşın derdiyle dertlenen tüm muhtarlarımızın gününü kutluyorum, her bir muhtarımızı muhabbetle selamlıyorum. İYİ Parti olarak daima muhtarlarımızın yanında olacağımızı da ifade etmek istiyorum. Onların sorunlarını biliyoruz, talep ve beklentilerini gündemde tutmaya ve ilgili mercilere aktarmaya devam edeceğiz.

Dünya Güreş Şampiyonası'nda altın madalya kazanarak bizleri gururlandıran millî güreşçimiz Fatih Bozkurt'u ve Dünya Bilek Güreşi Şampiyonası'nda şampiyon olan millî sporcumuz Derya Ceren Çağlayan'ı tebrik ediyor, üstün başarılarının devamını temenni ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yanlış ekonomi politikaları ve Türk milletine ödediği ağır bedeller geldiğimiz noktada öngörüsüzlükle açıklanamaz. İktidar, bilinçli olarak politik tercihlerle ve ısrarlı yanlışlarla Türkiye ekonomisini tahrip

etmeye devam ediyor. Yılın ilk sekiz ayında Türkiye 40 milyar dolar cari açık verdi. Sayın Erdoğan'ın meydanlarda konuştuğu cari fazla, tamamen hayal ürünü olarak ortaya çıktı. Ne acı ki ülkeyi yönetenler, 5 maaşlı danışmanlar ve trol ordusunun simüle ettiği alternatif gerçekler, bu gerçeklik içinde de kayboluyor. Sanki büyüyoruz, "Büyüyoruz." diyorsunuz; enflasyona bakıyoruz, yüzde 80'i aşmış "Faizler azaldığında cari açık gerileyecek, döviz ihtiyacı azalacak, enflasyon düşecek." dediniz, cari açığa bakıyoruz, rekor üstüne rekor kırıyor; bütçe açığı ise eylül ayı itibarıyla 78,6 milyar. O hâlde soruyorum: Büyüyen kim?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türk milleti mi büyüyor yoksa saray çevresi mi? Bu büyüme kime yaradı öğrenmek istiyorsanız öğrenciye bir sorun, esnafa sorun, emekliye sorun; o zaman; göreceksiniz büyüyen Türkiye mi yoksa iktidara yakın bir avuç mutlu azınlık mı.

2022 yılında devlet borçlanması, genel bütçe giderleri dâhil toplam faiz ödemesi için konulan ödenek 242 milyar lirayken bu yılın sonunda 341 milyar lirayı aşması beklenmektedir. Çıkmı ve millete izah edin; nasıl oluyor da Merkez Bankası talimatla faiz indirirken vatandaşın bankalarda karşılaştığı tüketici kredisi faizleri yüzde 20'lerden yüzde 30'lara çıkıyor bunu bir izah edin. Son bir yılda bankaların net faiz gelirleri yüzde 417 artışla 208 milyar liraya ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İktidara soruyorum: Hepimiz inançlı insanlarız, hani nas vardı, hani faize savaş açmıştınız? Ezcümle ne Türkiye büyümektedir ne de zaten olmayan istikrar sürmektedir; vatandaş enflasyon ve faiz yükü altında ezilmekte, yandaşlar ise zenginleşmektedir.

TÜRK-İŞ, 2022 Eylül ayı açlık ve yoksulluk sınırı araştırması sonuçlarını açıkladı. Buna göre, 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı açlık sınırı için 7.245 lira olarak hesaplandı. Bu rakam asgari ücretin 1.745 lira üzerindedir. 4 kişilik bir ailenin gıda harcaması ile diğer ihtiyaçları için yapılması zorunlu aylık harcamalarının toplam tutarı yani yoksulluk sınırı ise 23.599 lira olarak hesaplandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bu hesaba göre, Türkiye nüfusunun yüzde 50'sinden fazlası açlık sınırının altında yaşamaktadır. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında Türkiye derin bir yoksulluk ve yoksunluğa sürüklenmiştir. Öte yandan, araştırmaya göre mutfak enflasyonu da bir ayda neredeyse yıllık enflasyon beklentinizin üzerine çıkmıştır; kuzu eti yüzde 7, tavuk eti yüzde 8, yumurta yüzde 11, bulgur yüzde 7, makarna yüzde 6, zeytinyağı ise yüzde 12 fiyat artışı yaşamıştır. Hayat pahalılığı her geçen gün artarken işçiye, memura, emekliye yapılan zamlar enflasyon karşısında erimeye devam etmektedir. Vatandaşımızın alım gücü düşerken temel gıda ürünlerindeki fiyat artışı durdurulamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ama kimse merak etmesin, Türkiye çaresiz değildir. Yakında gideceksiniz, az kaldı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurun Sayın Bülbul.

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Aliya İzzetbegović'in vefatının seneidevriyesine, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne, Çukurca'da gerçekleştirilen hain saldırının yıl dönümüne, savunma sanayisi alanındaki başarıya, TAYFUN füzesine ve dünya şampiyonalarında başarılı olan millî sporcularımız Fatih Bozkurt, Ahmet Ekrem Taşkınoğlu ile Derya Ceren Çağlayan'a ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sırp mezalimine karşı Boşnakların dinî ve millî bilincini artırmak için mücadelesini son nefesine kadar sürdürmüş olan ve bağımsız Bosna Hersek'in temellerini atan, kardeş Bosna Hersek'in ilk Cumhurbaşkanı Aliya İzzetbegović 19 Ekim 2003 tarihinde vefat etmiştir. "Tabuta konmuş olsa da toprağa gömülmediği sürece Türkler tek güvencemizdir." diyerek Türk milletine olan sevgi ve güvenini ifade etmiş olan büyük mücadele adamı ve dava adamı Aliya İzzetbegović, sadece Bosnalı kardeşlerimizin değil Türk milletinin de kalbinde yaşayan büyük ve yüksek bir şahsiyettir. Vefatının seneidevriyesinde kendisine Allah'tan rahmet diliyor, Bosnalı kardeşlerimize her zaman ve her daim huzur ve mutluluk diliyoruz.

Sayın Başkan, seçildiği köy veya mahallede yaşayan, vatandaşlarımız demokrasimizin ve idari yapılanmamızın temel taşıdır. Bugün Muhtarlar Günü'dür. Bu nedenle, ülkemizin her bir yerinde hizmet veren 50 binden fazla muhtarımıza işlerinde kolaylık ve başarı diliyoruz.

19 Ekim 2011 tarihinde hain terör örgütü PKK tarafından Çukurca'da düzenlenen alçak saldırıda 24 askerimiz şehit olmuş, 18 askerimiz de yaralanmıştır. Hain saldırının yıl dönümünde şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, gazilerimize hayırlı uzun ömürler diliyor, hain terör örgütü PKK'yı bir kez daha lanetliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Türkiye'de son yıllarda savunma sanayisi alanında yapılan işler özellikle dünyada "güvenli bölge" kavramının önem kazandığı ve birçok coğrafyada savaş şartlarının olduğu bir ortamda milletimizin göğsünü kabartacak bir seviyeye ulaşmıştır. Millî teknolojiler ve yerli imkânlarla üretilen ve geliştirilen savunma sanayisi ürünleri yüzde 80 seviyesinin üzerinde bir millîlik ve yerlilik oranına ulaşmış, ülkemizin caydırıcı gücü başta olmak üzere bu alandaki uluslararası rekabet gücü ve ihracat potansiyeli giderek artmıştır. Daha önce başarılı bir şekilde üretilen ATMACA, YILDIRIM, BOZDOĞAN, BORA, GÖKDOĞAN ve HİSAR gibi füzelerin ardından TAYFUN füzesi de dün başarıyla test edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Balistik olarak nitelendirilebilecek TAYFUN füzesi 458 saniyede ortalama 3,6 mach hızıyla 561 kilometre mesafedeki hedefi tam isabetle vurmuştur. 300 kilometre sınırını aşan TAYFUN füzesi, YILDIRIM ve BORA füzesinden sonra Türkiye'nin 3'üncü balistik füze sistemi olmuştur. Savunma sanayisi alanında faaliyet gösteren ve bu füzenin üretimini gerçekleştiren ROKETSAN başta olmak üzere ASELSAN, HAVELSAN gibi kuruluşlarımız ile TÜBİTAK'ı ve Savunma Sanayii Başkanlığımızı bu vesileyle kutluyor; mühendislerimiz, teknikerlerimiz ve bütün çalışanlarımız başta olmak üzere herkese, emeği geçen herkese şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayın Başkan, son olarak, İspanya'da düzenlenen 23 Yaş Altı Dünya Güreş Şampiyonası'nda grekoromen stil 130 kiloda altın madalya kazanan millî sporcumuz Fatih Bozkurt'u ve 55 kiloda bronz madalya kazanan Ahmet Ekrem Taşkınoğlu'nu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...yine, Antalya'da düzenlenen Dünya Bilek Güreş Şampiyonası'nda 21 yaş altı klasmanında şampiyon olan Derya Ceren Çağlayan'ı ve tüm sporcularımızı kutluyor, başarılarının devamını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Ankara'da Muhtarlar Evi açılışının yarattığı trafik sorununa, HDP vekillerine gelen ziyaretçilerin Meclise girişte yaşadıkları mağduriyete, Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya, sınır ötesi operasyonlarda kimyasal silah kullanıldığına dair iddialara ve Cizre'de 30 Ekimde yapılması planlanan müzik festivaline ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Önce Ankara'yla başlayayım. Bugün Ankara'da Muhtarlar Evi açılıyormuş. Sabah 07.00'den itibaren Ankara felç durumda, yaşam durmuş durumda. Biz de Meclise gelirken aynı manzaraya tanıklık ettik. Neymiş? Muhtarlarla toplantı varmış. 40 bin muhtar geldiği söyleniyor, hatta her muhtara biner lira da maddi bir yardım verilmiş. Bunun toplamasını iktidar iyi yapar galiba. Bu Muhtarlar Evi açılacak diye insanlar işine gidemiyor, hastaneye gidemiyor, çocuklarını kreşe bırakamıyor. Şu anda da Kızılay tamamen yaşamı durduran bir yönetim tarafından yönetiliyor. Açıkçası yani yaşamı felç etmek mi yönetim? Bu iktidar bu yaşamı felç ediyor ve bunun adı yönetmek değil. Aslında "totaliter rejim" derken "tek adam rejimi" derken bunu her fırsatta gösteriyorlar.

Diğer bir husus aynı konuda, bugün ziyaretçilerimiz vardı her gün olduğu gibi; geldiler, isimleri ve kimlikleri önemli değil. Çok vahim bir şey öğrendim gelen ziyaretçilerden, bir buçuk saat bekletildiler falan. Birinin çantasında kitap varmış, görevli demiş ki: "Bu, siyasi bir kitap mı?" O da demiş ki: "Hayır, siyasi bir kitap değil, benim notlarım." Bir de dosya var, vekillere verilmek üzere. "Bu dosyalar neden 1 tane değil, 2 tane?" demiş ki: "Çünkü vekillerle görüşeceğim, onlara veriyorum." Üçüncü anekdot: "Randevumuz var." demişler çünkü çok bekletildiler, ben de onları bekledim. Demişler ki: "Randevunuzun olması önemli değil, önce Cumhurbaşkanı girecek." Bunları yorumlamaya gerek var mı? Siyasetin yapıldığı Mecliste "Siyasi kitap mı?" diye sorulan bir soru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cumhurbaşkanı Kızılay'da bir açılış yapacak diye yüz binlerce insanı mağdur eden, yaşamı felç eden bu iktidarın miadı çoktan dolmuştur. Bunu bir kez daha ifade edeyim.

Diğer mesele, bugün Erdoğan grup toplantısında konuştu, hakikaten dehşetle izledik, bilmiyorum, grubu da oradaydı, alkışlıyorlardı. Ne dedi? "PKK'liler 5-10 çocuk yapıyor." dedi. Önce "Kürtler" diyordu, şimdi örgüte bağladı. Kürtlerin tamamına "Siz örgütsünüz." dediler aslında "PKK'lisiniz." dediler. Bunu da geçtim, bu bütün Kürt halkını terörist olarak görmenin, düşman olarak görmenin, bilinçaltının yansımasıdır. 2006'da aynı Erdoğan şunu demişti: "Çocuk da olsa kadın da olsa gereğini yerine getiririz." "Kürt düşmanlığı" dediğimiz işte budur. Soylu "Daha önce Kürtler 10-15 çocuk yapıyorlardı, şimdi 5-6 çocuğa düştüler." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürtleri sürekli bir nüfus mühendisliği altında gören kafalar dönüp baksın geriye hangi çöplükler acaba.

İkincisi; kadınların bedenine, çoğalmasına, üremesine dönük sürekli bu dil uzatma hadsizliğini lanetliyorum. Kadınlar çocuk yapıp yapmamaya kendileri karar verir. Bu, aile meselesidir ya. Bir Cumhurbaşkanı çocuk yapma sayısına neden karışır bunu anlamak mümkün değil.

Ve tabii ki şunu da biliyoruz, Erdoğan örgüt mensuplarının PKK'lilerin çocukları olmadığını çok iyi biliyor. Kürt nüfusunu kast ederek nasyonal bir söz kuruyor aslında, bunu Kürtler anladı ve partisine dâhil ettiği, devlet katındaki ortakları olan ulusalcılara da tabii ki selam çakıyor. Çok çocuk sahibi olmayı bir terör faaliyeti olarak görüyor ya! Bundan ötesi yok. Bu ırkçı bir kafadır, bu Kürt düşmanı bir kafadır, bu bir nefret dilidir; kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürt halkı da bu nefret dilini ve Kürt düşmanlığını çok iyi anlıyor ve yorumluyor. Mesajlarını aldı ama cevabımız daha çok direnmektir, çözüm konusunda, demokratik siyasette daha çok ısrar etmektir, gerçek bir eşitlik ve kardeşlik için mücadele etmektir; bizim karşı cevabımız budur. Bu nasyonal kafayı da çok iyi anlıyoruz.

Sayın Başkan, çok önemli bir mesele daha var. Düünden bu yana sınır ötesi operasyonlarda kimyasal kullanıldığına dair görüntüler, iddialar, videolar, açıklamalar peş peşe kamuoyuna yansıyor. Bunlar yokmuş gibi hiçbirimiz davranamayız. Siyaset erki ve Parlamento sorumluluk almak zorunda ve bunun cevabını bulmak zorundayız. Dışişleri Bakanlığı henüz bir açıklama yapmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerçi genelde susmayı tercih ediyorlar. Dışişleri Komisyonu bir araştırma yapmalıdır. Kamuoyunu ikna edici bir açıklama gerekiyor bu konuda. Dün Merkez Yürütme Kurulumuz da bir açıklama yayınladı ve iddiaların defaatle, hızla soruşturulması gerektiğini söyledi. Açıkçası bu çok önemli bir meseledir. 29 Nisan 97'ye kadar imzaya açık olan Kimyasal Silahlar Sözleşmesi'nin uygulanması ve kimyasal silahların takibi için bağımsız olarak 97'de OPCW kuruldu ve Türkiye 97'de bunu onayladı. Kimyasal Silahlar Sözleşmesi, tüm kitle imha silah kategorisini ortadan kaldırmayı amaçlayan uluslararası bir anlaşmadır ve faaliyet alanı, içeriği oldukça kapsamlı olup imzacı tüm ülkelerin bu akde uyması zorunludur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tabii ki kimyasal silahların yok ediliğini ve zararını anlatmayacağım, bunu hepimiz gayet iyi biliyoruz ama buna ilişkin uluslararası alanda da çokça açıklama, rapor, parlamentolarda tartışma yapıldığını biliyoruz. Kimyasal silah kullanımı Cenevre statüsüne göre insanlığa karşı bir suçtur. Bu iddiaların bir an önce araştırılması, varsa sorumluların ortaya çıkarılması Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmeler gereğidir ve aynı zamanda insanlık görevidir.

Sayın Başkan, uzattığının farkındayım, affınıza sığınarak son olarak...

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir festival daha yapılıyor Kürtlerin kemikleri üzerine. Evet, Sur'dan sonra şimdi Cizre'de festival kararı alınmış. Cizre'yi bir hatırlatmak istiyorum, bu Parlamentoda çokça konuştum: 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında, yetmiş dokuz gün içinde 177'si vahşet bodrumlarında olmak üzere 288 kişi öldü, katledildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yedi yıl geçmesine rağmen hâlâ 14 kişinin cenazesi bulunamadı. Kayyum atandı, sonra molozlar Dicle Nehri kenarına döküldü ve orada uzuvlar bulundu, molozlar içinde insan vücuduna ait uzuvlar bulundu. Bu molozların döküldüğü alan “Mem U Zin Parkı” adıyla parka dönüştürüldü. Yedi yıl sonra, şimdi Şırnak Valiliği, Cizre Kaymakamlığı ve Cizre Belediyesi kayyumu 30 Ekimde bir müzik festivali yapacaktı. Yani cenazeler üzerinde tepinmek ve eğlenmek anlamına geliyor. Her şeyden önce bu, ahlaksız bir girişimdir. Bu girişim derhâl durdurulmalı ve festival iptal edilmelidir.

Bugün arandık, Hacer Arslan’ın cenazesi orada, annesi aradı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Annesi Hezni Arslan aradı “Yedi yıldır bulamadığım kemiklerin üzerine festival yapılacak, bunu iptal etsinler.” dedi. Şimdi, bu acılı ailelerden iktidar ne istiyor gerçekten? Bunu soruyoruz. Hangi yüzle, hangi vicdanla bu şarkılar söylenecek, festivaller yapılacak bu kadar festival yasaklanmışken? Kürt halkının acılarıyla dalga geçiliyor, Kürtler bunu da zaten böyle algılıyor.

Son olarak, bu festivale sponsor olan iş insanlarına sesleniyorum: Bu ahlaksızlığa nasıl ortak olabilirsiniz? Kürtlerin katledildiği bu alanda, üstelik hâlâ cenazelerin bulunmadığı bir yerde eğlence düzenlemek hangi vicdana sığar?

Sanatçılara, şarkıcılara sesleniyorum: Lütfen, bu acılı ailelerin acıları üzerinde tepinmeyin, bu suça ortak olmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cizre Festivali iptal edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 19 Ekim Muhtarlar Günü’ne, bugün Ankara’da yapılan muhtarlar toplantısına, Aliya İzzetbegoviç’in vefatının 19’uncu yıl dönümüne, Bülent Özveren’in vefatına, Eurovision Şarkı Yarışması’na, Plan ve Bütçe Komisyonunda Merkez Bankası bürokratinin verdiği cevaba, Meclis İçtüzü’nü yasamanın değiştirebileceğine, Cumhurbaşkanının sansür yasasıyla ilgili değerlendirmelerine ve AK PARTİ grup toplantısında yaptığı konuşmaya, Elâzığ Madenciler Derneğinin mahkemeye yaptığı başvuru ve suç duyurusuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerimin sonunda değineceğim ama 1 Mart 2022 günü, tutanak altında, bu elimdeki zarfı bana ve AK PARTİ Grup Başkan Vekilimize Sayın Gürsel Erol vermişti. Bir ihaleyle ilgili bir iddia vardı, “Günü gelince açacağız.” demiştik. Ben şimdi kendisine veriyorum, o açadursun ben en son bu konuya değineyim.

Sayın Başkan, demokrasinin işleyişinde ve kamu idaresinde önemli bir yere sahip muhtarlarımız, 19 Ekim Muhtarlar Günü’nde günlerini kutluyorlar. Biz de kendilerini, bir parti rozeti yakalarında olmadan, herhangi bir bütçeye sahip olmadan kendi imkânlarıyla ve doğrudan demokrasinin en iyi örneğini yaşayarak ve yaşatarak göreve gelen muhtarlarımızın Muhtarlar Günü’nü Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak kutluyoruz.

Gelinen yirmi yıllık iktidarın sonunda Muhtarlar Günü’nde Ankara’da ağırlanacak muhtarlar için valilere kota konmasını, valilerin kaymakamlara kota koymasını, muhtarların zorlanması ve muhtarların “Fındık bahçesinde işim var.” “Üzüm bağında işim var.” “Ben Ankara’ya gitmek zorunda mıyım?” diye isyanlarını ve muhtarların “Eğer bu toplantıya katılmazsanız kotanızı tutturamazsak Ankara’ya mahcup oluruz.” diye valiler tarafından tehdit edilmesini; vatandaşlarımızın ve bunu bizzat yaşayan muhtarlarımızın vicdanına emanet ediyoruz. Gönlüyle gelen muhtarlarımız baş göz üstüne geldiler ama zorla getirilen muhtarlarımızı yaşatılan zulmü milletimize şikâyet ediyoruz.

Bağımsız Bosna Hersek’in ilk Cumhurbaşkanı Aliya İzzetbegoviç, bugün, 19 Ekim günü on dokuz yıl önce vefat etmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kendisini rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, TRT spikeri Bülent Özveren’in vefat haberini dün büyük bir üzüntüyle öğrendik. Eurovision Şarkı Yarışması’yla özdeşleşmiş Özveren’e Allahtan rahmet; ailesine, TRT camiasına başsağlığı diliyoruz. Ülkemiz iyi bir puan aldığı anda atığı sevinç çığlıklarıyla hepimizin duygularına tercüman olurdu ama son yedi yıldır, sekiz yıldır puanlama bahane edilerek yarışmaya katılmıyor. O puanlama sistemiyle biz Eurovision’u kazanmıştık. Bir yaşam biçimine, bir müzik anlayışına karşı bir dayatma olarak görüyoruz. Bülent Özveren’in hatırasında, onun da hep savunduğu bu adaletsiz puanlama sistemine isyan etmeye katılıyor ama Eurovision’a katılmamayı biz de kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, Merkez Bankası Kanunu’nda yılda 2 kez Plan ve Bütçe Komisyonunda sunum yapılması yazdığı, zorunlu olduğu hâlde hem de bir kanun için Plan ve Bütçe Komisyonundayken Merkez Bankasına kur korumalı mevduatla ilgili sorulan sorular için gelen görevli bürokrat “Size bilgi veremeyiz.” demiştir. Oradaki 40 milletvekili milletin vekilleridir ve tüm siyasi partilere ait milletvekilleridir. Bir bürokratin “Ben Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi vermiyorum.” demesi ve bu duruma “Biz bürokratik vesayetle mücadele edeceğiz.” diye iktidara gelenlerin, Merkez Bankası Başkanının sessiz kalması, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanının buna müdahil olmaması ve en nihayetinde Meclis Başkanının suskunluğu kabul edilebilir değildir. Bu durumu baştan sona milletimize şikâyet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rezalet, rezalet!

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bürokratik vesayet altında olan bir Mecliste görev yapmayı hiçbir milletvekilinin kabul etmesi söz konusu değildir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vesayetle mücadele için geldiler!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bugün Mecliste yürütmenin başı, Meclisimizin Başkanına Meclis İçtüzüğü’nün değiştirilmesi gerektiğini söylediğini, bir talimat verdiğini ifade etti. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bunu kabul etmiyoruz. 5 siyasi partinin yetkisinde olan Meclis İçtüzüğü’nü önermek, bunu müzakere etmek, gerekiyorsa değiştirmek yasamanın görevidir. Yasamanın tarafsız olması gereken Başkanına, yürütmenin başının İç Tüzük değişikliği talimatı vermek yetkisinde değildir, hakkı değildir, haddi değildir; bunu kınıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Erdoğan sansür yasasına karşı değerlendirmeler yaparken sosyal medyayı muhalefetin tepe tepe kullandığı bir çöplük ve onun ıslah edilmesinden rahatsızlık duyuyormuşuz şeklinde ifade etti; bu ifadeyi reddediyoruz. Bir çöplükse o kadar takipçili hesaba ne ihtiyacın var, çek git çöplükten! Eğer orası çöplükse ve sen orayı ıslah etmeye kalkıyorsan senin bugüne kadar orada yaptığın bütün açıklamalar ve kurduğun trol orduları, İletişim Başkanlığının trol orduları, Süleyman Soylu'nun trol orduları ve Berat Albayrak'ın trol ordularının, yaptıkları haysiyet suikastları ortadayken sen hâlen daha dönüp bunu muhalefete fatura ediyorsan bu noktadan sonra artık söz milletindir; vatandaşlarımız, gençlerimiz, sosyal medyayı kullanan bütün vatandaşlarımız bunların hesabını Adalet ve Kalkınma Partisinden ve Genel Başkanından önlere gelecek ilk sandıkta soracaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir hanımefendi için, bir partinin genel başkanı, eşinin ne yaptığını sorduğunda kariyer yaptığını söylemesi üzerine “Çocuk yapsın, onun kariyeri de çocuk yapmak olsun.” denmesi kadar kötü bir yaklaşım kabul edilemez, nezaketsiz bir yaklaşım. Ve toplumdaki tüm kadınları küçük gören ve tüm toplumun önünde ayrımcı bir dil kuran bu anlayışı Cumhuriyet Halk Partisi olarak tamamen reddettiğimizi ifade etmek isterim. Aynı ifadelerin devamında “PKK’lılar 10 çocuk yapıyor, siz de yapın.” demek... Eğer Süleyman Soylu'nun dediği gibi, ülkede 150 PKK’lı kaldıysa, ayakkabı numaralarını biliyorsanız, mağaradan burunlarını dışarı çıkaramıyorlarsa bu 10 çocuk yapan PKK’lılar kimdir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhurbaşkanı bunu açıklasın, Cumhurbaşkanı açıklasın ki İçişleri Bakanlığının kayıtlarında PKK’nın çocukları yoksa kime “PKK’lı” diyor, kime “terörist” diyor?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kürtlerin tamamına, Kürtlerin tamamına!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir ülkede yaşayan insanları kimliklerinden dolayı terörist ilan etmek büyük bir hadsizliktir; bunu kınıyoruz. Bu cümlelerin alelacele Anadolu Ajansının metinlerinden ayıklanıyor olması, birisinin şuursuzluğunu birilerinin örtmeye çalışması çabasıdır; sansür değil utanç ve özür gerektirir; buna davet ediyoruz.

Sayın Başkan, zarf açıldı. O gün verilen bu zarfın içinden çıkan, Elâzığ Madenciler Derneğinin mahkemeye yaptığı başvuru ve suç duyurusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyorlar ki: “Bu ihale yapılacak ve bunu Cengiz Holding -Cengizler- alacak.” O ihale yapılmış, ihaleyi Port Madencilik almış. İhaleden üç gün önce Port Madencilğe kim yüzde 50 ortak olmuş? Şeref Cengiz. Peki, diğer ortak kim? Halil İbrahim Bacacı. Bunlar kimler? Bunlar, Bilal Erdoğan’ın en yakınları. Peki, ne olmuş bu işin sonunda? O maden işletmesini o günkü parayla 150 milyon dolara, bugünkü parayla 119 milyon dolara almışlar; alırlarken daha sadece yüzde 35 sondaj tamamlanmış, o gün için “30 milyon ton bakır var.” denmiş, ihale alınmış, para verilecek, daha ödenmeden 70 milyon tona çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bilal Erdoğan’ın okuldan arkadaşı ve milletvekilimizin bizlere emanet ettiği kapalı zarftan çıkan Şeref Cengiz ve Halil İbrahim Bacacı, 150 milyon dolara alıp daha parayı ödemedi 119 milyon dolara düşen, sadece 2 şirketin 2 milyar dolarlık teminat mektubu verip katılabildiği aksak rekabet ortamında inanılmaz bir rant elde ettiler. Detayları yarınki basın toplantısında dile getireceğiz. Elâzığ Milletvekilimiz baştan beri takip ediyor, takip edeceğiz. Vatandaşın, yetimin hakkını Bilal Erdoğan’ın arkadaşlarına böyle peşkeş çekemezsiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Bülent Turan.

Buyurunuz Sayın Turan.

26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Amasra’da yaşanan maden kazasını araştırmak için kurulacak olan komisyona, Aliya İzzetbegoviç’in vefatının 19’uncu yıl dönümüne, 19 Ekim Muhtarlar Günü’ne ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ile Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bartın Amasra’da kaybettiğimiz madencilerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum; aileleri bizlere emanettir, süreci hep beraber takip edeceğiz. Sorumluların ortaya çıkması için, gereğinin yapılması için Bakanlığımız, ilgililerimiz, hepimiz adım attık. Bugün de tüm partilerimizin ortak önerisiyle hep beraber konuşmalarını yapacağız, kararlarını alacağız ve bir araştırma komisyonu kuracağız. Bu komisyonun da başarılı olmasını, polemikten, siyasi kavgadan uzak, nitelikli bir çalışma yapmasını şimdiden ümit ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Bosna Hersek’in ilk Cumhurbaşkanı, yakın tarihin en önemli liderlerinden Aliya İzzetbegoviç’in vefatının 19’uncu yılı. Onu “Bilge Kral” yapan savunduğu değerleri, mücadelecilik kimliği ve geleceğe ışık tutan mesajlarıydı. “Bizi toprağa gömdüler fakat tohum olduğumuzu bilmiyorlardı.” diyen “Bilge Kral” Aliya’yı vefatının seneidevriyesinde tekrar rahmetle, minnetle yâd ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, 19 Ekim Muhtarlar Günü. Muhtarlarımız, mahallelerimizde, köylerimizde hemşehrilerimize dokunan, dertlerini, ihtiyaçlarını en iyi bilen, devletimizin yereldeki en kuvvetli temsilcileridir. Her fırsatta muhtarlarımızla bir araya geliyoruz, dertlerini dinliyoruz, çözüm önerilerini beraber tartışıyoruz, her konuyu hassasiyetle takip ediyoruz. Tekrar Muhtarlar Günü’nü canıgönülden kutluyorum.

Ancak Grup Başkan Vekillerinin yerinden konuşmasında her ne kadar “Polemik olmasın.” desek de ısrarla “Gündemi buna boğmayalım.” desek de arkadaşlarımız zaman zaman böyle kapı açıyorlar, mecbur kalıyoruz.

Sayın Başkan, Grup Başkan Vekili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Daha başlamadım Başkanım.

BAŞKAN – Buyursunlar efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Grup Başkan Vekili arkadaşımız “40 bin muhtar Ankara’ya geldi.” dedi. Bir: 40 bin muhtar gelmedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bilgi aldık.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İki: 40 bin muhtar da gelse -Türkiye’de 51 bin muhtar var- 51 bin muhtar da gelse biz bundan keyif duyarız; Türkiye’mizin başkentine tüm köylerimizin, ilçelerimizin, mahallelerimizin temsilcisi gelse bundan mutluluk duyarız, gurur duyarız. İnşallah Bakanlığımız daha çok çalışır, tüm muhtarlarımızın Ankara’ya gelmesini sağlayan etkinlikler yapar; bunu önemsiyorum.

Değerli arkadaşlar, bundan daha vahimi şu: Elinizde bilgi olur, belge olur, bunu kamuoyuyla paylaşırsınız. İdare yanlış yapmışa yasama gereğini yapar, gündem yaparız, polemik yaparız ancak “Bütün muhtarlara Ankara’ya gelsin diye bin lira para verildi.” dersiniz bu, önce muhtarlara hakarettir, iftiradır, haksızlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bilgi aldık.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu iddianın ispata mahkûmiyeti var, lütfen bunu ispat edin Sayın Başkan.

Ben muhtarlara, Çanakkale’den gelenlerle konuştum; böyle bir gündem yok. Bakanlığımızla konuştuk, böyle bir gündem yok. İnsanların ideolojisini, derdini, davasını, hassasiyetini parayla ölçmek kadar yanlış bir şey olamaz. Adam dert çekiyor, Ankara’ya geliyorsa, Bakanlığın davetine katılıyorsa bunu üç kuruşa beş kuruşa, bir paraya bağlama anlayışının bu Meclise yakışmadığı kanaatindeyim. Hiçbir muhtarımızın bu konuda para almadığını tekrar teyit etmek istiyorum. Kaldı ki Türkiye’imizde 51 bin muhtar var, bu iddia 51 bin muhtara hakarettir. “Parayla yolculuk yapıyor.” demek “Parayla buraya geliyor.” demek hiç yakışmadı Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; az önce, Cumhurbaşkanımızın Genel Kuruldan önce grup konuşması vardı; hoşumuza gitti, çok yakın takip etmiş arkadaşlarımız, adım adım takip etmişler; hep böyle takip edin, iyidir bu, harika.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizi arıyorlar, takip etmiyoruz. Onlarca muhtar aradı yani cevap vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mecbur izliyorum, korku filmi gibi...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlarımız çok yakından takip etmişler, izlesinler; Türkiye’nin 85 milyon kardeşine nasıl atıfta bulunulur, dış politikada Türkiye nasıl ayağa kalkar, yatırımların önü nasıl açılır; hepsini değerlendirsinler fakat isyan ettiğimiz bir mesele var değerli arkadaşlar, dön dolaş “Kürt nefreti oldu.” “Söyleminde Kürtlere hakaret etti.” tarzı iddiaları esefle, nefretle reddediyorum.

Bakınız, yirmi yıldan beri, kimlik siyaseti yapmadık diyoruz; yirmi yıldan beri, 85 milyon kardeşiz diyoruz. AK PARTİ doğunun da batının da birincil partisi, bunu da önemsiyorum. O yüzden, dönüp dolaşıp...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kürt çocuklarını kimyasalla öldürüyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...PKK’ya, teröristlere yapılan söylemi, ortaya konan fotoğrafı Kürtlere yapılan bir söylemiş gibi düşünmenizi, değerlendirmenizi şaşkınlıkla takip ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Siz dalga mı geçiyorsunuz ya?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın; bunun size faydası yok, partinize faydası yok, Türkiye’ye faydası yok. Kaşmayın şu sorunlarımızı. Türkiye’de Kürt sorunu kalmadı. Siz Kürt sorunu olsun istiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ – 2 bakanınız var, değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siz Kürt sorunu var olsun istiyorsunuz, biz 85 milyona eşit olarak bakıyoruz.

Sorunlarımız var...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kayyumlar da var, değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...Çanakkale’de de var -ben Çanakkale Vekiliyim- eksiklerimiz var, yolumuz bozuk...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kürt’ün iradesini tanıımıyorsunuz da.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - ...suyumuzun akmadığı oluyor ama bunlara Çanakkale’nin sorunu demiyoruz, Türkiye’nin ortak sorunları diyoruz. O yüzden, bu siyasi dilin size faydası olmadığı kanaatindeyim. Lütfen, bunu tekrar gözden geçiriniz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu kadar yalan da olmaz ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, Grup Başkan Vekilimizin Elâzığ’daki ihaleyle ilgili bir iddiası oldu. Her ihale için temel parametreleri ortaya koyuyorum, özelinde değil genel olarak söylüyorum: Bir, ihaleler açık olmalıdır; açık oluyor. İtiraz varsa yargı mutlaka gereğini yapmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Birileri para kazanacak, biz burada onun dayağını yiyeceğiz tarzı bir yaklaşımı doğru bulmuyorum. Hata varsa, yanlış varsa gereğini yapalım hep beraber ama insanların siyasi söyleminden, kimliğinden, okulundan yola çıkarak bir ithamda bulunmayı doğru bulmuyorum. Eğer o ihalede daha ucuz veren varsa, daha makul teklif veren varsa buna rağmen idare yanlış bir tercihte bulunmuşsa bunun kavgasını beraber verelim ama bir adamın okulu, siyaseti, kimliği, memleketi ihaleyi kaybetmenin veya almanın adı olmaması lazım. Eksik varsa ben çağrıda bulunuyorum: Beraber takip edelim. İhaleyi daha ucuz veren var da veya daha fazla veren var da almayan varsa bununla, beraber kavgaya edelim. Ama bir daha söylüyorum: Kişilerin isminden, cisminden, okulundan yola çıkarak söylemde bulunmayı doğru bulmuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkanım, sataşmadan istemeyeceğim ama yerimden bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Size sataşmadan söz vereyim, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ne oldu Başkanım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Daha kısa konuşmam için oraya gidiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayda!

Sayın Başkan, çok taraflı gördük sizi bugün. Ne olduğunu söylerseniz biz de bilelim.

BAŞKAN – Bugün Sayın Grup Başkan Vekillerimizi dinliyoruz; başka bir gündemimiz yok efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öncelikle, muhtarların gününü kutluyorum. Demokrasilerde en küçük birim olarak çok değerlidir, çok önemlidir ama insanların her şeyini parayla ölçen biz değil sizsiniz; bunu gayet iyi biliyoruz. Burada söylediklerim asla bir yorum değil bilgiye dayanıyor. Siirt, Bitlis ve Adıyaman, muhtarlarını arayın. Onlarca telefon aldık ve muhtarlarla her bölge seyahatlerimde görüşüyorum. Buraya geldiklerinde hem para aldıklarını hem ağırlandıklarını, her türlü meseleyi kendileri anlatıyor. Ben söylemiyorum, varsa yalanlayan söylesin yani gelsin yüzüme söylesin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Elden mi alıyorlar, bankadan mı alıyorlar?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Biz hakikati anlatıyoruz.

Diğeri: Her konuda konuşabiliriz, parayla ölçen sizsiniz. Daha dün, burada, Enerji Bakanı Bartın katliamında, işçi katliamında yaşamını yitirenlerin yakınlarına para vadetti.

Bir de Sayın Turan, gerçekten bir daha yüksek sesle söyleyin ya "Kürt sorunu yoktur." deyin. Sizin tedaviye ihtiyacınız olmadığını tanıdığım için biliyorum, sizi tanıyorum ama bence "Bu ülkede Kürt sorunu yoktur." diyenin tedaviye ihtiyacı var. Artık bunun başka bir izahı yok. Kürtlerin kemikleri üzerine festival yapmak Kürt düşmanlığı değil mi ya? Bu bir Kürt nefreti değil mi? Kürtler bunu anlamıyor mu? Kürtlerin kaç çocuğu olduğunu tartışarak siz bütün bir topluma, milyonlarca insana nefret kusmuyor musunuz? Bunun Kürt düşmanlığı dışında hiçbir izahı yoktur ve hakikaten bu konuda inkârlarınız da sizi çok komik duruma düşürüyor. "2 Bakanımız var, Kürt sorunu yok." Gerçekten ya ne demek bu? "10-15 çocuk yapıyor." Çelebi'ye bunu söylüyor; hem kadınlara hem Kürtlere hem Türkiye toplumunun Kürtlerle birlikte tamamına aslında ne kadar iğrenç bir politika yürütüldüğünü de ortaya koyuyor. Bizim cevaplarımız var ama şunu söyleyeyim: Soylu'nun söyledikleri de Cumhurbaşkanının söylediği de -bir daha söylüyorum- kesinlikle Kürt nefretidir, Kürt düşmanlığıdır. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, İç Tüzük gereği sataşma varsa hangi ifadeden dolayı olduğunu söylemek durumundayız, Divanın bunu kayda geçmesi lazım. Az önceki konuşmacıya hangi ifademizden dolayı sataşıldığını lütfen kayda geçiniz. Bunu istihdam ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Lanetlediniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neden rahatsız oldular? Hangi ifademizi sataşma olarak düşündüler? İstihdam ediyorum bunu, lütfen kayda geçiniz. Bunu sizden bekliyorum Sayın Başkanım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Muhtarlarla ilgili söylediklerinizden...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İkincisi Sayın Başkan "Bin lira para verdiler." diye ifade etti Sayın Grup Başkan Vekili. Nakit mi verdiler, bankadan mı verdiler bilemiyorum ama bunu ispata ilişkin çıkması gerekirdi ya da mahcup olması gerekirdi; ne ispat edildi ne de bir mahcubiyet dili görebildik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Elden, elden.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yolsuzluğun ispatı olmuyor işte.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayrıca, festivalin en iyisini, bu millete layık olan, güzel olan en iyi işleri hep beraber yapacağız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Nereden verdiniz onu, örtülü ödenekten mi verdiniz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Diyarbakır festivali, Kültür Bakanlığımızın her bölgede yaptığı etkinliklerden bir tanesi. Çanakkale'de yaptı, İstanbul'da yaptı, Ankara'da yaptı, şimdi de Diyarbakır'da bu festival yapılıyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Festivali niye yasakladınız?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değişik mekânlarda yapılıyor; Çanakkale Assos'ta yapıldı, yapılacak; Troya'da yapıldı, yapılacak. Her tarihî mekânda ruhuna uygun olmak kaydıyla bu adım atılır ama hanımefendilerin mezar, kemik hassasiyeti var da bize "yok" dersiniz, çok defter açarım burada. Sizin hangi insanlara, hangi mezarlara saygı duyduğunuzu, duymadığınızı tüm millet biliyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kimyasalları da açıklayın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 85 milyon kardeşiz, size rağmen kardeşiz; bunu bozamayacaksınız Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kardeşliğiniz batsın ya, yaptıklarınızı görüyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, madem böyle bir usul var...

BAŞKAN – Buyurunuz.

28.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konuda ırkçılık devam ettiriliyor, düşmanlık devam ettiriliyor. Muhtarlarla ilgili de söylediklerimi ispatlamaya hazırım ama yolsuzluğun belgesi olmadığını AKP iktidarı tersine çevirdi, belgeler de var, soruşturulan da yok; çarşaf çarşaf kayıtlar ortaya çıkıyor, muhtarlara elden verilmiş, ceplerine konmuş; bizzat bize iletili, ezbere konuşmuyoruz.

Diğeri de şurada bir liste var, festival yasak listesi; çok küçük bir liste, daha da büyük... Her türlü festivali yasaklayan iktidarın Tahir Elçi'nin katledildiği yerde faili tutuklamayıp gidip orada festival yapması düşmanlığın dik âlâsıdır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Size rağmen devam edeceğiz Sayın Başkanım kardeşliğimize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hafızamızı silemeyeceksiniz. Kültürel hegemonya kuramayacaklar.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman şu festivalleri de serbest bırakın Sayın Başkan ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hangisini istiyorsunuz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bir sürü festival var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yaparız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bir de "Kürt düşmanı değilim." diyor ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Mutlu mu olacaksınız onu söylersem?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yapıyorsun, yapmasan mutlu olacağım; yapmasanız mutlu olacağız, keşke yapmasanız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne kadar ayıp bir şey ya! Ne ayıp bir şey ya!

BAŞKAN – Alınan karar gereğince gündemin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmına geçiyoruz.

Bartın’ın Amasra ilçesinde...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir de fısıldıyorsunuz kulağına duymuyormuş gibi değil mi! Hiç yakışıyor mu, bir vekile hiç yakışıyor mu! Bir de fısıldıyorsunuz kulağına duymuyormuşum gibi, ne kadar ayıp bir şey ya! Fıs fıs...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Muhtarlar bizi arıyor, siz bunu yalanlıyorsunuz ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç yakıştıramadım gerçekten, sizi saygılı olarak değerlendiriyordum. Hiç yakıştıramadım. Bana söylüyor ama size söylüyormuş gibi yapıyor, ne kadar ayıp bir şey ya! Hiç yakıştı mı ya! “Kürt düşmanı”ymışım. Hiç yakışmadı.

BAŞKAN – ...meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan (10/6598), (10/6599), (10/6600), (10/6601), (10/6602), (10/6603), (10/6604) ve (10/6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerine başlıyoruz.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (*)

A) Ön Görüşmeler

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 19 Milletvekilinin, Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra’da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605)

BAŞKAN – İç Tüzük’ümüze göre, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda sırasıyla siyasi parti gruplarına ve önergelerdeki birinci imza sahiplerine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz kendinize bakın, bir aynaya bakın, ne olduğunuzu zaten göreceksiniz.

Saddam’dan bir farkınız kalmadı, sonunuz da öyle olacak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söyleyin de zapta geçsin, söyleyin de cevap vereyim. O tehdidinizi geçin, geçin hadi.

Sayın Başkan, çok özür diliyorum, usulü aykırı ama...

“Saddam gibi olacaksınız.” diyor hanımefendi, geçsin zapta.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Geçmiştir herhâlde.

“Farkınız kalmadı.” diyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – HDP vekili “Saddam gibi olacaksınız.” dedi. Hesabını vereceksiniz mahkemede...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Saddam’dan farkınız kalmadı.” dedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, öyle demedi Özgür.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, yok “Farkınız kalmadı.” dedi.

BAŞKAN – Konuşma süreleri, gruplar için yirmişer dakika olacak ve alınan karar gereğince bu süre en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilecektir, önerge sahiplerinin konuşma süreleri ise onar dakikadır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – “Saddam’dan bir farkınız kalmadı.” dedim ben.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Varsa yüreğin söyle, zapta geç.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Duymuşlardır zaten.

Ne demek yüreğin var mı ya! Biz açıklamamızı yapmışız bu konuda.

BAŞKAN – Şimdi söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar, Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Cemal Çetin; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan, İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni; Cumhuriyet

(*) Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergeleri tutanağa eklidir.

Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın, Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal Demirtaş, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Taner Yıldız, Kayseri Milletvekili.

Önerge sahipleri: İstanbul Milletvekili Sayın Sera Kadıgil, Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir, İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu, Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.-Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, özür dileyerek araya girmek zorunda kaldım.

HDP Vekili Serpil Kemalbay “Sonunuz Saddam gibi olacak.” dedi, zapta geçmemişse diye söz aldım. İtirazı varsa ifade etsin ama bize doğru dönerek, grubumuza dönerek “Sonunuz Saddam gibi olacak.” dedi. Bunun ne demek olduğunu biliyoruz, o yüzden zapta geçmesini istihdam ettim. 85 milyonun kardeşliğini bu dile rağmen devam ettireceğiz. Ancak ya bu ifadesini yanlış duyduğumuzu revize ederek söylesin ya da zapta geçmesine razı olsun.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.27

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.41

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Kemalbay, yerinizden, buyurunuz efendim.

30.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ben dün gece Twitter üzerinde çeşitli görüntüler izledim, kimyasal silah kullanıldığına dair çeşitli videolar gördüm ve gerçekten bütün geceyi çok huzursuz geçirdim. Burada Kürt kardeşliğinden bahsedilirken ben şunu söyledim: “Saddam'dan bir farkınız kalmadı.” demek istedim çünkü orada kullanılan yöntemleri, Kürtlere karşı kullanılan yöntemleri kastettim ve bu amaçla bir cümle kurdum. Cenevre Sözleşmesi'ne aykırılık gösteren bu uygulamanın yapıp yapılmadığına dair ne yazık ki bir açıklama gelmedi; bugün Grup Başkan Vekilimiz de sordu, dün biz de konuşmacılara buradan sataşarak sorduk ama bu konuda bir açıklama gelmediği için, bunu kastettim. “Saddam'dan bir farkınız kalmadı.” demek istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyoruz ilginize, ara vermenize, vesair ancak çok net duyduk ki “Sonu Saddam gibi olacak.” dendi. Zabıtlara bakacağız. “Sonu Saddam gibi olacak.” demek başka bir şey, hanımefendinin ifadesi başka bir şey; beraber değerlendireceğiz Sayın Başkanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kastettiğim budur, siz onu başka yere çekebilirsiniz ama benim kastettiğim budur.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598) (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600) (Devam)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601) (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602) (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603) (Devam)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar'a aittir.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)
İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, 19 Ekim Muhtarlar Günü'nü başta Samsun muhtarlarımız ve Türkiye muhtarlarımız olmak üzere ayrı ayrı tebrik ediyorum.

14 Ekimde Bartın'da yaşanan maden kazası hepimizi derinden üzdü. 17 Mayıs 2010'da Zonguldak'ta 30 canımızı yitirdik, 13 Mayıs 2014'te Soma'da tarihin en büyük maden faciasını yaşadık, 301 maden şehidi verdik, yine 28 Ekim 2014'te Ermenek'te 18 kardeşimizi kaybettik, daha bugün de maalesef 41 maden şehidimizin acısıyla kavrulduk; 41 evlat, baba, eş. Şehit olan madencilerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır, aziz milletimize başsağlığı, bu elim kazada yaralanan madencilerimize de acil şifalar diliyorum.

Ne zaman memlekette bir felaket olsa, gerek deprem gerek sel felaketi gerekse bu tür büyük kazalar, her seferinde kürsüye çıkıyoruz, diyoruz ki: "Yaralar sarılacak, devlet gerekeni yapacak." Ama maalesef bunların hiçbir tanesi bu olaylarda bize bir ders olmuyor, yine aynı kazaları her seferinde tekrar ediyoruz. Biz muhalefet olarak diyoruz ki değerli arkadaşlar: Bunları konuşmak yerine... Gayet tabii ki devlet büyüktür, gayet tabii ki devlet yaraları saracaktır. Buna hiçbirimizin bir itirazı yok, olamaz da ama bu sorunları irdelemezsek, bu problemleri irdelemezsek, bunların üzerine gitmediğimiz takdirde, tarih tekrardan ibaret, bunları bol miktarda yaşayacağız.

Gelişmiş ülkelere baktığımız zaman bu tür kazalar olmuyor. İşte, yüz binde 53 Türkiye'de kayıplarımız var, Almanya'da 10 olduğunu söylüyorlar, bize yakın Portekiz'de 25 diyorlar yani bilim ve teknolojiyle bu işlerin üstesinden gelinebilir. Bunu nerede görüyoruz? Bakın, aynı zamanda deprem kuşağındayız; 6,5-7 şiddetindeki depremlerde ülke maalesef can kayıplarına muhatap oluyor. Bugün gelişmiş ülkelerde, Japonya'da 6,5-7 şiddetinde depremlerde insanlar dışarı bile çıkma gereği duymuyor. Neden? Çünkü bilime, teknolojiye uygun olarak bina sistemlerini geliştirdikleri için.

Peki, bunlar yapılamaz mı? Gayet tabii ki yapılabilir bunlar ama bugün biz diyoruz ki: Baştan aşağı bu son olsun. Bununla ilgili komisyon da kuruluyor. Bu komisyonlar gerçekten... Parlamentoda gerek araştırma gerek soruşturma komisyonunda ben de bulundum, en son depremle ilgili komisyonda da bulundum. Bu konuyla ilgili çok ciddi bilim adamlarımız var, bu konuyu çok iyi çalışan arkadaşlarımız var, sivil toplum kuruluşları var, bunların duygu ve düşünceleri var. Zaten komisyonların sonuç raporlarında da neler yapılması lazım geldiğine dair bilgiler, bunlar burada yer alıyor ama sadece yer alıyor. Hâlbuki bunun muhakkak uygulamaya dönmesi lazım, muhakkak fiile dönmesi lazım.

Bugün kömürde de, kömür kazalarında da durum farklı değil. Türkiye Taşkömürü İşletmeleri zarar eden bir kurum, yine maalesef Varlık Fonuna devredilen bir kurum. Yani bunların önüne geçmek için yeterli finansmanları yok, yeterli paraları yok. Hâlbuki biz KİT Komisyonunda -burada olan arkadaşlarımız da var- onlarla da görüşürken diyoruz ki: "Arkadaşlar, ne lazım geliyorsa biz de size katkı sağlayalım, ilave finansman mı, bunun adı her neyse ama bunlar yapılsın, bunları bir daha konuşmayalım, bir daha 'Eyvah!' demeyelim." Ne oluyor? Türkiye'de zaten bir KİT Özelleştirme Kurumuna devredilmişse "Kesin bu, ülkenin elinden çıkacak." diyoruz. Peki, bunu neye göre söylüyoruz? Bakın, SEKA'larda böyle olmadı mı, çimento fabrikalarında böyle olmadı mı, şeker fabrikalarında... Bakın, bugün, yine özel sektöre... Yüzde 25'ini sadece biz üretiyoruz, gerisi özel sektörde; bugün şekerin tonunun nereden nereye çıktığını hepimiz görüyoruz. Niye? Özelleştirme kapsamına devredildi, artık yatırım yapılmıyor. Yatırım yapılmadığı zaman, eğer biz bu sistemi, bu tesisleri güncelleyemez isek, gelişen ve değişen teknolojilere göre yenileyemez isek hepimiz biliyoruz ki bunun adı artık kader değil, katliam olur. Gayet tabii ki hepimiz kadele inanıyoruz, bu salonda kadere inanan bir insan olur mu ama takdir var, önce tedbiri alacağız, sonra takdir diyeceğiz. Bu manada inşallah bu son kez felaketler üzerine konuştuğumuz komisyon olur, son kez bunları burada irdemiş oluruz. Onun için toplumun her kesimiyle konuşalım; sendikalarla konuşalım, sivil toplum kuruluşlarıyla konuşalım. Türkiye madenciliğinin, özellikle Türkiye Taşkömürü İşletmelerinin çok ciddi de bir geçmişi var, çok ciddi de bir birikimi var. Tamam, işte, bu şehitlerimize on sekiz saatte ulaştık. Belki deprem bölgelerinde de bu tür çalışmalarda çok ciddi katkı veriyorlar; biz bunu özellikle Komisyon toplantılarında da söyledik ama ellerinde yeterli teknoloji olmadığı takdirde, o madene indirdiğimiz insanlarla ilgili gerekli tedbirleri almadığımız sürece, uyarı sistemlerinden tutun, neden bahsederseniz edin, sonuç şu: Şimdi, iktidar diyor ki: "İşte, biz her türlü tedbiri aldık." Sizin dalgalı denizlerde gemiyi ne kadar ustalikle kullandığının hiçbir önemi yok; sağ salım limana ulaştınız mı, ulaşmadınız mı? Bizler sonuçlarla ilgileniyoruz. Ama bu yaşadığımız kazaların sonucunda, maalesef, bu tedbirlerin alınmadığını görüyoruz.

Şunu da söyleyeyim: Aslında, bugün, özellikle Türkiye Taşkömürü İşletmeleri bu konuda en iyi olanlar; yani Amasra da dâhil, Kozlu da dâhil, diğer maden alanları da dâhil, özellikle iş güvenliği açısından, üretim açısından çok ciddi denetimleri olan bir kurum. Peki, burada böyle oluyorsa siz bu kömür işletmelerinin önemli bir kısmını da redevansla özel sektöre devrettiniz, vay milletin hâline; bakın, ben bu kürsüden uyarıyorum, vay milletin hâline.

Biz Komisyondayorduk ki: "Siz Türkiye Taşkömürü İşletmelerinde özel bir yapı gibi bir model oluşturun, bu model diğer üreticilere de örnek olsun. Siz, bu konuda bir model oluşturun." Ama model çöktü yani referans diye gösterdiğimiz sistem çöktü. Bunun üzerinde çok ciddi düşünmemiz lazım.

Tabii, anlatıyor, işte "Şu saniyede, 06.05'te metan gazı 1,5; 06.09'dan itibaren karakutu..." Bunların bir önemi yok, sonuç, maalesef biz orada 41 canımızı kaybettik. Artık bundan sonra biz her türlü katkırı vermeye, her türlü desteği vermeye hazırız. Bu olan hadiseler, bu vakalar, iş kazaları da dâhil, maden kazaları da dâhil, artık bu ülkenin kaderi olamaz; bu ülke, bunun altına sığınmaz. Yani problemleri halının altına süpürmekle bu işleri çözmemiz mümkün değil, bu üretimden de vazgeçemeyiz.

Bugün Türkiye Taşkömürü İşletmeleri de dâhil -işte şu anda Bütçede görüşmeleri de devam ediyor- en ciddi paraları neye ödüyoruz? Enerjiye ödüyoruz. Taşkömürü İşletmelerinin toplam üretimi Türkiye'nin ihtiyacının yüzde 10'unu bile karşılamıyor. O zaman demek ki üretimden vazgeçmemiz de mümkün değil. Zaten bu tür olayların arkasından hep şu olur: "İşçi çıkaralım, fabrikaları kapatalım." Öyle değil, inadına gerekli tedbirleri alalım ve üretime devam edelim.

Bakın, bugün Türkiye'deki kömür üretimi de düştü. 2002 yılı rakamlarının üçte 1'ini 2022 yılında ancak üretebiliyoruz. Buna inanılmaz ihtiyacımız var, bugün özellikle termik santrallerin çoğu ithal kömürle çalışıyor. Biz burada gerekli tedbiri alacağız, gerekli çalışmaları yapacağız, inşallah, bu ocaklar da üretimine devam edecek. En azından biz bu kürsülerde artık can kayıplarını konuşmak istemiyoruz; bu bir dönüm noktası olur, hep beraber bu işlerin altından kalkarız. Yoksa önümüzdeki günlerde biz... Bugün, işte, Almanya da dâhil, maden işletmelerini tekrar açtığını duyuyoruz, işitiyoruz. Zaten en fazla parayı da dediğimiz gibi bunlara ödüyoruz. Bununla ilgili son olsun; bu, son araştırma komisyonu olsun; artık canlarımızı kaybetmek istemiyoruz. Devlet, başta bu işletmelerin modernizasyonu dâhil çok ciddi rakamlar ayırmalıdır, yoksa bizim özellikle... Sayın Bakan "Amasra İşletmesine 70 milyon ödenek ayırdık." diyor. Kendisi burada yok ama siz iletirsiniz, Zonguldak milletvekillerimiz burada. Bu 70 milyonla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O, güncel rakam değil, güncel değil; ta yirmi yıllık süreçte yani bugün güncellediğimiz zaman 700 milyon.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Neyse yani bu rakamlar rakam değil çünkü bunlar pahalı maliyetler, yüksek yatırım yapılması lazım, hem teknolojisine hem iş güvenliğine hem üretimine çok ciddi rakamlar yatırılması lazım. Yani bu 70 milyon rakamı bu sektör için devede kulak bile değil. Toplamında 700 milyondan bahsediyordu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Güncel değil, milyarı bulur yani güncelleneniz.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Onun için buradan tekrar uyarıyoruz: Kaybettiğimiz insanların parasal karşılığı olmaz. “Şunu sağladık, bunu sağladık; ailelere şu bedeli ödedik, bu bedeli ödedik.” Bu, çözüm değil. Yüce Türk milletinin hiçbir evladının karşılığını parayla pulla ölçemezsiniz. İktidarsınız, gereğini yapın ama gördüğümüz o ki pek de gereğini yapacak gibi durmuyorsunuz.

Az kaldı diyoruz, inşallah nasip olur, bu işlerin nasıl yapıldığını bizim de size gösterme fırsatımız olur diyor, Komisyona gerekli katkıyı vereceğimizi buradan bir kez daha ilan ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Çalışmaların hayırlı uğurlu olmasını Yüce Mevla’dan niyaz ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar iş kazalarında kaybettiğimiz bütün vatandaşlarımıza, işçilerimize, emekçilerimize Allah’tan rahmet diliyorum; mekânları cennet olsun.

Değerli milletvekilleri, madencilik tarihi insanlık tarihi kadar eskidir; bu nedenledir ki insanoğlu için madencilik önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Ham madde ihtiyacındaki artışlar, ham maddenin en önemli kaynağı olan madencilik faaliyetlerindeki üretimin büyük ölçüde artmasına sebep olmuştur. Üretimdeki bu artış ise madencilik teknolojisinin yeterince kullanılmamasından dolayı çok büyük faciaların meydana gelmesine davetiye çıkarmıştır. Tüm iş sektörlerinde kaza riski olmasına karşın madencilik sektöründe bu riskler daha da fazladır ancak, Sayın Cumhurbaşkanının dediği gibi, madenciliğin fitratında da kaderinde de ölüm yoktur. Maden kazaları, işin ehli olmayan, deneyimsiz kişilere bırakıldığı için oluyor; yeterli önlemler alınmadığı için, insan hayatı hiçe sayıldığı için yaşanıyor bu facialar. Nedir bu maden faciaları? Grizu patlaması, kömür tozu patlaması, göçük, ocak yangınları, su baskınları, şev kaymaları şeklinde sıralanıyor. Ülkemizde kayıtlara geçmiş olan büyük maden kazalarına baktığımızda Armutçuk’ta grizu patlaması sonucu 103 işçimizi kaybettik, Kozlu’da grizu patlaması sonucu 263 emekçimizi kaybettik, Kastamonu Küre’de yer altı bakır işletmesinde yangından 19 emekçimizi kaybettik, Elbistan’da 2 kere meydana gelen şev kayması sonucu ilk olayda 1 işçi, ikinci olayda ise 10 işçi kayan malzemenin altında kaldı, 2’si mühendis 9 kişi kayan malzemenin altında hâlâ kalmaktadır. Soma faciasında 301 kişi hayatını kaybetmiş, yine, Ermenek’te su baskını sonucu 18 madencimizin hepsi vefat etmiş ve ancak kazadan otuz sekiz gün sonra cansız bedenlerine ulaşılabilmiştir ve son olarak da geçtiğimiz hafta Bartın Amasra’da grizu patlaması nedeniyle 41 işçimizi, emekçimizi şehit verdik. Niye kaybettik bu maden işçilerimizi? Geçen onlarca yıl rağmen hiçbir ciddi tedbir almadığımız için, Sayıştay raporlarını, iş müfettişlerinin uyarılarını dinlemediğimiz için kaybettik 41 vatandaşımızı. Maden ocağında çalışan işçiler uyarıyorlar idarecileri, diyorlar ki: “Efendim, grizu olacak.” Ama idareciler vurdumduymazlığa devam ediyor ve maden işçilerimizi kaybediyoruz. İnsan canına kıymet vermediğimiz için elbette ki kaybediyoruz kardeşlerimizi. Ranta ve liyakatsizliğe öncelik tanıdığımız için kaybediyoruz insanlarımızı. Önceki maden kazalarından hiçbir ders almadığımız için kaybettik bu kardeşlerimizi; yazıklar olsun sizin yönetim anlayışınıza! Bu acı tabloları yaşamamızın nedenlerinden biri de ocakların fiziki yapıları ve teknik donanımları Avrupa standartlarına göre düzenlenmediği içindir.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında Maden Kanunu bu Mecliste görüşülürken şunları söylemiştik: Uzmanlık isteyen ve sürekli denetim gerektiren madencilik alanında öncelikle maden mevzuatı sektör temsilcilerinin, üniversitelerin, sendikaların, meslek odalarının ve kamunun ortak görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir. 1992’ye kadar maden işletmeciliği kamudayken daha sonra özel sektör aracılığıyla yaygınlaştırıldı. İş sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin, özel sektör tarafından çalıştırılan ocaklarda yeterince önlem alınmaması da bir diğer önemli husus demiştik. Maden kazalarının kitlesel ölümlere sebep olması, sistematik olarak kontrolün gerekliliğini ve emniyetin yeterince önemsenmediğini ve sonucun yıkıcı boyutlarını gözler önüne seriyor demiştik. Geçmiş kazalardan ders alınarak ülkemizde madencilik sektöründe çalışanlara iş güvenliği ve iş emniyet kültürünün kazandırılması için çaba sarf edelim, değer verelim demiştik. Madencilik mesleğinin kendisine has özellikleri ve problemleri için, bilgi birikimine sahip kişi ve kuruluşlarla ortak hareket ederek ihmaller ve teknik yetersizlikler tespit edilmeli ve olası kazaların önüne geçilmelidir demiştik. Aksi takdirde burada dünyanın en güzel kanununu da yapsanız, insan sağlığı ve insan hayatı faktörünü göz ardı ettiğinizde bir başarıya ulaşamazsınız. Hangi düzenlemeyi yaparsanız yapın fayda etmez. Yetişmiş, liyakatli uzmanlar yeterince denetim yapmadıktan sonra bu kanunlar hiçbir şey ifade etmez. Teknolojiyi yani dünyanın kullandığı teknolojiyi madenlerimize getirmediklerimiz sürece elbette ki bu sorunları çözemeyiz. Bu nedenle, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’yla, piyasalaştırılan iş güvenliği hizmetleri uygulamalarına son verilerek iş güvenliği uzmanlarının mesleki güvencesi sağlanmalıdır. Piyasalaştırılan iş güvenliği uzmanlığı eğitimi, meslek odaları aracılığıyla kamusallaştırılmalıdır. Tüm sektörlerde olduğu gibi, madencilik sektöründe de sendikal örgütlenmeye engel olan nedenler acilen ortadan kaldırılmalıdır. Aksi takdirde, kazalar ve ölümler yaşanmaya devam edecektir. Ayrıca “Salt üretime ve hızlı üretime dayalı bir madencilik anlayışından vazgeçilmelidir.” diye üç yıl önce burada Maden Yasası görüşülürken bu uyarılarımızı yapmıştık ancak dinlemediniz, bildiğinizi okudunuz. Sonuçta, Amasra’da 41 vatandaşımızın şehadetine sebep oldunuz.

Değerli milletvekilleri, siyasi iktidarı defalarca uyardık ama duymadılar, dinlemediler bizi. “İnsan hayatını bir kara kömüre feda eden anlayıştan vazgeçin.” demiştik; yine vazgeçmediler, “rant” dediler. Denetimsiz yönetim anlayışını, liyakatsiz atamalarını sürdürdüler. Bütün bunların sonucu da maalesef, bu acıya hep beraber gark olduk. Ne acı ki sizin vazgeçtiğiniz insan hayatı, kamu vicdanının en büyük yarası oldu. Ailelerin ocakları söndü; babasız çocuklar, evlatsız analar-babalar kaldı geriye. Bir kaçamak yol buldunuz, adına da “fitrat ve kader” dediniz. İnsanın doğasında elbette ölüm var. Bizler, hepimiz ölümlü canlılarız, hepimiz bu kaderi zamanı gelince yaşayacağız ama bu kaderi mesleklere dayatmak neyin nesidir? Siz tedbiri alın, takdiri Allah’a bırakın ama neredesene! Siz tedbir almadan takdiri de kendiniz tayin ediyorsunuz.

Bugünkü grup toplantımızda Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener, Bartın’daki maden kazasının takipçisi olacağını bir kez daha şu sözlerle dile getirdi: “Türkiye’nin dört bir yanında her dakika ölümle burun buruna ekmek kavgası veren madencilerimize karşı sorumluluğumuz var. Millet avukatı olarak onların can güvenliğinin sağlanması için çabalamak, sorumluluğunu yerine getirmeyenler için de gereğinin yapılmasının takipçisi olacağımız çok önemli bir görevimiz var.” diyerek

ifade etmiştir. Yine "Bartın Amasra'yı yeni bir adaletsizlik sarmalına mahkûm ettirmeyeceğiz. Yapanın yanına kâr kalmayacak. Bu adaletsiz düzeni biz değiştireceğiz. Devlete ciddiyet, milletimize hürriyeti biz getireceğiz. Sorumluların en ağır cezaları alması için elimizden geleni ortaya koyacağız." diyerek bu işin peşini bırakmayacağımızı ifade etmiştir. Genel Başkanımızın dediği gibi, bu işin peşini elbette bırakmayacağız. "Artık ülkemizde iş kazaları olmasın, maden ocaklarında emekçilerimiz şehit olmasın." diye mücadelemizi sürdüreceğiz.

Değerli milletvekilleri, dün, burada, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez Bey'i şaşkınlıkla izledik. Gerçekten, Sayın Bakanın konuşmasını dinleyenler olarak çok üzüldük. Eğer Sayın Bakanımıza kalsa, orada devlet olarak hiçbir kusurları yok. Hatta, sağ olsun, AK PARTİ sözcüleri de benzer ifadeleri kullandılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Hiçbir kusurları yok! Her şey Allah'ın kaderine kaldı. Yahu hiçbir kusuru yoktu da Allah aşkına niye buraya araştırma önergesi veriyorsunuz? Bu nasıl bir anlayış? Dün diyorsunuz ki: "Hiçbir kusurumuz yok." Bugün "Hadi bu araştırma önergesini verelim, Meclis olarak toplanalım, bu işi bir araştıralım." Niye böyle şaşkın şaşkın işler yapıyorsunuz? Nerede sizin samimiyetiniz? Aynı Bakan olaydan yirmi dört gün önce oraya gidiyor "Önce güvenlik." diyor "Aldığımız tedbirlerle maden kazaları bıçak gibi kesildi." diyor. Sayın Bakan, o verdiği resmi ben burada göstermek istemiyorum utancımдан. Gösterdiğin o resimden tam 7 kişi bugün mezarıda. Hani önce güvenlikti? Hani kazalar bıçak gibi kesilmişti? O işçilere o güvenceyi verdin ve şehit ettirdin. Vebaliniz büyük. Allah sizi ıslah etsin. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Cemal Çetin.

Buyurunuz Sayın Çetin. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması amacıyla Meclis araştırması açılmasına dair verilen önerge üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Bartın ilimizde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müdürlüğüne bağlı bir maden ocağında 14 Ekim 2022 günü saat 18.15 sıralarında milletimizi yasa boğan elim bir maden kazası meydana gelmiştir. Söz konusu kazanın metan gazının boşalmasına bağlı olarak grizu patlaması şeklinde meydana geldiği, patlamanın ardından galeride yangınların olduğu ve kömür üretiminin yapıldığı alanda göçükler meydana geldiği değerlendirilmektedir.

Kazanın meydana geldiği sıralarda maden ocağında 110 madencimiz, kardeşimiz çalışmaktaydı. Eksi 300 kotlarında yaşanan patlamada 41 maden işçimiz maalesef hayatını kaybetmiş, 58 maden işçimiz kurtarılmış, 11 maden işçimiz ise yaralı olarak hastanelere sevk edilmiştir. 6 madencimiz Sağlık Bakanlığının ambulans uçağıyla İstanbul Çam ve Sakura Şehir Hastanesine sevk edilmiş, kalan 5 maden işçimizin tedavilerine de Bartın'da devam edilmiştir. Bartın'daki tüm madencilerimiz taburcu olmuş, diğer 6 madencimizin tedavisi hâlen devam etmektedir.

Maden ocağında ekmeğini kazanmanın mücadelesini verirken hayatlarını kaybeden işçilerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralanan maden işçilerimize acil şifalar diliyorum. Vefat eden maden işçilerimizin ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Yaşanan acı, hepimizin ortak acısıdır; felaketin ağırlığı, hepimizin üzerine çökmüştür; orada meydana gelen patlama hepimizin yüreğine ateş düşürmüştür. Söz konusu patlama haberi duyulur duyulmaz Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin talimatlarıyla görevlendirilen Genel Başkan Yardımcımız Sayın Sadir Durmaz başkanlığındaki Milliyetçi Hareket Partisi heyeti, araştırma ve incelemelerde bulunmak üzere Amasra'ya hareket etmiştir. Ayrıca, Bartın Belediye Başkanımız Sayın Cemal Akın da yine Genel Başkanımızın görevlendirmesiyle derhâl Amasra'ya giderek bizzat facianın olduğu yerde çalışma ve incelemelerde bulunmuştur.

Genel Başkan Yardımcımız Sayın Sadir Durmaz, kaza mahallindeki incelemelerinin sonucunu dün Meclis Genel Kurulumuzda siz değerli milletvekillerimizle paylaşmıştır. Kaza haberi alınır alınmaz devletimiz ve Hükûmetimiz, ilk andan itibaren imkânlarını seferber etmiş, yaraları sarmak amacıyla çalışmalara başlamıştır. İçişleri Bakanımız, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız hep birlikte olay yerine intikal ederek çalışmaları bizzat yerinde koordine etmişlerdir. Sayın Cumhurbaşkanımız da olay yerine giderek çalışmaları bizzat yakından izlemiştir. AFAD,UMKE, Kızılay, belediyelerimiz, gönüllü olarak çalışanların hepsinin birlikte yürüttüğü arama, kurtarma ve yangın söndürme çalışmalarıyla on sekiz saat içerisinde arama ve kurtarma faaliyetleri tamamlanmış ve müessesede üretime ara verilmiş, yangının söndürülmesi için gerekli çalışmaların tamamlandığı öğrenilmiştir.

Değerli milletvekilleri, madencilik, tarihin en eski mesleklerinden biridir. Aynı zamanda en zor ve riskli mesleklerden biri olarak kabul edilen madencilik mesleği, tarihi boyunca alınan önlemlere, gelişen teknolojiye ve yapılan risk analizlerine rağmen hâlâ günümüzde en riskli meslek kollarının başında gelmektedir. Sektörde özellikle iş sağlığı ve güvenliğinin ehemmiyetle sağlanması, maden işçilerimiz için çok büyük önem taşımaktadır. Temel olarak yer altı madenciliğinde bu riskler; grizu patlamaları, kömür tozu patlamaları, göçük, ocak yangınları, su baskınları, toz ve tozdan neden olduğu hastalıklar olarak belirtilmiştir. Dünyanın en zor mesleklerinden biri olarak kabul edilen madencilikte alınan önlemler doğrultusunda kaza riski azaltılabiliyor ancak fiziki şartlar sebebiyle yüzde 100 güvenliğin sağlanması maalesef mümkün olmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, pek çoğu, grizu patlaması, göçük ve yangın kaynaklı olmak üzere yaşanan kazalarda, ülkemizde 3 bine yakın maden işçimiz hayatını kaybetmiş, 100 bini aşkın insanımız da yaralanmıştır. Dünya genelindeyse Çin, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri, Pakistan ve Hindistan gibi madencilik faaliyetleri yürüten ülkelerde birçok kez maden kazası yaşanmış ve binlerce insan hayatını kaybetmiştir. Mesela, 26 Nisan 1942'de Çin'de meydana gelen maden ocağı patlamasında 1.549 maden işçisi, 9 Kasım 1963'te Japonya'da meydana gelen maden ocağı patlamasında 458 maden işçisi, 6 Haziran 1972'de İngiltere'de meydana gelen patlamada ise 426 maden işçisi hayatını kaybetmiştir. Son olarak, ülkemizde, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesine bağlı maden ocağında meydana gelen patlamada 41 maden işçimiz hayatını kaybetmiş, 11 işçimiz ise yaralanmıştır.

Değerli milletvekilleri, grizu patlaması, kritik konsantrasyona ulaşmış metan gazının ve yeterli oksijenin ateş kaynağıyla buluşması sonucu meydana gelmektedir. Jeolojik olarak, derinliğe ve oluşum yaşına bağlı olarak kömürleşme derecesinin arttığı ve artan kömürleşmeyle birlikte oluşan metan gazının çatlaklarda, kırıklıklarda ve gözenekler içinde tutunduğu görülmektedir. Grizu patlamasının tam olarak nerelerde nasıl gerçekleştiği ancak ocak içi şartların uygun hâle gelmesinden sonra, uzmanların yerinde yapacakları incelemelerden sonra belirlenecektir. Bu sebepten dolayı, incelemeler tamamlanmadan afaki yorumlar yapmak yanlıştır.

Kaza anı ve kazadan sonra yapılacak çalışmaları da küçümsememek gerekmektedir. Nitekim, devletimiz, tüm imkânlarını seferber etmiş ve arama ve kurtarma faaliyetlerini yaklaşık on sekiz saatte sonuçlandırmıştır. Elbette vefat eden işçilerimizin geride kalan ailelerinin acılarını biraz olsun dindirebilmek, yaralarını sarabilmek için de gerekli maddi ve manevi destek verilmelidir. Nitekim, devletimizin de gerekli destekleri verdiğini gözlemliyoruz. 17 Ekim itibarıyla çeşitli bakanlıklarımız tarafından hayatlarını kaybeden madencilerimizin ailelerine 1 milyon 500 bin TL ile 1 milyon 750 bin TL arasında maddi destek

sağlanacağı ve iş imkânları oluşturulacağı ifade edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, madende hayatını kaybeden işçilerimizin çocuklarının tüm eğitim masraflarının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanacağını açıklamıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız, maden kazasının ardından, vefat eden işçilerimizin ailelerine, sağ ve yaralı olarak kurtarılan işçilerimize ve onların ailelerine psikososyal destek çalışmalarını sürdürmektedir.

Değerli milletvekilleri, patlama haberi duyulduğunda, arama ve kurtarma çalışmaları devam ederken sosyal medyadan provokasyon yapılması, yaşanan bu elim kazanın oy toplamak amacıyla siyasi malzeme olarak kullanılması doğru bir davranış değildir. Başta da söylediğimiz gibi, acı, ülkemizin ortak acısıdır. El birliğiyle, samimiyetle ve iyi niyetle yaraları birlikte sarmamız gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Taşkömürü Kurumu Amasra maden ocağı 1973 yılından bu tarafa faaliyetlerini sürdürmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın verdiği bilgilere göre, iş sağlığı ve güvenliği kapsamında, 2010 yılından sonra Amasra Müessesesine 77 milyon liralık yatırım yapılmıştır. Madende 550 çalışan ile 16 iş sağlığı ve iş güvenliği uzmanının görevlendirildiği ifade edilmiştir. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından maden ocağının yılda 4 kez denetlendiği, son denetlemenin 21-27 Ağustos tarihleri arasında yer altı uzmanları tarafından yerinde gerçekleştirildiği ve bu denetlemelerde teknik ve idari düzenlemelere aykırı bir hususun tespit edilmediği belirtilmiştir. Ayrıca, metan, oksijen, karbonmonoksit, hidrojen sülfür, sıcaklık ve hava hızını ölçen sensörlerin bulunması zorunluluğunun yerine getirildiği ve bağımsız çalışan her ekipte en az 1 adet seyyar gaz ölçümü bulunduğu ifade edilmiştir. Aynı zamanda, konveyör, haberleşme ve acil ikaz sistemi, tahlisiye cihazı, el tipi sıcaklık ve basınç ölçer, çoklu gaz analiz testi seti, merkezî gaz izleme sistemi, otomatik yangın söndürme sistemleri, tali havalandırma pervaneleri gibi 50 kalemden gerek bireysel gerekse de sahaya yönelik iyileştirmeler yapıldığı belirtilmiştir. Bütün bu önlemlere rağmen patlamanın nasıl yaşandığı, varsa sorumluların kimler olduğu, ihmal, kusur ve eksiklikler varsa bir an önce ortaya çıkması ve olayın tamamen aydınlığa kavuşturulması hepimizin ortak beklentisidir. Nitekim söz konusu maden ocağı patlaması, adli ve idari açıdan tüm boyutlarıyla araştırılmaya başlanmıştır. Şu anda Bartın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 6 cumhuriyet başsavcısının, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız tarafından da 4 Bakanlık müfettişinin görevlendirilmeleriyle soruşturma çalışmaları sürdürülmektedir.

Tekrar ifade etmek isterim ki Amasra'daki patlama ortak acımızdır; milletimizin tamamı, bu elim kazayla sarsılmıştır; dileğimiz, bundan sonra aynı acılarla karşılaşmamaktır. Türkiye güçlü bir devlettir; her sorunun üstesinden gelecek kabiliyettedir; yeter ki bir olalım, el birliği yapalım ve dayanışma içerisinde bulunalım.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu tür faciaların bir daha yaşanmaması için gereken tedbirlerin alınması amacıyla yapılacak tüm araştırmaları, soruşturmaları ve kurulacak komisyonların her türlü faaliyetlerini sonuna kadar desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Konuşmamın sonunda, Türkiye Taşkömürü Amasra Müessese Müdürlüğüne bağlı maden ocağında meydana gelen grizu patlamasında hayatını kaybeden maden işçilerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz Türk milletine başsağlığı, hastanelerde tedavi edilen maden işçilerimize de acil şifalar diliyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubuna adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Genel Kurul, en az iki gündür iktidar, bu meseleyi sıradan bir mesele olarak addetmek için elinden geleni yapıyor. Yani kazanın hemen sonrasında “Bu bir kaderdi.” daha öncesinde “fıtrat” denildi; şimdi de para ödemekten tutun, bugün AKP Genel Başkanı Erdoğan'ın ifadesiyle “Bartın'daki maden faciasında ihlali olanların gözünün yaşına bakmayacağız.”la devam etti, “Kaza, devletin bütün kurumları tarafından araştırılıyor, takip ediliyor; hiçbir meselenin karanlıkta kalmasına izin vermeyeceğiz.”le sürdü.

Bak, şimdi kardeşim, bu adamı yani o işletmenin başındaki adamı sen atamışsın, değil mi? Burada bir sorumlu aranıyorsa, bir defa herkesin aynaya bakması lazım, başta Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere. Burada çok açık bir cinayet var. Bu cinayet, iktidarın yirmi yıldan beri sürdürdüğü enerji politikalarıyla, ekonomi politikalarıyla son derece yakından ilgili bir cinayet. Dün buraya Bakan geldi -yani bütün konuşmalarından damıttığımız şey- “Sensörler de yerindeydi, kontroller de yapılıyordu, iş sağlığı, güvenliği eğitimleri tamamdı, orada normalden daha fazla iş güvenliği vardı.” biçiminde anlattı durdu. Yani şunu sormak gerekmiyor mu ya: Bu kaza neden meydana geldi? Ben, otuz yıla yakındır iş sağlığı, güvenliği alanında çalışıyorum ve bir yerde kaza varsa orada iktidarın her zaman benzer bir refleks gösterdiğini şu ana kadar görmüşüm. Yani her zaman denir ki: “Sorumlulardan hesap sorulacak.” Niye sormadınız Soma'da? AKP Grubu size sesleniyor: Niye Soma'da hesap sormadınız, niye heyeti değiştirip de oradakileri beraat ettirmeye ya da cezalarını hafifletmeye dönük adımlar attınız? Çünkü nedir, biliyor musunuz? Bu, sizin iktidarınızın fıtratında olan bir şey. O fıtrattaki olan şey, insanların, özellikle işçi sınıfının, nasıl yaşar, ne yer ne içer, bunlara bakmaksızın, onları sosyal bir varlık olarak addetmeksizin bir üretim aracına indirgeme yaklaşımınızdır.

Şimdi de zaten AKP Grubunun meseleye ne kadar önem verdiği belli oluyor; 5 kişi var, onun haricinde kimse, böylesine temelli ve derin bir meseleyi konuşmaya lüzum dahi -ne yazık ki- görmemiş durumda. Yahu, 41 kişi hayatını kaybetti. Sıradan bir mevzu olsa, biri birini yaralamış olsa, biri damdan itilmiş olsa, biri bir trafik kazasında hayatını kaybetmiş olsa bundan dolayı tutuklama tedbirinin alınması gerekir. Ya, 41 insan hayatını kaybetti, bundan dolayı utananlar yalnızca biz miyiz? Yüzünüz hiç kızarmıyor mu ya? Bundan hiç mi hayâ etmiyorsunuz, ar etmiyorsunuz? Yani siz yirmi yıldır bu ülkeyi yönetip de bu işten sorumluluğunuzun olmadığını mı söylemeye çalışıyorsunuz? Böyle değil, hem Türkiye'de böyle değil hem de sizin gibi aynı zihniyete sahip olan bütün sermaye çevrelerinde aynı şey değil. Bunun adını direkt koymak lazım, bu bir sınıf katliamıdır. Sizin gibi rahatı yerinde olanlar, zenginler, varlıklar, rantiyeler, sermayedarlar böyle olabilmek için alt sınıfları katlederler. Bizim Soma'da yaşadığımız tam böyleydi; işte, şimdi, Amasra'da yaşadığımız da aynı böyle. Hiç kimse “Efendim, yani bu işi bir araştıralım da bakalım falan filan, bunun altından ne çıkacak?” demesin. Ben bu işin profesyoneliyim ve bir ülkede bir iktidar, kendi iktidarı boyunca 2 bine yakın maden işçisinin hayatını kaybetmesine sebep olmuşsa, bunda ihmali varsa bu artık ihmal derekesini geçmiş, açık bir kasıt hâline gelmiş durumdadır.

Bu cinayetin müsebbibi sizsiniz, elinizde yüzlerce işçinin kanı var. Bunu, böyle, Cumhurbaşkanının laflarıyla ya da burada, Bakanın ya da benzer sözcülerinizin ifadeleriyle bir bilinmezlik bulutu, bir sis bulutu arkasına saklamaya çalışmayın. Biz, burada, neyin ne olduğunu biliyoruz. İşçilerin yakınları diyorlar ki: “Ya, gaz kokusu alınmış, gaz sensörlerinin sayısı azmış, bu sensörler zaten doğru dürüst çalışmıyormuş, sensörleri takip eden insan sayısı azmış.” Bunlar iddia değil. Bakın, Soma'da şöyle bir şey olmuştu, belki hatırlayacaksınız, o zaman işçiler diyordu ki: “İki tane atlele aşağı iniyoruz sıcaktan dolayı, terliyoruz.” Bu, kazanın geleceğine işaret, şimdi ise işçiler bu işareti vermişler, bırakın sensörü mensörü; burada çok açık bir biçimde ihmal söz konusu, kasıt söz konusu. Bakan bu konudaki sorumluluğuyla ilgilenmiyor, Erdoğan zaten her şeyin üstünde “Hele bir bakalım.” diyor, sanki bu işi bu raddeye kendisi getirmemiş gibi. Ben size bir şey söyleyeyim mi? Kozlu'ya bakın, buradan söylüyorum, Kozlu'da da benzer bir maden faciasının olmasına ramak kalmış durumda, Kozlu'da da aynı sorunlar yaşanıyor şu anda, sizi buradan uyandırıyorum. Eğer yüreğinizde zerreyimiskal kadar insan sevgisi varsa, bu ülkeye karşı bir sorumluluk varsa Kozlu'ya

bakın, orada ne olduğunu görün. Bu, açıkça, AKP iktidarının “Ya açlıktan öl kardeşim ya da grizudan.” politikasının doğal sonucu ne yazık ki.

Şimdi madencilere, maden mühendislerine bu işin nasıl olduğunu analiz etmeleri için bilgi verilmiyor. Açıkça, bizim gördüğümüz, burada bir sınıf kırımı yaşıyor. Neoliberal siyasetle, iktisatla yönetilen bütün ülkelerde şöyle bir şey vardır: İşçilerin, özellikle de maden işçilerinin direnişini kırmak zorundasınız çünkü bunlar dünyanın her tarafında iktidarların önündeki en ciddi ve geçilmez bariyerdir. Ben size sormak istiyorum: Ey AKP Grubu, sizin ne hakkınız var ölme ihtimali olan insanları ölme ihtimali olan ocaklara indirmeye? Kendinizde bu hakkı nereden buluyorsunuz? Bu sorunun bir cevabı var mı? Yani açıkça ihmal olduğu, açıkça eksikliklerin olduğu belli olan bir yere insanları indiriyorsunuz. İşte, bu var ya, tam eli kanlı olma hadisesidir, işte, bu vebalin ağırlığı son derece büyüktür.

İş sağlığı, güvenliği kuralları var ama şöyle de söylemiyoruz ha yani “Bu insanların paraları biraz daha artırılın, durumları biraz daha iyileştirilsin, ondan sonra çalışsınlar.” falan demiyoruz. Bu madenlerin kapatılması lazım, kapatılması! İnsanları göz göre göre ölüme gönderiyorsunuz, bu ölümlerin üzerinden kendi iktidarınızı tesis ediyorsunuz, kendi varlığını, kendi milyarlarınızı, kendi uçan kaçan saraylarınızı tesis ediyorsunuz, ondan sonra da diyorsunuz ki: “Vallahi, ne diyelim ya, takdirilahi böyleymiş.” Takdiriilahi falan böyle değil, bu çok açık bir biçimde iktidarın, iktidarı boyunca, 2003’ten bu zamana kadar 2 bine yakın maden işçisini nasıl ölüme gönderdiyse şimdi de aynı biçimde ölüme göndermesinin bir göstergesidir, buradan ileriye de bu kafa devam ettiği sürece bu iş devam edecektir.

Tek kurtuluş şudur bizi televizyonları karşında izleyen değerli halkımız: Tek kurtuluş bu konuda mücadele etmektir, direnmektir, gerçek sendikalarda örgütlenmektir. Böyle, oradaki sendika gibi, Soma’daki sendika gibi çakma sendikaları bir kenara bırakıp işçi sınıfının kendi ekonomik ve demokratik hakları için ve kurtuluşu için ve özgürlüğü için gerçekten sınıf sendikalarında örgütlenmeye başlamasıdır. Yoksa bu AKP bu kanlı yüzünü daha çok fazla sergilemeye devam edecektir, ne yazık ki bu süreç daha fazla devam edecektir. O nedenle, işçilerin kurtuluşu kendi mücadeleleriyle olacaktır, yan yana gelmeleriyle, el birliğiyle, bu fasit daireden çıkmalarıyla mümkün olacaktır.

Ben, tekrar, orada hayatını kaybetmiş bütün işçi arkadaşlarımıza, yoldaşlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine de başsağlığı diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Ama bundan çok daha fazla ödevimizin olduğunu, bu maden işçisi düşmanı ve maden işçisi katili anlayışı tarihin çöp sepetine göndermenin bu ülkenin devrimcilerinin, demokratlarının en büyük vazifesi olduğunu düşünüyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurunuz Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız, evet, acımız çok büyük. Yaşamını yitirenler, yaşamını yitiren bütün işçi kardeşlerimiz için rahmet, ailelerine başsağlığı, sabır ve yaralılarımıza da acil şifalar diliyoruz.

Evet, herkes acılarını ifade ediyor, üzüntülerini ifade ediyor fakat “O işçiler neden öldüler?” sorusunu soruyoruz. Cevabımız çok açık ve nettir. O işçiler patronlar, AKP’nin şirketleri daha çok kazansınlar diye öldüler, öylesine bir kazayla öldüler. Bir sürprizle karşı karşıya değiliz, bilinçli bir politikanın sonucunda hayatlarını kaybettiler. İşçi sınıfının köleleştirilme koşullarından, işçi sınıfının güvencesiz çalıştırılma koşullarından kendisine beka kuranlarla, biz işçi sınıfı devrimcileri, sosyalistleri aynı acıyı paylaşmıyoruz. Biz, işçi sınıfı daha az ölsün diye mücadele etmiyoruz. Biz, işçi sınıfı biraz daha fazla maaş alsın diye mücadele etmiyoruz. Biz, üreten ve yaratan ellerin yönetebileceği bir dünya kurmak için mücadele ediyoruz. AKP-MHP iktidarı ise kendisine işçi ölümleri üzerinden bir beka kuruyor; ağlamaları, üzüntü beyanları başından sonuna ikiyüzlülüktür; reddediyoruz, milyonlarca işçi bunu reddetmelidir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok kötüsünüz ya! Gözünüzü seveyim, böyle bir üslup olur mu ya!

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Evet, AKP’nin ekonomik modeli işçi sınıfının köleleştirilmesi üzerine kuruludur. Kader planından bahsediliyor, burada kader planından bahsedilirken Tayyip Erdoğan dinî bir vurgudan bahsetmiyor, yanlış anlaşılmasın, burada kastettiği şudur. Yani dün burada dinî hamasetler dinledik. Neymiş efendim “Halkımızın dinî hassasiyetleriyle...” vesaire vesaire. Alakası yoktur. Bu söylemin düpedüz AKP’nin soygun ekonomik modeliyle ilişkisi vardır. Bu katliamın sorumlusu kimdir, biliyor musunuz? Bu katliamın sorumlusu “OHAL ilan ettik; ne güzel, grev olmuyor.” diyendir, “Ananı da al, git.” diyendir, “İşsizlik var.” diyene “Nankörlük etme.” diyendir yani sarayın ta kendisidir. Ortada bir şirketin ihmali yoktur; ortada bir devlet politikası vardır, ortada sermaye devletinin işçi düşmanı politikası vardır.

Bakın, size Soma örneğini anlatacağım tekrardan. Soma’da Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi 14 saniğa taksirli ölüme ve yaralamaya neden olmaktan ceza verdi, kişilere ortalama yirmişer yıl ceza verdi. Yargıtay 12. Ceza Dairesi, şirket başkanı Can Gürkan dâhil 4 saniğa olası kasıtlı 301 kez insan öldürmekten ceza verilmesini istedi. 2 savcı buna itiraz etti. Evet, buraya kadar her şey bir anlamda normal gibi görünüyor değil mi? Evet. Fakat dosya tekrar 12. Daireye geldiğinde bir bakıyoruz ki 5 kişilik heyetten 3 kişi hop değiştirilmiş ve karar yine ilk karara dönüyor ve şu anda tutuklu tek bir sanık kalmıyor. İşte, AKP rejimi, AKP adaleti, AKP düşmanlığı budur. Yetmiyor, bakın, yetmiyor, işçi yakınına tekmeleyen danışman var, canice, vahşice tekmeleyen. Peki, buna ne yapıyor? Bu şahıs ataşe olarak atanıyor. İşte, AKP’nin “Yaraları saracağız.” yalanı budur. Yetmiyor, şimdi TTK Başkanı tartışılıyor Bartın’da. Kim bu TTK Başkanı? Kozlu’da 8 işçinin hayatını kaybetmesinden kaynaklı ceza almış bir katil. Peki, ne oluyor? Para cezasına dönüştürülüyor, o da yetmiyor, yirmi dört aya taksitlendiriliyor, yetmiyor, yetmiyor; ne oluyor? TTK’nin Başkanı oluyor.

Şimdi, TTK Başkanı açıklama yapıyor, tıpkı dün burada Bakanın yaptığı açıklama gibi, tıpkı AKP Genel Başkanının yaptığı açıklamalar gibi, hiçbir şey söylemiyor. Bakanın söylediğine baksanız, Türkçesi şu: Bütün kontroller muntazam yapılmış, olsa olsa işçiler saray rejimini zor duruma düşürmek için kendilerini öldürttüler, başka bir anlama gelmiyor Bakanın açıklamaları. Başından sonuna düşmanlık ve ikiyüzlülük kokuyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, AKP’li yıllarda sadece maden kazaları gerçekleşmiyor, ortalama her ay bir Soma gerçekleşiyor bu ülkede, her ay bir Soma. Yani her ay onlarca işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor. 2021 yılında, İSİG’e göre 2.170 işçi hayatını kaybediyor. 2021 yılında, yine sadece madencilik sektöründe 17 bin iş kazası gerçekleşiyor. Yani iş kazalarının sonuçlarını bilmiyoruz, bunlar basına yansımıyor, sadece böyle 10-20-30 işçi hayatını kaybettiğinde gündeme geliyor maalesef. Ama AKP Genel Başkanı da ölümleri nasıl kaldırdığıyla övünüyor çünkü o şunu söylüyor: “Hayatta kalmanız zaten şanstır sizin, siz ölebilirsiniz çünkü bizim para kazanmamız lazım.”

Biz buradan milyonlarca işçiye, emekçiye sesleniyoruz: Maden sektörü aynı zamanda direnişin de merkezidir, hem Türkiye’de hem de dünyada maden işçileri direnişin sembolleridirler. Dolayısıyla, biz, işçinin ölümlerinden kendisine beka kuran, kasalarını dolduranlara seslenmiyoruz, onlardan vicdan ve merhamet beklemiyoruz; onları bu düzenini yıkmaya çağırıyoruz,

yerle bir etme çağırısı yapıyoruz.

Evet, "fitrat" diyor Tayyip Erdoğan. Peki, şimdi, bu fitrat, bu kader hep emekçilere midir, hep yoksullara mıdır? Size gemicikler, milyonlarca işçiye, emekçiye işsizlik. Size uçan kaçan saraylar, milyonlarca işçiye, yoksula yoksulluk. Size aksırana tıksırana kadar yemek, milyonlarca işçiye, emekçiye açlık sefalet. Size 5'li, 10'lu, maaşlar, işçilere ölüm. Size havada, karada cennet ama milyonlarca işçiye, emekçiye her yerde cehennem. Evet, zor olan bu düzende yaşamaktır. Milyonlarca işçi, emekçi kardeşimize sesleniyorum: Zor olan bu düzende ayakta kalmaktır, açlık ve yoksulluk koşullarında çalışmaktır ama kolay olan yan yana gelerek, örgütlenerek bu düzeni, bu sömürme, soygun düzenini yerle bir etmektir. Güç biziz, çok olan biziz, üreten biziz, yaratan biziz. Bir avuç zengin, bizim emeklerimizden, bizim ürettiklerimizden kendilerine saltanatlar kuruyorlar. Bu kader değil, bunu değiştirebiliriz. Sermayenin bu zulüm düzenini yerle bir edebiliriz. AKP'nin en büyük başarısı işçi sınıfını örgütsüzleştirmektir, sendikaları devlet sendikası hâline getirmektir. Şimdi, kendi sendikalarımızda, sınıf sendikalarında örgütlenerek, yan yana gelerek, birleşik mücadeleyi büyüterek, demokrasi ve özgürlüklerin mücadelesini yükselterek bu kan emicilerden hem hesap soracağız hem de demokratik, özgür, sosyalist bir dünyayı hep birlikte kuracağız diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çok kirlî bir dil Sayın Vekilim, bu hiç yakışmadı, çok kötü bir dil.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sizin varlığınız kirlidir! Nedir senin bu sorunun ya, laf atıyorsun herkese! Niye herkese laf atıyorsun ya iki gündür?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, 41 kişi öldü, insan bir mütevazı olur, sakin olur. Bu nasıl bir şey ya! Bu nasıl bir dil ya! Neler söyledin ya! Neler söyledin!

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın.

Buyurunuz Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – 41 insan öldü ya! 41 insan öldü, bir özür bile dilemediniz ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç üzüntülü hâlin mi var? Sevinceksin neredeyse!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Öfkemiz var, öfkemiz!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu mu öfke?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Öfkeliyiz, evet!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Öfkeniz işçilerden dolayı değil, onu bilmiyor muyuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neden dolayı?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Kimden kaynaklı?

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Değerli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Burada sosyalizm konuşması yaptı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – E, sosyalizm konuşması yapmak yasak mı?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sen sosyalizme kurban ol!

AHMET AKIN (Devamla) – Öncelikle, milletimizin başı sağ olsun. Gerçekten acımız büyük, yüreğimiz dağıldı. Geçtiğimiz hafta sonu büyük bir ızdırapla, büyük bir faciayla karşı karşıya kaldık.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – E, Cumhurbaşkanı da devrimciymiş, "Devrimciyim." dedi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bu kadar talihsiz bir konuşma olur mu ya!

AHMET AKIN (Devamla) – 41 madenci kardeşimizi kaybettik ve 11 madencimiz de maalesef hastanelerdeydi. 3 kardeşim taburcu oldu, ondan dolayı mutluyuz ve diğer kardeşlerimize de Allah'tan şifalar diliyorum, ailelerine sabırlar diliyorum. Tekrar tüm milletimizin başı sağ olsun.

Şimdi, burada felaketin nedenlerini konuşuyoruz. Neden biliyor musunuz? İş cinayetlerinin -faili diyeceğim çünkü iktidarda- faili iktidar, AK PARTİ, yirmi yıldır yapması gereken sorumlulukları yerine getirmediği için bu sıkıntıları yaşıyoruz ve AK PARTİ iktidarı öyle bir fail durumda ki ne Soma'da ne Ermenek'te ne de yirmi yıldır işlenen iş cinayetlerinde hesap vermedi, hesap vermediği gibi de hesap vermeyi bırakın, ödüllendirmeler yaptı; yirmi yıldır. Hiç duydunuz mu -baktığınız zaman- bir facia sonrasında kendini sorumlu hissedip istifa eden bir bakan? Yok. Dün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını acaba ne söyleyecek diye inanın büyük bir dikkatle dinledik, dinledim, büyük bir dikkatle çünkü sorumlu bir Bakanın nasıl konuşacağını bekleyerek izledik; bir tek biz değil, 84 milyon vatandaşımız izledi. Dört dörtlük, kusursuz bir tablo; asla kabul edilecek bir şey değil. Neden öldü bizim kardeşlerimiz; neden orada, madende hepsi kaldı, neden? Bunu sorgulamanız lazım. Aynı Soma'da, Ermenek'te olduğu gibi, şimdiden Amasra faciasının da üstünü örtmeye, sorgulanmasını engellemeye çalışıyorlar. Arkadaşlar, sorumlusunuz, madencilerimiz adına da aileleri adına da iki elimiz yakanızdadır; hesap vereceksiniz! (CHP sıralarından alkışlar)

"Soruşturmanın selameti" diye bir şey vardır, hepimiz biliriz; bu kavram sizin iktidarınızda "sorumsuzluğun selameti"ne döndü. Bu da kabul edilemez. Neden? Bakın, 41 can kaybettik, can; 6 savcı çalışıyor, efendim, beş gün oldu, bir tane gözaltı yok. On sekiz saatte cansız bedenleri çıkarmakla gururlanan bir Bakan izledik dün. İktidar yüz yirmi saattir tek bir sorumluyu bulamadı arkadaşlar. Bir de İletişim Başkanı sözde bir dezenformasyon bülteni açıkladı, Sayıştay raporu yok; sorumlular yok; sorumluların aklanmaya çalışıldığı bir rapor. Bu, kabul edilemez; sizin vicdanınız rahatsa eyvallah ama insan olup da vicdanı rahat olan olamaz diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün kurulacak araştırma komisyonunun büyük tarihî bir sorumluluğu var, elbette biz de gereğini layıkıyla yapacağız daha önce yaptığımız gibi. 13 Mayıs 2014'te 301 madencinin öldüğü maden şartları neyse, sekiz yıl sonra 14 Ekim 2022'de 41 madenci kardeşimiz de aynı şartlarla madene indi. Sekiz yıldır sadece bir kulağınızdan girdi bir kulağınızdan çıktı, "Bu son olsun." diyerek komisyon kuruldu, sekiz yıl geçti ve 111 öneri vardı. Ne yaptınız? Hiç. Neden yapmadınız? Mesela kömür kanununu çıkarmadınız, mesela havza madenciliğine geçmediniz, mesela önlemleri almadınız yeteri kadar ve yüce Meclisin size yüklediği sorumluluğu yerine getirmediniz. O dönem "Sorumlular hesap verecek, gerekli tüm önlemleri alacağız." diye buradan söz verdiniz, ne bir sorumlu hesap verdi ne de önlemler alındı. Şimdi "fitrat, kader planı" diyerek böyle bir faciaya inancımızı istismar etme peşindesiniz. İnancımızda önce tedbir sonra tevekkül vardır, bunu bilmeniz lazım. Her facia sonrası bakıyoruz, yaptığınız açıklamalar aynı arkadaşlar. Bakın, Soma faciasından önce, efendim, dönemin Enerji Bakanı "Soma ocağı örnek alınacak nitelikte, iş güvenliği ön planda." dedi. Amasra faciasından önce de Enerji Bakanı "Amasra'da bizim için işçi güvenliği her şeyin önünde. İş kazaları bıçak gibi kesildi." dedi. Allah aşkına, kesilen, iş kazaları değil; tedbirlerin önü kesildi, tedbirlerin alınmasının önü kesildi. Açıklamalar aynı, facialardan sonra bakıyoruz, yine açıklamalar aynı. Soma faciamız sonrası, dönemin Başbakanı Erdoğan "Bunlar sürekli olan şeyler, bu, işin fitratında var." dedi, Amasra faciası sonrası yine aynı şeyleri söyledi.

Değerli arkadaşlar, sekiz yılda değişmeyen bir şey daha var: 41 işimizin hayatını kaybetmesinin yine sorumlusu yok. Ne istifa var ne bir sorumluluk var; sadece siyasi pişkinlik var, aynen öyle, sadece siyasi pişkinlik. Madencilerimiz sizin iktidarınızda ölmeden çalışamayacak mı? Size göre, ölüm madenciliğin fitratında mı var? Peki, bu fitrat sadece ülkemizde mi? Bir

bakalım: Ölümlü maden kazalarında Avrupa'da maalesef 1'inciyiz, bizi kıskanan Almanya'da elli yıldır kömür madenlerinde ölümlü tek bir kaza yok, üçüncü dünya ülkelerinde bile ölümlü maden kazalarında, sözde ileri teknolojilere rağmen, biz gerilerdeyiz arkadaşlar. Bakın, facianın yaşandığı Amasra'dan bahsedeceğim, yalnızca son üç yılda oradaki kazalara bir bakalım: 2019'da 190 kaza meydana gelmiş, 2020'de 164 kaza meydana gelmiş, 2021'de 208 kaza yaşanmış yani her iki günde bir kaza yaşanmış Amasra'da ve yaşanmaya da devam ediyor diğer madenlerimizde. Ayrıca, buradan, yüce milletimizin huzurunda sizleri uyarıyoruz; 4 kurumumuz daha var TTK'ye ait, o 4 kuruma da Sayıştayın yetkililerinin uyarıları var, buradan uyarıyoruz: Aynı facialar oralarda da yaşanabilir, aynı acılar oralarda da yaşanabilir; Sayıştay raporlarında da mevcut, iş güvenliği çalışmalarının sonuçlarında da mevcut.

Ayrıca, bugün, Genel Başkanınız Erdoğan "Facia ardından kimseyi açıkta bırakmadık." dedi. Ya, Allah aşkına arkadaş... Dün de Bakanınız çıktı, buradan dedi ki: "Biz kimseyi bırakmıyoruz, parasını pulunu eksik etmiyoruz." 2 sorum var: 1) Babanın parasını mı dağıtıyorsun? 2) Bu insanlara yazık günah değil mi ya? (CHP sıralarından alkışlar) Kendi paranızı mı dağıtıyorsunuz? Parayla hangi ananın evladını geri getirebileceksiniz?

Değerli milletvekilleri, şimdi, sekiz yıl sonra, tekrar, canlar gittikten sonra, analar ağladıktan sonra bir araştırma komisyonu kuracağız. Başta da söyledim, bu konuyla ilgili büyük destek vereceğiz, bu konuyla ilgili çalışacağız, arkadaşlarımız içinde olacak ve mücadelemiz sürecektir. Yine çok değerli öneriler gündeme gelecek, sekiz yıl önce geldiği gibi.

Ayrıca şunu net söyleyeyim milletimize: AK PARTİ iktidarının siyasi ömrü dolmuştur. Millet nezdinde, bugün seçim olsa AK PARTİ iktidarı noktalanmıştır. Onun için madenci emekçilerimize buradan söz veriyoruz, Komisyonda yer alacak önerileri iktidarımızda biz hayata geçireceğiz, biz. (CHP sıralarından alkışlar) Oradaki önerilerin teminatı biziz. Yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında, iş kazalarında, madenlerde önce insan öldü; bizim iktidarımızda önce insan yaşayacak, önce insan yaşayacak. (CHP sıralarından alkışlar)

Madenleri parsel parsel peşkeş çektiniz her zaman olduğu gibi -işte Elâzığ'da... Bugün Özgür Başkanım da tekrar dile getirdi- ve çekmeye de devam ediyorsunuz. Arkadaşlar, kendinizi böyle bir sarsmanız lazım. Canlar gidiyor, siz rant peşindesiniz; insanlar ölüyor, siz peşkeş peşindesiniz. Bırakın artık bu dünyayı, giderayak vatana, millete hayırlı bir iş yapın, giderayak.

TTK'nin içini, Türkiye Taşkömürü Kurumunun içini bilinçli şekilde boşalttınız, bilinçli şekilde. Hazırladığınız bütün plan ve programlarda Türkiye Taşkömürü Kurumuyla ilgili hep aynı vaadi verdiniz; ne? "Eylem planı hazır ve Kurum yeniden yapılandırılacak."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Devamla) – Müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET AKIN (Devamla) – Bir plandan bahsedilecekse ben sizin planınızı bir anlatmak isterim. Sizin planınız Türkiye Taşkömürü Kurumunu yok etmek, ayrıca, yandaşa kılıksız bu Kurumu teslim etmek. Sizin bu TTK planından sözde "en teknolojik" dediğiniz Amasra işletmemiz de nasibini almış durumda baktığınız zaman. Yıllar içinde bunu küçülttünüz, gerekli yatırımları yapmadınız, gerekli yatırımları. Bir yıl önce Zonguldak'ta uyarılarda bulunduk, gittik 25 milletvekili arkadaşımınla "Yatırıma ihtiyaç var." dedik. Bütün kayıtlar orada. Mekanize ayak yapmayı yatırım saydıysanız yazıklar olsun size! İşçi sayısını düşürdünüz, nitelikli kadroları erittiniz. Yani bir plandan bahsedilecekse işte sizin planınız budur. Önce insan değil, önce yandaşa, önce özelleştirme sevdası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Devamla) – Tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayın.

AHMET AKIN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, çok az kaldı, bakın, önümüzdeki ilk seçimlerde göreceksiniz, Millet İttifakı'nın iktidarında vatandaşlarımız rahat bir nefes alacak, iş güvenliği esas olacak "önce insan" diyeceğiz ve madencilerimiz o Almanya'daki veya Avrupa'daki madencilerin aldığı tüm önlemlere sahip olacak. İş cinayetlerinin faili olan AK PARTİ iktidarı sonlandıktan sonra -kullanma süresi zaten doldu- Allah'ın izniyle, milletimizin takdiriyle -başta da söyledim- komisyonumuzun alacağı tüm önerileri, tüm bulguları tek tek yerine getireceğiz ve artık analar ağlamayacak ve milletimiz kazanacak.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal Demirtaş.

Buyurunuz Sayın Demirtaş. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Amasra'da meydana gelen elim kazada yaşamını yitiren 41 madencimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum ve yaralı madencilerimize de acil şifalar diliyorum, tüm Türkiye'mizin başı sağ olsun diyorum. Evet, bir kez daha böyle bir faciayı Türkiye yaşamaz diye umut ediyorum ve diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Amasra'da yine büyük bir maden faciası yaşadı; yine, 41 eve ateş düştü, 84 milyona ateş düştü; yine, çocuklar babasız kaldı, kadınlar eşsiz kaldı, anneler ve babalar evlatsız kaldı. Üzüntümüz ve acımız büyük, aslında sözün bittiği yerdeyiz ama bir kez daha bu acıların yaşanmaması için, bu faciaların yaşanmaması için gerçekleri de dile getirmek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, iş kazalarının yüzde 98'i öngörülebilir ve önlenabilir kazalardır; hele hele teknolojinin geldiği bugün itibarıyla değerlendirdiğimizde, büyük bir oranda ölümlü iş kazalarının yaşanmaması gerektiği bir noktadayız ama maalesef bugün, ülkemiz, Avrupa'da iş kazalarında 1'inci, dünyada 3'üncü sıradadır ve her yıl ortalama 1.800 işçimizi iş kazalarında yitiriyoruz. Yani aslında her gün 6 işçimiz yaşamını yitiriyor, yine aslında her hafta Amasra faciasındaki kadar işçimiz yaşamını yitiriyor.

Değerli milletvekilleri, yer altı kömür madenciligi gerçekten dünyanın en zor, en ağır ve en riskli işidir. Bu sebeple de azami derecede özen gösterilmesi gereken, bütün tedbirlerin en üst düzeyde alınması gereken bir iştir. Aksi takdirde en ufak bir hatanın bedeli son derece ağır olmaktadır ve geçen hafta yaşadığımız facia gibi facialar yaşanmaktadır. Oysa tüm bu madenlerdeki sorunlar, tüm dünyaya baktığımız zaman, aslında 1970'li yıllarda çözülmüş ama biz bakıyoruz, bugün hâlâ, yine büyük bir maden faciasını konuşmak durumunda kalıyoruz ve maden kazalarında da yine her zaman olduğu gibi dünyada 1'inci olmuşuz. Peki, biz niye bu sorunu çözemedik? Niye AK PARTİ döneminde bu kadar, çok büyük maden faciaları yaşandı? Niye iş kazaları ve maden faciaları hâlâ hız kesmeden devam ediyor? Bunları iyi düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum. İşte, bu komisyonun da bunun için bir fırsat olacağını düşünüyorum değerli milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarında özellikle 2009 yılından bugüne kadar 8 büyük maden faciası yaşanmış. İşte, önce, 2009 yılında, Bursa Mustafakemalpaşa'da 19 madencimiz grizu faciası sonucu yaşamını yitirmiş. Balıkesir Dursunbey'de yine grizu patlaması sonucu 13 madencimiz yaşamını yitirmiş. Ve nereye geldik? 2010'da Zonguldak'ta Karadon faciasına. Evet, Karadon'daysa, 2010 yılında 30 madencimiz -yani burası da Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait bir maden ocağı- 30 işçimiz grizu

faciası sonucu maalesef, yaşamını yitirdi. 2013'e geldiğimizde, bu sefer Kozlu'da 8 madencimiz grizu patlaması sonucu yaşamını yitirdi. 2014'e geldiğimizde, maalesef, cumhuriyet tarihinin en büyük iş kazasıyla karşılaştık, Soma'da 301 madencimiz feci şekilde yanarak yaşamını yitirdi ve bugün hâlâ, Soma'dan ders çıkarmadığınız için bunları konuşmaya devam ediyoruz. Devam etti ölümler, durmadı Soma'dan sonra da. Ermenek'te bu sefer işçiler yaşamını yitirdi; 18 işçimiz su basması sonucu feci şekilde yaşamlarını yitirdiler. En son Şırnak'ta, özel bir maden ocağında göçük sonrası 8 işçimiz yaşamını yitirdi. Ve Amasra, Amasra'da da 41 madencimizi geçen hafta kaybettik.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde taş kömürü Zonguldak havzasında çıkarılmaktadır ve bu kömür de Türkiye Taşkömürü Kurumu eliyle çıkarılmaktadır. Türkiye Taşkömürü Kurumu, aslında hem Zonguldak'ın hem de Türkiye'nin güzide kuruluşlarından biridir ve yüz yetmiş yıllık madencilik birikimine, donanımına, tecrübesine sahip olan bir kurumdur ve bu sebeple de tüm Türkiye'ye madencilik bilgisini ve donanımını aktaran bir kurumdur. Bu anlamda da aslında, Türkiye'nin stratejik kurumlarından biridir. Ancak AK PARTİ dönemlerinde, AK PARTİ işbaşına geldikten sonra, Kurum giderek daha da gelişeceğine sürekli gerilemiştir, hem Kurumda çalışan işçi sayısı giderek gerilemiştir hem de üretim miktarları gerilemiştir. Bunlara baktığımız zaman, norm kadro işte 14.500'lerden şu anda 7 binlere gerilemiştir, üretim işte 3 milyon tonlardan 1 milyon tonun altına gerilemiştir. Oysa 38 milyon ton ithalat yapıyoruz taş kömüründe. İhtiyacımız var mı? Var. Çıkarmamız gerekiyor mu? Çıkarmamız gerekiyor ama iş sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerine uyarak çıkarmamız gerekiyor, iş sağlığı ve iş güvenliğini bir kenara bırakmadan çıkarmamız gerekiyor. Ancak AK PARTİ dönemlerinde maalesef devletteki çürüme Kuruma da yansımıştır. Türkiye Taşkömürü Kurumunda da maalesef bir çürüme olduğunu görüyoruz. Zonguldak Milletvekili olarak bunu yakından gözlemliyorum ve maalesef üzüliyorum. Bakın, Kurum bilerek ve kasten çürümeye terk edilmiştir, çürütülmüştür çünkü bugün, bakın, Türkiye Taşkömürü Kurumu liyakatsiz, beceriksiz ve partizan AK PARTİ kadroları tarafından yürütülmektedir. (CHP sıralarından alkışlar) Amasra'daki facianın da birinci derecede sorumlusu işte bu liyakatsiz, beceriksiz AK PARTİ kadrolarıdır ve aslında Enerji Bakanıdır ve aslında elbette ki bu işlerin başında olan Cumhurbaşkanıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı bugün şunu ifade etti, dedi ki: "Kazada ihmali olanların gözünün yaşına bakmayacağız." Bakın, bu ifade, gerçekten, Türkiye'deki 84 milyon gazi almaya yönelik, doğru olmayan bir ifade çünkü bunların hiçbirinde, az önce ifade ettiğim 8 maden faciasının hiçbirinde sorumlular hak ettiği cezayı almadı ve hatta şunu da ifade etmek istiyorum, tam tersine ödüllendirildiler. Bakın, size 2 örnek vereceğim, Zonguldak'tan örnek vereceğim. İşte, Karadon'daki kaza 2010 yılında oldu; Müessese Müdürü İsmail Güner, birinci bürokratımız bu. Bakın, Karadon'daki kazada -Sayın Taner Yıldız da o zaman Enerji Bakanımızdı, o zaman siz de benzer açıklamalar yaptınız Sayın Bakan- 30 işçimiz yaşamını yitirdi, feci şekilde yaşamlarını yitirdiler. Bu Karadon Müessese Müdürü İsmail Güner ağır ceza mahkemesinde yargılandı değerli arkadaşlar ve ne oldu biliyor musunuz? Yedi yıl altı ay hapis cezası aldı. Yedi yıl altı ay hapis cezası iyi niyetten altı yıl üç aya dönüştürüldü.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İyi hâlden.

AYDIN ÖZER (Antalya) – İyi hâlden.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – İyi hâlden, düzeltiyorum, iyi hâlden.

Daha sonrasında, bakın, aynı kararda da sanık İsmail Güner'in, mahkûmiyetine sebep olan iş kolunda bu meslek ya da sanatın icrasından takdiren bir yıl süreyle yasaklanmasına karar verildi. Peki, bu kişi görevden alındı mı değerli arkadaşlar? Alınmadı çünkü bu kişi kazadan iki yıl sonra -eminim, Sayın Bakanın da imzası vardır diye düşünüyorum- 2012 yılında Genel Müdür Yardımcısı yapıldı. Bakın, 30 kişinin ölümünden sorumlu olan bir kişi Genel Müdür Yardımcısı yapıldı. (CHP sıralarından "Yazıklar olsun!" sesleri)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yazıklar olsun!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Bakın, devam ediyoruz, bu kararı Yargıtay onayladı ama görünmez bir el devreye girdi bu kararla ilgili, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Ceza Genel Kuruluna itiraz etti; şu anda, altı yıldır dosya orada bekliyor bakın. 30 kişinin öldüğü kazada bugün itibarıyla bir tek gün, bir tek kişi tutuklu kalmadı ve yapanın yanına kâr kaldı arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Evet ve bu bürokrat geçtiğimiz ay emekli oldu.

Kozlu'ya geliyoruz. Bakın, değerli arkadaşlar, Kozlu'da, 2013 yılında, yine, 8 işçimiz yaşamını yitirdi feci şekilde, grizu patlamasında öldüler ve o Müessese Müdürü kazadan dört yıl sonra Genel Müdür yapıldı, Türkiye Taşkömürü Kurumunun Genel Müdürü olarak ataması yapıldı 2017 yılında ve bu kişi ağır cezada yargılanırken bu yapıldı. Mahkeme bu kişiye 2019 yılında, bakın, dört yıl ceza verdi. İyi hâlden, iyi niyetten bu kişiye üç yıl dört ay hapis cezası verildi ve akabinde bunun cezası da para cezasına dönüştürüldü. Ne kadar, biliyor musunuz? 24 bin 500 lira para cezasına çevrildi ve yirmi dört eşit taksitte alınmasına karar verildi. İşte, Sayın Cumhurbaşkanının gerçekleri söylemediğinin, doğruları söylemediğinin en bariz iki örneği. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Kurumdaki çürüme devam ediyor. İşte, bu çürümenin önüne geçmemiz gerekiyor. Peki, bu 41 kişinin ölümüne sebebiyet veren Amasra Müessese Müdürü Cihat Özdemir, beş gün geçti kazadan, açığa alındı mı değerli arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – TTK Genel Müdürü, bakın, o gece kaza anında göremedim onu, kayboldu gitti. Bu Genel Müdür hâlâ görevde arkadaşlar, sabıkalı olan, iş cinayetinden sabıkası olan Genel Müdür hâlâ görevde.

Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı, böyle yapmayın, bakın, insanların duygularıyla oynamayın, insanlara yalan söylemeyin. Bu, böyle olmaz. Medeni bir ülkede, demokrasinin olduğu bir ülkede, hukukun işlediği bir ülkede bu bürokratlar derhâl açığa alınır. (CHP sıralarından alkışlar) Neden bunu yapmıyorsunuz?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Az kaldı, biz alacağız onu da.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Soruşturma ilerlemiyor arkadaşlar.

Şimdi, bakın, ben şunu düşünüyorum artık: Bu kurumda yükselmek için 30 kişiyi öldürmeniz mi gerekiyor? Ve şunu düşünüyorum: Bakın değerli arkadaşlar, Amasra'daki bu Müessese Müdürünü, bunlar 30 kişiden sorumlu olan kişiyi genel müdür yaptıklarına göre, herhâlde bunu da Enerji Bakanı falan yaparlar yani mükafatlandırır, ödüllendirirler diye düşünüyorum. Bu olmaz değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Tamamlayacağım.

Bir de Kurumda, değerli arkadaşlar, işçi açıkları var, işçi açıklarının da giderilmesi lazım. Komisyonunda bununla ilgili sürekli söylüyoruz çünkü işçi açıkları iş güvenliğini tehdit ediyor değerli arkadaşlar. 14 bin kişinin çalıştığı yerde 7 bin kişiyle iş yürümüyor değerli arkadaşlar. Ve bugün kazanın sebeplerinden, ön önemli sebeplerinden biri de budur, bunu da defalarca

Komisyonunda söyledik, kayıtlarda var, 2016 yılında söyledik, KİT Komisyonunda söyledik vesaire vesaire.

Şimdi, ben aslında bir başka konuya değinmek istiyorum kazayla ilgili. Dün Enerji Bakanımız geldi burada dedi ki: "Kaza gaz oranı 1,5 seviyesine ulaşmıştı 18.05 sıralarında, elektrik emniyet amaçlı kesilmişti. 18.09'da da son kayıt havadaki metan oranının 1,69 olarak ölçüldüğünü gösterdi ve 18.09'dan sonra da kayıt alınamadı ve bu patlama da 18.10 sıralarında oldu." Ama İçişleri Bakanına bakıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Son kez selamlama için söz alabilir miyim, son kez.

Tamamlayacağım.

BAŞKAN – Peki, konu hassas.

Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Enerji Bakanı bu şekilde ifade etti ama İçişleri Bakanı ise "18.15" dedi yani arada altı dakikalık bir zaman farklılığı var. Bugün Sayın Cumhurbaşkanlığı da sanırım tekrarladı bunu.

Şimdi, Enerji Bakanı bir sensörün ölçümünü söyledi. Değerli arkadaşlar, bu madende ortalama en az 5 sensör olduğunu düşünüyoruz. Enerji Bakanı kamuoyuna bir sensörün verilerini açıkladı ve bakın 1,69'da bu gazın patlama imkânı yok. Oysa, patlama değeri 4'ün üzerine çıktığı zaman meydana geliyor. Yani 1,69'da gaz patlamaz. Bu veriler nerede? Bu veriler gizleniyor mu? Acaba yine bir gizli el devreye girdi, bu soruşturmanın selametini farklı bir noktaya mı taşıyor? Değerli arkadaşlar, bundan kuşkumuz var, kamuoyuna bunun açıklanması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bu soruşturma da örtülürse bunun hesabını kimseye veremezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Öncelikle, malumlarınız olduğu üzere, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde TTK İşletmelerine ait Amasra Müessesinde maden ocağında yaşanan eksi 300 ve eksi 350 kotu arasında meydana gelen kazayla ilgili, diğer arkadaşlarımız gibi, ben de bu kürsüde bulunuyorum. Öncelikle bu kazada hayatını kaybeden bütün madencilerimizi rahmetle anıyorum...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Bakanım, kimse yok. AKP sıralarında 10 kişi yok Sayın Bakanım.

CAVİT ARI (Antalya) – Sizi dinleyen yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kime anlatıyorsunuz?

TANER YILDIZ (Devamla) – ...ve bütün ailelerine sabırlar temenni ediyoruz...

CAVİT ARI (Antalya) – Sizi dinleyen yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Dinleyen yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede bu arkadaşlar?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu kadar ciddiye alıyorlar işte!

TANER YILDIZ (Devamla) – ...ve her birimizin bununla alakalı göstermiş olduğu hassasiyetten dolayı da heyetinize, her birinize, Türkiye'ye teşekkür ediyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – AKP'den 10 kişi var, AKP'den 10 kişi var.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Buradayız ya, buradayız.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – E, onlar mı yönetiyor, siz mi yönetiyorsunuz?

TANER YILDIZ (Devamla) – Ve yaralı olanlara da Allah'tan şifalar temenni ediyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, dinleyemiyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Kendi arkadaşları bile dinlemiyor, biz mi dinleyeceğiz sizi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, sana ne!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ya, buradayız, dinliyoruz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Tabii, böylesine acı bir durumun...

CAVİT ARI (Antalya) – Kaç kişi var, hani Başkanım, kaç kişi?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Herkes burada.

AYDIN ÖZER (Antalya) – 13 oldu.

CAVİT ARI (Antalya) – Yazıklar olsun!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – 10 kişisiniz, 10 kişi.

AYDIN ÖZER (Antalya) – 13 oldu, 13.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Maden katliamı konuşuluyor, AKP sıralarında kimse yok. Bu mu hassasiyetiniz sizin?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Var.

TANER YILDIZ (Devamla) – ...araştırılması konusunda gereğinin yapılması için Türkiye Büyük Millet Meclisine...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Her şeye istismar.

TANER YILDIZ (Devamla) – ...araştırma önergesinin verilmesini uygun gördük ve grubumuz adına da Başkanlığa dün ilettiğimiz bulunuyoruz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Madencinin hiç kıymeti yok yanınızda, sıralardan belli.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bu konuşma herhangi bir hüküm cümlesi içermeyecektir, suçlu veya suçsuzu belirleme konuşması değildir. Bu araştırma önergesine ilişkin komisyon şimdiye kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin yargı, yasama ve yürütmeye alakalı bütün erkleri göz önünde bulundurularak yapılacak ve yetkisi kullanılarak yapılacak bir komisyon olacaktır. Şu konuşmamızın da herhangi bir itham içermesi söz konusu değildir çünkü yargıya taşınmış ve maden kazasının özellikle her türlü müdahalelerden sonra adli mercilere, başsavcılığa verilmiş olmasından sonra bizim adli yargı süreciyle alakalı söyleyeceğimiz bir cümle değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi yetkisini kullanacak ve bunun her türlü yönüyle alakalı, kanun, mevzuat, yönetmelik, vicdani yarılarıyla alakalı kullanılan iradeler, inisiyatifler, bunlarla alakalı da yerinde bizzat araştırmaları yapıp bununla alakalı bütün partilerin ortak paydaya koyduğu bir yapıyla beraber bunu inşallah gerçekleştirecektir. Dediğim gibi yalnızca bir işin kanuni olması onun vicdani olup olmadığını göstermez. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün grubu bulunan partilerin bununla alakalı komisyona verecekleri katkılar inşallah hep beraber bunu belirlemiş olacaktır.

Tabii, burada lehte, aleyhte bu acı üzerinden konuşmalar yapıldı. Tabii ki her partinin görüşü vardır ve bu görüşlerini burada belirteceklerdir, eleştireceklerdir de bundan normal tabii ki bir şey yok ama gerçekler yalnızca bu dünyadaki verilecek hesap makamlarıyla alakalı değildir; dünya vardır, ahiret vardır, her birimiz Allah'a (CC) hesap vereceğiz ve bununla alakalı da herhangi bir gerçeğin üzerinin örtülmesi söz konusu olabilemeyecektir.

CAVİT ARI (Antalya) – Önce bu dünyada bir hesap verin!

TANER YILDIZ (Devamla) – Arkadaşlar, her birimizin altına çok rahatlıkla imza atabileceği bir cümleden bahsediyorum, herhangi bir gerçeğin üzerinin örtülmesi mümkün olabilemeyecektir diyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Soma'da olmuştu.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bununla alakalı, bundan daha tabii, normal ne vardır.

CAVİT ARI (Antalya) – Öbür dünyayı bırak, bu dünyada hesabını vereceksiniz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bir insanın kanun karşısındaki haklı oluşu veya kanun karşısındaki herhangi bir gardını alışı, bütün vicdanları aynı oranda rahatlatmayabilir. Ben ondan da bahsediyorum, artı ondan da bahsediyorum.

Şimdi, teknik olarak sensörler öyleydi... Ben elektrik-elektronik mühendisi olarak konuşuyorum. Bunlarla alakalı olarak alınacak bütün tedbirlerin, bunlarla alakalı bütün önlemlerin her birinden bahsedildi “Şu dakikada bu oldu, o dakikada bu oldu.”

Şimdi, aslında Amasra ocağı, bütün o diğer ocaklarımızla beraber, Gedikli, Karadon gibi, onların içerisindeki hemen hemen en küçüğü ama teknolojik ürün olarak madencilik yapıldığı en kapsamlı ocaklarımızdan bir tanesi. Burada herhangi bir suçun savunulması tabii ki söz konusu olmaz, suç ithamının da hemen kolay olabilemeyeceği gibi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hiç samimi değilsiniz, samimi bulmuyorum sizi.

TANER YILDIZ (Devamla) – Şimdi, hadise 320 kotunda bir patlamayla beraber oluyor. Dakikalarını, sürelerini arkadaşlarımız konuşmalarında verdiler, bunları tekrar etmeyeceğim. Bunlar seri havalandırmayla mı bağlıydı, paralel miydi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Mühendis olarak bile konuşsanız böyle konuşamazsınız.

TANER YILDIZ (Devamla) – Yani rahat anlaşılsın diye söylüyorum, 2 katlı bir evde tavanının delik olup da birbirine havanın geçmesi, seri bağlanma anlamına geliyor. Yani 320 kotu ile 350 kotu arasındaki o iki ayrı bölgede bulunan madencilerimize bunun sirayet etmesi, çıkış yönüyle alakalı olmamıştır. Her ikisinin de havalandırmayla alakalı ayrı ayrı yani paralel bir çıkışı var; bunu önümüzdeki raporlar tekrar gösterecek. Arkadaşların ilk belirlemesinde bunun geriye tepmesi, basınçla beraber geriye tepmesi ve giriş kısmından bu gazın ulaşmasıyla alakalı olduğu söyleniyor. Bu kesin böyle midir, değil midir; bütün bu yapılan tahkikatlarla belli olacak. Bir gerçeği değiştirmeye, bu kadar büyük acının, 41 canımızın orada kaybolmasıyla beraber, ömürlerini yitirmiş olmasıyla beraber, buna hangi vicdan cesaret edebilir?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz, siz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Allah indinde ve kul katında buna hangi vicdan cesaret edebilir?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz ediyorsunuz.

TANER YILDIZ (Devamla) – O yüzden biz bütün partilerden bütün milletvekili arkadaşlarımızla beraber, konuşma yapan, yapmayan ama komisyona girecek bütün arkadaşlarımızla beraber şeffaflığın gücünü kullanarak bunu inşallah yerinde hep beraber göreceğiz ve bu böyle mi olmuştur, böyle olursa bir inisiyatif mi söz konusudur; bunun her birini belirleyeceğiz.

Şimdi, arkadaşlar, yalnızca, bu işin, insanın bulunduğu yerde teknolojinin tamamının yeterli olmadığını... Ben bir şeyi bir örneklerle beraber vermek istiyorum. Şimdi, NASA bugüne kadar 135 tane uzay mekiğini fırlattı. Her fırlatmada 1,5 milyar dolarlık maliyeti olan bir yapıyla beraber gitti. 2 tane ölümlü kazası var. NASA'nın bütün stratejilerini değiştiren -biliyorsunuz- Columbia ve Challenger'la beraber...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşportacının bozuk malını sunmasına benziyor bu örnek.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bunun üzerinde araştırma grupları kuruldu.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – NASA ilk defa deniyor, maden ocaklarını ilk defa denemiyoruz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Şimdi, bunu şunun için söylüyorum:

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşportacının bozuk malını süslemesine benziyor bu örnek.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bir mühendis olarak...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne alakası var? NASA bunu ilk defa yapıyor. Maden ocaklarını ilk defa mı deneyimliyoruz?

TANER YILDIZ (Devamla) – Yalnızca, arkadaşlar, 180 bin metre küp gazın deşarj olup da patlamanın olmadığı zaman var, bunun onda 1'i gazın deşarj olup da patlamanın olduğu zaman var. Tabii ki bunun teknik bir sebebi var, sebepsiz olmuyor bu.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hani bilemiyorduk? Niye NASA'yı örnek veriyorsun?

TANER YILDIZ (Devamla) – Bir ateş vesilesi mi oldu yoksa orada buna kıvılcım oluşturacak bir zemin mi oldu? Bunları söylemek için şu anda henüz erken.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama söylüyorsunuz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Dakikalarını, saatlerini -tekrar söylediğim gibi- arkadaşlar verdiler ve o verdikleri süre içerisinde en son, son bir buçuk dakikada neler olduğuyla alakalı şu anda onu bilmiyoruz. Yani o zamana kadar geliyor metan gazı belli oranda... Bakın, binde 7'ye kadar varan oranlarda ateşli kaynak bile yapılabiliyor, yüzde 1'e geldiği oranlarda artık onlar kullanılmıyor. Bütün bunları şunun için söylüyorum: Virgülden sonra 37 hane işletilen NASA çalışmalarında dahi herhangi bir gerekçeyle bunlar yapılabiliyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayıştay raporlarından bahsedin, NASA'dan değil.

TANER YILDIZ (Devamla) – Arkadaşlar, verdiğim herhangi bir teknik örnek, herhangi bir konuyu meşru hâle getirmek için verilen örnek değildir. Yalnızca konunun anlaşılmasına dönüktür. O yüzden herhangi birimizin bununla alakalı, verilen teknik bir örneklerle alakalı alınganlık falan göstermemize gerek yok. “Şeffaflığın gücünü kullanacağız.” diyorum. Bunun daha ötesinde bir şey yok. Kimse bu vebali alamaz, kimse bu veballe... Geçen bir konu tartışıyoruz birisiyle “Sen ahirete inanıyor musun?” dedim. “İnanıyorum tabii.” dedi. “Niye inanmıyormuş gibi yapıyorsunuz o zaman?” dedim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Her şeyi ahirete mi bıraktınız?

TANER YILDIZ (Devamla) – Biz her birimiz dünyadaki vereceğimiz hesapla beraber ahirette de hesap vereceğiz. O yüzden öncelikle kendimize dürüst olacağız, sonra etrafımıza dürüst olacağız.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) – Metan sensörü yanlış yere konmuş olabilir mi?

TANER YILDIZ (Devamla) – Bunu şunun için söylüyorum arkadaşlar: Bu komisyonda görev alacak olan arkadaşlar...

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) – Metan sensörü yanlış yere konmuş olabilir mi?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Her şeyi ahirete mi bırakacağız?

TANER YILDIZ (Devamla) – ...görevini ifa edecek olan arkadaşlar şeffaflıkla her türlü görüşlerini orada belirtecekler. Herhangi bir şüphesi varsa, herhangi bir tedirginliği varsa, herhangi bir fikri varsa bunu açıkça ortaya koyacaklar. O yüzden bir işin nasıl olacağını tarif etmemek yerine bize bir işin nasıl olacağını söyleyenlerle beraber biz bu işi yapacağız.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Siz de kendiniz mühendis olarak açıklayın; ihmal var mı yok mu?

TANER YILDIZ (Devamla) – Türkiye'nin idaresine konan irade yirmi yıldan beri birçok iş yaptı.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Mesela ne yaptınız? Peşkeş çekildi mesela.

TANER YILDIZ (Devamla) – Bir çözüm daha var mesela, bir makalede okuyorum, deniyor ki: “Biz ithal kömür yapalım.”

İthal kömür yapmanın önünde herhangi bir mâni yok ama istihdamla beraber bunu doğru bir şekilde üretmek yerli ve millî kaynağımız olan taş kömürüyle alakalı, linyitlerle alakalı kaynakları seferber etmektir. O yüzden biz bunları doğru bir şekilde çıkartacağız. Öncelikle iş güvenliği ve iş sağlığıyla alakalı tedbirleri aldıktan sonra istihdamın önünü açacağız. Gerek Zonguldak'ta gerekse Bartın Amasra'da gerekse Soma ve birçok ilimizde bulunan yapıyı hep beraber inşallah gündeme getirmiş olacağız.

Şimdi, bakın, tekraren söylüyorum: 180 bin metre köp gazın bir anda deşarj olmasıyla beraber patlama olmayan ve bu tespit yapıldığı hâlde işine devam eden sistemler oldu yani her defasında bu patlama olmuyor. Buradaki patlamanın gerçek sebeplerini ortaya koymak ve bunlarla beraber yapmak lazım.

Şimdi, şöyle bir yarışmaya girmeyelim arkadaşlar: Dünyada başka yerde kaza oldu mu, olmadı mı? Evet, oldu ama dünyada olan bu kazalar... Mesela ben birkaç tane rakam vereyim: Japonya'da 687, Fransa'da 1.099, Çin'de 2.388 diye devam ediyor.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Kaç yılında? Kaçlı yıllarda Sayın Bakan?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hangi yüzyılda? Kaçınca yüzyılda?

TANER YILDIZ (Devamla) - Bütün bunların olması...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 1970'lerden önceki kazalar... Doğruyu konuşalım.

TANER YILDIZ (Devamla) - Daha önemli bir şey söyleyeceğim, yıldan daha önemli bir şey söyleyeceğim: Bütün bunların olması Amasra'daki kazayı meşru hâle getirmez. Bakın, daha ileri bir şey söylüyorum arkadaşlar, cümleyi sonuna kadar dinleyin. Japonya'da oldu, "İyi o zaman, bizim 500 kişi hakkımız var." Böyle bir şey olabilir mi, böyle garip bir mantık olabilir mi? Hayır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, Japonya'daki kaza elli yıl önce, altmış yıl önce.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Kaçınca yüzyıldayız?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Orada olmuyor, olmuyor işte, olmuyor.

TANER YILDIZ (Devamla) - Bakın, arkadaşlar, bir kısım hislerinize de tercüman olacak şeyler söylüyorum, dikkatli dinlerseniz çok rahat anlaşılır. Yurt dışında olan herhangi bir kazanın örneğinin verilmiş olması...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – "Kader" dediniz diye biz örnek veriyoruz.

TANER YILDIZ (Devamla) - Ben Fukuşima kazasından yaklaşık iki hafta önce -Kashiwazaki denilen bir santral var, 7 bin megavatlık dünyanın en büyük nükleer santralidir, okyanusa açıktır- Kashiwazaki Santral'i'ne gittim. Bakıyoruz santrale, dedim ki: Ya, burada tsunamiden etkilenen santral hiç yok mu? Dediler ki: "Biz tsunamiyle alakalı bütün önlemleri aldık. Biz, nükleer santralle alakalı, virgülden sonra 15 hane iletiriyoruz ve hesaplamalarımızı buna göre yapıyoruz." Fukuşima kazasından iki hafta önce.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Japonya'daki kaza 1914 yılında olmuş, bir asır geçmiş aradan, bir asır geçmiş, yanlış örnek veriyorsunuz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Fukuşima kazası oldu, Fukuşima kazası, 19 tane nükleer santralle alakalı bütün yapılanmaları, bütün stratejilerini değiştirme kararı aldırdı Japonya Hükûmetine.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ama Soma'da 301 kişiyi kaybettik, strateji değişmedi.

TANER YILDIZ (Devamla) - Biz o zaman LNG de alıyoruz, doğal gaz da alıyoruz, boru hattından da alıyoruz. Katar'da MMBTU'su 11-12'den olan gaz birden 18'e çıktı, fiyatı, ücreti. Bunu şunun için söylüyorum: Şu anda Avrupa'da yaşananlar mesela. Almanya 15 milyar dolarlık tazminat vererek hem nükleer santrallerden hem de kömürden vazgeçme kararı aldı. RWE'nin ve E.ON gibi bir kısım firmaların elindeki santralleri durdurma kararı aldı, parasını verdi, tazminatını ödedi ve durdurdu. Ama şimdi, bakın, Almanya Şansölyesi açıklama yaptı, "Milletimden özür diliyorum, çevrecilerden özür diliyorum, hükûmet olarak, ben Scholz olarak diyorum ki ben tekrar kömür işletmelerine dönüyorum, nükleere de dönüyorum." dedi. Bakın, bunu şunun için söylüyorum: Millî ve yerli sanayiye harekete geçirmek adına, üretmek adına öyle bir konjonktürel döneme girebilirsiniz ki o dönem içerisinde aldığınız bazı kararları değiştirmek zorunda kalabilirsiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunları siz kapatmadınız mı Sayın Bakan?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Böyle düşünme düşünme hiçbir tedbir almadınız bugüne kadar. 41 insanı... Hâlâ konuşuyorsun burada! Sen bunu böyle mi yaptın?

TANER YILDIZ (Devamla) – Şimdi biz şunu söylüyoruz: Biz yerli kömürümüzden vazgeçmeyeceğiz ama hiçbir insanımızı, hamdolsun, feda etmeden, hiçbir insanımızın iş güvenliği ve can sağlığıyla alakalı konuları tehdit durumuna getirmeden bunları yapacağız.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Yapmışsınız işte, meydana her şey!

TANER YILDIZ (Devamla) – Bu bizim yerli kaynaklarımızdan, millî kaynaklarımızdan vazgeçmemizi sağlamayacaktır.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Vazgeçin demiyoruz Sayın Bakan. Hiç alakası yok konuştuklarımızla.

TANER YILDIZ (Devamla) – Şimdi, bakın, rakamlar söyleyeyim, 83'te Zonguldak'ta 103 şehidimiz vardı, 90'da Amasya'da 68, Zonguldak'ta 263; bunların her biri oldu ama biz teknolojik bütün araçları gereçleri ve bunlarla alakalı kullanılacak... Ülkeleri karşılaştırırken her ülkenin doneleri aynı değil arkadaşlar; tektonik yapı, volkanik yapı, kömürün damarlanması... 30 metre damarı olan ülke var. Şimdi, Güney Afrika'dan örnek veriyor arkadaşlar, yani o kadar güzel ki; yüzde 51'i yer üstü madencilikte elde edilen kömürler arkadaşlar, yüzde 51'i. Dozer değil, kepçeyi getiriyorsunuz, konveyöre yüklüyorsunuz, oradan tıra yükleniyor. Bizim madencilikimiz böyle değil; dünyada eksi 1.000 kotunda çalışan ülke de var, bizim gibi 635 kotunda, 500 kotunda, 445 kotunda çalışan da var. Birçok arkadaşımız bilmediği için söylüyorum, bu önemli, değerli bir bilgi olduğu için söylüyorum: Zonguldak'ta -Polat Bey ve diğer arkadaşların hepsi bilirler- denizin altına 300 metre girer, deniz bir, 300 metre altına girer, 450 metre derinliğinde, üzerinde milyarlarca ton, milyarlarca ton su var, o suyun altında çalışılıyor; siz yeter ki önlemlerinizi alın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Buna mahkûm değiliz.

TANER YILDIZ (Devamla) – Ermenek'ten bahsedildi. Bakın, Ermenek'te -Allah rahmet eylesin- on sekiz yıl meslek hayatını bu işe vermiş olan bir mühendis arkadaşımıza soruyorlar: "Efendim, şuradan galeriye giriyoruz, buradan da deleceğiz." diyorlar. "Devam edin." diyor. 60 metre... "Efendim, orada su vardı, önceki kömürü delmişti." ve "Ya, su var orada." diyorlar. Diyor ki: "Yok, yok." Hâlbuki, Özgür Bey'in söylediği gibi, bu şablonların üst üste getirilip, çakışmayan yer varsa örtüştürülüp "Bir dakika, 60 metre değil, orası 6 metre." denmesi lazım o kazının devam etmemesi için. Şimdi, rahmetli olmuş birinin aleyhinde "Ya, bunu yapmasaydı, bu kaza olmayacaktı." diye... 12 bin tonun üzerindeki su orayı delerek bütün maden ocağını bastı, orada 18 madencimiz hayatını yitirdi.

Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Siz önlem alırsınız, kararlarınızı alırsınız, tedbirlerinizi alırsınız... İnisiyatif ve iradenin olduğu bir oaktan bahsediyoruz, bir tekstil fabrikasından bahsetmiyoruz, 3 kişiyle yaklaşık 60 ton tekstil ipliği çıkartan bir robotik makineden bahsetmiyoruz, bire bir insan iradesi ve inisiyatifinin olduğu yerde...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani yeni bir facia daha olabilir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Meşrulaştırıyorsunuz Sayın Bakan.

TANER YILDIZ (Devamla) – O yüzden bizim işçilerimiz, bizim mühendislerimiz almış oldukları bütün eğitimi - hamdolsun- yanındaki arkadaşının hayatını tehlikeye sokmayacak şekilde kullanmaya çalışıyorlar. Ben oradaki o tahlisiye ekibindeki, kurtarma ekiplerindeki yüreği gördüm, dayanamadım. Diyorlar ki: "Bakın, risk var, buraya girmeyin şu anda." "Hayır, arkadaşımı ben orada bırakamam. Getirin, imzalı kâğıt yapayım, ben onu kurtarmak için gireceğim." diyor. Yani öyle bir aile ki bu madencilik, dededen, babadan oğula -bütün milletvekillerimiz bilirler- birbirlerine bu kültürü yayan, bu kültürü hep beraber gerçekleştiren insanlar; fedakârlık üzerine, vicdan üzerine, bilgi üzerine bunu oluşturan insanlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben, grubu bulunan, bulunmayan bütün milletvekili arkadaşlarımızla ortak bir paydada buluşulan bir genel ifadeden bahsederek konuşmama son vermek istiyorum. Hep beraber araştıracağız; inşallah, göreceksiniz, bu araştırma komisyonunda hiçbir şey kısıtlanmayacak, şeffaflığın gücü kullanılacak, Allah'a ve kullarına karşı vereceğimiz hesabı milletin seçtiği milletvekilleri olarak hep beraber burada gerçekleştirmiş olacağız.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Açığa alma yapacak mısınız?

TANER YILDIZ (Devamla) – Ben, ölenleri tekrar rahmetle anıyorum, ailelerine, milletimize sabırlar temenni ediyorum; yaralı olanlara da Allah'tan şifalar temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kısa söz...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Taner Yıldız'ın birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, söz almak mecburiyetinde kaldım, Sayın Bakanı dinledim. Birincisi: Bir kez, hiç karıştırmayalım meseleleri birbirine; Soma gibi bir facia en son 1975'te Hindistan'da oldu, ondan sonra dünya bu işleri bıraktı; Almanya son kömür madeni şehidini 1946'da; İngiltere, Fransa, biri 1973'te, biri 1974'te... Dünyada kırk beş elli yıldır kömür madenlerinde ölüm yok. İnsan faktörü var; Hans'ın yapmadığı hatayı Hasan yapıyorsa bundan bizim insanımız değil, mevzuat, o madeni yönetenler ve ülkeyi yönetenler doğrudan sorumludur. Bu çok çok önemli bir mesele.

Biz birlikteydik, Değerli Grup Başkan Vekili burada, biz Soma Komisyonundaydık. Soma Komisyonunda -o dönem siz Bakandınız- şu çıktı ortaya: "Bakanlık müfettiş görevlendiriyor, müfettişin haberi olmadan patronun oluyordu." dediler, tutanak altında söylediler. "İçeride mazotlu dozer olmayacak." Müfettiş gelmeden önce dozere yer kazıp, geri geri girdirip üstünü, önünü örüyorlarmış, yer kazıp yere mazotlu aletleri gizliyorlarmış. Öyle yerde 301 kişi hayatını kaybetti ve hep birlikte bu sözü verdiniz. Sonra ne oldu? Mahkemenin hâkimi karardan önce değişti. Hâkim geldi taksirle verdi, Yargıtay dedi ki: "Olası kast burada olmayacaksa nerede olacak?" Ne yaptınız biliyor musunuz? Altı ay bekletip 5 hâkimin 3'ünü alıp yerine isim isim bildiğiniz, en güvendiğiniz 3 kişiyi koydunuz; bu işi yapanları kurtardınız. Bunu Adalet ve Kalkınma Partisi yaptı ve o dönemde sorumlu makamdaydınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O gün verdiğiniz sözler Soma için tutulmadı. Bugün Ermenek'e, bugün Amasra'ya aynı sözü veriyorsunuz. Soma'nın hâkimleri değişirken ya da Soma'da yargılama yapılırken, kendi döneminizde o madendeki hem Bakanlık görevlilerinin hem sendikacıların hem işletenlerin ağır kusurları teker teker bütün tutanaklara geçerken bir AK PARTİ milletvekili gelip de duruşmayı izlemedi ya. 73 duruşmaya gittim ben, birine gelmediniz. Verilen cezayı Yargıtay yoluyla sildirdiniz, affettiniz, adamları saldırdınız; çıkarken de üç yıl maden yasağı vardı, onu da kaldırdınız Yargıtayda. Allah aşkına, Soma'da tutmadığınız sözü Amasra'da tutacağınıza inanacak kadar enayi olduğumuzu sanmayınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tıgılı...

32.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, engelli bireylerin hak ve özgürlüklerine ilişkin açıklaması

NECATİ TİĞLİ (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Toplumsal bir parçası olan engelli bireylerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmalarını sağlamak, engelli bireylerin haklarını güvence altına almak ve yaşam kalitelerini yükseltmek sosyal devletin asli görevlerinden biridir.

Buradan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sormak istiyorum: Tekerlekli sandalyelerin reçete edilerek yenilenme süresi neden iki yıla indirilmiyor da beş yılda bir veriliyor? Akülü sandalye almak isteyen bedensel engelli bireylere verilen desteklerin yükseltilmesi için neden bir çalışma yapılmıyor?

Evde bakım ödemeleri belirlenirken bakıma muhtaç kişinin yaşamakta olduğu hanenin toplam gelirine göre belirleme yöntemi Anayasa'ya aykırı. O zaman neden bunun değişmesi için etkili bir çalışma yapmıyorsunuz? Ayrıca, evde bakım ödemeleri yapılırken engelli bireylerin ihtiyaç duyduğu medikal malzemeler dikkate alınmıyor. Yoksa medikal malzemelerin ücretsiz olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

33.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar PTT'de taşeron işçi olarak çalışan posta dağıtıcılarına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Afyonkarahisar PTT'de taşeron işçi olarak çalışan posta dağıtıcılarından tebligatları yapmaları istenmiştir. Kanunen tebligatları yapma zorunluluğu memura aitken taşeron işçilere niçin bu zorunluluk getiriliyor? Bu konuda birçok ilde de bu uygulamaya geçildiği belirtiliyor. Eğer bu doğrudur, kanun açıkça ihlal ediliyor. Bu şekilde yapılan tebligatlar -bir hukukçu olarak söylüyorum- usulsüzdür. Ayrıca, posta dağıtıcılarına tebligatla ilgili gerekli eğitimler verilmeden dağıtım yaptırılması da başka bir sıkıntı. Posta dağıtıcısı olan taşeron işçinin tebligatla ilgili mevzuatı bilmemesinden ve kendi görev alanına girmeyen bir konudan dolayı oluşacak zarar ne olacak? Burada suç, ekmeğinin peşinde koşan emekçi, posta dağıtıcısına mı yıkılacak yoksa PTT bu sorumluluğu alabilecek mi? Lütfen bir an önce bu yanıltan dönlüsün.

BAŞKAN – Sayın Sariaslan...

34.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Nevşehir'in çevre yolu sorununa ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkürler Başkanım.

Her geçen gün hızla gelişen ve büyüyen Nevşehir il merkezinde kalan çevre yolu ihtiyaca cevap verememektedir. Şehir içi trafiğin rahatlaması için bu konu da büyük önem arz etmektedir. Aynı güzergâhta devlet hastanesinin de olması nedeniyle

ihbara giden ambulanslar yoğunluk nedeniyle trafikte güçlükle ilerlemekte; bir de bunlara tır, kamyon gibi ağır vasıta araçları eklenince Nevşehir'in trafiği büyükşehirlerdeki yoğun trafiği aratmamaktadır. Nevşehir il genelinde ağır vasıtaların sebebiyet verdiği yüzlerce kazayla birlikte can ve mal kaybı yaşanmaktadır. Nevşehir'de yaşanan trafik sorununun çözümü için yeni çevre yolu projesinin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Nevşehir ilimizde çevre yolu yapılmasına ilişkin iktidar yetkilileri müjdeler verse de çevre yolunun yapılmasına bir türlü başlanamamıştır. Çevre yolunun yapılmamasının sebebi nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Güler...

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Hüseyin Aydın'ın vatandaşı stokçuluk yapmakla suçlamasına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Üreticiyi "terörist" marketleri "fahiş fiyattan satanlar" olarak duyuran iktidar sahiplerinin müdürleri ucuz ekmek kuyruğundaki vatandaşımızı da "stokçu" ilan edecek kadar işi ilerlettiler. Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Hüseyin Aydın her evin aslında bir şeker ve yağ deposu olduğunu, vatandaşın iki yıllık stok yaptığını söylemiş. Vatandaşın durumundan habersiz Genel Müdür -Milletvekilimiz Yavuzylmaz'ın ortaya çıkardığı bilgiler ışığında- 3 yerden maaşla yaşadığı için ortamı güllük gülistanlık sanıp bir de vatandaşla dalga geçiyor. Hüseyin Aydın Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Genel Müdürü iken de "T.C."yi bankadan kaldırarak tarihe geçen bir zattı. Kooperatif ise adı "kooperatif", ticari işletme; yine de iktidarın eli üzerinde. Cumhurbaşkanı, marketlerinde 30 kalem üründe yüzde 30 indirim yapıldığını duyurdu; indirim birkaç gün dahi sürmedi, algı yaratıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözge ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598) (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600) (Devam)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601) (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602) (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603) (Devam)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605) (Devam)

BAŞKAN – (10/6598), (10/6599), (10/6600), (10/6601), (10/6602), (10/6603), (10/6604) ve (10/6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerine devam ediyoruz.

Şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Sera Kadıgil'dedir.

Buyurun Sayın Kadıgil. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz cuma günü emeğiyle, alın teriyle çalışıp ekmeğini taştan çıkaran 41 işçi öldürüldü Amasra'da. Hani "41 işçi, 41 işçi" deyip duruyoruz ama böyle "41 işçi" deyip geçemem, siz de geçmemelisiniz bence. İnsanlar var orada, hayatlar var, ocaklar var orada. Emrah var mesela, 28 yaşındaymış, bir hafta sonra kızı doğacaktı. Bir Emrah daha var, yeni evlenmiş o, on yıl kredi çekmiş, bir yıl bile yaşamak yokmuş demek ki sizin yaptığınız kader planında, yaşayamamış. Şaban'ın ikiz kızları olacaktı, doğacakları günü bekliyormuş, isimlerini bile koymuş biliyor musunuz, Nefes ve Deniz olacaktı; bir kere görmek kısmet olmadı. Remzi var, 25 yaşında, tarih öğrencisi. Yarattığınız cehennemde okulunu bırakıp ayrılmak zorunda kalan yüz

binlerce genç gibi o da bölümünden ayrılmış, bu madene inmiş, orada öldürülmüş. 41 can dedim ya, 41 hayat hikâyesi, 41 ocak söndü. Her şeyden önce, sönen tüm ocaklara ben de Türkiye İşçi Partisi adına bir kere daha başsağlığı dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi biz burada ne konuşuyoruz sevgili arkadaşlar, bir araştırma komisyonu kurulsun diye buluştuk değil mi? Zaten ne zaman başınız sıkışsa "Yandık Allah!" diye muhalefeti göreve çağırıyorsunuz, ancak o zaman ortak önergelerle bu Mecliste bir iş yapılabilir. Gözlerimiz yaşardı, teşekkür ederiz. Kurulsun, bizden de kabul, kurulsun. Şunu düşündüm gerçekten: Ne zaman kuruyoruz biz bu ortak komisyonları? Mesela altına uçaklar tahsis ettiğiniz FETÖ'cüler bu Gazi Meclisi bombaladığında "Yandık Allah!" deyip 15 Temmuz komisyonunu kurduk. Mesela İstanbul Sözleşmesi'ni, utanmadan, bir erkeğin lafıyla, bir gecede feshettiniz; peşine Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılması Komisyonu kurduk. Mesela ucu bakanınıza dokundu, iddialar ayyuka çıktı; koşa koşa gittik, ne kurduk? "Rabia Naz için adalet" komisyonu kurduk. Tarihin en kanlı katliamlarından birine sebep oldunuz, ne yaptık? Soma için araştırma komisyonu kurduk. Kurduk da ne oldu arkadaşlar, sonuç ne oldu mesela? Dün gözlerime inanmadım, Soma raporu hükümsüz biliyor musunuz? Girin, bakın Meclis tutanaklarına, onlarca vekilin günlerce, gecelerce çalıştığı o Soma raporu tenezzül edilip görüşülmemiş bile bu Mecliste. Araya seçim girmiş, hükümsüz bir şekilde geçmiş gitmiş. 110 tane öneri var orada, herkes uzlaşmış, herkes ortaklaşmış o önerilerin üzerinde. 10 tanesi -1'i, 2'si değil-hayata geçirilse belki biz şu anda bu Amasra katliamını konuşmuyor olacaktık. O yüzden, sondan söyleyeceğimi ben baştan söyleyeyim. Sizin yaptığınız hiçbir işten bu halkın faydasına bir şey çıkmayacağını çok iyi bildiğimiz gibi, bundan da çıkmayacağını biliyoruz ve gerçekten samimiyseniz... Az önce Sayın Yıldız bir konuşma yaptı burada "Gerçekler ortaya çıksın istiyoruz." dedi. Tamam, samimiyseniz buyurun çıksın. Mesela kalabalığınıza güvenerek gelmeyin o komisyona değil mi, eşit sayıda olsun en azından muhalefet ve iktidar vekilleri. Mesela görüşmeler boyunca lafı evirip çevirip AKP'nin nasıl bir süttten çıkmış ak kaşık olduğunu anlatacak bir AKP'li yerine Özgür Özel var burada, hayatını neredeyse Soma davasına vakfetmiş, var mısınız gerçekler ortaya çıkacaksa bu komisyonun başkanı Özgür Özel olsun mesela. Mesela komisyon görüşmelerini canlı yayınlayın, halk duysun; var mısınız? Yoksunuz, olamazsınız, olmanız mümkün değil çünkü siz bir maden katliamının sanığını alıp tüm madenlerin başına "sorumlu" diye oturtmuş insanlarsınız. Hani "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz." diye bir laf var ya, aha tam da ondan bahsediyorum.

İki örnek vereceğim, diğer konuşmacılar da bahsetti zaten: TTK Genel Müdür Yardımcınız İsmail Güner. Az önce örnek verdiniz Karadon madenini, 30 madenciye mezar oldu orası. Bu arkadaşınız oranın İşletme Müessese Müdürü; altı yıl hapis cezası aldı, daha kesinleşmedi, iki yıl sonra cezalandıracağınıza ödüllendirdiniz, TTK Genel Müdür Yardımcılığına atandı. Devam edelim...

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Emekli oldu, emekli oldu.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamlı) – Emekli oldu, geçen ay olmuş, geçen ay olmuş, Eylül 2022'de olmuş, keşke olmasaydı. Neyse devam edeyim ben.

TTK Genel Müdürü var, Kazım Eroğlu; şu anda olay mahallinde bu katil, olay mahallinden bu katil sorumlu şu anda. Kim bu katil? "Katil" diyorum açık açık, en azından ihmalen katildir, ben bunu demiyorum sadece, mahkeme kararı diyor bunu. Bakın, 2013 yılında 8 işçiye mezar olmuş Kozlu'nun Müessese Müdürü bu ya, onanmış cezası var. Ne biliyor musunuz? Cezasının sebebini okuyacağım size: İşleri denetlemekte yetersiz kalması, denetimler sırasında tespit ettiği eksikliklerin ve hataların giderilmesi için yeterli ve etkin yaptırım uygulamaması suçundan 8 işçinin canından sorumlu tutulmuş, üç yıl hapis cezası almış, aradan üç yıl geçmemiş, almışsınız bütün madenlerin sorumluluğunu bu adama vermişsiniz. Hâlâ o koltukta oturuyor. Savunma yapmış bu arada, ondan da bahsedeyim. Ne demiş biliyor musunuz savunmasında? "Ya, vallahi benim bir suçum yok. Nezaretçi görevlendirilmesi konusunda ben vallahi Müessese Müdürü olarak yetkili değilim. Bir yetkili ve bir sorumlu varsa o TTK Genel Müdürüdür." demiş. Siz ne yapmışsınız? Bunu diyen insanı almışsınız, TTK'nin Genel Müdürü yapmışsınız. Oturuyor, hâlâ orada oturuyor.

Şimdi, münferit mi onu konuşuyoruz; münferit. Madenlerde oluyormuş; fitratmış, kazaymış(!) Diğer iş yerlerinde olanlar? Ayda 190 işçi ölüyor arkadaşlar bu ülkede, ayda, ayda; iş yerlerinde ölüyor. Devletin, patronlara ait bu devletin gözlerini sıkı sıkıya yumduğu iş yerlerinde ayda 190 işçi öldürülüyor şu anda. Ne yapıyorsunuz, ne yapıyorsunuz, soruyorum; onlarda ne yapıyorsunuz, madencilerde ne yapacaksınız, gerçekten soruyorum.

Yani niye anlatıyorum bunu size biliyor musunuz? Böyle fitrattır, kaderdir falan bunlarla alakası yok. Şu anda sistematik bir katliam yaşıyor ya işçi sınıfı, son derece sistematik. Hani "soykırım, soykırım" deyip duruyoruz ya, sadece belli bir etnik kökene sahip diye insanların kırılması; bizim yaşadığımız şeyin adı ne biliyor musunuz? "Sınıfkırım." İşçi sınıfı kırılıyor şu anda bu ülkede, sizin yüzünüzden oluyor bu da, sadece sizin yüzünüzden.

Size bu yüzden güvenmiyoruz, sizin kurduğunuz saray yargısına da güvenmiyoruz. Dünden beri konuşuyoruz burada Soma davasını değil mi? Az önce çıktı yine Sayın Bakan, anlattı, Soma davasından da bahsetti. Biz de bahsedelim, uzağa gitmeyelim. 301 işçi katledildi orada çünkü. Bu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük iş kazası katliamlarından biriydi, cinayetlerinden biriydi. Ne oldu? Bütün şerefli hâkimleri bir hokus pokusla değiştirdiniz. 301 işçi öldü orada ya! Birinin canı ne kadar etti biliyor musunuz mahkeme kararlarında? 8 bin etti, 8 bin. Can Gürkan daha çok para kazansın diye 301 kişiyi öldürdü, aldığı ceza her bir işçi için 8 bin oldu arkadaşlar.

Şimdi, normalde bunları anlatması gereken gerçek avukatlar var, bütün Soma davasında kimler tutuklu? 2 kişi tutuklu. Biri sevgili Selçuk Kozağaçlı, biri sevgili Can Atalay. Normalde onlar çıkıp çok güzel anlatırdı bunları ama onlar tutuklu, dedim ya, hapisteler şu anda. Taner Bey az önce çıktı "Bu konuşma suçlu ya da suçsuz arama konuşması değildir." dedi ya, ben tam tersini söyleyeceğim, bu konuşma tam da bir suçlu arama konuşmasıdır. Delilleriyle gelelim çünkü bu davada ben artık maktul yakınlarının avukatı gibi hissediyorum kendimi, geçtim milletvekilliğinden falan.

Bakın, Sayın Başkan, sayın üyeler; olayımız nedir? 41 işçinin hayatını kaybetmesi değil mi? Cinayete mi kurban gittiler, bu bir kader miydi fitrat mıydı bunu tartışmaya çalışıyoruz yani davanın özü bu, kader mi, katliam mı, kaza mı, cinayet mi; bu salonda biz şu anda bu sorunun cevabını arıyoruz. O komisyonda da bu sorunun cevabını arayacağız, emin olun bundan. Amacımız ne? Maddi gerçeğin aydınlatılması. "Gerçek elbet ortaya çıkacaktır." dedi Sayın Yıldız burada ve şöyle söylediniz Sayın Yıldız, Sayın Bakan: "Bir gerçeğin değiştirilmesine hangi vicdan izin verebilir?" Ben şu anda size açık açık söylüyorum, şu vicdanlar izin veriyor şu anda. Şu anda orası bir suç mahalli ya, şu anda Amasra bir suç mahalli, cinayet mahalli orası ve delillerden bahsettiniz "Ortaya deliller gelecek, öyle olacak, araştıracağız, teknik raporlar..." Dışarıda da bazı milletvekili arkadaşlarımızla konuştum ne delil var da böyle iddialı konuşuyorsunuz diye. Açık açık söylüyorum, elimizde olabilecek teknik delillerin tamamı şu anda bu cinayetlerin başşüphelilerinin elinde ya, başşüphelilerinin elinde. Kimlerin elinde? Bakanın elinde, TTK Genel Müdürü olacak insanın elinde, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürünün elinde yani suç mahalli yani tüm hayatı deliller beş gündür kime emanet biliyor musunuz? Başşüphelilere emanet. Böyle bir yargılama olabilir mi? Buradan nasıl bir adalet bekleyeceğiz biz, nasıl bir sonuç çıkarmasını bekleyeceğiz? Gözaltı yok, tutuklama yok, altı gündür çıkıyoruz çıkıyoruz konuşuyoruz, suç mahallinde şüpheliler fink atıyor, fink atıyorlar orada şu anda.

Somut olaya dönelim, çok kısa anlatacağım bunu. Elimizdeki deliller yani şu an karartılmayan deliller neler? 4 başlık. Bir, metan sorunu var orada; iki, kömür tozu sorunu var orada; üç, eksik personel sorunu var orada; dört, bunların hepsini teyit eden tanık ifadeleri var orada. Ben mi söylüyorum? Ben söylemiyorum, Sayıştay söylüyor. Sayıştay girmiş oraya, demiş ki: "Kardeşim, burada 2 tane maden sahası var. A sahasında bizim madencilerimiz, TTK'miz görev yapıyor, 16 milyon ton kömür var -bir yanı var onun ha, B sahası var; haberiniz var mı- B sahasında 600 milyon ton kömür var, o bizde değil, o devletimizde değil, o TTK'de değil." Kimde biliyor musunuz? Hattat Holdingde; hani Cumhurbaşkanının yerli ve millî uçak sipariş ettiği Hattat Holding var ya, ona vermişsiniz. O ne yapıyor? Hiçbir şey yapmıyor; o hiçbir şey yapmadığı için TTK'nin madencileri yeterli güvenlik önlemi olmadan yerin 7 kat altında maden çıkarmaya çalışırken ölüyor.

İşçilerin beyanı var -geçiyorum, zamanım az- kömür tozu sorunu var ya. Ben demiyorum, Sayıştay diyor. Sayıştay ne diyor biliyor musunuz? "Kömür ocaklarında asıl felaketi doğuran, kömür tozu birikimi ve patlamasıdır." diyor ve devam ediyor: "Patlayabilen tozla mücadelede alınan önlemlerde aksama var." Hadi Sayıştay'ı beğenmiyorsunuz; Cumhurbaşkanınız çıktı ne dedi? "Siz de artık açığınızı aramayın." dedi Sayıştaya değil mi? Ona güvenmiyorsunuz, davalara bakın. Üç yılda 562 kaza olmuş bir yerden bahsediyoruz. Kaza mı bunlar? Üç yılda 562... İşçilerin açtığı davalara bakın, hepsi kömür tozu kaynaklı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Rakam vereyim size: Beş yılda neredeyse 3 milyon lira tazminat ödemişiz. Tanıklar var. Kim bu tanıklar? Ölen insanların ablaları, kardeşleri, eşleri. Açık açık diyorlar ki: "Bize 'Burada sorun var, biz burada koku alıyoruz, bizi patlatacaklar, havalandırma açılacak, bakıma alınması lazım, almadılar.' diyorlardı." Tanık beyanları var. Şimdi, bu çerçevede ezcümle ben hepimize soruyorum, bizi izleyen tüm yurttaşlarımız adına soruyorum, hani şu anda etrafında dolaşan cübbeli, sarıklı sözde SKT'cilerden sürekli tevekkül ve sabır tavsiyesi dinleyen Amasralılar adına soruyorum, madenci yakınları adına soruyorum; ya, size soruyorum, vallaha vicdanınıza soruyorum, hâlâ umudum olsun istiyorum bundan çünkü: Şimdi, siz, utanmadan çıkıp gerçekten "kader" ya da "kaza" diyebilir misiniz arkadaşlar bu tabloya, diyebilir misiniz? Diyemezsiniz. Demeniz mümkün değil çünkü "kader, kismet" diye susup oturmamızı beklerseniz daha çok beklersiniz. "Siz bunları yapacaksınız, biz de susup oturacağız öyle mi alay komutanı!" demek istiyoruz, bunu demek zorundayız şu anda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Yani şu anda derdinizi çok net biliyorum, bu komisyonda da muhalif milletvekillerini alıp suçlarınızı kamuflaj yapma derdindesiniz "Konuşalım konuşalım, ondan sonra diğer her şey gibi bu da unutulsun." derdindesiniz. Yemezler arkadaşlar, yemezler açık söyleyeyim çünkü deliller ortada, kanıtlar ortada; artık biz, sadece, bu gerekçeli kararı, bu sanıklar hakkındaki hükmü gerçek hâkimlerden duyacağımız günü bekliyoruz. Yazın arkadaşlar, karar, yazın; şimdilik burada yazın, daha sonra gerekçeli kararda yazılacak bu: TTK Başkanı, Petrol İşleri Genel Müdürü, Müdür Yardımcıları, TTK Teftiş Kurulu Başkanı, Kömür İşletmeleri Genel Müdürü, Yardımcıları, orayı sözde denetlemeye giden herkes hakkında, olası kastla insan öldürmek, neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama, görevi ihmal ve görevi kötüyü kullanma suçlarından her sanık için ayrı ayrı olmak üzere 41 kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılmalarına karar vereceğiz bu insanların; hiç şüphemiz olmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Affınıza sığınıyorum Sayın Başkan, özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Zaten bu yüzden diyoruz ya biz "Hesaplaşacağız, hesaplaşacağız, hesaplaşacağız!" diye. En çok da kiminle hesaplaşacağız biliyor musunuz? Bu ülkeyi bu hâle getiren, liyakatsizliği kural hâline getiren ve bu ülkenin tarihinde gelmiş geçmiş en berbat dönemim başsorumlusu olan Recep Tayyip Erdoğan'la hesaplaşacağız.

Bitirmeden önce de şunu söyleyeyim: Bu hesabın yaklaştığını çok iyi hissediyorsunuz, bir ölüm kalım savaşına dönüşmüş durumda sizin için. O yüzden bütün muhalif kanalları susturma derdindesiniz. Benim yüzümden Tele1'e ceza vermişler, üç gün yayın durduracakmış Tele1, ondan sonra da kapatma derdindesiniz. Niye? İstanbul seçimlerini çalamadınız, bu sefer bütün muhalif medyayı susturursak Anadolu Ajansı çıkıp "Yüzde 65'le Tayyip Erdoğan kazandı." diye ayak yaptığında bu millet belki bunu yer sanıyorsunuz, yemeyeceğiz! Gerekirse dumanla haberleşeceğiz, sizi de tarihin tozlu sayfalarına gömeceğiz, gömeceğiz! Haberiniz olsun! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ARZU AYDIN (Bolu) – Milletvekili gibi davran!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz milletvekili gibi davranın. Sayıştay raporlarını bir okuyun, ondan sonra varsa cevabınız, varsa yüreğiniz gelin burada cevap verin, gelin burada cevap verin!

ARZU AYDIN (Bolu) – Kimse kimseyi tehdit edemez, sizin haddinize değil.

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Ya, bırak, militanlık yapma burada!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bin kişilik madeni 500 kişiyle çalıştırıyorsunuz, utanmadan laf atıyorsunuz ya!

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Ya, maden ocağına gittin mi sen hiç ya!

ARZU AYDIN (Bolu) – Kimse Cumhurbaşkanını tehdit edemez.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tehdit etmiyorum, ilk seçimde bağıra bağıra gidiyor diyorum, bağıra bağıra gidiyor!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hadi oradan, hadi oradan!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz de bağırmaya devam edin, bütün suç ortakları içinizde çünkü!

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Sen kimsin be! Sen kimsin!

ARZU AYDIN (Bolu) – Size cevabı millet veriyor, millet veriyor size cevabı! Milletvekili gibi giyinin, milletvekili gibi konuşun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadınların kıyafetine kadın vekiller karışmasın ama. Çok ayıp, giyime karışyorsunuz!

BAŞKAN – Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurunuz Sayın Taşdemir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Bizi televizyonları başında izleyen bütün halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmama başlamadan önce, 14 Ekim Cuma günü Bartın maden ocağında grizu patlaması sonucu yaşamını yitiren 41 işçimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Elbette ki bu, işçi kırimıdır; bunun adını doğru koymak lazım. Öyle "kazaydı" "fıtratı" yok "kaderdi" diye bu kazaları, bu ölümleri normalleştiremezsiniz, bunların üstünü örtemezsiniz. Gerekli önlemleri almamışsınız, maden ocaklarında denetim yapmamışsınız, sorumlu patronları yargılamamışsınız ya da yargılananları da kaçırmışsınız yargının elinden, bir şekilde bin dereden su getirerek beraat ettirmişsiniz; şimdi de çıkıp bizi bunun fıtrat olduğuna, kader olduğuna, kaza olduğuna inandırmaya çalışıyorsunuz. Bugüne kadar Karaman Ermenek'te, Kastamonu Küre'de, Bursa'da, Balıkesir'de, Zonguldak'ta, Elbistan'da, Soma'da, Siirt Şirvan'da ve Şırnak'ta meydana gelen büyük facialarda yüzlerce işçi yaşamını yitirdi. Eğer tedbir alınsaydı, eğer söylenenlere kulak kabartsaydınız bu ölümler gerçekleşmeyecekti. Daha önce maden ocaklarının kapısında "Önce tedbir, sonra tevekkül." yazardı; siz tedbir almayacaksınız, önlem almayacaksınız ama ortalıkta da bunu meşrulaştırmak için her yola başvuracaksınız.

Bakın, öyle "kaderdir" denip bu işin içinden çıkılamaz, biz bunu kabul etmiyoruz. 2019 Sayıştay Denetim Raporu'nda facianın gelmekte olduğu açıkça yazılmaktadır. "2019 yılında müessesenin dengelenmiş üretim derinliği eksi 300 metre olmuştur. Bu derinleşme ani gaz degajı ve grizu patlaması gibi ciddi kaza risklerinin artmasına neden olmaktadır. Çalışan damarların tamamında gaz içeriklerinin yüksek olduğu, dolayısıyla degaj kapasitelerinin de yüksek olduğu, arıza zonlarında riskin daha da arttığı bilinmektedir. Bu nedenle müessese ocaklarında ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra Kurum Degaj Yönergesi hükümlerinin titizlikle uygulanması gerekmektedir." denilmiş bu raporda. Rapor 2019 yılına ait bu tespitleri yapmış ama AKP iktidarı, bu tespitler sanki yapılmamış gibi bunu ciddiye almamış, üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemiş; şimdi bunun hesabını vermek yerine pişkince buna kılıf uydurmaya çalışıyor.

Aslında söylediğinizden bizim anladığımız şu: "Ölürlerse de ölsünler." Ne de olsa ölen öldüğüyle kalıyor; tıpkı Soma'da olduğu gibi hesap veren bir yargı yok, hesap veren bir iktidar yok. Hesap soran, işçilerin, emekçilerin davalarını takip eden, sesini yükselten hukukçular, kurumlar, siyasetçiler, medya organlarını da susturmaya çalışıyorsunuz, itiraz eden cezaevine kapatıyorsunuz, davalarla süründürüyorsunuz tıpkı Selçuk Kozağaçlı ve Can Atalay gibi. Onları da buradan bir kez daha saygıyla selamlıyorum çünkü sizin bu politikalarınız karşısında susmadılar, sinmediler, hâlâ da mücadele etmeye devam ediyorlar. (HDP sıralarından alkışlar)

İşçi katliamını protesto eden öğrenciler, emek ve meslek örgütleri darbedildi, gözaltına alındı. Ölen işçilerin anılmasına bile izin vermediniz çünkü korkuyorsunuz, çünkü sorumlusunuz. Evet, korkmakta haklısınız, korkun çünkü siz hesap vereceksiniz.

Yine, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Meclis kürsüsünde dün şunları söyledi: "Denetimlerde aykırılık yok." Az önce de konuşan AKP Milletvekili şunu söyledi, açıkçası hani ölümlere kılıf uydurmaya çalıştı, yine bin dereden su getirdi, hani azıcık utanma olmasa "Vallahi bizden kaynaklı değil, öldükleri için işçiler suçlu." diyecekti, suçu işçilere atacaktı ama neyse ki kamuoyunun tepkisi, işçilerin örgütlü mücadelesi karşısında bunu söyleyemedi. Eğer bu denetimlerde aykırılık yok ise son yirmi yılda en az 1.989 maden işçisi nasıl oldu da öldü? Soma'da nasıl oluyor da bir anlık patlamada 301 madenci yaşamını yitiriyor?

Şimdi, çıkıp buna, işçi ölümlerine "kader" deyip işin içinden çıkacaksınız, daha önce de yaptınız, şimdi de aynısını yapmaya çalışıyorsunuz ama o zaman biz de bir kez daha buradan soruyoruz sizlere: Neden bu ölümler sadece işçileri buluyor? Bu işçilerin kaderi değil, bu sizin işçilere yazdığınız kader. Siz saraylarda şatafat içinde yaşıyorsunuz diye bu işçiler ölüyor; daha fazla rant, daha fazla kâr, yandaşlar daha fazla zengin olsun diye ölüyor yoksa bu kader değildir.

Bugün, yine, kürsüde AKP Genel Başkanı da şunu ifade etti grup konuşmasında: "Ben kader ve kazaya inanıyorum." Madem inanıyorsunuz o zaman siz niye koruma ordularıyla geziyorsunuz? Gezmeyin, önlem almayın, kendinizi kaderinize teslim edin ama bunun da palavra olduğunu biz çok iyi biliyoruz çünkü sizin canınız, malınız ve yandaşlarınızın canı, malı herkesten, yoksullardan, işçilerden daha kıymetli. Onun için siz kendiniz için, yandaşlarınız için aldığınız tedbiri tabii ki emekçilere, tabii ki yoksullara lüks olarak görüyorsunuz.

Bakın, 2015-2021 arası 100 bin işçi başına iş kazası ölüm oranları verilerine göre Türkiye yüz binde 24,6'yla dünyada 4'üncü sırada, Avrupa'da ise ilk sırada yer almaktadır. ILOSTAT verileri de Türkiye'de iş cinayetlerine ilişkin herhangi bir önlem alınmadığını söylüyor yani bunu hem ülke içindeki kurumlar, Sayıştay hem de uluslararası kurumlar zaten açık, aleni, ayan beyan söylüyor ama gelin görün ki size bunu anlatmak mümkün değil.

Bakın, maden ocağındaki patlamada yaşamını yitiren genç Yasin Çelik ne yazmış, "Güneşi görebilmek için karanlığı kazıyoruz." diye bir not düşmüş. İhmaliniz yüzünden Yasin karanlığı aşıp hayallerine kavuşamadı. Ölüm ve açlık arasında bir tercihe zorluyorsunuz bu gençleri, "Bu şartlarda ya çalışırsınız ya da ölürsünüz." diyorsunuz açıkça. Gençler bu şartları bile bile bu sizin zorladığınız politikalarından kaynaklı rıza göstermek zorunda kalıyorlar. Yasin ve 40 arkadaşının hayallerini gerçekleştirmemenin utancını ve mahcubiyetini yaşayacağınıza –gerçekten utanç verici bir durum- çıkıp yirmi dört saat içinde Yasin ve arkadaşlarının cenazesine ulaştığınız için övünüyorsunuz. Bu, bir iktidar için utanılması gereken bir durumdur. Bu gençlerin hayallerini gerçekleştirmekle övüneceğiniz yerde bu gençlere yirmi dört saat içerisinde ulaştığınız için övünüyorsunuz, takdir bekliyorsunuz; bir de pişkince bunu televizyonlarda, her yerde söylüyorsunuz.

Daha bu işçilerin cenazeleri yerdeyken, aileleri gözyaşı içindeyken sizin söylediğiniz şey ne oldu biliyor musunuz? "Biz size şu yardımları yapacağız." O bakanlıktan diğer bakanlığa hepsi peşi sıra açıklama yaptı; kimisi çocuklarına yardım edecek, kimisi borçlarını kapatacakmış. Bu, gerçekten utanç duyulması gereken bir durum. Bunu neden yaptığınızı da biliyoruz, gelişen toplumsal tepkiyi azaltmak için resmen sus payı veriyorsunuz çünkü AKP işçiden, emekçiden, yoksuldan yana bir parti değil; AKP sermayedardan yana bir parti, patrondan yana bir parti, bütün politikalarını da bunlardan doğru oluşturuyor.

Bakın, hep televizyonlara çıkıp her yerde konuştuğunuzda "Şu bizi kısıyor, bu bizi kısıyor." diyorsunuz ya, en fazla da Almanya sizi kısıyorlarmış. Bakın, Almanya'ya ta 1973 yılında giden bir maden işçisi oradaki koşulları nasıl anlatıyor - zamanım yok, artık onu çok uzun uzun anlatmayacağım ama madenci arkadaşımızın anlattığı, 1973 tarihinde, tekrardan altını çizerek söylüyorum- diyor ki: "Ben otuz bir yıl maden ocaklarında çalıştım, Almanya'da sadece 1 kişi öldü." Peki, bizi kısıyan Almanya'nın elli yıl önceki koşulları bile şu anki Türkiye'de maden ocaklarında yaşanan koşullardan çok daha hafif ve çok daha az riskli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Bunun sonucunda, işte böyle, her gün işçiler katlediliyor, işçiler ölüyor.

Biz, bugüne kadar yaşanan faciaların önlenmesi için onlarca defa araştırma önergesi verdik, soru önergesi verdik ama hepsini "Olmaz, olmaz." diye el kaldırarak reddettiniz. Bugün, burada bu önergeyi getirdiniz; bütün bu tepkilerin aslında önüne geçebilmek için, aslında bunun gerçekten çözümünün önünü tıkamak için getirdiğinizi biliyoruz ama yine de biz şunu söylüyoruz: Biz, bu araştırma önergesinde açığa çıkan sonuçları sizin karartmanıza izin vermeyeceğiz, açık ve şeffaf bir şekilde, açığa çıkan bütün sonuçları halklarımızla paylaşacağız, takipçisi olacağız.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.
III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, üzülerek bu sözü aldığımı ifade etmek istiyorum. Demin Sera Kadıgil Milletvekili konuşurken maalesef iktidar grubundan hem de bir kadın milletvekilimizden “Kadın gibi giyin, milletvekili gibi konuş.” şeklinde sözünü duyanlar var, 10 kişiden teyit ettim, ben de duydum.

ARZU AYDIN (Bolu) – “Kadın gibi” değil, “milletvekili gibi” dedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu da diyemezsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Değilse geri alacağım.

ARZU AYDIN (Bolu) – “Milletvekili gibi” dedim, İç Tüzük'e uygun yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Milletvekili gibi giyin.” demek de sizin haddinize değil. Giyime kuşama mı karışıyorsunuz, ona Başkan karışır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani ben şunun için söz aldım... Söylemediniz mi?

ARZU AYDIN (Bolu) – “Milletvekili gibi” dedim.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sana ne yani?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kadın” dediniz ama.

ARZU AYDIN (Bolu) – “Kadın” demedim, “milletvekili gibi” dedim, vardır orada bakın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ayakkabıları mı kıskandınız Vekilim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neyse “Milletvekili gibi giyin.” dediğini ifade ediyor, bunu kabul ediyorum.

Bir kere, biz, bu çatı altında bütün kadın milletvekilleriyle en önemli paydaya sahibiz, kadın olmak paydasına ve kadınların nasıl ezildiğini, ötekileştirildiğini, nasıl baskı altına alındığını en iyi biz kadınlar biliriz. Ve bu Parlamentoda bütün kadın milletvekilleriye yönelik sayısız çağırım olmuştur çünkü bu Meclis eril bir Meclis, çoğunluğuyla erkek bir Meclis ve konuşmalarda en basit laf “Adam ol.” lafı zaten yani kadınların sürekli dışlandığı bir dil var.

Benim çağırım bütün kadın milletvekilleriye: Lütfen, birbirimize kadın olarak bu tip sözleri sarf etmeyelim; erkekler yeterince üstünlük ve hegemonya dayatıyorlar, onlara karşı birlikte mücadele edelim.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ayrıca ayakkabılarım kıskanıldı, tutanaklara geçsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, benim de söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Genel Kurul Salonu'ndaki elektronik sistemin yetersizliğine ve AK PARTİ milletvekillerinin yeterli sayıda bulunmamasına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, en başta şu: İlk başta biliyorsunuz neleri neleri kabul ettik, sistem oturacak dedik ama Meclis Başkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi... Bu salon Türkiye'nin en önemli salonu, her şeyinin kusursuz olması lazım. Bir söz isteme, bir yoklama sistemini bir buçuk yıldır oturtamadılar. Ne dedik? “Üç ay pusulayla olsun, onu yapsın, bunu yapsın.” Nasıl bir iş ki 600 kişinin yoklama vereceği ve oy kullanacağı bir sistemi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bir türlü beceremedi, beceremedi, beceremedi! Bir kere, bunu artık kabul etmiyoruz.

Mustafa Şentop -her işe karışmayı bilir- önce işini yap kardeşim, işini! Şu işi düzgün çalışır bir hâle getirin; birincisi bu.

İkincisi: Ne diyor Adalet ve Kalkınma Partisi? Çok önem veriyor, hemen komisyon kurmaya karar verdiler. Hadi kuralım komisyonu.

Nasıl kuracaksınız arkadaşlar komisyonu, bu hâlinizle mi kuracaksınız?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yazık, yazık!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç kişisiniz, bir dönün bakın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Herkes burada. Sayın Özel, herkes dışarıda ya, herkes burada yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Muhalefet olmasa komisyonu kuracak hâliniz yok. Bu mu sizin ilginiz? Bakan 13 kişiye konuştu ya, 13 kişiye.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 20 kişi nöbet tutuyorsunuz burada ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu da AK PARTİ'nin bu işe verdiği önemi gösteriyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – İzninizle Sayın Turan.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Balkan Wushu Kung Fu Şampiyonası'nda altın madalya alan Sıla Zeynep Turan ve antrenörüne “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Balkan Wushu Kung Fu Şampiyonası'nda 48 kiloda altın madalya alan Sıla Zeynep Turan ve antrenörü aramızdalar.

Hoş geldiniz diyoruz, başarılarınızın devamını diliyoruz. (Alkışlar)

Buyurunuz Sayın Turan.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konunun hassasiyetini defaatle paylaştık. Bu işten siyasi polemik yapmayı, Meclisimizin mehabetini tartışmaya çekmeyi doğru bulmuyorum.

Özgür Bey'in uyarılarını da ciddiye alıyoruz ancak bilinmelidir ki AK PARTİ iktidarı uzun yıllardan beri Meclisi yönetirken sayısal sıkıntı yaşamadan yönetmiştir, arkadaşlarımız görevinin başındadır. Bugün Muhtarlar Günü, dışarıda olanlarımız var, muhtarlarla olanlarımız var vesaire, aynı şekilde çalışan komisyonlarımız var; sayıya ilişkin bir sıkıntımız yok, şu an Meclisi takip ediyor tüm arkadaşlarımız. Ya, bu, polemik konusu olmasın bu konuya ilişkin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, olmasın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yoksa olacaksa CHP'li arkadaşlarımızın sadece 20 kişiyle buraya geldiğini, nöbet usulü çalıştığını söylemek isterim; bu yanlış olur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç öyle bir şey yok, hiç öyle bir şey yok!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hep öyle, herkes biliyor.

Dolayısıyla muhalefet... Sitem de etmiyorum, yoklama için 20 kişinin çalışması yeterli fakat CHP 20 kişi olduğu zaman kriz olmayacak, sorun olmayacak, biz olunca olacak; bu olmaz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 41 kişi öldü ya! 41 kişi!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O yüzden diyorum ki: Ben de isterim ki -muhalefet, iktidar beraber- tüm vekillerimiz burada olsun ama bunun polemik konusu olmaması lazım çünkü vekilin görevi sadece Genel Kurul değil.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – 41 kişi öldü! Nerede milletvekilleriniz, nerede? Yüzleri bile yok dinlemeye!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkesin komisyon, Genel Merkez görevi, yurt dışı görevi gibi işleri var. O yüzden bu konuda hassas davranırsak daha iyi olur diye düşünüyorum Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Özgür Bey, Genel Başkanınız hakkında verdiğiniz önergede bile grubunuzun yüzde 50'si yoktu ya! 59 kişiyle oturdunuz buraya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan “Cumhuriyet Halk Partisi nöbet usulü çalışıyor.” lafı tamamen bir dezenformasyon; birincisi bu.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yok, değil.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Vekillerine söylüyor, vekillerine söylüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkincisi: Meclisi çalıştırma görevi bütün dünya parlamentolarında iktidara aittir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hiç öyle bir şey yok, hiç yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yirmi yılın sonunda yorulup bu hâle geldiyseniz bu grup bu Meclisi gelecek sene nasıl çalıştıracak izlersiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan... Sayın Başkanım...

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598) (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600) (Devam)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601) (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602) (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603) (Devam)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605) (Devam)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Neyse, hadi bakalım!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Özgür Bey, kendi Genel Başkanınıza verdiğiniz önergeye bile yüzde 50'niz destek çıkmadı ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu da doğru değil.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yüzde 50'si gelmedi grubun, 59 kişi vardı, saydım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, kayda geçsin o zaman Müsavat Bey gelinceye kadar.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Genel Başkanınız hakkında önerge verdiniz, grubunuzun yarısı yoktu! Olur mu!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 130 CHP'linin 18'i burada şu an.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bartın için 13 kişiyle oturuyorsun; o ayıbınla otur, o ayıbınla otur!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ayıp değil o; bak, bütün herkesin misafirleri var ya.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Dışarıda, dışarıda.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, Müsavat Bey'i dinliyoruz.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yok, ben beklerim, severim böyle şeyi. O tartışmaya da dâhil olmam yani şundan olmam...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Biz sizi dinleyeceğiz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Tamam, teşekkür ederim; ben nazik ilginiz için şükranlarımı sunuyorum.

O tarz bir tartışmaya da gerek yok; bu Meclisin itibarı, hepimizin itibarı. Dolayısıyla, bazen iktidar grubunda eksiklik olabilir, bazen muhalefet grubunda eksiklik olabilir ama bir gerçek var ki iktidarın mazereti yoktur. O sebeple, bu kabîl eleştirileri de doğal karşılamak gibi bir mecburiyetimiz söz konusu. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama iktidara da hakaret eden vekiller oldu az önce, çıktık biz de; istemiyoruz hakaret dilini Sayın Başkan, temiz konuşun dinleyelim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Beni başka bir tartışmanın içine çekmeyiniz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Bazı tarihler vereceğim: 10 Aralık 2009, Bursa Mustafakemalpaşa; 17 Mayıs 2010, Zonguldak; 13 Mayıs 2014, Manisa Soma; 17 Kasım 2016, Siirt Şirvan. Tarihler ve şehirler değişse de ihmalkârlık ve iş bilmezlik değişmiyor. Her felaketten sonra aynı açıklamaların bizleri getirdiği nokta da -üzülerek söylüyorum- Bartın Amasra'da kaybettiğimiz 41 canın sorumlularını araştırmak için geldik ve bunun hesabını sormak için geldik ve er ya da geç, ihmâl, beceriksizlik ve vurdumduymazlık sonucunda toprağa verilen her bir evladımızın hesabını da soracağız. Siz "Böyle gelmiş, böyle de gidecektir, millet ve siyaset kurumu bunu da kabullenecektir." diyorsanız sizi temin ederim ki çok yanılıyorsunuz. İktidarın liyakatsizliği ve beceriksizliğinin vatandaşlarımızın matemi ve gözyaşına tahvil olduğu tek bir güne dahi tahammülümüz kalmamıştır. Ciddiyet ve sorumluluk, devlet yönetmek için elzem olan iki haslettir; aslında bunlar iktidarda arayıp da bulamadığımız özelliklerdir ama olması gereken özelliklerdir. Size buradan tavsiye ediyorum: Ciddiyetsizliğinizi, beceriksizliğinizi, sorumsuzluğunuzu "fıtrat" ve "kader" kavramları üzerinden meşrulaştırma girişiminden vazgeçiniz. Bu acizliği ne biz burada kabul ederiz ne de aziz milletimiz kabul eder. Biz size "İnsanı yaşatacaksınız ki devlet yaşasın." diyoruz, siz "Bunlar kaderdir, fıtrattır." diyerek geçiştirmeye çalışıyorsunuz. Görmüyor musunuz, felaketler başıra çağıra geliyor. Sayıştay rapor yazmış, madenciler, çalışanlar tehlikelere işaret etmiş ama orta yerde alınmış hiçbir müşahhas tedbir yok, göz göre göre işi suyun akışına terk etmişsiniz.

Yaşanan felaketten sonra "Şunu yaptık, bunu yaptık." demek suretiyle yüreğimiz yangın yerine dönmüşken hezimetten bir başarı hikâyesi çıkarmaya çalışmayın. Elinizi vicdanınıza koyunuz, size göre "kader ve kaza" bize göre "katliam" olan bu elim olaydan hiçbir başarı hikâyesi çıkaramazsınız. Şehit madencilerimizin cenazelerini yirmi dört saatlik kısa bir zamanda enkazdan çıkardığınız için övünmeye devam edebilirsiniz ama unutmayınız ki o gün göçük altında kalan sadece şehit madencilerimizin mübarek cenazeleri değil, aslında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarındır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, dünkü konuşmamda da ifade etmişim ama zaman darlığı münasebetiyle yarım kaldı. Bilindiği gibi, 27/10/2002 tarih ve 24919 sayılı Resmî Gazete'de ATEX Yönetmeliği yayımlanmıştır. Avrupa Birliği'nin de kabul ettiği ATEX Teçhizat Yönetmeliği temelde nedir, biraz anlatayım istiyorum. En yüksek kalitede alev sızdırmaz elektrikli teçhizatın kullanılmasını öngören ve tabiatıyla işletme sahiplerine ilave mali külfetler getiren bir yönetmeliktir. Avrupa Birliğinde bugün uygulanan ve zaten Türkiye-Avrupa Birliği uyum süreci kapsamında kabul edilen ATEX'le ilgili, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü 2017 yılında yayımladığı raporda şu ifadeleri kullanmıştır: "ATEX Teçhizat Yönetmeliği Avrupa ülkelerinde dahi uygulanmazken yurt dışından temin edilen cihazlar ülke kaynaklarının gereksiz yere sarf edilmesine sebep olacaktır." Soruyorum size, böyle bir şey kabul edilebilir mi? Hangi maliyet candan daha kıymetlidir? ATEX Yönetmeliği -az önce ifade ettiğim gibi- Avrupa Birliği uyum sürecinde kabul edilen bir yönetmeliktir. Avrupa ülkelerinde ATEX Teçhizat Yönetmeliği'nin kullanılmadığı ifadesi de külliyan yalandır. Maden işçisi kardeşlerimizin en üst kalitede teçhizatla en güvenli şekilde çalışmasını sağlamak için yapılan harcamaları "israf" olarak ifade etmek büyük bir gaflettir, büyük bir aymazlıktır; bu hususu yüce Meclisin takdirine sunuyorum. Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü bu skandal raporu kim için ne karşılığında yazmıştır, anlayabilmekte de zorluk çekiyorum. Üç kuruş için işçinin, emekçinin canına kasteden kim varsa -dün söyledim, bugün de tekrarlıyorum- onlara yazıklar olsun! Yer altında çalışanlara yaşam garantisi veren sistemlere "israf" demek hangi aklın ürünüdür? Kamu kaynaklarının nasıl israf edildiğini merak ediyorsanız söyleyeyim: Günlük masrafı 10 milyonu aşan saraylarınızda arayın, 5-10 maaşlı danışmanlarınızda arayın, trol ordunuzu finanse eden kirli çarkta sonu gelmeyen araç konvoylarında arayın; oralarda bulabilirsiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sizi uyarıyorum: Sermaye sahipleri daha çok kazansınlar diye her kim ki işçinin, emekçinin alın terine ve canına el uzatıyorsa bilsin ki biz o sorumluları er ya da geç bulacak ve hesabını soracağız.

Kendinize gelince milletin kesesinden sınırsız bütçeleri har vurup harman savuruyorsunuz; devleti şahsi şirketiniz, bu büyük milleti de maraba olarak görüyorsunuz. Giderayak sergilediğiniz aymazlık bu yanlış bakış açınızdan kaynaklanıyor. Unutmayın ve bilin: Bu ülkenin de bu devletin de gerçek sahibinin büyük Türk milleti olduğunu er ya da geç anlayacaksınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, söylediklerimizi hiç kimse saptırmasın, beyanlarımızdan siyasi argüman üretmeye kalkışmasın. Bizler burada siyasi sıfatlarımızla değil, kamusal sorumluluğumuzla konuşmak mecburiyetindeyiz. Konuşmalıyız ki işçi kardeşlerimiz bundan sonra ailelerinin yanına sağ salım dönebilsinler.

İktidar sorduğumuz sorulara lafı dönüp dolaştırmadan cevap vermeyi öğrenmelidir. Birkaç soru soracağım ve onun cevabını da iktidar grubundan isteyeceğim.

1) Sayıştay 2019 yılındaki raporuyla kazanın vuku bulduğu işletmeyle ilgili çarpıcı uyarılarda bulunmuştur. Bu uyarıları

dikkate alıp o günden bugüne hangi tedbirleri aldınız ve yaşama geçirdiniz?

2) Bu madeni en son hangi kamu kurumları ve ne zaman denetlemiştir, bu denetim denetimlerde hangi bulgulara rastlanmıştır? 2013 yılındaki Kozlu maden kazasında sorumluluğu olduğu için yargı tarafından cezalandırılan Kazım Eroğlu hangi saiklerle ödüllendirilerek Türkiye Taşkömürü Genel Müdürü yapılmıştır? Bu sorularımıza eğip bükmeden cevap veremeyenler, Mecliste yaptığımız konuşmaları İletişim Başkanlığı üzerinden büyük bir saygısızlıkla deformasyon olarak tanımlamaya kalkışanlar yaşanan katliamın sorumluları olarak tarihe geçecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamlı) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamlı) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bilindiği gibi, dün Meclisimize bilgi vermek üzere gelen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez’i çeşitli siyasi parti sözcüleri istifaya davet ettiler. Hatta beni de böyle bir çağrıda bulunmadığım için eleştirenler oldu. Eleştirenler haklılar ama takdir edersiniz ki ben de haklıyım. Zira hepimiz biliyoruz ki bu ucube sistemde istifa gibi şerefli bir müessese bile maalesef, kişilerin inisiyatif alanından çıkarılmıştır. O sebeple Sayın Dönmez’e haksızlık etmek istemiyorum, görevden affedilmesini ya da affını talep etmesini de dilemiyorum. Bunca olup bitenden sonra kusura bakmayın ama hâlâ doğruları yapmaktan ve doğruları konuşmaktan imtina ederseniz “Sizi Allah affetsin!” demekten başka şansımız kalmayacaktır, onu bilmenizi istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamlı) – Kurulacak araştırma komisyonunun hayırlara vesile olmasını, yapılması gereken yasal düzenlemelere dayanak teşkil etmesini, yüreğimizi yakan maden kazalarına son vermesini içtenlikle temenni ediyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bankoğlu, tekrar geçmiş olsun efendim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bugüne kadar bu kürsüde çok fazla konuşma yaptım ama bugün yapacağım konuşma benim için de çok zorlu bir konuşma olacak. Çünkü ben oraya sadece bir milletvekili olarak gitmedim; o toprakların bir çocuğu, o insanların kızı, kardeşi, aynı zamanda da bir hukukçu olarak gittim.

Söylenecek o kadar çok şey var ki arkadaşlar. Bakın, o gece endişeli bekleyiş sürerken ocağa geri inen madencilerin “Kurtaramadık Vekilim!” diye birbirlerine sarılıp ağladıkları o acı gözlerimin önünden gitmiyor. Oğlundan haber alamayan babanın “Ben de aşağıya inmek istiyorum, oğlumu almak istiyorum. Vekilim, bana bilgi vermiyorlar, ne olur, söyle!” diyen o babanın yaşadığı acı benim gözümün önünden gitmiyor.

Şimdi, Cumhurbaşkanı “afet” dedi ama biz bir facia yaşadık ve 41 canımızı yitirdik. Ben, maden şehitlerimize Allah’tan rahmet, acılı ailelerine başsağlığı diliyorum; hepimizin başı sağ olsun.

Ama sevgili milletvekilleri, bizler temsil ettiğimiz milyonların, o madencilerin, şehitlerimizin ve o madenci ailelerinin vicdanı olmak zorundayız. Kortejlerle Bartın’a gelenler bu vicdandan nasibini alamamış ki babasını kaybetmiş 2 yaşında çocuğun, eşini kaybetmiş hamile bir kadının, evladını kaybetmiş bir anne babanın karşısına çıkıp da “Bunlar kader, sonrasında yine olacak.” diyebiliyorlar ya! Burada, başı önde hesap vermesi gerekenler faciadan sonra “Çok iyi iş çıkardık, bu kadar ekiple müdahale ettik, şu kadar saatte madene ulaştık.” diyebiliyorlar. Burada, biz 41 canımızı yitirmişiz ama AKP sıralarında 41 milletvekili bile yok ya! (CHP sıralarından alkışlar) Dün, buraya, sorumlu Bakan geldi, yirmi beş dakika her şeyin ne kadar yolunda olduğundan bahsetti. Ya, her şey bu kadar yolundaydı da madem her şey bu kadar iyi denetleniyordu da neden patlama oldu, neden bu acılar yaşandı arkadaşlar? Aklınızda bu konuşmadan ne kaldı, ne kaldı söyleyin? Sayılar mı kaldı, ödenecek tazminatlar mı? Yitirdiğimiz emekçilerden birer sayı olarak bahsedemeyiz. Sayın milletvekilleri, her biri bir annenin evladı, bir çocuğun babası. Acılı ailelerin sözlerini dikkatle dinlemenizi rica ediyorum sizden: “100 arabayla geliyorlar. Tazminat istemiyoruz biz, bu çocuklar yetim kaldı.” diyorlar. “Gencecik evlatlarımız yanmasaydı da yaşasaydı.” diyor bir anne. “İşçileri çıkarıp orayı temizleyeceklermiş...” “Öyle demiyti oğlum. Toptan temizlik yaptılar, evlatlarımızı temizlediler, toptan temizlediler.” diyor. Bu ocağa yıllarını vermiş maden emeklisi Mehmet baba diyor ki: “Sorunun tedbirsizlikten kaynaklandığını diyemediler. Üstü kapatılmasın, başkaları da ölmesin diye kanımın son damlasına kadar takip edeceğim.” Bir şehit eşi “11 aylık bebeğim var, önümüzdeki ay doğum gününü yapacaktık. Çorap kokluyorum ben ya, çorap.” diyor.

Şimdi diyebilirsiniz ki: “Bunlar iddia; soruşturma açıldı, bakılacak, incelenecek.” Öyle de diyorsunuz. Ama bir de bilinen gerçekler var ya! Biz bu Hükûmetin adaletine güvenmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu müessesenin bağlı olduğu TTK Genel Müdürü Kazım Eroğlu, 2013’te 8 işçimizi kaybettığımız Kozlu’da Müessese Müdürüydü; başsorumlu olarak yargılandı, ceza aldı, cezası adli para cezasına çevrildi, daha bu parayı öderken 2018’de TTK Genel Müdürü olarak atandı. Cezasız kalması yetmedi, bir de ödüllendirdiniz. Bu Genel Müdürün bir de yardımcısı vardı, şimdi emekliye ayrıldı, İsmail Güven; 2010’da 30 işçimizi kaybettığımız Karadon faciasının başsorumlusu olarak yargılandı, aldığı ceza para cezasına çevrildi. Onun da cezasızlığı yetmedi, ödüllendirildi. 2014, Soma; yüzyılın en büyük maden faciasını yaşadık. Maden işçisine tekme atan Başbakan Müşaviri ceza almadığı gibi bir de ticari ataşe olarak atadınız ya! Dava sekiz yıl sürdü; sonuç, sorumlular sadece birkaç gün hapis yattı ve cezasız kaldılar.

Şimdi, dün Bakan Bey çıktı burada dedi ki: “Bize güvenin.” Kendisine güvenmemizi söyledi, size güvenmemizi söyledi. Ya, ben buradan soruyorum, savcılara, cumhuriyet başsavcılığına, Bartın’da görevlendirilen savcılara soruyorum: İdari Müessesenin idari binasına giriş ve çıkışları ne zaman kontrol altına aldınız? Tüm delillere gerçekten ne zaman el koydunuz? Bu sırada şüphelilerin, idari müdürlerin, yetkililerin ocağa girmesine izin verildi mi? Yani delil karartma şüphesinin varlığına rağmen bu amirler ocağa girdi mi, girmedi mi? Ya da ağustos ayında denetim yapıp onay veren şüpheli Bakanlık denetmenleri şimdi kurulan tahkikat komisyonunda. Bunlar ne sıfatla buradalar arkadaşlar ya? Facianın üzerinden beş gün geçti, beş koca gün geçti, hâlâ ne bir görevden alma var ne bir gözaltı var; yazıklar olsun size de sizin adaletinize de! (CHP sıralarından alkışlar) Deniliyor ki bir de: “Resmî makamdan olmayan iddialara güvenmeyin.” E, peki, o zaman siz açıklayın aslını, biz de sizi dinleyelim ama ciddi iddialar var. Burada, Müessese metrajına uygun sondaj çalışması en son ne zaman yapıldı? Havalandırma sistemleri ne zaman kontrol edildi? Acaba kurum müdürü değişikliğinden sonra bu Müesseseden kaç kişi ayrıldı? Gelen idari amirler atanırken liyakat ilkeleri göz önünde bulunduruldu mu? Ya da gelecek seçimlerde partiniz ne kadar kömür yardımı yapacaktı, kömürü nereden karşılayacaktınız acaba?

Bakın, Sayıştay raporunun 8 bulgusu var, Bakan konuşurken birinin bile cevabını vermedi ama ben 2’sini size söyleyeyim. “Burada çalışan işçi sayısı az.” diyor Sayıştay. Geçtiğimiz yıllarda binlerce çalışanı olan Müessesenin şimdi 550 işçisi var. Bu madenin içinde yıllara göre üretim ve işçi sayısı nasıl değişti? Bilmiyoruz. Neden değişti? Bilmiyoruz. “Alınan önlemlerde aksamalar var.” diyor Sayıştay. Sayın Bakan, burada ne yaptı? Geçişti. Bakın, aynen şöyle yazıyor: “Gaz içeriklerinin yüksek

olduğu, riskin daha da arttığı bilinmektedir.” yazıyor. “Bu nedenle de burada mevzuat hükümlerinin yanı sıra kurum degaj yönergesi uygulanmalıdır.” diyor. Uygulandı mı peki? Bilmiyoruz. Sayıştay devam ediyor: “Burada iş güvenliğinde aksamalar var.” diyor. Bununla ilgili Bakanlık işlem yaptı mı? Bilmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, biz o kadar çok şeyi aslında bilmiyoruz ki... “Grizu patlaması metan boşalmasından.” dedi Bakan. Peki, metan boşalması neden oldu? Bilmiyoruz. Madenci yakınları 08.00-16.00 vardiyasının gaz sebebiyle erken çıkarıldığını söylüyor, doğru mu; öyleyse şehitlerimizin olduğu 16.00-24.00 vardiyası başladığında gaz ölçümü neydi? Bilmiyoruz. Bakın, madenci yakınlarının ortak ifadeleri var: “Üretim durdurulup madencilere izin verilecek, maden temizlenecekti.” diyorlar. Bu temizliğin sendika seçimlerinden dolayı ertelendiği iddia ediliyor, aslı var mı? Bilmiyoruz.

Bildiğimiz şey şu: Bu ülkede insanlarımızı değer verilmiyor, başka gelişmiş ülkelerde de bunlar yaşanmıyor. Suudi Kral öldüğünde yas ilan edilen ülkede Amasra için yas bile ilan edilmiyor. Bildiğimiz şey şu: Biz buradaki sorulan soruların 5 mislini soru önergelerimizde sorduğumuzda aylarca cevap alamayacağız ve üç beş cümleyle geçiştireceksiniz. Bildiğimiz şey şu: Dün kortejlerle Bartın’a gelenler, yarın bu konuyu unutacaklar, “kader, fitrat” edebiyatıyla sorumluluktan kaçmaya çalışacaklar. Ve bildiğimiz şey şu: Ocağına ateş düşen 41 ev bir daha asla ama asla eskisi gibi olmayacak. Biz “Bu işin peşini bırakmayacaksın değil mi? Abl, orada devlet yokmuş.” diyen Rabia’yı, babasının tabutu önünde bana elindeki fotoğrafı gösterip “Bak, bu benim babam.” diyen 2,5 yaşındaki Mira’yı, madendeki 6 arkadaşını çıkarıp kendisi geri dönemeyen Esila’nın babası Yener’i de unutmayaacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Biz “24 yaşındayım, ben dul kaldım, geçer mi bu?” “Yanmış kocamı öpemedim ben. Suratı yanmış, bacağı yanmış, kolu yanmış; ben hayat arkadaşımın korktum, öpemedim canı yanar diye.” diyen acılı eşi de “Sizden tek isteğim var: Bu suçu da ölümlerin üzerine atmasınlar, gerçek suçluları ortaya çıkarın ki benim yüreğim biraz soğusun.” diyen acılı anneyi de asla unutmayaacağız ve yemin olsun ki unutturmayacağız, unutturmayacağız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Biz, öngörülebilir her kazanın cinayet olduğunu, bu cinayette de Soma’da da Ermenek’te de Kozlu’da da hukuku uygulamayanların parmağı olduğunu, insan hayatının ranttan daha önemli olduğunu söylemeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – “Kader” diyen liderler, binlerce korumayla kuşansa da burada, bu Mecliste hesap verecekler, hesap verecekler. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Biz, sorumlular tek tek hâkim karşısına çıkana kadar, hesap verene kadar, cezalandırılana kadar bu davanın da bu sürecin de sonuna kadar takipçisi olacağız ve kimse unutmamasın, maden şehitlerimizi asla ama asla yalnız bırakmayacağız. Sevgili maden şehitlerimizin aileleri, asla ama asla yalnız değilsiniz. Güneşi görmek için karanlığı kazıyan madenci kardeşlerim, hepinize selam olsun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tunç...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kısa bir söz talep ediyorum.

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Bartın Amasra ilçemizde meydana gelen ve hepimizi, milletimizi derinden sarsan maden kazasıyla ilgili olarak kazanın tüm boyutlarıyla araştırılması ve bundan sonra bu tür kazaların meydana gelmemesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla verilen araştırma önergeleri görüşüldü. Ben, bütün milletvekillerimize hassasiyetleri için çok teşekkür ediyorum. İktidarıyla muhalefetiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu Komisyonun çok önemli bir görev ifa edeceğine yürekten inanıyorum. Bir taraftan yargının soruşturması, kazanın ilk anından itibaren başlamış durumda. Zaten kazanın ilk anında arama ve el koyma işlemleri yapıldı ve süratle Cumhuriyet Başsavcılığı, savcılar görevlendirerek ifadeleri almaya başladı çünkü Amasra maden ocağında sistemler, elektronik sistemler, kazayı anbean tespit edebilecek nitelikte dijital sistemler mevcut. Gaz ölçümlerinin, işçi hareketlerinin, verilen komutların hepsi Sayın Bakanımızın da ifade ettiği karakutuda mevcut ve kazanın olduğu akşam -18.05’te patlama oldu, hemen sonraki dakikalarda Bartın Cumhuriyet Başsavcısı olay mahalline intikal etti ve arama ve o karakutulara el koyma işlemlerini orada gerçekleştirmişlerdi.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Saat ve tarih verir misiniz Sayın Tunç?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sonraki günlerde de kazadan yaralı kurtulan işçilerimizin ifadeleri alındı.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Tarih ve saat nedir?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yine, kazada yaralanmayan işçilerimizin de ifadeleri alınıyor, tüm idarecilerin ifadeleri alınıyor ve kaza mahallinde bulunmayan, vardiya dışındaki diğer işçilerin de ifadeleri alınıyor çünkü çalışma şartları önemli, onların bilgileri önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Elbette ki kusur durumuna göre, ilerleyen süreçte yargı kararını verecektir; bunu beklemek lazım.

7 kişilik bilirkişi heyeti oluşturuldu; bu bilirkişi heyeti üniversitelerimizdeki bu konuda uzman profesör ve doçentlerden oluşuyor. Hem olay yerinde, kazanın, patlamanın olduğu yerde yapılacak keşifler hem de müessesenin bütün belge ve dijital sistemlerinin incelenmesi neticesinde, yargının yapacağı soruşturma neticesinde kimlerin ihmali varsa, bu kazanın cezaî açıdan sorumlusu kimse bunlardan elbette ki hesap sorulacaktır. Sayın Cumhurbaşkanımız yine, hem Amasra’da hem bugün grup toplantımızda bunun hesabının sorulacağını ve kazanın tüm boyutlarıyla araştırılarak kâfalarla hiçbir şüphenin bırakılamayacağını ifade etti; bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisimizin araştırma komisyonu bu anlamda çok önemli.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Neden görevdeler ya? Neden görevdeler? Neden açığa almıyorsunuz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bundan sonra bu kazaların meydana gelmemesi için alınması gereken tedbirlerin -ne varsa- alınması açısından da komisyonun çalışmalarını önemsiyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Neden açığa alınmıyorlar? Neden gözaltı yok? Delilleri karartma süreci devam ediyor Sayın Vekil.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yargı sürecini yasama olarak, milletvekilleri olarak bizler yakından takip edeceğiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yuvarlak konuşuyorsun, senin vicdanın sızlamıyor mu?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şehit ailelerimiz bizlere emanet, onların emanetlerine nasıl sahip çıkacağımızı iki gündür

burada hem biz Meclis kürsüsünden hem en üst noktada Sayın Cumhurbaşkanımız ifade ettiler, buradan tekrar ifade etmiyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Senin vicdanın sızlamıyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Onların emanetlerine sahip çıkacağız ve bundan sonra da bu tür kazaların olmaması için gereken tedbirleri alacağız diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Neden görevden alma yok? Neden istifa yok?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir kere, şunu söyleyelim: 18.15 olarak biliyoruz kaza saatini, dün Bakan 18.10'a çekti. Neden? Son ölçüm 18.09 ya, aradaki sürede alarma geçilmemesini, anons verilmemesini örtecekler. Ama esas mesele şu: Biliyorsa kendi söylesin; cuma, cumartesi, pazar, pazartesi gününe kadar idari binada el koyma yapılmadı, orada yöneticiler rahat rahat odalarına girdiler çıktılar. Milletvekilimiz savcıyı aradı, dedi ki: "Bunlar buraya niye giriyor çıkıyor?" Dedi ki: "Pazar öğleden sonradan beri giremiyorlar." "E, Bakan 'pazartesi' dedi." deyince "Pazartesi de olabilir." Üç koca gün... Soma'da atılan imzaları, maske teslim imzalarının atıldığı defteri kıvrıp kıvrıp da götürmemiş miydi müessesenin sahibi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kimin ne delil kararttığını, kimi tehdit ettiğini ne biliyoruz? Görevden alma yok, görevden el çekirme yok, gözaltı yok, tutuklu yok. Geldiğimiz noktada son derece şüpheli bir durum var ortada, bunu hep birlikte görmek lazım.

Bir de bize verilen, Soma'da verilen sözler tutulmadı ki Amasra'daki sözler tutulsun. Ha, şöyle düşürsünüz: Ya, Recep Tayyip Erdoğan niye -Yargıtay kararı, mahkeme daha doğrusu- o herkesin çok takdir ettiği gencecik hâkim çatır çatır yargılama yapıyorken tam kararda onu değiştirsin? Babasının oğlu mu Yargıtayda bozduk hafif ceza verdirtsin, hepsini serbest bıraksın? Bunun cevabı ne biliyor musunuz arkadaşlar? Suçları üzerinden birbirine bağlı olanlar sonsuza kadar birbirlerini bırakmazlar ama acıları üzerinden bağlı olanların da onlara inananların da asla ve asla ne inançlarını ne azimlerini hafife almayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teker teker Soma'nın da Amasra'nın da hesabını hem onlardan hem onları suçları üzerinden bağlı olduğu için koruyan yürütmenin başındakilerden soracağız; ant olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu ortak komisyon kurma, tabii, bu Meclisin ve Türkiye'nin çok alışık olduğu bir yöntem değil. Keşke birçok konuda böyle ortaklaşabilseydik ama bu olayın özellikleri var. Çok uzatmayacağım ama önce şunu ifade edeyim: İki gündür, yani daha doğrusu facianın olduğu tarihten beri herkes Sayıştay raporlarından söz ediyor, biz de söz ettik. Not olarak düşünüyorum. 2021 yılına ilişkin, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü (TTK) Amasra TİM'i muhalefet şerhimiz burada duruyor -Milletvekilllerimiz Kemal Peköz ve Mahmut Celadet Gaydalı- fakat hiç dikkate alınmamış; yine, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'nün (TTK) KİT'teki görüşmelerinde çok ayrıntılı bir şekilde muhalefet şerhlerimiz var, dikkate alınmamış ama iki gündür burada, iktidar grubu adına konuşan herkes bütün önlemlerin alındığını, hiçbir kusurun -bırakın, suçun, hatanın, ihmalin- olmadığını söylüyor. Türk ceza hukukuna göre, burada olası kastla insan öldürme var, evet, olası kast var. Satıştay raporu diyor ki: "Şu, şu, şu noktalar eksiktir." Siz bunları yerine getirmesiz sonuçlarının ne olacağını işin uzmanları gayet iyi biliyor, maden ocağıyla ilgili sonuçları gayet iyi biliyor fakat tekrar edelim, şu ana kadar istifa yok, soruşturma yok, görevden alınan yok, savcılığın ne yaptığı kamuoyuna açıklanmadı ama 41 eve ateş düştü, 41 can gitti ve eminim, yüzlerce kişi; bunların çoluk çocuğu, eşi, sevdikleri büyük bir acı içinde debeleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şunun sözünü veriyoruz: Burada verilen sözlerin -sadece güvenle ilgisi yok bunun- sonuna kadar takipçisiyiz. İktidarın sicilinde sözleri tutmama gibi bir pratiğini herkes gibi biz de biliyoruz ve bu komisyonun da mevcut infialden, tepkilerden kaynaklı, kendileri tarafından da getirildiğini gayet iyi biliyoruz. Bir zorunluluk hâli. Sadece araştırma komisyonu bu mesele tek başına çözülemez; bu işin cezai boyutu var, bu işin siyasi sorumluluk boyutu var. Bunun hesabı bitmedi, o 41 canın kesinlikle davalarının sonuna kadar takipçisi olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu, geçtiğimiz günlerde yaşamış olduğumuz, Bartın Amasra'da kömür madeninde meydana gelen maden faciasından dolayı üzüntülerimizi, derin üzüntülerimizi tekrar ederek söze başlamak istiyorum. Allah bütün şehitlerimize rahmet eylesin, kederli ailelerine de büyük sabır versin, milletimizin de başı sağ olsun.

Biz meselenin ciddiyetinin farkındayız. Meselenin bütün boyutlarıyla, ihmal, kasıt dâhil olmak üzere, hangi ölçüde nasıl bir sıkıntı nedeniyle meydana gelmişse bu kaza, bunun sonuna kadar araştırılmasını ve hukuk önünde bütün sorumluların hesap vermesi gerektiğini dün de, bugün de ifade ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kuşkusuz, tabii, bugüne kadar Hükümet yetkililerimizin de, bizlerin de burada ifade ettiği hususlar bugüne kadar bu maden ocaklarında alınmış olan işçi sağlığına ilişkin, iş güvenliğine ilişkin tedbirleri ifade etmekten ibaretti. Bunlar, bir mazeret veya bütün önlemler alındı da burada hiçbir kimse kusuru yok diye bir ifade burada kimse tarafından kullanılmadı; bu, Hükümet tarafından da kullanılmadı fakat "Bu tedbirler, bu ocaklarda alınmıştır." dendi. Ama ortada da bir kaza var ve bu kaza neticesinde de bütün belgelerin, bilgilerin -karakutular dâhil olmak üzere- deşifre edileceğini, bunların inceleneyeceğini ifade ettik; gerek hukuki soruşturma, adli soruşturma gerek idari yünden yapılacak soruşturma. Bir de üstüne üstlük Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yapılacak araştırma bütün bu hususların masaya yatırılacağına ve en ince ayrıntısına kadar inceleneyeceğine şüphemiz bulunmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bu komisyonun oluşturulması Meclisin yeni bir faaliyeti değildir. Bu zamana kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinde 5 siyasi parti grubunun ittifak ederek oluşturmuş olduğu araştırma komisyonları bugüne kadar faaliyet göstermiştir birçok önemli meselede. Soma maden faciasında da aynı şekilde çalışılmıştı, bunda da böyle

bir araştırma komisyonunun mutabakatla teşekkül etmesinde herhangi farklı bir şey aramanın da doğru olacağı kanaatinde değilim. Bu sıkıntı, bu acı hepimizin acısıdır ve bunun telafisi için, bunun gerekli şekilde tetkiki için elden gelen bütün faaliyeti göstermek de hepimizin boynunun borcudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütün bu çalışmalara en etkin şekilde katkıda bulunarak gerçeklerin ortaya çıkması için elimizden geleni yapacağız.

Bugün teknik imkânlarla ifade edilebilecekler sınırlıdır ama yarın bunlar da ortaya çıktığı zaman daha doğru değerlendirmelerin yapılabileceğine inancımız tamdır.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tunç...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir tur daha mı yapacağız?

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) esas numaralı Meclis Araştırması Önergelerinin üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yok, bir tur daha değil, bir söz üzerine, eksik kaldı.

Şimdi, olay yerinde soruşturma nedeniyle tedbirler alınmış durumda ve ocakta devam eden tahlisiye ve söndürme çalışmalarıyla ilgili, ilgili olanların -o da belli görevliler- dışında gerek idari binaya gerekse diğer kısımlara kimse alınamıyor ve orada yirmi dört saat emniyet tedbirleri alınmış durumda.

"Deliller şüphelilerin elinde." dendi. Böyle bir durum kesinlikle söz konusu değil. Bütün arama ve el koyma işlemleri kazanın olduğu akşam yapıldı ve ertesi gün de diğer belgelerle ilgili çalışmalar devam etti.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Halkımızın, milletimizin ve tüm milletvekillerimizin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, hiç kimsenin şüphesi olmasın, ben o yönenin milletvekiliyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O maden şehitlerimiz, kaybettiğimiz maden şehitlerimiz, canlarımız, onlar bizim arkadaşlarımız, bire bir tanıdıklarımız. Gerek yargı sürecini gerek Meclisin araştırma komisyonu sürecini yakından takip edeceğiz; hem o bölgenin milletvekili olarak hem de AK PARTİ Grup Başkan Vekili olarak burada hiçbir endişeye mahal bırakmadan, gerek yargıyla ilgili ceza soruşturmasında gerekse diğer soruşturmalara ilgili, araştırmalarla ilgili, hiç kimsenin kafasında bir şüphe kalmayacak şekilde süreçleri hep birlikte takip edeceğiz ve bu kazanın nedenleri ortaya çıkacak. Çünkü orası, bütün kayıtların tutulduğu, devlete ait bir ocak ve dijital sistemlerin karartılması, delil karartılması gibi bir durum söz konusu olamaz. Karartılmışsa zaten karartılar şüphelidir. Dolayısıyla madenci yakınlarımız, Bartın halkımız, Amasra halkımız, bütün milletimiz bu konuda müsterih olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bir kez daha maden şehitlerimizi rahmetle anıyorum, milletimize başsağlığı diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598) (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600) (Devam)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601) (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602) (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603) (Devam)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İki gündür konuyla ilgili siyasi parti grupları ve milletvekillerimiz şahsen görüş ve düşüncelerini açıkladılar. Meclisin böyle bir konuda müştereken hareket ederek bütün partilerin katılımıyla bir araştırma komisyonunun kurulmasına katkı sağlaması bizim açımızdan ziyadesiyle memnun edicidir. Ben de her şey zaten Mecliste dile getirilmişken araştırma komisyonunun görevi esnasında Mecliste sergilediğimiz katkının aynısını sergileyeceğimizi ifade ediyorum, olayların bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmasına katkı sağlayacağımızı dile getiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Ayrıca, yaşanan olaylar çerçevesinde sürdürülen adli soruşturmaları da İYİ Parti olarak yerinde takip edeceğimizi ifade ediyor, komisyonun hayırlara vesile olması temennisini tekrarlıyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yılmaz Bey'in duyarlılığını, evet göreceğiz, takip edeceğiz ama 2 soru sordum, 1'incisi şuydu: El koydular mı, koymadılar mı diye sormadım. Savcılık saat kaçta, hangi günde idari binaya, müessesenin idari binasına giriş-çıkışları kontrol altına aldı? Evraklara ve diğer tüm dijital kayıtlara saat kaçta, hangi günde el koydu dedim; el koydu mu, koymadı mı diye sormadım. Ne zaman yaptınız diye sordum; bu bir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Onların hepsi dosyada kayıtlı, dosyada gizlilik kararı da yok.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İkincisi: Kendisi bölge milletvekilimiz, mevkidaşım; ben eminim ki o da çok rahatsızdır. Neden acaba herhangi bir görevden alma yok, neden acaba delilleri karartma şüphesi olan yetkililer hâlâ görevden el çektilermediler?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İşte, kusur durumuna göre yapılacak.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bu 2 soruyu soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Tunç, arzu ederseniz açıklama yapabilirsiniz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yok, tutanaklara geçmesi açısından...

O saatler, dakikalar, hepsi şu anda Cumhuriyet Savcılığının soruşturma dosyasında mevcut ve dosyada da herhangi bir gizlilik kararı yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Geç kaldılar diyoruz, geç kaldılar.

V.- MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) Ön Görüşmeler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözge ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6598) (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6599) (Devam)

3.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası başta olmak üzere ülkemizde yaşanan maden kazalarının nedenlerinin araştırılarak bu kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6600) (Devam)

4.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının sebeplerinin araştırılarak madenlerde yaşanan iş kazalarının engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6601) (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, Amasra'da meydana gelen maden faciasının nedenlerinin araştırılarak benzer olayların tekrarlanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6602) (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 65 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6603) (Devam)

7.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6604) (Devam)

8.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6605) (Devam)

BAŞKAN – Meclis araştırması önergeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım.

Meclis araştırması açılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 21 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay

olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyondun gerektiğinde Ankara dışında çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.00

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. Sayın Başevirgen, buyurunuz efendim.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen’in, Turgutlu ilçesinin merkezinden geçen Ankara-İzmir kara yoluna ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yoğunluğuyla bilinen Ankara-İzmir kara yolu, Turgutlu ilçemizin merkezinden geçmektedir. Çepnidere, Eski Otogar, Ergenekon, Derbent Kavşakları gibi trafiği yoğun olan yerler de bu yol üzerinde bulunmaktadır. Burada yayaların kullanabileceği bir üst geçit ve yolda bariyer bulunmadığı için karşıdan karşıya geçmeye çalışan vatandaşlarımız ne yazık ki hayatlarını kaybediyor. Maddi hasarlı çok sayıda kazanın yanı sıra son bir buçuk yılda 2’si çocuk 3 vatandaşımız maalesef yaşamını yitirdi. Bir türlü çözülemeyen bu sorun; Manisa Büyükşehir Belediyesini, Ulaştırma Bakanlığını ve Karayolları Genel Müdürlüğünü ilgilendiriyor. Bu konuyla ilgili Turgutlu Belediyemiz de çözüm ortağı olarak göreve hazır olduğunu her fırsatta dile getirdi. İlgili kurumları ve yerel yönetimleri bir an önce hayati tedbirleri almaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

43.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun, zulmeden iktidara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Zulme doymadılar, vicdansızlığa doymadılar. Anayasa’yı çiğneyen KHK’lerle işinden atılan, sivil ölüme uğratılıp çaresiz bırakılan insanlara yapılan soykırım devam ediyor. Madden, manen çökmüş ailelere yapılan yardımları “teröre yardım” diye niteleyerek 704 insanı gözaltına alan, zulmeden iktidarın hâlâ gözü doymadı mı? Çaresiz bırakılan ailelerden birisinin çocuğu Nahit Emre Güney’in cenaze töreni... Geçen hafta Galata Kulesi’nden atlayarak intihar etti. Türkiye derecesiyle İstanbul Hukuka girmiş, zeki bir öğrenciydi.

Evini yıktıklarınız daha ne yapsın? Taş mı yesin? Ağaç kabuğu mu yesin? İntihar mı etsin? AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı, artık zulümlerine son ver diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

44.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya’nın, RTÜK’ün üye seçimine ve Tele1’e verdiği cezaya ilişkin açıklaması

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Başkan.

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, usulsüz uygulamalarına devam ediyor. Ebubekir Şahin üç aydır Meclise göndermediği RTÜK üye seçimini neden yapmadığını, neden göndermediğini açığa çıkarmış oldu. Bugün iki olaya tanıklık ettik: Mehmet Ali Çelebi, AKP’ye geçerek RTÜK’te çoğunluğu sağlamaya gayret etti. RTÜK de Tele1 gibi özgürlüğün, demokrasinin, barışın sesi olan bir televizyon kurumunu karartma kararı aldı. Üç günlük karartma neyi anlatıyor bize? Özgür düşüncüyü karartamazsınız, demokrasiyi karartamazsınız, basın özgürlüğünü karartamazsınız. Ne Tele1 susar ne de Merdan Yanardağ susar. Cezaevine attınız, susmadı; işkence yapıldı, yılmadı; şimdi de susmayacak. Karanlığa karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Alınan karar gereğince diğer denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 341 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurunuz Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 341 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerine söz almış bulunuyorum. Boş sıraları da selamlıyorum. Genel Kurulu ve tüm arkadaşlarımı, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Teklif, sadece 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu’nda değişiklik yapmayı öngörmesi açısından önem arz etmektedir. Çünkü uzun zamandır Meclise sunulan kanun tekliflerinin büyük çoğunluğu “torba kanun” adı verilen yasama tekniği açısından da sıkıntılı kanunlardan oluşuyordu. Bunu olumlu bir gelişme olarak gördüğümüzü belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, imalat sanayisinin ülkemiz açısından önemli olduğu ortadadır. TÜİK verilerine göre 2021 yılındaki sektörler arasında ilk sırada yaklaşık 5 trilyon TL aktif büyüklüğüyle imalat sanayisi bulunmaktadır. Ülkemizin en yüksek yurt dışı satışının imalat sanayisi ürünleri olduğu da bir gerçektir.

(*) 341 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

AK PARTİ'nin iktidar olduğu 2002 yılında yaklaşık 36 milyar dolar olan ihracatımızın yüzde 93'lük bir kısmını oluşturan imalat sanayisi, bugün yine 2022 yılının Ocak-Ağustos döneminde ihracatın yüzde 94'üne tekabül ediyor. Ayrıca imalat sanayisi sektörü üretiminin geçtiğimiz ağustos ayında önceki senenin ağustos ayına oranla yüzde 2,2'lik bir artış göstermesi de yine olumlu bir gelişmedir. Bu veriler, kayda değer bir artış olarak değerlendirilebilir. Böyle bakarsak kendimizi sanayide iyi bir noktada görür ve mutlu oluruz ancak madalyonun diğer yüzü bize başka gerçekleri söylüyor. İhracatımızın içinde yüksek teknoloji ürünlerin payı oldukça düşüktür. 2021 Ocak-Ağustos döneminde imalat ürünü ihracatımızın yüzde 3'ünü teşkil eden yüksek teknoloji ürün ihracatımız, 2022 Ocak-Ağustos döneminde yüzde 2,8'e gerilemiştir. Bu oran, teknoloji alanında örnek almak istediğimiz ülkelerde çok daha yüksektir. Örneğin İsrail'in ihracatının yüzde 10'unu, Güney Kore'nin ihracatının yüzde 21'ini yüksek teknoloji ürün ihracatının teşkil ettiğini görebiliriz. Düşük teknoloji mamul ihracatımızın bir sonucu olarak 2021 yılı toplam ihracatımızın kilogram fiyatı yalnızca 1,29 dolar seviyelerindeyken Japonya'da ihracatın kilogram fiyatı 3,86 dolar, Almanya'da 3,68 dolar, İtalya'da ise bu rakam 3,21 dolar seviyelerindedir.

Değerli arkadaşlar, yukarıda yaptığım karşılaştırma dikkate alındığında şu sonuca varabiliriz: Türkiye'nin kalıcı ekonomik kalkınması için yüksek teknoloji ürün imalatında ilerlemesi gerekmektedir. Tarihsel sürece bakarsak ülkeler 18'inci ve 19'uncu yüzyılda sömürgecilikle elde ettikleri artı değerlerle oluşturdıkları kapitale Sanayi Devrimi'ni gerçekleştirerek kalkınmışlar, 20'nci yüzyılın ilk yarısında ise kalkınmanın itici gücü ağır sanayi olmuştur. Son elli yılda ise kalkınmanın motoru, elektronik ve bilgi ve iletişim teknolojilerini de içeren yüksek teknoloji üretimine kaymıştır. Bu hususları sanayi ve ticaret politikası oluştururken göz önünde bulundurmalıyız. Bu anlamda endüstri bölgelerinin önemi inkâr edilemez ancak bugün gelineen seviyenin ve ortaya konan politikaların henüz yeterli düzeyde olmadığına kabul edilmesi de gerekmektedir. Yüksek teknoloji ürün imalatının ve ihracatının artırılması için yalnızca endüstri bölgeleri yeterli değildir. Aynı zamanda bu ürünlerde dışarıya bağımlılığın azaltılması için AR-GE'nin önemi de büyüktür. AR-GE hususunda da düzenlemeler yapmalıyız. Yıllara göre değerlendirdiğimizde 2002 yılında gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1'ini AR-GE'ye ayıran Çin, bu rakamı 2020 yılında yüzde 2,4'e; İsrail, 2002'de 4,13 olan bu rakamı 2020'de yüzde 5,43'e; Kore, 2002'de yüzde 2,2 olan bu rakamı yüzde 4,81 seviyelerine yükseltmiştir.

OECD ülkeleri ortalamasına bakıldığında da artış görülmektedir. Nitekim 2002 yılında yüzde 2,09 olan OECD ortalaması 2020 yılında 2,67'ye yükselmiştir. Türkiye'de ise 2002 yılında yüzde 0,5 olan bu rakam, 2020 yılında yüzde 1,08 seviyesine ulaştırılmıştır. Bu rakamın yükselmesi olumludur, takdir ediyoruz ancak bu artış, büyük ölçüde devlet kaynaklarıyla elde edilmiştir. Hâlbuki daha sağlıklı olan, özel sektörün de AR-GE yatırımlarının verimliliği ve katma değerinin desteklendiğini hissetmesi gerekliliğidir. Bu konuda çoğu savunma sanayisinde olmak üzere birkaç büyük sanayi kuruluşumuz dışında henüz atılım yapacak düzeye ulaşamamış durumdayız.

Bu bağlamda eğitilmiş genç nüfus ciddi avantajlar sağlayabilecektir ancak eğitim sistemimizin yeni kuşağın paradigmasına uygun bir eğitim düzeninden geçmesi gerekiyor. Öğretmenlerin bu yeni sisteme ayak uydurabilecek yenilik ve inovasyon eğitimi verebilecek, farklı düşünmeyi teşvik edici olmalarını sağlamalıyız. Katma değeri çok yüksek, sermaye yatırımı az, insan yatırımı çok olan bilgi ve iletişim teknolojileri sektörlerinde genç nüfusumuz sayesinde ülkemiz için önemli bir fırsat vardır. Bu fırsatı avantaja dönüştürme yolundaki adımların doğru atılması önemlidir. Ülkemizin sahip olduğu genç insan kaynağının yanında sahip olduğu iyi üniversiteler, dünyanın pek çok ülkesinde yer edinmiş beyin gücümüz, dünyayı takip ve entegre olma konusunda toplumsal duyarlılık ve istek, en kuvvetli itici güç olarak kullanılabilir. Ancak, bilgi ve iletişim altyapısının yetersiz olması, insan gücümüzün yetkinlik sahibi olmak için yeterli eğitimi alamaması, devlet teşviklerinin istikrarlı ve doğru olmasının yol açtığı zayıflıklar da önümüzde durmaktadır.

Her yıl beyin göçüyle ülkemizin kaybettiği nitelikli gençler, yalnız ekonomik ve siyasi sebeplerle değil, aynı zamanda gerekli yatırım yokluğu ve zayıf sektör yapısı sebebiyle de ülkemizden ayrılmaktadırlar. Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında gerekli dönüşümü temin edemediğimiz, devlet olarak gerekli teşvikleri sunamadığımız ve bu teknolojilerin ülkemizin bütün sektörlerine yayılmasını sağlayamadığımız sürece eğitim kurumlarımız ne kadar iyi olursa olsun iyi yetiştirdiğimiz gençlerimiz, gelecekle ilgili yurt dışında aramaya devam edeceklerdir. İşsizliğin yüksek olduğu, özellikle genç işsizliğin cumhuriyet tarihinin rekorlarını kırdığı bu dönemde bilgi ve iletişim alanında gençlerin önünü açmazsak sadece ekonomik kayıplara değil, gençliğin sosyal ve psikolojik bunalımlara girmelerine de sebep olabiliriz. Bu da Türkiye'nin geleceğini tehdit edecek bir sonuca götürecektir.

Kısacası, dijital dönüşüm için genç nüfus olması faydalı, hatta gereklidir ancak eğitilmemiş ve yetkinlik kazanamamış genç nüfus daha çok problemlere yol açabilecektir. Gençlerimize yeteneklerini ve becerilerini en iyi şekilde geliştirip değerlendirebilecekleri bir eğitim sunarak beşerî sermayemizi artırmak ve onları meslek sahibi yapmak bizim sorumluluğumuzdur. Bu amaçla mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilmelidir. Ortaöğretimden başlanarak bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik konularında eğitimin nitelikli olması sağlanmalı; iklim değişikliği, çevre koruma, kalabalık şehirler, dijital güvenlik gibi dünyadaki ortak sorunlara öğrencilerin ilgileri uyandırılmalıdır.

Üniversiteler teorik eğitimlerin yanı sıra pratik ve saha tecrübesini de kazandıracak şekilde eğitimlerini yeniden düzenlemelidir. Özellikle ilk iki yıl verilecek ön lisans eğitimi öğrencilerin istihdamına yönelik olmalıdır. Saha tecrübesi için devlet, sektör ve üniversiteler arasında iş birliği sağlamalı, bu sayede gençlerin istihdam şansını artırırken sektörlerin de ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanlar karşılanmalıdır. Üniversitelerin bu yeni stratejisi oluşturulurken paydaşlar arasına sanayiciler ve işverenler de mutlaka konmalıdır.

Bu bağlamda, üniversiteler mezunların iş bulma imkânlarıyla değerlendirilmeli, her üniversite ve bölümün kalite güvence sistemi oluşturulmalıdır. Eğitim sistemi, problem odaklı, yeni fikir üretmeye açık, kendi kendine öğrenmeyi esas alan bir sisteme dönüştürülmelidir. Sınav odaklı eğitimden derhâl vazgeçilmeli, her öğrencinin en kuvvetli yanlarının ortaya çıkarılarak en verimli olabilecekleri mesleklere yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, sanayi üretimimizin yeterli olmadığı, gayrisafi millî hasılaya etkisinin az olduğu, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcımız tarafından da Komisyonda ifade edilmiştir. Sayın Bakan Yardımcımız toplantıda Türkiye'yi "fakir ülke" olarak nitelendirmiş ve Türkiye'nin 280 bin hektar sanayi alanıyla 8.500 dolar gayrisafi millî hasıla ürettiğini belirtmiştir. İtalya'nın 650 bin hektar sanayi alanında 31 bin dolar, Fransa'nın 922 bin hektar sanayi alanında 39 bin dolar, Almanya'nın 1,5 milyon hektar sanayi alanında 46 bin dolar gayrisafi millî hasıla ürettiğini belirtmiş; bizim de ülkemizdeki arazilerin tarımdan ziyade sanayide kullanılması gerektiğinden bahsetmiştir.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – İnanmıyoruz, böyle bir şey olmaz!

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Sanayinin ve sanayi bölgelerinin ülke ekonomisi için önemi uzun yıllardır bilinen ve tarafımızca da desteklenen bir gerçek. Ancak tarım arazileri ve sanayi bölgeleri hususunda böylesi bir yaklaşım da doğru değil. Nitekim ABD, Fransa, İtalya, Hollanda gibi ülkeler hem sanayi hem de tarım alanında gelişmiş ülkelerdir. Gelişmesi istenen bir ülkede endüstriyel kalkınmaya ehemmiyet verildiği takdirde tarıma, doğaya, biyoçeşitliliğe de önem verilmelidir. Sayın Bakan Yardımcımızın bahsettiği aynı alandaki tarım ürünlerinin getirisinin sanayi ürünlerine göre düşük olması doğal bir sonuçtur. Ancak tarımda bugün yaşanan olumsuzluklar, tarım alanında ülkemizin kendi kendine yetebilir ülke niteliğini kaybetmesi tarımı

önemsemeyen bu bakış açısının sonucunda meydana gelmiştir. Esasında, Sayın Bakan Yardımcımız iktidar partisinin politikalarının bir değerlendirmesini yapmıştır. İktidar, ülkenin büyümesinde esas unsur olarak su kaynaklarını, çevre ve iklim özelliklerini gözetmeden tarım alanlarını hoyratça yapılaşmaya açmış, ucuz kredilerle desteklediği inşaat sektörüyle kalkınma modelini seçmiştir.

2006 yılında TÜBA Bilim Ödülü, 2013 yılında da Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü verdiğimiz Profesör Daron Acemoğlu'na göre, sıfıra yakın faizli krediye dayalı inşaat temelli büyüme, düşük kaliteli büyüme örneğidir ve önünde sonunda enflasyona sebep olmaktadır. Yüksek kaliteli büyüme ise istihdam oranında yükselme, çalışanlara refah sağlayacak yatırımlarla gerçekleştirilebilecek bir süreçtir. Yani biz Profesör Acemoğlu'na ödül veriyoruz ama yazdıklarını okumuyoruz, uygulamıyoruz.

Yine, Profesör Acemoğlu'na göre, ülkenin kalkınması için kurumlarına ve yargısına olan güvenin artması bir ön koşul olarak sağlanmalıdır. Biz ne yaptık? Tüm kurulların, kurumların bağımsızlığını ve karar mekanizmalarını tek bir merkeze bağladık, kurumsal niteliklerini yok ettik. YÖK'ün, Merkez Bankasının, Sermaye Piyasası Kurulunun, RTÜK'ün kurumsal kimliklerini koruyabildik mi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, endüstri bölgeleri gibi büyük tesislerin inşa edilmesinde çevrenin gözetilmesi hassasiyetle üzerinde durulması gereken bir diğer konudur. Komisyon toplantıları sırasında da Filyos Endüstri Bölgesi'ne yapılması planlanan kimyevi gübre fabrikası ve tarım arazileri üzerinde kurulması öngörülen hurda eritme tesisi gündeme geldi. Ayrıca, yine Komisyon toplantıları sırasında, benzeri şekilde, bazı organize sanayi bölgelerinde doğru planlamalar olmadan bölgenin yapısına uygun olmayan fabrikaların kurulduğu ortaya konuldu. Bu durum çevre açısından büyük bir tehdit teşkil etmektedir.

Kaldı ki Endüstri Bölgeleri Koordinasyon Kurulunun kaldırılması da ilerleyen günlerde koordinasyon hususunda birçok sorun yaşanmasına sebebiyet verecek bir hatadır. Nitekim Kurul, endüstriyel genişlemede kurumlar arası istişare mekanizması vazifesi görmekteydi, bu sayede birçok yanlış mekânsal planlamanın önü kesilmekteydi. Yapılacak olan düzenlemelerle birlikte hangi tür alanların endüstriyel bölge yapılabileceğine dair açık hükümler ortaya konulmalıdır.

Ayrıca, daha önce gündeme gelen Mega Endüstri Bölgeleri Projesi'yle ilgili TEMA Vakfı, bu projelerin kurulacağı iddia edilen bölgelerin Türkiye'nin ekosistemine zarar vereceğini belirtmiş, bu alanların ülkemizin ekosistemi, doğa alanları, canlıların yaşam alanları gözetilerek planlanması gerektiğini dile getirmişti.

Ülkemizin ekonomik ve endüstriyel kalkınması kadar doğası, çevresi, ekosistemi, biyolojik çeşitliliği de önem arz etmektedir. Hükümet, kamu malının sahibi değil, emanetçisi, koruyucusu rolündedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin doğası, arazileri, ülkenin her parçası Türk milletine aittir ve yalnızca vatandaşlarımızın çıkarına kullanılabilir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Vatandaş oy verirken AK PARTİ'ye, araziler üzerinde böylesine keyfi kullanım hakkı olsun diye oy vermedi, ülkemizin doğasını, maddi ve manevi kaynaklarını korusun; bunları gelecek nesillerin ve milletimizin çıkarlarını gözeterek kullansın diye oy verdi. Bu yüzden ÇED raporu gibi hususlar büyük önem teşkil etmekte, konuyla ilgili verilecek kanun tekliflerinde özellikle gözetilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, son olarak, kanun teklifindeki bazı maddeler üzerindeki görüşlerimizi açıklamak istiyorum. En başta 2'nci maddeyle, endüstri bölgelerindeki ilave alanların endüstri bölgelerinden büyük olmaması koşuluyla Bakanlık tarafından belirlenmesi öngörülmüyor. Bu maddenin gerekçesinde "Cumhurbaşkanının iş yükünün ve bürokrasinin azaltılması" ibaresi geçiyor. Ayrıca, 2'nci madde gerekçesinde belirtilen bu durumun aksine, teklifin geri kalanında Cumhurbaşkanına yeni yetkiler tanınıyor, bu durum da teklif içerisinde bir çelişki oluşturuyor. Buradaki durumu anlamak gerçekten zor değerli arkadaşlar. Cumhurbaşkanının iş yükünü azaltmak mı istiyorsunuz, yoksa yeni yetkiler tanımlamak için yer açmak mı istiyorsunuz? Bu konuyu teklif sahibi milletvekillerimizin açıklaması gerektiğini düşünüyoruz. Kaldı ki bu gerekçe Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sorunlarını ortaya koyar niteliktedir yani tek bir kişiye bu kadar yetki ve sorumluluk yüklenmesinin doğru olmadığını göstermektedir. Biz senelerdir anlatıyoruz, bu sistemin sorunlu olduğunu söylüyoruz, iktidar partisi milletvekilleri de sonunda sorunları fark ediyor gibi görünüyor.

4'üncü maddeye baktığımızda, Çevresel Etki Değerlendirmesi mevzuatı göz önünde bulundurularak, ihtiyaç duyulmadığı gerekçesiyle 4737 sayılı Kanun'un 3/b maddesi mülga edilmek isteniyor. Mevcut madde ÇED sürecini gerekli kılan bir maddeydi. ÇED raporu doğal ve sürdürülebilir bir çevre için gerekli bir unsur ancak iktidar partisi daha önceki birçok örnekte görüldüğü gibi, ÇED gibi doğayı korumaya yönelik süreçlerden kaçınırken doğanın çeşitli bahanelerle talan edilmesine göz yumuyor, bunu iktidar partisinin çevreyi önemsemeyen politikasının yansıması olarak görüyoruz. Kaz Dağları'nın hâlinde gördük, turizme kazandırmak gerekçesiyle Salda Gölü'ne yapılanları da gördük, HES projeleri için Doğu Karadeniz'de talan edilen doğayı da gördük.

Değerli milletvekilleri, ÇED süreciyle ilgili düzenleme yapılacaksa, bugün sunduğunuzun aksine daha sıkı denetimler, daha büyük yaptırımlar ve daha sistematik bir süreç gerekmektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında bu maddenin teklif metninden çıkarılması için verdiğimiz önerge, maalesef iktidar partisi milletvekillerince reddedilmiştir.

Son olarak 5'inci madde hakkındaki görüşlerimi açıklayarak konuşmamı bitirmek istiyorum. Bizim en sıkıntılı gördüğümüz maddelerden biri budur değerli arkadaşlar. Teklifin 5'inci maddesinin ikinci paragrafıyla, mevcut durumda yalnızca özel endüstri bölgelerine tanınan Cumhurbaşkanınca ek teşvikler belirlenebilmesi hususunun endüstri bölgelerinin geneli için de geçerli olması öngörülmüyor. Bu, keyfi ve plansız uygulamalara sebebiyet verebilecek bir düzenlemedir; daha adil, şeffaf ve sistemli bir teşvik mekanizması kurulması gereklidir.

Yine, teklifin 5'inci maddesinin dördüncü paragrafıyla, endüstri bölgelerini daha cazip hâle getirme gerekçesiyle yatırımcılara hazine adına tescilli taşınmazlarda mülkiyet hakkı verilmek isteniyor, daha sonrasında ise bu mülkiyet hakkı sahiplerinin satış ve kiralama yapabilmesinin önünün açılması planlanıyor. Bu durumun kamu yararına olmayacağını rahatlıkla öngörebiliriz. Bunun için kâhin olmaya gerek yok. Yapılması istenen bu düzenlemeye, daha önce vatandaşlardan alınarak kamulaştırılan arazinin mülkiyetinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) - ...farklı firmalara devredilebilmesinin önünü açtığı için muhalefet milletvekilleri olarak karşı çıktık. Sayın Bakan Yardımcımız bu firmaların mülk edinme talebinin nedeni olarak aynen şu cümleleri kurmuştur: "Sanayicilik çoğu zaman kredi sistemiyle çalışır. Eğer mülkünüz kendinizin değilse bankalar kredi vermez, vermiyor şu anda. Sanayicinin şu anda bu teminata ihtiyacı var ve onun için ister." Sayın Bakan Yardımcımızın açıklamalarından ve kanun teklifini hazırlayan milletvekillerinin gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, bahsi geçen firmalar kredi kullanabilmek için mülk edinmek istiyor, bu kanun teklifiyle de kamuya ait olan hazine taşınmazlarının bu firmalara devredilmesinin yolu açılmak istenilmektedir.

Değerli arkadaşlar, bunun sonucunda da bahsi geçen şirket risk almadan hazine arazisini teminat göstererek krediyi başvurabilecektir. Yani bu şirketler vatandaşlarımıza ait arazileri, taşınmazları kendi kârları için teminat gösterebilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Dolayısıyla, riskleri kendileri almak yerine bankalara ve dolayısıyla da vatandaşa aktarmış olacaktırlar. Bu durum, ticaretin risk-kâr dengeli mantığına da aykırıdır. Bu bağlamda her iki paragrafın da teklif metninden çıkarılması için muhalefet partilerince verilen önergeler iktidar partisi milletvekillerince kabul edilmemiştir. Ancak bilinmesini isteriz ki vatandaşımızın alın terini, kutsal vergilerini, gelecek nesillerin bize emanetini yandaş şirketlere, yabancı firmalara rant uğruna peşkeş çekmenize, hediye eder gibi vermenize karşı çıkacağız.

Sizin de bu yanıltan dönmenizi umuyor, Genel Kurulda saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, HDP Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş'ın Genel Kurulda yaptığı açıklama hakkında kendilerine ulaşan bilgi notuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, HDP Grup Başkan Vekili Sayın Meral Danış Beştaş'ın Genel Kurulda yaptığı açıklama hakkında bir bilgi notu tarafımıza ulaşmış, size arz ediyor, sizinle paylaşıyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 19 Ekim 2022 tarihli 9'uncu Birleşiminde, HDP Grup Başkan Vekili Sayın Meral Danış Beştaş'ın, Meclise gelen bir ziyaretçinin yanında getirdiği dosyalar gerekçe gösterilerek kampüse giriş esnasında bazı sorulara muhatap kılındığı ve ayrıca Cumhurbaşkanı geleceği için ziyaretçilerin yaklaşık bir buçuk saat bekletildiği yönündeki ifadeleri sebebiyle aşağıdaki açıklamanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur:

Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen ziyaretçilerin girişleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik Yönetmeliği hükümleriyle, milletvekillerine dağıtılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine posta yoluyla ve elden gelen paket, davetiye, mektup, tebrik gibi basılı dokümanların dağıtımına ise ilgili yönerge hükümleri çerçevesinde yerine getirilmektedir.

19 Ekim 2022 tarihinde, bugün saat 14.45'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Çankaya Kapısı'ndan giriş yapmak suretiyle Sayın Meral Danış Beştaş'a ziyarete gelen randevulu 3 ziyaretçinin yanında anket ve araştırma dokümanları bulunduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine, ziyaretçilere söz konusu yönerge hükmü gereği izin almaları gerektiği bilgisi iletilmiştir ancak ziyaretçiler izin başvurusunda bulunmak yerine, anket ve araştırma dokümanlarını bırakarak giriş yapmayı tercih etmişler ve aynı gün saat 14.50'de Çankaya kapısından Türkiye Büyük Millet Meclisine giriş yapmışlardır.

Kayıtların incelenmesi sonucu, ziyaretçilerin beş dakika içerisinde girişlerini tamamladıkları anlaşılmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 14.05'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Çankaya kapısından çıkışı yaptığı göz önüne alındığında, ziyaretçilerin Sayın Cumhurbaşkanının gelmesi sebebiyle bekletilmesi gibi bir durumun yaşanması da söz konusu değildir.

Saygıyla bilgilerinize arz olunur.”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, küçük bir açıklama yapayım, tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Efendim, bazen ziyaretçiler de bizi yanıltıyor olabilirler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, teknik bir sorun var.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Birincisi, ben 14.45'te buradayım, bir ziyaretçi yok, varsa da haberim yok yani görüşmedim. İkincisi, benim görüştüğüm ziyaretçi randevum on birdeydi, ben on iki buçukta görüştüm yani o saatler kesinlikle birbirini tutmuyor. Kuvvetle muhtemel sehven yanlış bir bilgi verilmiş çünkü benim sözünü ettiğim gelen kişiler de anket falan getirmediler, bana dosyalarını sundular yani dosyayı içeri almışlardı. İletişimde bir sıkıntı olmuş, onu söyleyeyim.

BAŞKAN – Muhakkak.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çünkü 14.45'te resmî olarak buradayım yani.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Bartın Amasra'daki maden ocağında şehit olan 41 madencimizi yüce Meclisimizin huzurunda rahmetle anıyorum. Ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Dünyada küresel rekabet şartlarının son derece sertleştiği son dönemde ülkemizin benimsediği kalkınma modelinde sanayici ve girişimcilerimizin yeri her zamankinden daha fazla önem arz etmektedir. Endüstri bölgeleri, OSB'lerimiz gibi sanayici ve girişimcilerimize altyapısı tamamlanmış sanayi parselleri sunulması imkânını veren, özellikle ekonomik gelişme ve istihdam yaratma açısından ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayan uygulamalardır. Bugün sanayimizin giderek gelişmesi daha nitelikli altyapı gereksinimini doğurarak, güvenli bir yatırım yeri olan endüstri bölgelerimizin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Ülkemizin yüksek teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan ve yüksek katma değerli bir üretim yapısına sahip olabilmesi için endüstri bölgeleri vazgeçilemez bir gereksinimdir. Sanayiciye yatırım alanları sunan; istihdam, ihracat, doğrudan veya dolaylı vergilerle ekonomiye önemli girdiler sağlayan endüstri bölgeleri, ülke sanayisine ivme kazandırarak sürdürülebilir büyümenin temel araçlarından biri olmuştur. Endüstri bölgeleri, özellikle yatırım miktarı yüksek, alan ihtiyacı fazla ve ülkemizin dış ticaret açığını kapatmaya yönelik yatırımların ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeni bir sanayi bölgesi modelidir. Bu modelle, harita, imar planları, altyapı ve üstyapı projelerinin yanı sıra yapı ruhsatı, yapı kullanma izni, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı gibi birçok izin ve ruhsat da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca onaylanmaktadır. Ayrıca, tüm bu izin ve onaylar bedelsiz olarak ilgili Bakanlıkça yapılmakta olup büyük ölçekli yatırımcıların bürokratik süreçleri de kolaylaştırılmaktadır.

Endüstri bölgelerimizde sanayicilerimize sunulan altyapı hizmetleriyle üretim girdi maliyetleri azalmakta,

sanayicilerimizin rekabet edebilme gücü ise artmaktadır. Böylece, sanayicilerimiz arasında birlikte olmaktan ve birlikte hareket etmekten kaynaklanan olumlu etkileşimlerle bölge ve sanayiciler kendini geliştirmekte, bu da ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün itibarıyla ilan edilmiş toplam 29 endüstri bölgemiz bulunmaktadır. Toplam büyüklüğü 17.930 hektara ulaşan endüstri bölgelerimizde petrokimya, yenilenebilir enerji, paslanmaz çelik, doğal gaz işleme, otomotiv, traktör, makine, kâğıt, vasıflı çelik, gübre, insansız hava teknolojileri, ilaç, güneş enerjisi başta olmak üzere stratejik, katma değerli, cari açığımızı azaltan kritik sektörlerde yatırım yapan firmalarımız mevcut endüstri bölgelerimizde yer alıp üretimlerine ve yatırımlarına devam etmektedirler.

29 endüstri bölgemizin şu an yarısı yatırımlarına ve proje çalışmalarına hız kesmeden devam etmektedir, diğer yarısı ise yatırımlarını tamamlayarak üretime geçmiştir. Üretimde olan endüstri bölgelerimizde 2021 yılı sonu itibarıyla 31.615 kişi istihdam edilmektedir. Bu bölgelerimizde 2021 yılı sonu rakamlarına göre 10,93 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir. Yatırımcılarımız tarafından üretilen ithal ikame ürünlerle birlikte cari açığın azaltılmasına yaklaşık 8,36 milyar dolar katkı sağlanmıştır.

Endüstri bölgesi mevzuatının ve uygulamalarının 2017 yılında yasalaştırdığımız Üretim Reform Paketi kapsamında güncellenmesiyle endüstri bölgesi taleplerinde ciddi bir artış olmuştur. Bu taleplerin değerlendirilmesi sonucunda Cumhurbaşkanımızca ilan edilen endüstri bölgeleri sayesinde, endüstri bölgelerinin imkân ve olanaklarından faydalanmak isteyen yatırımcılarımız tarafından yaklaşık 32 milyar dolarlık ilave sanayi yatırımı aktive edilmiştir. Önümüzdeki dönemde söz konusu yeni yatırımların tamamının gerçekleştirilmesi durumunda cari açığımızın azaltılmasına yıllık 34,8 milyar dolar katkı sağlanması ve yaklaşık 100 bin kişiye ilave iş imkânı sunulması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde bir sanayici olarak endüstri bölgelerinin yatırımcılar için neden bu kadar cazip olduğundan da kısaca bahsetmek istiyorum.

(Uğultular)

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) – Tahsin kardeşim, biraz sessiz konuşursanız hitap edebilirim. Tahsin Bey, susarsanız devam edeceğim. Bir Komisyon üyesi olarak saygı göstermenizi rica ediyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamam.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) – Endüstri bölgeleriyle, yerli ve yabancı yatırımcıların planlı ve altyapısı hazır bölgelerde gerekli izin ve onaylarını en kısa sürede alarak faaliyete geçmeleri hedeflenmektedir. Endüstri bölgelerindeki birçok izin ve ruhsatın doğrudan hiçbir harç bedeli alınmadan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilebilmesi hususu, yatırımcının bürokratik süreçlerini hızlandırıp kolaylaştıracaktır. Endüstri bölgelerindeki anonim şirket statüsündeki yönetici şirket modeli, dünyadaki başarılı sanayi bölgelerine benzer bir şekilde, alanın profesyonel bir şekilde yönetilip işletilmesini sağlamaktadır. Üzerinde kurulu sanayi tesisi bulunan veya bulunmayan arazilerin gerçek ya da tüzel kişilerin başvurusu üzerine özel endüstri bölgesi olarak ilan edilebilmesiyle de özellikle bürokratik işlemlerin fazlalığı ve uzunluğuyla arazi ediniminde yaşanan zorluklardan dolayı teknolojik yenilenmesini gerçekleştiremeyen ve yeterli kapasite artırımına gidemeyen büyük ölçekli yatırımcıların önünü açmayı hedeflemektedir. Bugün itibarıyla, 2018 yılından bu yana dört yılda ilan edilen Türkiye'nin en büyük sanayi şirketlerinin sorumluluğundaki 16 özel endüstri bölgesi bu uygulamanın başarısının en önemli göstergesidir.

Bir diğer önemli husus da ilan edilen endüstri bölgelerinde bu alanların yatırıma hazır hâle gelmesi için gereken kamulaştırma, proje, etüt, altyapı inşaatı ve benzeri tüm harcamalar öncelikle yönetici şirket olarak atanan şirketler veya yatırımcı şirketler tarafından karşılanmaktadır. Yeni endüstri bölgeleri uygulamalarıyla, hiç kamu harcaması yapmadan, kamuya ek bir yük getirmeden büyük ölçekli sanayiciler için uygun sanayi alanları oluşturulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin bildiği gibi, 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu 19/1/2002 tarihli ve 24645 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak endüstri bölgeleri -biraz önce bahsettiğim gibi- 2017 yılında hayata geçen üretim reform paketiyle canlılık kazanmıştır. 1/7/2017 tarihli Üretim Reform Paketi'yle, endüstri bölgelerine yönetici şirket modeli, özel endüstri bölgeleri gibi yeni uygulamalar getirilmiştir. Bu sayede, 2018 yılına kadar yalnızca 6 endüstri bölgesi ilan edilmişken son dört yılda bu sayı bugün itibarıyla 29'a çıkmıştır.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Komisyon da dinlemiyor bak, Komisyon da.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İktidar ortağınız da dinlemiyor Abdurrahman Başkan, işi gırgıra bağlamışlar.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) – Evet yani Meclisimizin bir sorunu da konuşan milletvekiline yeterli saygı gösterilmemesi; önemli bir eksiklik olarak bunu buradan ifade etmek istiyorum; bu, iktidar, muhalefet fark etmiyor. (MHP sıralarından alkışlar)

Ya, bunların altında emek yatıyor. Bu konuşmaları yapabilmek için saatlerce çalışıyoruz ama insicamın bozulmasının da doğru bir şey olmadığını Meclis kürsüsünden ifade etmek istiyorum.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Özellikle Komisyon dinlemedi, bak gene konuşuyorlar.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) – Evet, Komisyonumuzdan da oradan da sesleri duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Bu nedenle, bir bölümü tam kapasiteli faaliyette bulunan ve bir bölümü de proje ve inşaat aşamasında olan endüstri bölgelerinden elde edilen deneyimler doğrultusunda, 4737 sayılı Kanun'un bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve ilave hükümlerin getirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla hazırlanan ve görüşmekte olduğumuz teklifle, büyük ölçekli ve entegre yatırımlar için uygun bir yatırım ortamı sağlayan endüstri bölgeleri, yatırımcılar ve bölge yönetimleri için çok daha cazip hâle getirilmiş olacaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının endüstri bölgeleri uygulamalarından edindiği tecrübelerle oluşturulan teklif çerçevesinde, büyük ölçekli stratejik ve entegre yatırımlar için uygun bir yatırım ortamı sağlayan endüstri bölgelerinin daha işlevsel hâle getirilmesi, ülke ekonomisine katkı sağlayacak istihdam ve üretim merkezleri olan sanayi alanlarının oluşturulması ve söz konusu alanlara nitelikli yatırımcıları hızlı bir şekilde çekmek amaçlanmaktadır.

Bu nedenle endüstri bölgeleri uygulamalarında sadeleştirmeye gidilerek benzer kuruluş, ilan ve benzeri süreçlere tabi olan karma, ihtisas, münferit ve özel endüstri bölgeleri türleri "endüstri bölgesi" ve "özel endüstri bölgesi" olarak, 2 tür olarak yeniden düzenlenmektedir. İhtisas endüstri bölgesi ve münferit yatırım yerine ilişkin hükümler kaldırılarak mevzuatlar sadeleştirilmektedir.

Yatırımcılara yatırımlarını tamamlamaları durumunda mülkiyet devrinin de önü açılmıştır. Böylece, mülkiyet devri mümkün olmadığı için endüstri bölgesinde yatırım yapmaya çekinen yatırımcılar için de endüstri bölgeleri cazip hâle getirilmiş olacaktır. Mülkiyet devri için de herhangi bir süre ve sınırlama düzenlenmemiştir. Bu şekilde yatırımcıların hızlı bir şekilde yatırımlarını tamamlaması dolaylı yoldan teşvik edilmektedir. Ayrıca, altyapıya ilişkin tüm harcamaları karşılayan yönetici şirketlere de mülkiyet devri yapılması mümkün kılınmıştır.

Bu sayede, endüstri bölgelerinin yatırımcılara hazır hâle getirilmesine yönelik harcamaların doğrudan yönetici şirket tarafından karşılanması sağlanarak kamu bütçesine ek bir yük getirmeden sanayi alanlarının oluşturulması hedeflenmekte olup

500 milyar dolar ihracat hedefi için yatırıma ve büyük ölçekte yeni sanayi tesislerine ihtiyacımız olduğunu açık bir şekilde bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi, 24 Haziran 2018 Seçim Beyannamemizde bu konuyu özetleyerek şu ifadelerle yer vermiştir: "Büyüme, istihdam ve ihracat kapasiteleri yüksek olan sektörlerde katma değeri yüksek ürünlerin üretimine ağırlık verilerek ithalat bağımlılığını azaltacak ve yerli imkânları harekete geçirecek sanayi yatırımları desteklenmelidir." Bu nedenle, görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifiyle, endüstri bölgelerinde yer alacak yatırımcıların, organize sanayi bölgelerinde olduğu gibi, özellikle elektrik, doğal gaz, su ve benzeri altyapı ihtiyaçlarını "tek durak ofis" mantığıyla doğrudan endüstri bölgesi yönetimleri aracılığıyla karşılayabilmesi, daha uygun bir fiyatla, daha sağlıklı ve sürekli enerji temini edebilmesi için bu düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca, teklifle, kanunun birçok maddesinde mükerrer olan ifadeler kaldırılmış, karmaşık cümleler sadeleştirilmiş, ilave alan talepleri gibi bazı hususlarda uygulamada yaşanabilecek karışıklıklar için tekrar düzenlemeler yapılmıştır. Bürokrasinin azaltılması, iş ve işlemlerin hızlandırılarak sanayi alanlarının bir an önce üretime kazandırılması amacıyla ilave alanın mevcut ilan edilen endüstri bölgelerinden büyük olmaması kaydıyla ilgili Bakanlıkça belirlenebilmesi de sağlanmıştır.

Hazırlanan bu teklif sayesinde, Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değeri ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli iş gücüne sahip, aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümünü hızlandırma amacına ulaşmaya yönelik bugüne kadar ciddi katkılar sağlayan endüstri bölgeleri uygulamalarının bundan sonra artan bir ivmeyle desteklenmesine devam edileceğini de ifade etmek istiyorum.

Bununla birlikte, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın çağı yakalayan, geleceğe ışık tutan muazzam yatırımlarına ek olarak savunma sanayimizdeki gelişmeler de göz kamaştırmaktadır. Türkiye'yi bölgesel ve küresel ölçekte bir güç hâline getirilen savunma sanayisi atılımları ve yatırımları vatanımız ve milletimiz adına ciddi bir kazanımdır.

Son olarak, yerli imkânlarla geliştirilen, 561 kilometre menzili olan ve geçtiğimiz günlerde atış denemesi Rize'de yapılan "TAYFUN" adlı balistik füzenin önemi ve anlamı hepimizin malumu olmalıdır. Yerli ve millî sanayi ve teknoloji hamleleri için bu uğurda özveri ve fedakârlık destanları yazarak böylesi büyük savunma sanayisi hamleleri yapan vatan evlatlarına huzurlarınızda teşekkürlerimi sunuyorum. Öyle umut ediyorum ki Türkiye, bugün olduğu gibi yarın da millî savunma sanayisi noktasında parmakla gösterilen ülkeler arasında olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın son kısmında seçim bölgem olan Antalya'mızdan bahsetmek istiyorum. Büyük bir gururla ifade etmek istiyorum ki güneşin ve turizmin başkenti olan Antalya'mız her yıl olduğu gibi bu yıl da turizm noktasında büyük başarı sağlamıştır. 2021 yılı verilerine göre ülkemizde 30 milyon turist ağırlarken bunun 9 milyondan fazlasına Antalya'mız ev sahipliği yapmıştır. 2022 yılına geldiğimizde ise Antalya'mıza 1 Ocak-16 Ekim tarihleri arasında hava yoluyla gelen turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 51 artışla 12 milyon 42 bin 468 olarak gerçekleşmiştir. İnşallah, yıl sonunda 2019 yılındaki 15 milyon 280 bin turist sayısını geçerek Covid-19 sonrası için turizmde yeni bir rekor da kırmış olacağız.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; Antalya, bir turizm şehri olmasının yanı sıra ülkemizin en önemli üretim merkezlerinin başında gelmekte ve yurt dışı ihracatta da kendi rekorunu her yıl egale ederek büyümektedir. Antalya'mızın ocak-eylül dönemini kapsayan dokuz aylık toplam ihracatı yüzde 10,7 artışla 1 milyar 500 milyon 442 bin dolara yükselmiş olup sanayi sektörü ise yüzde 23'lük artışla 429 milyon 481 bin dolar, madencilik sektörümüz ise yüzde 30'a yakın artışla 301 milyon 248 bin dolar olmuştur. Ayrıca, gerçekleşen dokuz aylık toplam ihracatın yüzde 51,2'sini tarım, yüzde 28,6'sını sanayi, yüzde 20,2'sini ise madencilik sektörü oluşturmaktadır. Yine, dokuz aylık ihracatta Türkiye'nin yaş sebze ve meyve ihracatının yüzde 21,4'ü, süs bitkileri ve mamulleri ihracatının yüzde 46,9'u, tarım ve gıda ihracatının yüzde 3,1'i şehrimizin bereketli topraklarında gerçekleştirilmiştir.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; konuşmamı "Bizi toprağa gömdüler fakat tohum olduğumuzu bilmiyorlardı." diyen Bosna Hersek direnişinin sembol ismi ve ilk Cumhurbaşkanı Bilge Kral Aliya İzzetbegović'in şu ikinci sözüyle tamamlamak istiyorum: "Bir kelimeyi hiç aklınızdan çıkarmayın: Devlet. Devletin ne kadar önemli olduğunu hepimiz idrak etmeliyiz. Devletsiz bir millet boşluğa düşer, rüzgârda savrulup gider."

Bunun örneklerini ise bizim Suriye, Irak ve Libya'da gördüğümüzü hatırlatarak büyük devlet adamı Aliya İzzetbegović'i vefatının 19'uncu yıl dönümünde rahmet, minnet ve özlemlerle anıyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Amasra'da yaşamını yitiren madenci katliamından dolayı duyduğum üzüntüyü dile getirmek isterim. 41 madencimizi saygıyla anıyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum, ailelerine de sabır diliyorum; bütün emekçilerin başı sağ olsun.

Tabii, konuştuğumuz konu bütün bunlardan bağımsız değil çünkü bu kanun teklifi endüstri bölgelerindeki birtakım değişiklikleri içeriyor ve bu değişikliklerin özünde de yatırımların önünü açmak, yabancı sermayenin endüstri bölgelerindeki faaliyetlerine yönelik birtakım bürokratik engelleri ortadan kaldırmak, teşvikler sağlamak, çeşitli avantajlar sağlamak ve bu işletmelerin daha rahat bir şekilde üretim imkânlarına sahip olmasını sağlamak var; bu amaçla hazırlanmış bir kanun değişikliği teklifi. Yani görüştüğümüz kanun değişikliği teklifi bunun üzerine kurulu. Tabii, bizde, bu Komisyon, özellikle Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, bütünüyle sermayedarların getirmiş olduğu teklifler, şirketlerin getirmiş olduğu teklifler üzerine kanun hazırlayan bir Komisyon hâlinde. Bütün bu hazırlanan kanunların işçiler, emekçiler boyutunda, çevre, doğa boyutunda nelere yol açtığı, nelere mal olacağı bu Komisyonun konusu değil gibi. Yani aslında o alan hiç bizi ilgilendirmiyormuş gibi, tümüyle sermayenin, şirketlerin kârlarını nasıl artırdığı, yatırımlarını daha fazla nasıl artırdığı; onların önünde hangi engeller var, bunlar nasıl ortadan kaldırılabilir üzerine kurulu bir faaliyet ve kanun çalışması yürütüyoruz. Tabii, burada bu tür çalışmalar beraberinde neyi getiriyor? İşte dünden beri konuşuyoruz burada, işçi sağlığı, çevre, doğa, birtakım tedbirlerin alınması; bütün bunların hepsi tali unsurlar hâline dönüşüyor. Esas unsur olarak "Daha kolay, daha çabuk nasıl işletme kurulur?" "Daha çok nasıl para kazanılır?" "Bu sermayedarların karşısında, bunların daha çok işletme kurabilmesi, daha çok kâr edebilmesinin önünde hangi engeller var ve biz bunları nasıl ortadan kaldırabiliriz?" bütünüyle bunlar konuşuluyor ve bunlardan kaynaklı olarak bu katliamlar meydana geliyor çünkü daha çok kâr etmeleri gerekiyor. Bizim ülkemizdeki en ucuz şey, işçi sağlığıdır, emekçilerdir.

Şimdi, dolayısıyla bütün bu sanayileşme meselesine buradan bir bakış açısı da olması gerektiğinin tam da günlerinde, o felaketin eşiğinde bu kanunu konuşuyoruz.

Sanayi devriminin süreçleri var arkadaşlar. Buhar makinelerinin keşfedilmesi, sanayide buharlı makinelerin kullanılması ve çeşitli makinelerin kullanılmasına "Birinci Sanayi Devrimi" diyor iktisatçılar genel olarak. İkinci Sanayi Devrimi ise elektriğin

sanayide kullanılmaya başlanması ve üretimin böylelikle daha fazla artması üzerine kuruludur. Üçüncü Sanayi Devrimi ise dijitalleşme yani bilgisayarların fabrikalarda kullanılmaya başlanması ve üretimin daha seri hâle gelip daha da artması olarak ifade ediliyor. Şu anda Dördüncü Sanayi Devrimi içerisinde olduğumuz söyleniyor. Burada da yapay zekâların fabrikalarda kullanılmaya başlanması ve fabrikaların kendi kendini yönetecek kapasiteye ya da seviyeye gelmesi üzerine kurulu bir çalışma yürütülüyor yani dünya genelinde böyle çalışmalar yürütülüyor. Peki, Türkiye’de ne oluyor? Tabii, dünya genelinde bu çalışmalar yürütürken diğer taraftan da “gelişmiş demokrasi” diye ifade ettiğimiz unsurlarla birlikte, işte, işçi sağlığı, güvenliği, çevre koruması ve benzeri şeyler de benzer oranda tartışılıyor. Türkiye’de durum ne? Türkiye’de sanayi, ticaret, ihracat, ekonomi bir bütün olarak ucuz iş gücüne dayalı yani neredeyse Birinci Sanayi Devrimi’ni dahi yakalayamamış bir pozisyonda gidiyor. Ne kadar ucuz iş gücü varsa maliyet işte o kadar düşürülüyor ve buradan da ihracatın yolunun açıldığı ifade ediliyor, böyle düşünülüyor, böyle uygulanıyor.

Şimdi, ikincisi ise ham maddeler üzerinden bir ihracat söz konusu. Yani yapılan ihracatlara baktığınız zaman, esasında yapmış olduğumuz, satmış olduğumuz o ham maddeleri yani toprağın altından çıkarmış olduğumuz ham maddeleri biz daha büyük paralarla geri satın alıyoruz, teknoloji olarak satın alıyoruz. Dolayısıyla bu, ülkeye bir katkı falan getirmiyor yani yapılan bu tür ihracatlar ülkeye ekonomik anlamda, ülkenin millî gelirinin artması anlamında ve benzeri büyüme anlamında da olumlu bir sonuç getirmiyor.

Şimdi, teknolojik ürün, dünya çapında şu anda en çok gelir getiren ürün. Peki, biz niye teknolojik ürün üretemiyoruz? Çünkü bu konuya hem insan anlamında hem ekonomik anlamda yatırım yapmıyoruz. Şimdi, beyin göçünden bahsediliyor. Yani yoğun olarak insanların... Özerkliğini kaybeden, her türlü müdahaleye açılan, kapılarına zincirler vurulan, kelepçeler vurulan üniversitelerden bilim çıkar mı, buradan bir teknolojik gelişim sağlanabilir mi? Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ya “Daha iyi araba ve telefon almak için gençler yurt dışına gidiyor.” diye. Oysa böyle mi? Yapılan araştırmalar şunu gösteriyor yani çok yönlü üniversitelerde öğrenciler üzerinde yapılan çalışmalar var, temel olarak 4 sebep sayılıyor beyin göçüyle ilgili:

1) Ekonomik sebepler. Yani ülkede insanlar iş bulamıyor; okulu bitiriyor, üniversiteyi bitiriyor, iş bulamıyor, bulduğu işte de geçinebilecek oranda maaş yok.

2) Siyasal sebepler. Ülkenin her tarafının hapisaneye çevrildiği, her türlü sansürün, baskının, zorbalığın yaşandığı bir ülkede siyasal nedenlerden dolayı öğrenciler kendilerini özgür hissetmiyorlar ve ülkeyi terk etmek istiyorlar.

3) Eğitim sisteminden kaynaklı sebepler. İşte, anlattık ya, üniversitelerin kapısına kelepçe vurulduğu bir yerde özgür üniversiteden, özgür beyinlerden bahsetmek mümkün değil. Dolayısıyla gençler daha özgürce eğitim alabilecekleri üniversiteler için yurt dışına gidiyorlar.

4) Yabancı dil eğitiminden kaynaklı olarak gittiklerini söylemişler, bu da eğitimle ilgili bir şey.

Toplamda aslında beyin göçü tümüyle iktidardan kaynaklı bir beyin göçüdür yani iktidarın sebep olduğu bir beyin göçüdür.

Şimdi, dünya genelinde, örneğin, iktisatçılar bir taraftan da bu ekonomik büyümeyi çeşitli modellere ayırmışlar ve bu büyüme modellerini sağlıklı ve sağlıklı olmayan büyüme olarak ifade etmişler. Bunlardan 1’inci yani sağlıklı büyüme modellerden bir tanesi, istihdam sağlamayan büyüme yani ekonomik büyüme sağlanmasına rağmen, rakamlar artmasına rağmen işsizlik düşmüyor, insanlar işsiz kalmaya devam ediyorlar hatta zaman zaman işsizlik artıyor, ekonomik veriler daha kötü çıkıyor. İşte bu, istihdam sağlamadan oluşturulan bir ekonomik büyüme. Bunun bizde örnekleri var, çoğunlukla oluşturulan yandaş şirketler, holdingler aracılığıyla sağlanan büyümeler biraz buna örnektir.

Diğer taraftan, adaletsiz, acımasız büyüme modeli 2’nci model olarak da. Bu da gayrisafi yurt içi hasıla artmasına rağmen elde edilen çıktılardan adil paylaşılmamasından kaynaklı olarak gelir dağılımındaki uçurum yani esasında biraz önceki anlattığımızda da tümüyle bu istihdamın ya da ekonomik büyümenin belli şirketler, belli holdingler, belli kişiler etrafında yürütülmesi ve buradan kaynaklı olarak da aslında elde edilen gelirin tabana yayılmaması ve uçurumun artması meselesi.

3’üncüsü sessiz ekonomik büyüme modeli. Bu modelde de demokratikleşme olmadan, çok sesli olmadan, özgür birey, özgür toplum olmadan, tarafsız ve bağımsız bir yargı olmadan yapılan ekonomik büyümeler. Çünkü bunlarda istikrarlı bir büyüme oluşmuyor ve bunlar tümüyle aslında 1’inci ve 2’nci maddedeki büyümelerin de ekonomik büyümenin de önünü açıyor. Bu da hiçbir şekilde toplumu geliştiren, ülkeyi zenginleştiren bir büyüme modeli değil.

4’üncüsü de köksüz büyüme modeli. Bu model de ülkenin sosyokültürel değerlerini yok eden, yozlaşmaya neden olan ekonomik değişimler ve dönüşümler üzerine ifade edilir. Gelecek vadetmeyen büyüme de ekonomik büyümenin yenilenemeyen ve tahrip edilen kaynaklardan sağlanmasıyla oluşur. Bu da bizim ülkemizde sıkça rastladığımız bir şey; işte maden sahalarının nasıl tahrip edildiğinin, çevrenin nasıl dikkate alınmadan ekonomik büyümeye doğru gidildiğinin örnekleridir bunlar da.

Peki, olması gereken büyüme modeli olarak neyi öngörüyor? Sürdürülebilir, istihdam sağlayan, refah artışı sunan, bireysel özgürlükleri temin eden, toplumsal iş birliği ve dayanışmayı sağlayan büyüme modeli. İşte, bu modeli sağlarsanız ülkedeki ekonomik büyüme, hem toplumsal hem geniş halk kitlelerine yayılan ve kişi başına düşen millî geliri de artıran, herkesin kalkındığı, herkesin büyüdüğü bir model hâline dönüşür. Şimdi, bizim ülkemizde bu böyle uygulanmıyor, büyüme sadece... Sadece birileri büyüyor, birileri sürekli şişiyorlar, genişliyorlar, büyüyorlar ama vatandaşa hiçbir şekilde o büyümenin herhangi bir katkısı yok. Orada ise alım gücü düşüyor, sefalet daha da artıyor ve ciddi bir uçurumla karşı karşıya kalıyoruz bu büyüme modellerinde. Maalesef, Türkiye, işte bu saymış olduğumuz sağlıklı büyüme modelleri üzerinden yürüyen bir ekonomi uyguluyor.

Şimdi, görüşmüş olduğumuz, görüşülen kanunda tabii itiraz ettiğimiz hususlar var. Hani genel olarak kanun, anlattığım gibi, bir bütün olarak, işte, endüstri bölgelerinin teşviki, gelişmesi, yabancı sermayenin buraya aktarılması ya da daha kolay işletilmesi üzerine kurulu bir sistem. Ama burada örneğin 2, 3 ve 13’üncü maddelerde ÇED zorunluluğunun kaldırılması söz konusu. Tabii, bunu Komisyonunda tartıştık, şu ifade edildi: Evet, sonuçta bütün işletmeler, bütün endüstri bölgeleri ya da bütün firmalar Çevre Kanunu’na tabidir, dolayısıyla ÇED’den muaf olamaz. İşte, bu kanunda ayrıyeten bir ÇED süreci vardı, bunu ortadan kaldırıyoruz.

Şimdi, biz de diyoruz ki zaten mevcut ÇED süreçlerini sağlıklı bir şekilde işletmiyorsunuz, çoğu zaman “ÇED Olumsuz” raporlarına rağmen, ÇED kararlarına rağmen işletmeyi sürdürüyorsunuz. Diğer taraftan, ÇED raporları hakkında iptal kararları verilmiş olmasına rağmen bu kararları yok sayarak işletmelerin faaliyetlerini sürdürmesini sağlıyorsunuz. Dolayısıyla ÇED raporu gibi doğayı, çevreyi koruyan bu tür maddeleri mümkünse her kanuna koymak gerekir çünkü başka türlü koruma imkânı yok. Olağan şartlarda bunun böyle olmasına gerek yok, olağan şartlarda evet, sizin dediğiniz doğrudur, olağan şartlarda zaten her işletme ya da her yatırım, her yapılacak işlemler Çevre Kanunu’na tabidir, dolayısıyla gerek de yoktur ama burada böyle bir şey yok ki. Ülkede ÇED kanunu uygulanmıyorsa, Çevre Kanunu uygulanmıyorsa o zaman bizim her yerde onun altını çizmemiz gerekiyor. Bu anlamıyla, burada yapılan değişiklikler doğru bulmadığımızı ifade etmek isterim.

Bir de bu konu tartışılırken Komisyonunda, Sayın Bakanlık yetkilileri de işte iktidar partisindeki kimi milletvekili arkadaşlar da şunu söylediler: “Ot var, kök var... Bunun gibi yaklaşımlar yüzünden biz yatırım yapamıyoruz.” Olayı biraz daha enteresan hâle getirerek “Burada ot var, şurada kök var, şurada bilmem ne var... İşte, burada, biz yatırım yapamıyoruz.” Yatırım yapabilecek o kadar çok alan var ama bütün bunlara rağmen siz gözünüzü oradaki ota dikerseniz, oradaki ağaca, ormana, canlıların yaşam

alanlarına dikerseniz tabii ki biz buna karşı çıkarız.

Bir de şu var, çok angaje edilen bir şey: Ya, işte "Siz sanayiye karşısınız, ekonomiye karşısınız, büyümeye karşısınız." filan; bunların üzerinden kurulu cümleler var. İki gündür burada kader tartışması yapılıyor, arkadaşlar "Lanet olsun böyle kadere." dedikleri zaman itiraz ediliyor. Evet, biz öyle kadere, öyle kader tanımına itiraz ediyoruz ve işte bizim itiraz ettiğimiz, sizin "Ot var, ağaç var..." İşte böyle büyümeye biz itiraz ediyoruz, bizim itiraz ettiğimiz büyüme modeli deminki saymış olduğumuz büyüme modelleridir yani Türkiye'nin uyguladığı büyüme modellerine biz itiraz ediyoruz; bunun bilinmesi gerekiyor. Öbür türlü, sonuçta bu topraklarda birlikte yaşıyoruz ve her birimiz bu ülkedeki her türlü gelişmenin muhatabıyız. O anlamıyla, öyle "Şuna karşısınız, buna karşısınız." sözleriyle bütün bu eleştiriler görmemezlikten gelinemez. Bunları görmezlikten gelerseniz, ondan sonra hiç ummadığınız, beklemediğiniz felaketlerle karşı karşıya kalırsınız ve bu sefer bunun başı derdine düşeriz. Biz mi düşeriz artık, torunlarımız mı düşer, çocuklarımız mı düşer, bilmiyoruz ama bu işlerden öyle kurtuluş yok.

Bir diğer mesele, 5'inci maddedeki irtifak hakkına rağmen... Yani arazilerin satışı meselesi var, bu da şu: Şimdi, endüstri bölgeleri ya hazine arazileri ya da kamulaştırılmış araziler. Sonuçta, kamuya ait araziler üzerinde endüstri bölgeleri kuruluyor ve bunlar işletmelere kırk dokuz yıllığına kiraya veriliyor. Şimdi, bu kırk dokuz yıl yetmiyor. Hani işletme şunu diyebilir: "Ya, ben öyle bir yatırım yapacağım ki bu yatırım... Kırk dokuz yıl için ben bunu yapmam." diyebilir. Bir şey daha var: Bir kırk dokuz yıl daha uzatılabilir yani ikinci bir kırk dokuz yıl hakkı daha var. Ama yetmiyor bu; şimdi bu kanun teklifiyle satışı yani rayç bedeli üzerinden o kamu arazisinin, o hazine arazisinin satışı kolaylaştırılıyor, onun önü açılıyor. Şimdi, niye yani ülkenin kaynakları, ülkenin arazileri, kurmuş olduğu tesisler, alanlar, şunlar bunlar niye satılsın, niye bunların özel sermayenin tekeline geçmesine izin verelim? Zaten hani kırk dokuz artı kırk dokuz yani neredeyse yüz yıl bir kiralama hakkına sahip yani yüz yıllık bir mülkiyet hakkı oluşuyor kendisinde ama bu yüz yıla rağmen yetmiyor, bunun haricinde yine de satın almak istiyorlar.

Diğer bir mesele, endüstri bölgelerinin oluşumunda, seçiminde bizim çokça itiraz ettiğimiz bir uygulama burada da var; merkezî iktidar anlayışı. Yani bir yerde bir endüstri bölgesi oluşturulacak, bu konuda o bölgede yaşayan yönetime, halka -hani bırak halkı- zaten sormuyorsunuz ama yerel yönetimlere dahi sorulmadan Ankara'dan, merkezden bir karar alınıyor "İşte, şu bölgedeki, şu ildeki burası endüstri bölgesi ilan edildi." deniliyor ve ondan sonra oraya sanayi tesisleri kuruluyor. Şimdi, burada yerelde yaşayan halkın talepleri, oradaki yöneticilerin, sivil toplum kuruluşlarının, demokratik kitle örgütlerinin, yerel inisiyatiflerin görüşleri alınmadan Ankara'dan belirlenen bir takvimle ya da bir kararla bu tür endüstri bölgelerinin kurulması ciddi bir şekilde tartışma konusu. Komisyon da Zonguldak Filyos Vadisi'ndeki yatırım yani orada yapılan endüstri bölgesi ve oradaki yatırım bir tartışma konusu oldu. Arkadaşların verdiği bilgilere göre, iktidar partisinden de çeşitli siyasetçiler buna yönelik itirazlarını dile getirdiler ama nafile yani bunlar işe yaramıyor; sonuçta bir karar verilmiş, orası yatırım bölgesi ilan edilecek ve buradan yürütülecek. Ben, örneğin, Sinop Nükleer Santral'i davasına katılmıştım. Keşke o dava sürecini kitaplaştırıp yayımlasalar ve ders olarak okutulsalar; enteresan bir süreçti, bilrkişi raporları var, birtakım kararlar var, hocaların görüşleri var, üniversitelerden gelmişler, görüş aktarmışlar, bunun yanı sıra yerelde yaşayan insanların anlatımları, aktardıkları bilgiler var ama bütün bunlara rağmen bir de merkezin bir kararı var, Ankara'nın, tek adamın bir kararı var, yapılacak. Şimdi, buradan kaynaklı olarak yerel yönetimleri dikkate almadan merkezî siyasetlerle oluşturulmuş birtakım kararlar bölgelerde tahribatlara yol açıyor, bölgelerde birtakım istenmedik hadiselerle yol açıyor ve bir bütün olarak da yaşam alanlarını daraltıyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bütün bu kanunlara itiraz ederken bir taraftan da şunu söylüyoruz ve itiraz ediyoruz yani diyoruz ki: "Evet, sanayinin gelişmesi konusunda birtakım çalışmalar yürütülür, tedbirler alınır, kanunlar çıkarılır ancak diğer tarafta bu ülkedeki yaşanan yoksulluk, sefalet noktasında Parlamento'nun da çeşitli kanunlar çıkarması, kararlar alması gerekir ve çeşitli çalışmalar yürütmesi gerekiyor, bu işler sadece sermayedarları koruyarak olmuyor.

Bugün şöyle tamamlayayım sözlerimi: Şimdi, Amasra'daki madenle ilgili komisyonu kurduk. Bakın, ben bundan önce yine kritik bir komisyonda yer aldım; muhtemelen bulunduğum komisyondan kaynaklı olarak bu kurulacak maden komisyonunda da yer alabilirim. Deprem Araştırma Komisyonu kurduk, burada 5 partinin kararıyla. Deprem Araştırma Komisyonunda bütün parti gruplarıyla iyi bir çalışma yürüttük -vekillerimiz de burada- özverili bir çalışma yürüttük ve iyi bir rapor da çıkarttık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

Hani bizim eklemelerimiz oldu, ilave görüşlerimiz oldu, onları da koyduk ve iyi bir rapor çıktı. Şimdi bu rapor nerede? Bizim odalarımızdaki raflarda, Meclisin de ilgili raflarında duruyor. Peki, bu Deprem Araştırma Komisyonu Raporu'nun önerdiği maddeler, önerdiği kanunlar, önerdiği yönetmelikler, önerdiği şeyler yerine getirildi mi? Getirilmedi, bugüne kadar bir adım atılmadı bununla ilgili. Yani mesele komisyonu kurmak değil; kurduk işte, Deprem Araştırma Komisyonu çok iyi çalıştı, iyi bir rapor çıkarttı ama işte, Meclisin tozlu raflarına kaldırıldı. Zaten şimdi bütçe geliyor, arkasından seçim sürecine girilecek ve bu dönem de bitecek ve bu dönem bittiği zaman o rapor da artık, geçmiş olsun, ömrünü, miadını tamamlamış olacak. Şimdi, dolayısıyla bugünkü kurulan Komisyonun da hani böyle bir umutla, bir heyecanla oluştuğunu düşünmüyorum açıkçası. Çalışmalarımızı yapacağız tabii ki ama vatandaşa bir sonuç vermeyecektir arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, AK PARTİ Hükûmetinde akademik kariyerin ve liyakatin hiçe sayıldığına ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

AK PARTİ Hükûmetinde akademik kariyerin ve liyakatin hiçe sayılmasının bir örneği daha Sayıştayın üniversiteler için hazırladığı denetim raporunda ortaya çıkmıştır. Sayıştayın ifadesiyle, 33 üniversite, görevde yükselmeye tabi kadroları sınav şartına bağlı kalmadan atamalar yapmakta, mevzuatın aradığı şartları taşımayan kişileri müdürlüklere getirmektedir. İYİ Parti iktidarında devletimizin her kademesinde liyakat sağlanacak, siyasi iktidara yakınlık gibi ayrıcalıklar son bulacaktır. Böylelikle, AK PARTİ tarafından tahrip edilen "çalışarak layıkıyla bir yere gelinebileceği" düşüncesi yeniden hâkim kılınacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Erel...

47.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, gençlerin ve veteriner hekimlerin taleplerine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) - Teşekkürler Başkanım.

Gençlerimizin bir talebini iletmek istiyorum: Günümüzde artan cinsel istismar, madde bağımlılığı, zorbalık gibi unsurların önüne geçmek, önleyici ruh sağlığı çalışmaları önem arz etmektedir. Bütüncül gelişimin en önemli noktası olan anaokullarından başlamak üzere, öncelikle her okula, daha sonra da 150 öğrenciye 1 psikolojik danışman öğretmen olacak şekilde norm kadro

düzenlenmeli ve kısa zamanda bu atamalar yapılmalıdır.

Yine, hayvancılığımızın gelişmesi elzem bir durumdur. Artan maliyet, meme hastalıkları, salgın hastalıklar, son zamanlarda kesime gönderilen hayvanlarımızın sayısı ve buzağı ölümleri gün geçtikçe artmaktadır. Bu bağlamda, sorunları çözmek ve hastalıkların önüne geçmek adına veteriner hekim gençlerimizin 5 bin atama talebi vardır; ilgili makamlara arz ederim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin Tarhan.

Buyurunuz Sayın Tarhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Amasra'da hepimizi derinden üzen maden kazasında kaybettiğimiz madencilerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve sevenlerine başsağlığı, yaralı madencilerimize de acil şifalar diliyorum; ülkemizin başı sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, “Endüstri bölgeleri kurup sanayiciyi destekleyeceğiz.” iddiasıyla hazırladığınız bu teklifte ülke gerçeklerinden ne kadar kopuk olduğunuz ortada. Bu teklifte Cumhurbaşkanına, ek teşvikler hususunda sınırsız yetki tanımak var. Belediyelere ait olan yerel seçimlerdeki sonuçlar nedeniyle, belediyelerin yetkilerini tırpanlama furcasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilen yetkiler var. Endüstri bölgesi içindeki kamu arazilerinin yatırımcılara, yönetici şirkete satışına ve devrine imkân sağlamak yani rant var. 4 ayrı türden kurulan endüstri bölgelerini “özel endüstri bölgesi” ve “endüstri bölgesi” olmak üzere 2 türe indirmek var. Endüstri bölgelerinin kendi özel durumlarına göre öngörülen ÇED sürecine dair düzenlemeleri kaldırmak var. Sanayi ve ticaret odalarını yok sayıp Bakanlığa işletici şirketi belirleme yetkisi verme var. Bu teklifte sanayicinin girdi maliyetlerinin azaltılmasına yönelik bir adım atılmıyor. Örneğin, ham madde fiyatlarını düşürecek bir tedbir ya da personel maliyetlerinin yükünü alacak bir destek biz göremedik. Akaryakıtta ÖTV indirimi düzenlemesine veya navlun bedellerine dair bir desteğe de rastlamadık. Sizin gündeminiz başka, sanayicinin, üreticinin, esnaf ve sanatkârın, vatandaşın gündemi başka. Onlar “ekonomi” diyor “zamlar” diyor “Geçinemiyoruz.” diyor, duymuyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, burada üreticilerin derdine çare olmayacak, kamu arazilerinin yandaşlara devrinin önünü açacak bir düzenlemeyi görüşüyoruz. 2017’de bu yüce Meclisin çatısı altında bir ek düzenlemeyle özel endüstri bölgelerinin kurulmasının önünü açtık. O dönem yetki Bakanlar Kurulundaydı, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle bu yetkiyi Cumhurbaşkanı kullanmaya başladı. Bakanlar Kurulu bu yetkiyle bir tek bölgeyi özel endüstri bölgesi ilan etmemişken 2018’de Cumhurbaşkanı yetkiyi aldıktan sonra bugüne kadar 16 özel endüstri bölgesi ilan etti. Bunlardan 8’inin sahibi AKP’ye yakınlığıyla tanınıyor. Bu teklifi biz burada görüşmeden Cumhurbaşkanı apar topar bir özel endüstri bölgesi daha ilan etti. Hatay Erzincan’da bölge halkının karşı çıkmasına rağmen bu bölgeyi de özel endüstri bölgesi olarak ilan ettiniz. Firma “Nasıl olsa iktidar arkamda.” dedi, karara karşı açılan davayı beklemeden arazide kazı çalışmalarına başladı.

Sayın milletvekilleri, iktidar, Meclisi, yasaları, mahkemeleri yok sayıyor; hukukta, yasada ayağını bağlayan düzenlemelere uymak yerine “Etrafını dolaşabilir miyim?” diye bakıyor. Dolaşacak yolların da kapalı olduğunu görünce yüce Meclis aklına geliyor, hemen bir kanun teklifiyle ayağına değen taşı yoldan kaldıranın peşine düşüyor. Sizler de bu milletin vekili olduğunuzu unutup saraydan gelen tekliflere koşulsuz şartsız “evet” diyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, saydığım bölgelerin bir ikisi dışında tamamı zaten zamanında özelleştirmeyle devralınan kamuya ait tesisler. 14 bölgeden 2’si yabancılara, diğerlerinin büyük bir bölümü Albayraklar, Bayraktar, Yıldırım, Cengiz ve Tekfen gibi Cumhurbaşkanının yakın çevresinden firmalara ait. Teklifte, bu firmalara, yatırımlarını tamamlayınca kamuya ait arsaların mülkiyetleri imkânı sağlanıyor. Kamu arazilerinin kullanım hakkı verilen bu şirketlere, şimdi, ihalesiz ve pazarlıksız bir şekilde mülkiyet devredilmesi Anayasa’ya aykırıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bu düzenlemeye şerh düşünüyorum. Bu, yatırımcıya teşvik değil, kıyaktır. Biz yatırıma değil, “yatırım” adı altında sağlanan ranta, yandaşlara çekilen peşkeşlere karşıyız. Son dönemde bu bir alışkanlık hâline geldi, Genel Kurula getirilen her teklifte yeni bir rant, yeni bir peşkeş hikâyesi yazıyorsunuz. Neyse ki burada Cumhuriyet Halk Partisi var, sizin hiç sorgulamadan el kaldırdığınız teklifleri Anayasa Mahkemesine götürüp milletin hakkını hukukunu koruyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Komisyonca böyle demiyordun.

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Daha birkaç ay önce limanların kullanım sürelerini yasayla uzatmaya “evet” dediniz; “Anayasa’ya aykırı.” dedik, dinlemediniz. Biz itiraz ettik, “Anayasa’ya aykırı.” dedik; dinlemediniz, dava açtık. Bir kanun maddesiyle limanları peşkeş çekmenize Anayasa Mahkemesi “Dur!” dedi. Bu teklifle de yandaşların ekonomisini şahlandıracak adrese teslim bir düzenleme yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Sanayi Bakanı 2019’da “Kâğıt sektörünü stratejik sektör ilan ettik.” dedi. Mahkeme kararına aykırı olarak Albayraklara bir yasayla verilen Balıkesir’deki SEKA Fabrikası tesislerinin açılışını yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçtiğimiz hafta üç buçuk yıldır faaliyetleri devam eden aynı tesisin bir kez daha açılışını yaptı. Bu özel endüstri bölgelerini ilan etmekle ve onlara ekonomik rant sağlamakla kalmıyor, aynı bölgede açılış yaparak kendinize siyasi rant sağlama çabasına giriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Endüstri Bölgeleri Kanunu hazırlanırken kanun koyucu mülkiyet devrini öngörmemiş çünkü bu bölgeler stratejik öneme sahip üretim yatırımları için tasarlanmış. Yani büyük ölçekli ve değerli araziler, toplam büyüklüğü yaklaşık 4.700 hektar olan arazilerden bahsediyoruz. Örneğin, sadece SOCAR’a 1.453 hektarlık bir arazi tahsis edilmiş. Yüksek yatırımlı büyük teknoloji gerektiren bu yatırımlarda devletin izlediği politika mülkiyet devri yerine kırk dokuz artı kırk dokuz olmak üzere doksan sekiz yıl süreyle, kullanım hakkıyla sınırlı. Kanun koyucu sanayiciye demiş ki: “Sen üreteceksin. Üretimin için ben kamuya ait taşınmazların kullanım hakkını sana vereceğim. Sen emlakçı değilsin ki arsaya ihtiyacın olsun. Arsalar devletin yani kamunun yani halkın kalacak. Sen de yatırımını yap; ben, senin yatırımın kurallara uygun olduğu sürece sana dokunmam. Yüzyıl üret, kamuya yararlı iş yap, kendin de kazanç elde et.” Şimdi, siz bu köklü politikayı, sonuçlarının nereye varabileceğini düşünmeksizin değiştiriyorsunuz. Amacınız, teklifin gerekçesinde belirttiğiniz gibi, bu firmalardan size gelen talebi karşılamak yani firmaların mevzuata uygun olmayan taleplerini reddetmek yerine mevzuatı taleplere uygun hâle getirmeye çalışıyorsunuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak kamuya yani halka ait taşınmazların mülkiyetlerinin şirketlere rant sağlamak için devrine karşıyız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu taşınmazlar kamunun kalsın, yatırımcı yatırımını yapsın ama kullanım hakkı devriyle ve üretmek için yatırım yapsın.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemede ayrıca bir husus dikkatimi çekti, vurgulamadan geçmeyeceğim. Teklifte endüstri

bölgelerine ilave alan eklenmesine dair düzenlemelerde Bakanlığa yetki veriliyor; yanlış duymadınız, Bakanlığa yetki veriliyor. "Endüstri bölgeleri ilan yetkisi Cumhurbaşkanında ancak kendisi yoğun olduğu için bu yetki Bakanlığa bırakılıyor." diye bir gerekçe yazmışsınız.

ŞAHİN TİN (Denizli) – İşleri hızlandırmak için.

TAHSİN TARHAN (Devamla) - Komisyon görüşmelerinde bürokratlarınız bu düzenlemenin gerekçesini "Sistem tıkanmasın, gecikme yaşanmasın." olarak açıkladılar. Nihayet, nihayet her kararı tek adamın vermemesi gerektiğini anladınız. Çok doğru bir adım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Olumlu buldun yani?

TAHSİN TARHAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bir Kızılderili sözü var: "Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık tutulduğunda beyaz adam paranın yenmeyen bir şey olduğunu anlayacak." Siz ne zaman paranın yenecek bir şey olmadığını anlayacaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

Komisyon toplantısında Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcınız, sanayi bölgesi eksikliğini "Tarım bölgesi fazlası var." diyerek eleştirdi. Bakanın sözlerine dikkat edin, Türkiye'nin 8.500 dolarla fakirlik sınırı içerisinde gidip gelen bir ülke olduğunu itiraf eden Bakan Yardımcısı "Tarım, tarım" diye bağıryoruz çağırıyoruz da sonunda bize getirdiği para 50 milyar dolar." Ben demiyorum ha, Bakan Yardımcısı diyor; "Sanayinin getirdiği para şu anda 300 milyar dolar." dedi, merayı, tarlayı sanayinin önünde engel olarak gördü.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hayır, ikisi de olacak, ikisi de; hem tarım olacak hem sanayi olacak.

TAHSİN TARHAN (Devamla) - Bakan Yardımcısına bıraksak buğdayı, arpayı ottan sayıp, hayvancılık yapılan meralara "gereksiz" deyip ülkedeki tüm tarım arazilerini sanayi alanı olarak ilan edecek.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Kepek ekiliyorlar, kepek!

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Dünya gıda kriziyle boğuşurken "Tahıl koridoru kurduk." diye övünen bir iktidarın bürokratları, tarımı yok edip gıda ithalat felsefesini esas almayı, yandaş şirketlere "özel endüstri bölgesi" adı altında rant sağlamayı savunuyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bununla ne alakası var ya!

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Bakan Yardımcısı "Sanayicinin durumu kötü, kredi çekerken teminat veremiyor, biz onlara arsaları devredelim, teminat göstersonlar." dedi. Arkadaşlar, anlayanlar bana anlatsın, ne olur, araziye alabilen sanayicinin krediye neden ihtiyacı olur? Parası var, araziye talip oluyor, demek ki krediye ihtiyacı yok.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Araziyi alıyor da yatırım yapamıyor. Yatırım kredi parası bu.

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Bu arada, önemli bir şey itiraf etti, diyor ki: "Sanayiciye verdiğimiz kredi ve teşvik sanayicimizi büyümeye yetmiyor." Bunu çok doğru söyledi. Üreticiyi, sanayiciyi, esnafı unuttunuz. Verdiğiniz teşviklerle, ödediğiniz garanti bedelleriyle, kendi uydurduğunuz kur korumalı mevduat sistemiyle, geri dönüşünü alamadan dağıttığınız kredilerle yandaşınızı, yoldaşınızı, tefecileri büyüttünüz, 5'li çeteyi kalkındırdınız; siz bu ülkenin varını yoğunu, üretime tek bir katkısı olmayan betona yatırdınız.

Değerli arkadaşlar, rantla, yolsuzlukla zengin ettiklerinizin karşısında vatandaşın yoksulluğu giderek derinleşiyor. Siz vatandaşa gözlerinizi kapattınız. Attığınız her adımın, getirdiğiniz her düzenlemenin, uyguladığınız her projenin kapısı yeni bir ranta açılıyor. "Varlık Fonu" diye bir fon kurdunuz, "Stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için kuruyoruz." dediniz. Arkadaşlar, PTT'nin kasasında Fona devredilmeden önce 650 milyon TL vardı, PTT Varlık Fonuna devrildi, iki yıl içinde 900 milyon TL zarara uğradı. Devletin kâr eden kuruluşlarına "Varlık Fonu" adı altında çöküp hepsini zarara sürüklediniz. Kâr eden ÇAYKUR, BOTAŞ, Türk Hava Yolları, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları şimdi borç batağında; adı Varlık Fonu, sonu yokluk ve borç. Devletin bankalarına Fon eliyle çöktünüz, yandaşlarınıza dağıttığınız kredilerin geri ödemelerini toplayamadınız, milletin sırtına yük üstüne yük bindirdiniz. Bununla da kalmadınız, dünyada eşi benzeri görülmemiş bir kamu-özel iş birliği modeli kurguladınız. Bu öyle bir model ki kamu yani halk hep zararda, 5'li çete hep kârda. Son on sekiz yılda bu 5'li şirkete toplam bedeli 200 milyar dolardan fazla ihale vermekle kalmadınız, garanti bedelleriyle devletin kasasından bu şirketlerin kasasına âdeta bir hortum bağladınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu da yetmedi, hastaların hastaneye nasıl ulaşacağını hesaplamadan, şehir merkezlerinden uzak, hastanın içinde nasıl yürüyeceğini dahi düşünmeden, içinde arabayla gezdirdiğiniz hastaneler inşa ettiniz. Hasta garantileri verdiniz, şehir hastanelerinden yandaşlarınıza 40 milyar doları aşan ihaleler verdiniz. Tek bir uçağın inmediği havaalanlarını yapmakla övündünüz. Sadece Zafer Havalimanı için verdiğiniz yolcu garantisi nedeniyle vatandaşın cebinden 196 milyon avro civarında para çıkacak. "Yol yaptık, köprü yaptık." dediniz, fahiş geçiş ücretleri yetmezmiş gibi geçiş garantileri verdiğiniz yollarda vatandaş Türk lirasıyla değil, dövizle borçlandırdınız. Ülkede...

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – 29 Ekimde Togg'la beraber gezeceğiz o yollarda, Togg'a bineceğiz beraber.

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Gel, burada konuş; gel, burada konuş.

Ülkede istikrar kalmadı "Hep ben, tek ben." diyen bir kişi nedeniyle demokrasiden uzaklaştı, adalet sistemi büyük zarar gördü. Sonuçta, ülkeden yatırımcılar kaçmaya başladı. Kararı tek kişinin verdiği bu rejim, ülkenin üzerinde en büyük yüküdür. Bu sistemde ekonomi yönetimi bilim ve akıldan uzaklaştı, liyakatsiz atamalar, yetersiz kadrolarla ülkeyi iflasın eşiğine getirdiniz. Döviz kuru ve dış ticaret açığı her gün yeni bir rekor kırıyor. Sanayicisi de vatandaş da her gün enerjiye gelen zamları izliyor. Yandaşa rant, yoldaşa peşkeş alışkanlığından vazgeçin. "Çiftçiye kalkındırdık, hayvancılığı geliştirdik, sanayiciyi şaha kaldırdık, ülke ekonomisini uçurduk, uluslararası platformlarda ara bulucuyuz, demokraside dünya lideriyiz, uzaya gideceğiz, uçan araba, kaçan uçak yapacağız..."

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Maşallah! Maşallah!

TAHSİN TARHAN (Devamla) – Hızını alamadılar, "Aya yol döşeyeceğiz..." Hep pembe tablolar çiziyorsunuz ya, yetmiyor, yetmiyor. Cumhurbaşkanınız "Yolsuzluğu, yoksulluğu biz bitiririz." diyor ya, siz ne yapıyorsunuz? Siz de yolsuzluk ve yoksulluk konuşulmasın diye Büyük Millet Meclisinde sansür yasasına "evet" diyorsunuz. Siz bu yoldan dönmediğiniz sürece kafanızı kuma da gömseniz, herkesi susturmaya da çalışsanız gerçekler ortada. Yirmi yıllık iktidarınız sonunda yediden yetmişe, çocuğundan yaşlısına, işçisinden memuruna, esnafından sanayicisine, öğrencisinden işsizine toplumunun her kesimi yoruldu, yoksul düştü. Yolsuzluklar aldı başını gitti, ülke tefecilerin eline düştü. Unutmayın ülkeyi karanlığa gömdüğünüz bu yalan, talan, rant düzeninizin sonu geliyor. Bu, tüneldən önce son çıkış; gelin, bu kanuna siz de bizim gibi ret oyu verin; yalana, talana, ranta "Dur!" deyin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben kanunla ilgili en sonda konuşacağım, sözlerimin sonunda konuşacağım. Ben size bir tuhaf ölümler ülkesini anlatmak istiyorum. Hepinizin vicdanlarına seslenerek tuhaf ölümünün

ülkesinden size söz etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemizin, yaşananlara baktığımızda, hakikaten ölümlere baktığımız zaman tuhaf bir ülke, tuhaf ölümler ülkesi olduğunu görüyoruz. Türkiye aynı zamanda dünyanın hiçbir coğrafyasında yaşanmayan ölümler ülkesi, farklı ölümler ülkesi. Bakın, örnekler vereyim değerli arkadaşlar: Dünyanın hiçbir ülkesinde 21'inci yüzyılda soba gazından insanlar zehirlenerek ölmez ama tuhaf ölümler ülkesinde ölür. Dünyanın hiçbir ülkesinde yılda 800 kişi boğularak ölmez, tuhaf ölümler ülkesinde olur. Dünyanın hiçbir ülkesinde şofbenden sızan gazla ya da dünyanın hiçbir ülkesinde çadırdaki uyurken insanlar yanarak ölmez. Dünyanın hiçbir ülkesinde yılda 500 kişi sahte alkolden dolayı ölmez. Dünyanın hiçbir ülkesinde insanlar Erzurum'un göbeğinde, gündüz salda donarak ölmez ama tuhaf ölümler ülkesinde bunların hepsi olur. Yine, dünyanın hiçbir ülkesinde minibüsün içinde insanlar boğulmaz, göçük altında insanlar unutulmaz. Bakın unutmusunuzdur, bugün hâlâ Elbistan'da madenin altında, göçüğün altında 9 kişi cesetleri çıkarılmadan, ölümleri çıkarılmadan yatmakta.

Değerli arkadaşlar, bir ülkenin gelişmişliği o ülkedeki AVM sayılarıyla, yollarla, köprülerle ölçülmez. Bir ülkenin gelişmişliği o ülkedeki insanların nasıl öldüğüyle ölçülür. Bir ülkenin gelişmişliği insanın yaşamına verilen değerle ölçülür. Gelişmişlik "Kazara elektrik direği düşer, ölürüm." diye korkmamaktır. Gelişmişlik, rögar kapağı yokluğundan düşüp ölüm akla gelmemesidir. Gelişmişlik, balkonda otururken bir maganda kurşunuyla ölümün olmamasıdır. Türkiye'de hayat ucuz, ölüm kolay. Trafikte, sokakta, kaldırımda, yatakta, balkonda ölüm kol geziyor. Yaşam sudan ucuz, ölüm en kolay yol. Değerli milletvekilleri, dünyanın hiçbir ülkesinde dere yatağına bina yapıldığı için yüzlerce insan ölmez ama dünyanın bir ülkesinde yüzlerce insan ölmesine rağmen bir tek kişi maalesef cezalandırılmaz. Bu saydığım ölümlerden en son yaşadığımız, geçtiğimiz yıl yaşanan Kastamonu ve Sinop'taki ölümlerden dolayı da bir tek kişi cezalandırılmadı.

Ya da insanlar evde otururken sel basarak ölmez. Hatırlayın, Samsun'da 2011 yılında TOKİ konut yapmış, insanlar evde otururken sel basıyor ve 9 kişi ölüyor evin içinde, 9 kişi ölüyor.

Ya da değerli arkadaşlar, İstanbul'un göbeğinde, yıllarca yönettiğiniz, rantını yediğiniz İstanbul'da, ihanet ettiğiniz İstanbul'da bir sel baskını oluyor, içindeki kadın emekçilerle birlikte tam 31 kişi ölüyor. Nerede ölüyor? Servis aracının içinde, selin içerisinde ölüyor değerli arkadaşlar.

Ya da Allah aşkına, şöyle bir ülke olur mu Allah aşkına? 2014-2020 yılları arasında tam 104 kişi maganda kurşunuyla ölüyor değerli arkadaşlar, 104 kişi ve bu ölümler her yıl aynı şekilde, rutin şekilde devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, her yıl insanlar boğularak ölüyor. Yaz mevsimi gelince gençlerimiz, çocuklarımız ölüyor yani bu ülkeyi yönetenler de maalesef, her yıl izlemeye devam ediyor. Değerli arkadaşlar, bu yıl sadece Adana'da 28 gencimiz boğularak ölmüş, geçen yıl 90 kişi boğularak ölüyor. Niye? İnsanlar dünyanın diğer ülkelerinde niye boğularak ölmüyor? Çünkü diğer ülkeler tedbir alıyor. Ne yapıyor? Buraya geldiğim günden beri kanun teklifi veriyorum okullarda yüzme dersi mecbur kılınmalı diye ama bu görmezden geliniyor ve maalesef bu yüzme kursları verilmediği için gençlerimiz ölüyor. Şunu söyleyeyim, gelecek yıl da ölmeye devam edecek ama bilin ki gelecek yıl ilkokullarda yüzme dersi mecbur olacak. Bunu umursamazsınız, nasıl olsa sizinkiler havuzlu villada oturuyor, nasıl olsa sizinkiler havuzun karşısında pudra şekeri çekerek oturuyorlar. Fakir fukara sizin umurunuzda mı? Vallahi billahi fakir fukara umurunuzda değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, her yıl maganda kurşunuyla insanlar katlediliyor dedim; bakın, altı yılda 104 insan katledilmiş. Ya, bu dünyanın herhangi bir ülkesinde olsa bir cezalandırılır; bu işe tedbir almayan, o silaha ruhsat veren ya da vermeyen insan cezalandırılır ama bizde ne tedbir var ne ceza var. Yine yeri gelmişken söyleyeyim, bu bireysel silahlanmaya karşı toplum olarak, Türkiye olarak hep birlikte karşı durmalıyız ve bu bireysel silahlanma konusunda hep beraber tedbir almalıyız.

Değerli arkadaşlar, düşünlerde, maçlarda silah havaya sıkılıyor, balkonda çayını içen genç ölüyor ve maalesef cezalandırılmıyor. Yine bir örnek vereyim, siz hiç dünyanın herhangi bir ülkesinde yoksulluktan doğal gaz bağlatamadığı için soba gazından, sobadan zehirlenip ölen insan duydunuz mu ya? Bakın, öyle bir ülke düşünün ki arkadaşlar... Bu Kazancı Bedih; bu, Türkiye'nin en önemli seslerinden birisi. Kazancı Bedih ve eşi nasıl öldü biliyor musunuz? Kazancı Bedih ve eşi sobadan sızan gazla, karbondioksitle öldü. Bu da hepimizin, herkesin utancıdır, en çok da ülkeyi yönetenlerin utancıdır değerli arkadaşlar. Yaz gelince insanlarımız serinlemek için ölüyor, kış gelince insanlarımız ısınmak için ölüyor.

Değerli arkadaşlar, öyle bir ülke yarattınız ki bir taraftan bir grup zenginleşiyor, diğer taraftan toplumun geniş kesimleri yoksullaşmaya devam ediyor. Öyle bir insan tipi yarattınız ki maalesef, sonradan zengin olan, hızlı zengin olan, pudra şekeri çeken, lüks arabalara binen bir gençlik yarattınız.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede maalesef fakir fukara çocukları okusun diye yurda verilir, yurda. Bakın, fakir fukara çocukları okusun diye yurda veriliyor. 21'inci yüzyılda 12 insanımız, fakir fukara çocuğu cayır cayır yanarak ölüyor. Maalesef değerli arkadaşlar, ne ceza var ne tedbir var; bir de olmayan bir şey daha var: Ülkeyi yönetenlerde vicdan yok, vicdan yok, vicdan yok değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Örnekleri çoğaltabiliriz. Bakın, Sirkeci'de arabalı vapurdan denize düşen araçta 6,5 yaşındaki Ece ile anneanesi öldü. Ya, düşünebiliyor musunuz, daha dün bir arabalı vapurdan bir araç düşüyor -ya, sanki civciv- 2 kişi ölüyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, göstereyim, Kütahya'da suçu sadece yolda yürümek olan 17 yaşındaki Resul Pekuslu elektrik çarpması sonucu ölüyor, Resul Pekuslu. Görüyor musunuz? 17 yaşında bir genç.

Değerli arkadaşlar, örnek çok, bakın, örnek çok. Yüzmeyle ilgili de şu resimleri göstereyim, her yıl bu resimleri görüyoruz. Bu sadece bir örnek değerli arkadaşlar, sadece bir örnek.

Değerli arkadaşlar, bir başka şey, büyük utanç. Bakın, sahte içki nedeniyle yılda 500 insan ölüyor. Ali Şeker burada, Ali Şeker'le birlikte gezdik. 2015 yılında birlikte bir hastaneye gittik, gittiğimizde inanmadık; aynı anda 45 kişi... Samatya Hastanesi miydi Ali Şeker?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Evet.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Samatya Hastanesinde 45 kişi ölmüş. Şu tabloya bakar mısınız. Sanmayın ki bunlar sizden değil. Oy oranınız neyse buradaki ölenlere de aynı şekilde yansıyor değerli arkadaşlar. Niye? Çünkü haksız şekilde vergilendiriyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, TÜİK diyor ki: "Nedeni bilinmeyen 25.541 ölüm var, 25.541; kaza sonucu zehirlenme nedeniyle ölen kişi sayısı 689, kaza sonucu düşme nedeniyle ölen kişi sayısı 3.220." Sahte alkolden 500 kişi ölüyor değerli arkadaşlar. Soylu'nun önergeye verdiği yanıtı göre, 2015-2022 yılları arasında 108.905 vatandaş zehirlenmiş; 109 bin kişi zehirlenmiş, zehirlenmiş. Ne zaman? Soylu'nun verdiği rakamlar. Aynı yıllarda 203 tane tüp patlaması var. Değerli arkadaşlar "Bize ne!" diyemezsiniz "Bize ne!" diyemezsiniz.

Bakın, İstanbul'da, İstanbul'un başarılı Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yönettiği İstanbul'da bir tane metrobüs çarpışınca sizin yandaş medya ne yapıyor?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir tane değil hepsi, hepsil

VELİ AĞBABA (Devamla) – "İmamoğlu kaza yaptı." diyor. Ya, bu ölümlerin sorumlusu sizsiniz. Bakın, bir örnek daha vereceğim. Bu ölümlerin sorumlusu sizsiniz. Diyorsunuz ya "Duble yol yapıyoruz, köprü yapıyoruz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bu ölümün de sorumlusu sizsiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, siz yeni suçlu bulabilirsiniz, diyebilirsiniz ki: “Bizim günahımız yok, Azrail yaptı.” Onu da söylersiniz. Maşallah, manipülasyonda, algıda sizin elinize su dökecek bir siyasi hareket gelmiş değil.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir ülkede mantar yediği için her yıl 50-60 kişi ölür mü ya? Her yıl 50-60 kişi ölür mü? Her yıl insanlar soba gazından, boğulmadan, aklınıza ne geliyorsa... Ya, bir insan yolda yürürken kanalizasyona düşüp ölür mü ya, ölür mü? Bunun sorumlusu sizsiniz değerli arkadaşlar.

Bakın, bir ülkenin kalitesi, gelişmişliği insanların ölümüyle ölçülür ve maalesef yirmi yıldan beri ülkeyi getirdiğiniz durum bu. Türkiye'nin adı “tuhaf ölümler ülkesi” bunun da yöneticisi Recep Tayyip Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hepsi mahkemede; eksik varsa, yanlış varsa... Reddediyoruz bunların hepsini!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – O senin söylemin!

VELİ AĞBABA (Malatya) – E, sen de çık söyle.

BAŞKAN – Şahısları adına diğer konuşmacı Konya Milletvekili Sayın Ziya Altunyaldız.

Buyurun Sayın Altunyaldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Bartın Amasra'daki maden kazasında şehit olan 41 şehidimizi rahmetle anıyor, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, ailelerimize ve tüm milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda değişiklik yapan teklifi konuşuyoruz. Bu çerçevede, üretimi, istihdamı, ihracatı, nitelikli üretimi, AR-GE'yi, katma değeri ve ülkemizin bir anlamda üretimle inşasını konuşmamız gerekiyor. Özellikle ifade etmek isterim ki 26 çeyrek için sanayi üretimi büyümesine devam ediyor. Covid salgınıyla birlikte 2020 yılının bahar aylarında daralan sanayi üretimimiz devam eden iki yılı aşkın sürede kesintisiz üretime devam etti ve büyümesini sürdürdü. Sanayi üretimindeki büyüme ortalama yüzde 13,5 düzeylerine geldi ve sanayi üretimimiz, özellikle ağustos ayı verisine göre, üretimimizdeki artışla birlikte orta yüksek teknoloji alanında önemli dönüşümler katetti. AR-GE harcamaları arttı, yüzde 0,51'den yüzde 1,13'e ve toplam hacim de 43,4 kat artarak 82 milyar TL'ye ulaştı.

Değerli arkadaşlar, son yirmi yılda sanayi üretimindeki niteliksel dönüşüm sürecinde ihracatımız içindeki düşük teknoloji üretiminin payı yüzde 60'lardan yüzde 35'lere düşerken aynı dönemde orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin payı yüzde 40'lara yükselmeyi başarmıştır. İktisat literatüründe ihracat-üretim ilişkisi çok nettir. Eğer üretimi katma değeri yaparsanız ihracatınız daha nitelikli hâle gelir ve daha rekabetçi hâle gelirsiniz. Ayrıca, sanayi üretiminin büyümedeki payı mütemediyen artmıştır ve hem geçen yılki yüzde 11,4 büyümede hem de bu yılın ilk yarısındaki yüzde 7,5 büyümede sanayi üretiminin payı yüzde 25 düzeylerini yakalamıştır değerli arkadaşlar.

Endüstri bölgelerimizde faaliyet gösteren nitelikli sektörlerdeki teknoloji yoğun ihracatımıza baktığımız zaman da ihracat değerimiz ortalama 1,5 dolarken bu bölgelerdeki üretimle yapılan ihracatımızın ünite değeri 30-40 dolarlara kadar çıkmaktadır. Dolayısıyla, endüstri bölgelerinde yapılan üretimin niteliksel dönüşümü, teknoloji dönüşümü ve bunun ihracattaki değer algısına ve olgusuna yansımaları son derece pozitifdir.

Endüstri bölgeleri, ülke ekonomisinin gelişmesi ve büyümesinde, istihdamın artırılmasında, yabancı sermayenin çekilmesinde ve bütün bunların entegre bir anlayışla yapılmasında çok önemli katkılar yapmaktadır değerli arkadaşlar. Bugün geldiğimiz noktada neden endüstri bölgesine ihtiyaç duyuyoruz? Biliyorsunuz, hep şunu tartışırız sanayide: Sanayicinin sermayesini üretime hasrettiği, sanayicinin bürokratik kurallardan ziyade aslında “tek durak ofis” olarak ifade ettiğimiz bir anlayışla, bir yönetici şirketin her şeyi hazırladığı ve altyapıyı, planlamayı, imarı, tüm ruhsat işlemlerini, bütün bunları yaptığı ve sanayicinin sadece işiyle uğraştığı bir yatırım ortamını hayal ederiz. Değerli arkadaşlar, işte endüstri bölgesi bunun adıdır, bu sayede pek çok sayıda yabancı sermayeli yatırımcıyı, pek çok sayıda Türk yatırımcısını endüstri bölgesine çekmiş ve bu anlamda ciddi rakamlara ulaşmış durumdayız. Geline nokta rakamları sizlerle paylaşmak istersem: Toplam büyüklüğü 17.930 yani 18 bin hektara ulaşan 29 endüstri bölgemiz oluşmuş, bunların 15 tanesi faal durumda ve yıl sonu itibarıyla, 2021 sonu itibarıyla 31.615 kişi istihdam ediliyor değerli arkadaşlar. 2021 yılında 11 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiş. Rakamları konuşuyoruz yani şu an yaptığımız şeyin aslında ülke ekonomimize, yatırıma, ihracatımıza, istihdamımıza, yatırımları teşvike, yatırım iştahının sürdürülmesine ve yabancı sermayenin durmaksızın artırılmasına dönük ne kadar katkı verdiğini hep birlikte görüyor ve bunu burada müşahade ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bahsettiğim gibi, 2021 yılında 11 milyar dolar ihracat gerçekleştirmişiz ve bunun cari açığın azaltılmasına katkısı 8,5 milyar dolar olmuş. Ayrıca, endüstri bölgemizdeki yeni yatırımlarımızla devam ettiğimiz zaman yani hâlihazırda beklemekte olduğumuz yatırımlarla birlikte yaklaşık 32 milyar dolarlık yeni yatırımın gerçekleşmesini bekliyoruz endüstri bölgelerinde. Bu sayede yıllık 35 milyar dolarlık cari açığın azaltılmasına ve 100 bin kişilik ilave istihdam oluşmasına katkı vereceğini bekliyoruz. Bütün bunlar ülkemizin refahı, vatandaşlarımızın iş sahibi olması, aş sahibi olması ve ülkemizin daha rekabetçi bir şekilde küresel alanda ürünlerini ihraç etmesi anlamına geliyor değerli arkadaşlar.

Diğer taraftan, arkadaşlarımızın ifade ettiği hususlara da değinmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, aslında, çalışmalarımızda ve kanunda çok net ifadeler var. Endüstri Bölgeleri Kanunu, endüstri bölgelerinde yapılacak yatırımlarda “ÇED Olumlu” raporunun ya da “ÇED Gerekli Değildir” raporunun zorunlu olduğunu ifade eder. Yani hepinizin bildiği gibi, ÇED raporu olmaksızın, olumlu rapor olmaksızın ya da “Gerekli değildir.” yazısı olmaksızın endüstri bölgelerinde yatırım yapma imkânı yoktur. O yüzden burada yapılan şey, endüstri bölgelerinin ruhuna, onun hızlı ve sonuç odaklı çalışmasına ve bürokratik süreçlerin azaltılmasına dönük bir değişikliktir yani süreçlerin ortadan kaldırılması ve ilgili kanundaki düzenlemeye atfen kendi kanununa işi bırakmaktır, yoksa ÇED'le ilgili negatif bir düzenleme söz konusu değildir.

Diğer taraftan, arkadaşlar, endüstri bölgelerinde arazilerin devri meselesi... Değerli arkadaşlar, kırk dokuz artı kırk dokuz, doksan sekiz yıl ve burada bir irifak hakkı ve bunun karşılığında bedelin ödenmesi... Şunu ifade etmek istiyorum: Doksan sekiz yıllık kullanım ve burada gerçekten çok cüzi miktarlarda ödemeler söz konusu kamu maliyemize ancak eğer sanayicimiz bunu satın almak isterse satın almasının tek şartı yatırımı tamamlamış olmasıdır, yatırımı tamamlamadan araziye devralması söz konusu değildir biliyorsunuz. Yatırımı tamamladıktan sonra eğer isterse, eğer mali imkânları buna elveriyorsa araziye devralma hakkını veriyoruz. Niye? Çünkü bunu finansmanında kullanıyor, çünkü bunu teminatta kullanıyor, çünkü bunu daha fazla yatırım yapma noktasındaki yatırıma dönük finansman ve makine, teçhizat alımlarındaki teminatlarında kullanıyor. Bunun yanında, organize sanayi bölgelerinde de benzer bir yaklaşım söz konusu değerli arkadaşlar. O yüzden ilk defa getirilen bir şey değildir ve sanayicilerimize dönük finansman maliyetlerinin aşağı çekilmesine dönük bir çalışmadır. Kaldı ki biz sanayicilerimize güveniyoruz, sanayicilerimiz bunu isterse yatırım yaptıktan sonra rayiç bedelle bunu satın almalarına da müsaade ediyoruz. Dolayısıyla, burada sıkıntılı bir yaklaşım söz konusu değildir. Ayrıca şunu ifade edeyim değerli arkadaşlar, biz çalışmalarımızda yeşil ekonomiyi hep

gözettilik, emisyon hacimlerinin düşürülmesini hep gözettilik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu sayede gerçekten tüm yatırımlarımızın çevreye duyarlı olmasını, buna ilişkin arıtma tesislerini, temiz suyu, temiz havayı gözettilik ve buna ilişkin düzenlemeleri gecikmeksizin yaptık. Bu çerçevede, Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmada uluslararası finansmanlar da temin edilmek suretiyle, yeşil OSB dönüşümü sertifikalandırılmak suretiyle, yeşil endüstri bölgesi dönüşümü sertifikalandırılmak suretiyle yeşil dönüşümün önümüzdeki birkaç yıl içerisinde uygulamaya girmesi söz konusu olacaktır. O yüzden, tüm yatırımlarımızın yeşile duyarlı, yeşil ekonomi anlayışımıza duyarlı, insana duyarlı, çevreye duyarlı, suya, tabiata duyarlı hâle gelmesi noktasında hem çalışmalarımız sürecektir hem de yeni yatırımlarımızın şartı bu olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, kanunumuzun hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Edilmemiştir Başkanım, edilmemiştir Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çoğunluk burada.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çoğunluktaız Başkanım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çoğunluk burada Başkanım. 21 orada var, 4 de orada, 25 kişi var Başkanım; saydım ben Başkanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Başkanım, biz çoğunluktaız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Say Başkanım, say; olmaz. Allah için bak Başkanım, Allah için!

BAŞKAN – Kâtip üyeler arasında ihtilaf var, elektronik sisteme başvuracağız.

İSMAİL KONCUK (Adana) – İhtilaf varmış! Gözleri de mi görmüyor?

BAŞKAN – Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Biz çoğunluktaız, sayalım Başkanım.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, içeri girdiler, kapıyı kapatalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, bunlar keyiften geliyor, olmaz ki böyle şey.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Böyle mi konuştuk, böyle mi konuştuk?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne alakası var?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Vay be! Zapta geçsin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz senden çok olacağız, az gibi davranacağız öyle mi? Yoklama da isteyebilirim dedim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, kapıyı kapatalım, yayladan geliyorlar, yayladan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Meral Hanım, beraber konuşmadık mı? Oylama istemeyeceğiz, bölüm üstüne geçeceğiz demedik mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Oylama ayrı bir şey, oylama yapılıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Vay be! Tamam, canınız sağ olsun, kapatırız, bir şey olmaz. Kapayın, eyvallah!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama da isterim dedim ayrıca.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağabey, lütfen yapma, sonra bir daha konuştuk, dedin ki: “Bu akşam vakti bölüm üzerinde de görüşelim, gidelim.” Sen dedin bunu, biz de gönderdik o hesapla.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yoklama istemeyeceğiz dedim ben.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, kapansın, sorun yok ama bak şahitlik yapsın, bir şey sormuyorum. Söyle ağabey...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Burada yapılan bir şey değil ki.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle mi? Sen de mi ya?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Mevzu şu: Meclisin...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Demedi mi “İstemeyeceğiz.” diye.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yoklama değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istemedik biz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yoklama mı bu?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oylama bu, oylama.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zapta geçsin -şahitlik yaptı- sen “Gönder milleti.” dedin. Kapayalım, o sorun değil, yarın bitiririz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, yoklama istemedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama dedin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne alakası var, yarın yine biter. Burada karar yeter sayısı ayrımı yok, kim çoksa o geçiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, kapansın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kapanmaz. Anlamıyor ki adam ya!

Bülentçğim, 40’a 39 çıkarsa kapanmaz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağabey, önemli değil kapansın veya kapanmasın, sen dedin ki, anlaştık...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayılmıyor ki. Yoklama değil bu, oylama.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, kapanmasını talep ediyoruz eğer sayımız yoksa zaten kapanacak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayıya bakılmıyor bunda, işari oylama bu, sayıya bakılmıyor, git sor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç yakışmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama değil bu ya, oylama bu. Adam “Kapanacak.” diyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, sayımız var, sorun yok ama tüm gruplar anlaşma yaptı: “3 madde görüşeceğiz, oylama istemeyeceğiz.” İstediler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır ya, öyle bir şey demedik. Yalan! Yalan! Bundan sonra hepsinde isteyeceğim o zaman.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Kabul edilmiştir.

Sisteme giren 5 sayın milletvekiline yerlerinden söz vereceğim.

Sayın Gürer...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, RTÜK'ün Tele1'e verdiği cezaya ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bugün Tele1 ekranının üç gün kapatılmasına oy çokluğuyla karar vermiştir. Sansür yasasının onaylanmasının ardından gelen bu karar demokrasiye, basın özgürlüğüne vurulan darbedir. Tele1 ekranının karartılması milyonlarca izleyiciyi de cezalandırmaktır, aynı zamanda özgür basına gözdağıdır. Kalemimi satmayan, düşüncesini özgür ifade eden, gerçekleri söyleyenler üzerinde iktidar, elinde araçlarla baskı kurmaktadır. Evrensel gazetesi -resmî ilan yasağı- ile Yeni Asya gazetesi de engellenenler içindedir. Bu kapsamda, yerel basın da kontrol altına alınmak istenmektedir. Sansürcü anlayışı reddediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

49.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, RTÜK'ün Halk TV, Tele1 ve KRT'ye arka arkaya ceza kestiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin'in işi gücü özgür basın susturmak. Tele1'e verilen cezaları kabul etmiyoruz, ceza kesmek için bahane arayan bir RTÜK'le karşı karşıyayız, RTÜK zulmüne sonuna kadar direneceğiz.

Gazetecilerin görevi kamuoyunu bilgilendirmek ve gerçekleri ortaya koymaktır. RTÜK, bu görevleri yerine getiren Halk TV, Tele1, KRT'ye arka arkaya ceza kesmektedir. Kimse bu şekilde ne Halk TV ne Tele1 ne de KRT'nin işinin yapmasına engel olamaz.

Ne yaparsanız yapın gerçekleri dillendiren özgür basını susturmayı başaramayacaksınız. Amacınız seçimlere giderken ekranları karartmak, farklı sesleri, muhalefetin çözüm önerilerinin duyurulmasını engellemek ama ne yaparsanız da gidiyorsunuz.

Az kaldı, sabredin, özgür günler yakındır diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kayan...

50.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, buğday çiftçisinin zararda olduğuna ilişkin açıklaması

TÜREDİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk çiftçisi kışlık mahsulünü ekmek için hazırlanıyor. Mevsim yağmurları yağmadı; tohumlarını eken çiftçilerimiz tedirgin, ekmeyen çiftçilerimiz tedirgin. Ekim için yapılan giderler ise can yakıyor. 1 dekar buğday ekmek için gerekli olan 60 kilogram gübre 900 lira, 25 kilogram tohum 375 lira, mazot 280 lira, ilaç 100 lira, amortisör 150 lira, işçilik 100 lira, biçerdöver 150 lira ve kiralama 1.000 lira; toplam 3.055 lira masraf. 300 kilogram -1 dekar- buğday 7 liradan 2.100 lira yapar, 3.055'ten düştüğümüz zaman 955 lira çiftçi zararda. İktidar, ünlü 5'li çeteye 1 milyarlık işi 5 milyar liraya yaptırıyor, 5'li çete hak ettiğinin 5 katı fazlasını alıyor; çiftçi masrafının karşılığını dahi alamıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bugün yaptığı açıklamalarıyla hem Kürtlere hem de kadınlara hakaret ettiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Cumhurbaşkanı Erdoğan "Bu işin kariyeri çocuk doğurmak. Sayıları arttırmak lazım. Çocuk çok önemli. Bak, PKK'nın 5, 10, 15 var." dedi bugün. Erdoğan, bugün hem Kürtlere hem kadınlara hakaret etmiştir. Soruyoruz: Erdoğan tüm Kürtleri terörist mi görüyor? Kadınları kuluçka makinesi mi görüyor? Erdoğan'ın bu sözleri bilinçaltının ürünüdür, Kürtleri aşağılamaktır. Toplumun arasında bu denli açık ayrımcılık yapılmamıştır. Erdoğan, tüm Kürtlerden ve kadınlardan özür dilemelidir. Kürt meselesinin niye çıktığı ve neden çözülmediğinin açıklaması bu sözlerdedir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bugün on defa söyledik bunu Sayın Başkan. Bu, iftira ve yalan; bu dil iğrenç bir dil.

BAŞKAN – Sayın Aycan? Yok.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayinin gelişmesine, üretimin desteklenmesi açısından endüstri bölgelerinin kurulmasına, nitelikli bölgelerin oluşmasına, özel sektör dâhil bunların yapılmasına diyebileceğimiz, itiraz edebileceğimiz bir husus yok ama bu endüstri bölgeleri oluşturulurken belli kurallar ve kaideler var; Komisyonunda değerli arkadaşlarımız bunları gündeme getirmeye çalıştı, onunla ilgili şerhlerini de yazdılar. Bunların başında, özellikle -biraz önce Konya Milletvekilimiz de izah etmeye, anlatmaya çalıştı- bu, ÇED raporu meselesi... Kendi içerisinde bu iş çözülüyor olsa bile bölgesel alanda, genel alanda ÇED işi çözülmeden bu tür yatırımların yapılmasını doğru bulmadığımızı; yeşil enerji, yeşil endüstriden...

(Uğultular)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, uğultudan hatibi duyamıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Yaşar...

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN – Sürenizi baştan başlatıyoruz.

Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim efendim.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Konuşmaya baştan başla, anlamadık zaten.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sözlerime başlamadan önce buradaki arkadaşlarımızı bir kez daha uyarmak istiyoruz: Bakın, 60 imzanın üzerindeki bir kanun teklifini burada görüşmeye çalışıyoruz, muhalefet olarak kanun üzerinde hem sorunları hem de çözüm önerilerimizi burada sizinle paylaşmaya çalışıyoruz. Komisyonumuzun da sizlerin de bizleri milletvekilleri olarak... Biraz önce MHP grubundan arkadaşımız konuşurken de uyarmıştı, hakikaten "Bu konuşmalara saatlerce hazırlanıyoruz, bunlardan istifade edin, dinleyin." demişti. Ben bir kez daha uyarma gereği duydum, takdir yüce heyetinizin.

Şimdi, parti olarak bizim programımızda da hem endüstri bölgeleri hem de nitelikli sanayi bölgeleri programı var. Bunun özel sektör eliyle yapılmasında da biz çok fazla bir mahzur görmüyoruz ama bu endüstri bölgeleri, sanayi bölgeleri oluştururken özellikle son dönemde hem 4.0 hem yeşil enerji, yeşil endüstri bölgeleri derken ÇED raporunun sadece endüstri bölgesi içerisindeki uygulamalarla tahsis edilmesini, mülga edilmesini onaylamadığımızı buradan ifade ediyoruz çünkü bölgesel faktörler önemli, bölgesel etkileri önemli. Burada da tabii, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, bunların da bir miktar görüşünün alınması lazım.

Yine aynı şekilde, burada tahsis edilen arazilerin devrinden arkadaşlarımız uzunca süre bahsetti, biz de diyoruz ki değerli arkadaşlar, bu araziler sadece ve sadece yatırım yapmak üzere tahsis edilmelidir; bu, rant meselesi olmamalı, alınıp satılmamalı. Burada kendi bölgelerinizde de zaman zaman görüyorsunuzdur, organize sanayi bölgelerinde boş araziler var. Bunlar ne amaçla alınmış? İşte geçmişte üyelere tahsis edilmiş, burada yatırım yapılmak yerine maalesef rant aracı olarak kullanılmıştır. E, endüstri sanayi bölgelerinde de bu devir yetkisini verdiğiniz zaman otomatikman kendiliğinden bir değer oluşacak. Diyorsunuz ki: "Bu araziler ipotek verilebilir, işte bu ipotekler karşılığında krediler alınabilir." Bunun yerine bizim size önerimiz var: Kullandıkları teknolojiyi, makineleri rehin vermek suretiyle -bu rehine ilgili kanunu da burada çıkarmak mümkün, hep beraber bunu yapabiliriz- bunları...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çıkardık, çıkardık, var.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – ...rehin vererek de bu kredi ve finansman ihtiyacını giderebilirler. Hepimiz endişe ediyoruz, işte buralar rant alanına dönüşmesin; kişisel alanlara yönelik, kişiye mahsus kararlar bu Meclisten çıkmasın; bu Meclis kamunun toplam ihtiyacına yönelik hareket etsin istiyoruz. Gayet tabii ki bugün Türkiye'nin üretime ihtiyacı var, istihdama ihtiyacı var ama bu istihdamın altyapısını oluşturmak da başta sizin göreviniz. Gayet tabii ki bunun yolu, izi, altyapısı, enerjisi muhakkak bu alanlara kadar getirilmeli ama bütün bunları getirdiğinizi varsayalım, bununla ilgili acaba elemanımız var mı? Yani meslek liselerimizden mezun olanlarımız, üniversitelerimizden mezun olanlarımız... Yani bu sanayi bölgelerinin eleman ihtiyacını nasıl karşılayacağız? Buraya çıkan arkadaşlarımızın çoğu söylüyor, diyor ki: "Bugün eğer yabancılar olmasa Kayseri'de, hatta Ankara'da Siteler'de neredeyse üretim durma noktasında. Eğer bunlar olmasa neredeyse bizim sanayimiz -sizlerin ifadesiyle- çalışmayacak duruma geldi."

Peki, bizler "üretim" derken işsizliğin önüne... Biz bu eleman işini çözmeden, bununla ilgili kalifiye elemanları oluşturmadan bu işin üstesinden nasıl geleceğiz? Bu endüstri bölgelerinde özellikle bunları belli alanlarda ihtisaslaşmış bölgeler olarak oluşturmamız lazım. Ne demek istiyorum? Şunu demek istiyorum: Yani bir bölgede sadece plastik sanayisi olabilir, sadece kimya sanayisi olabilir, sadece yazılım sanayisi olabilir; aynı bu bölgesel sanayi bölgelerinde bununla beraber meslek liseleri oluşturulabilir, buna yönelik bölümler açılabilir. Bunlar da bunun altyapısı içinde yapılırsa aynı zamanda biz sanayi ile üniversiteler arasında, meslek liseleri arasında net bir şekilde köprülerimizi kurmuş oluruz. Maalesef bugün sanat okulundan mezun olanlar neredeyse bir devre kurmayı bilmiyor, metal bölümünden mezun olup bir parçanın tornaya takılmasından uzak arkadaşlarımız var ama siz diyorsunuz ki "200 küsur tane üniversite, binlerce meslek lisesi var." ama elinden iş gelen elemanlar konusunda çok ciddi problemlerimiz var. Biz bunu şuna bağlıyoruz: Meslek etiği, meslek duayenleri oluşmadan, başta meslek erbablarına bu toplum değer vermediği sürece bu açığın giderilmeyeceğine dair endişelerimiz, maalesef, hâlâ devam ediyor.

Tamam, bütün bunları oluşturduk ama üçüncü ayağı var. Bugün, özellikle maliyetler açısından -enerji maliyetine bir bakın bakalım, yüzde 300 artmış; emtia maliyetleri almış başını gitmiş- bu rakamlarla insanların ihracat yapması çok zor. Bu yönüyle de sanayinin, üreticinin önünün açılmasını bekliyoruz. Bu yönüyle de özellikle krediler... İşte zaman zaman burada bazı paketleri açıklıyorsunuz ama bu kredilere ulaşmanın da mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz. Yani bugün işte 150 milyarlık paket açıkladık, 50 milyarlık paket açıkladık. Bir banka müdürüne lütfen kimliğinizi belli etmeden yapacağınız işle ilgili bir kredi talebinde bulunun da sizin o politika faiziniz olan 12 ile mevcut, gerçek kredilerin arasında hangi farkların olduğunu sizler bizlerden daha iyi bilirsiniz. Demek ki finansman olarak önü açılmadan, enerji maliyetlerini düşürmeden, doğal gaz maliyetlerini düşürmeden maalesef bu işte başarılı olmamız mümkün değil. Zaten rakamların, özellikle son dönemde gerek ihracatta gerekse üretimde rakamların geriye doğru gittiğini hepimiz biliyoruz ve müşahade ediyoruz. Dolayısıyla, bu pazarları da muhakkak bir suretle, bugün ihracat rakamları da dâhil, belli oranda bizim desteklememiz lazım; bu da girdi rakamlarıyla ancak olabilir.

Yine, özellikle belli bölgelerde yoğunlaşması, limanlarda yoğunlaşması ve Türkiye'nin her tarafına yayılması konusunda da adımların atılmasını bekliyoruz inşallah buradan. Bu, organize sanayi ile endüstri bölgelerinde bugün bizim nitelikli ihracatımızın toplam ihracattaki payı 2,8 yani toplam ihracat içerisinde sadece ve sadece yüzde 2,8'lik ihracatımız teknolojik ürünlerden oluşuyor. Hâlbuki, bu, gelişmiş ülkelerde yaklaşık yüzde 25, yüzde 30'lar civarında. Muhakkak bu alanda da bizim gayret sarf etmemiz lazım. Maalesef, dünyanın en değerli 500 markası arasında bugün Türk markası yok. Aynı şekilde, bugün, dünya şirketlerine bir baktığınız zaman, 2 tane şirketin toplam cirosu neredeyse bizim ülkemizin cirosuna denk geliyor. Yirmi yılda ülkeyi getirdiğiniz durum bu.

Yani, her seferinde "Biz, işte, 2 trilyon dolar civarında gayrisafi millî hasıla elde edeceğiz." diyorsunuz; işte, 25 bin dolar kişi başı millî gelir hedefiniz var, tek haneli rakamlarda döviz hedefiniz var, tek haneli rakamlarda enflasyon hedefiniz var. Bakın, iş dünyasına bu hedefleri siz veriyorsunuz, insanlar da bu hedeflere göre yatırım yapmaya çalışıyor. Bu da üretim planlamasıdır. Yani bugün iş dünyası diyor ki tamam... Hedef koymuşsunuz, 2023 yılı sonu itibarıyla döviz hedefi, kur hedefiniz 21,5 yani şu salonda 2023 yılı kur hedefinin 21,3 olacağına inanan var mı ben bilmiyorum, ben şahsen inanmıyorum. Niye inanmıyorum? 2022 hedefleriniz de vardı, kur hedefiniz 9,78 liraydı, enflasyon hedefiniz yüzde 9,27'yd; kur bugün 18,6 lira, enflasyon rakamı artık yüzde 83, kimisinin ticaret odasına göre yüzde 100, ENAG'a göre yüzde 150 gibi. Şimdi, bu hedefleri siz iş dünyasının önüne koyduğunuz zaman insanlar nasıl yatırım yapacak? Yarını göremeyen insanlar, yarını göremeyen sanayici, yatırımcı üç ay sonrasını, bir yıl sonrasını, beş yıl sonrasını nasıl planlayacak? İşte, Hükûmetin planlı dönemde ortaya koyduğu ifadeler buydu. Bu hedefler tutmadığı sürece sanayicimizin, üreticimizin başarılı olma şansı maalesef yok. Beton fiyatları yine 1 milyona dayandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Değerli Başkanım, söyleyeyim, toparlıyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Enerji maliyetleri...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Demir fiyatları 15 bin lirayı geçti yani bu şartlar altında, bu rakamlarla, özellikle inşaat maliyetlerinde son dönemdeki artışlarla fabrika binalarının yapılması da zor. Bırakın vadeyi, her şey peşine döndü; o da işin öbür tarafı. Ve aynı zamanda bu emtiaların bulunmasında da tedarik edilmesinde de şu an piyasa belli zorlukları yaşıyor. Biz diyoruz ki iyi bir planlama, iyi bir program, iyi hedefler -tutan hedeflerden bahsediyorum- gerek enflasyon hedefi gerek kur hedefi gerek büyüme hedefi olmadığı, bu hedeflere yakın gitmediğiniz sürece bizdeki sanayinin gelişmesinden, büyümesinden, istihdamın artmasından bahsetmek mümkün değil. Zaten ülkenin yirmi yılda geldiği nokta da ortada. Bundan önceki faaliyetleriniz bize gelecekle ilgili referans veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Olmadığına göre, yapamadığınıza göre -bence işin güzel bir şeyi var, içinde bir sürü işveren arkadaşımız var, işi yapamayan insanların işine son veriyor- millet de sizin işinize son verecek.

Az kaldı, hep beraber değiştireceğiz diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kurulması karara bağlanan Meclis araştırması komisyonu için gruplarına düşen üye isimlerini içeren dilekçeyi Divana verdiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce Riyasetinizde yapılan görüşmeler ve ardından yapılan oylamayla Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazalarının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması komisyonu kurulmasını karara bağladı.

Biz, grubumuza düşen 5 üyelik için Antalya Milletvekilimiz Aydın Özer, Bartın Milletvekilimiz Aysu Bankoğlu, İzmir Milletvekilimiz Kani Beko, Zonguldak Milletvekilimiz Deniz Yavuzılmaz ve yine Zonguldak Milletvekilimiz Sayın Ünal Demirtaş'ı görevlendirdik ve Divanda dilekçemizi kayda soktuk.

Soma'dan tecrübeyle ve bugün konuşulanlardan bu Komisyonun diğer komisyonlar gibi uzun sürelerle değil, bir an önce bürokrasimizi tamamlayıp, Komisyon üyelerini hazırlayıp, belki de ilk toplantılarını olay yerinde yapıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir an önce duruma vaziyet etmeleri, gerekiyorsa Amasra'ya gitmeleri, kamu kurum ve kuruluşlarına üzerlerine düşen sorumlulukları hatırlatacakları ilk toplantılarını ivedilikle gerçekleştirmeleri gerekiyor.

Biz diğer gruplara da bu hafta çalışmalarımız bitmeden bu görevlendirmelerin yapılması ve Komisyonun Başkanlık Divanının teşekkülü için ilk toplantıya davet edilmesinin son derece önemli olduğunu -daha önceden Soma Komisyonu tecrübemizle- hatırlatmak istiyoruz. Takdir tabii bütün gruplarındır.

Saygılar sunuyorum efendim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Muhittin Taşdoğan.

Buyurunuz Sayın Taşdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini ve değerli heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Kalkınmamızın en önemli itici gücü sanayidir. Dünyada gelişmiş ve güçlü ekonomilere sahip ülkelerin tamamının güçlü bir sanayi üretim yapısına sahip olduğu çok net bir gerçekliktir. Güçlü sanayi yapıları konusu ele alındığında ise genel ölçekte "ekonomi bölgeleri" kavramı karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde birçok farklı formda ekonomi bölgeleri mevcuttur. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin konusu olan endüstri bölgeleri ise diğer ekonomi bölgelerine nazaran çok daha yeni ve geliştirilmeye açık bir yapılanmadır. Ülkemizde iş birliğini ispatlamış ve uzun yıllardır ekonomiye hizmet eden organize sanayi bölgelerimize göre daha yeni ve yenilikçi bir sanayi yapılanması üzerinde çalışıldığını görmekteyiz. Dünyada gelişmiş ülkelerin yakaladığı Endüstri 4.0 stratejik dönüşümünü yakalamak için gerekli tüm kamu yatırımlarını yapmalıyız. Bu doğrultuda, kanun teklifi kapsamında endüstri bölgelerinde yaşanan sorunlara ve çözümlerine odaklanıldığını da görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, küreselleşmeyle birlikte dünyada küresel rekabet avantajını sağlamak devletler için önemli bir unsur hâline gelmiştir. Bölgeler arası rekabette farklılaşmak ve bölgenin potansiyeline dayanan bir üretim yapısı oluşturmak öne çıkmıştır; böylelikle bilgi yoğunluklu ve bilgiye dayanan üretim yapısı ve dijital dönüşüm sanayi bölgelerini de etkilemiştir. Sonuç olarak sanayi bölgelerinde giderek artan oranda bilgi yoğunluklu üretime yer verilmeye başlanmıştır. Bugüne kadar ülkemizde hükümetlerimiz, OSB'ler vasıtasıyla sanayi faaliyetlerini az gelişmiş bölgelere yönlendirmeye çalışmışlardır, teşvik uygulamalarıyla sorunlar aşılmaya çalışılmış, çeşitli teşvik uygulamaları yatırımcılarda oluşması beklenen etkiyi oluşturmuştur ve Anadolu'nun birçok kentinde ülkemizin girişimcileri ciddi sanayi yatırımları yapmış ve başarılı olmuşlardır.

Bu noktada bir parantez açmak istiyorum: Benim seçim bölgem Gaziantep'in, kurtuluş mücadelesinden Fransızlar ve Ermeni çeteciler tarafından yıkılmış bir şehir olarak çıkmasına rağmen aradan geçen bir asırda -azimle ve sebatla çalışarak- ülkemizin üretim, istihdam ve ihracat gücünün üzerinde performans sergilemeyi başaran sanayi lokomotifleri şehir olmayı başardığını görmekteyiz. Gaziantep sanayicisi endüstride dijital dönüşümü yakından takip etmekte ve tüm birikimini sanayi üretiminde uygulamaktadır. Gaziantep üreticisi bölgesel fırsatlar ve potansiyellerini sanayide en iyi şekilde değerlendirmekte ve Orta Doğu'nun üretim üssü olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Gaziantep, Eylül ayında 957 milyon dolarlık ihracatı gerçekleştirmiş ve 2022 yılının ilk dokuz aylık döneminde kentimizden yapılan ihracat oranı 7,7 milyar dolar olmuştur. Gaziantep bu ihracat oranıyla Türkiye'nin en fazla ihracat yapan illeri arasında 6'ncı sıradadır, ihracatında devam eden yükseliş Covid-19 pandemisi ardından küresel ekonomide baş gösteren tüm sıkıntılara rağmen başarı grafiğini yükseltmiştir ve yükseltmeye devam etmektedir. Bu başarıda en büyük pay ise hiç şüphesiz Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığındadır. İstikrarlı ve güçlü yönetim yapısıyla Türkiye'ye örnek oluşturmaktadır. OSB bölgelerimizin altyapı ihtiyaçlarının tamamını eksiksiz olarak tamamlamış, kesintisiz elektrik, su, atık su, arıtma, yol, otoban bağlantı kavşakları ve benzeri hizmetlerle örnek olmaktadır. Hatta en son gerçekleştirilen projeye yaklaşık 90 kilometre uzaklıktaki Fırat Nehri'nden Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi'ne su taşıyacak projeye güçlü ve sürdürülebilir sanayi ve üretim gücü sağlanmıştır. Bu güç bölgesel kalkınmamız açısından da önemlidir. Ayrıca, tüm bölgeye kalkınma ve gelişme ivmesi kazandırmıştır. Bu vesileyle Organize Sanayi Bölge Başkanlığımızı da başarılarından dolayı kutluyor, teşekkür ediyoruz. Her koşulda üretmeye, her koşulda istihdam yaratmaya ve ekonomimizi kalkındırmaya devam eden firmalarımızı ve çalışanlarını buradan bir kez daha tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, sanayi bölgelerinin gelişim sürecinde Türkiye, "bilgi toplumu" ve "sanayi toplumu" modelleri arasında kalmış bir konumdadır. Bu noktada, bilgi toplumunun gereklerine uyum ve buna dayalı üretimde de kilit nokta uzmanlaşmaktan geçmektedir. İleri teknolojinin, yatırım alanlarının ve sanayide dijital dönüşümün tesis edilmesinde "endüstri bölgeleri" uygulaması Türkiye açısından hayati bir öneme sahiptir. Dolayısıyla bu düzenlemeler ülkemizin sanayide tam

bağımsızlığını kazanmasında atılacak adımların yolunu açmakta ve ufkunu genişletmektedir. Diğer bir deyişle “endüstri bölgeleri” modelini “sanayi toplumu” “bilgi toplumu” ve “sanayi bölgesi” modelleri arasında kalan Türkiye için Endüstri 4.0 dijital dönüşümüne bir geçiş ve uyum fırsatı olarak değerlendirmektedir.

Bu kanun teklifiyle iyileştirilen “endüstri bölgeleri” uygulamasının yerli ve yabancı yatırımcının önündeki bürokratik karmaşayı ve engelleri kaldırmayı amaçladığını görmekteyiz. Ayrıca “endüstri bölgesi” modeliyle ileri teknolojinin ve dijital dönüşümün ülkemizde uygulanma olanağı doğmuş, büyümüş ve gelişmiştir. Ülkemizde uygulamaya başlanmasıyla birlikte endüstri bölgelerinin bölgedeki tüm aktörlerle iş birliği ortamını hazırlayarak bölgenin kalkınma sürecini daha çağdaş bir çizgiye oturttuğu görülmektedir. Bu tür üretim bölgelerinde, bölgenin potansiyeline dayanan bir üretim modeli tercih edilmelidir. Bölgelerin potansiyelinin tespiti ve bölgesel stratejilerin oluşturulmasında kalkınma ajanslarımızın da etkin çalışması gerektiğine inanıyoruz. Kurumlarımız arasındaki koordinasyon gücünün, endüstri bölgelerinin ve OSB’lerin potansiyelinin yansıtılması noktasında etkili olacağı kanaatindeyiz.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin ilk bölümündeki maddelerini incelediğimiz zaman, endüstri bölgelerinin ve yönetimlerinin hem kavramsal olarak hem idari olarak sadeleştiğini, bununla birlikte, endüstri bölgelerinin işleme sürecinin hem yetki karmaşasından kurtarıldığını hem de bürokratik engellerden arındırıldığını ifade edebiliriz. Ayrıca, bölge yönetimlerine verilen haklar doğrultusunda, kendi enerjilerini elde etme ve kullanabilme yetkisinin yenilenebilir enerjinin kullanımı açısından büyük bir fırsat olduğunu ifade etmek gerekir. Bu durum, sonuç itibarıyla, endüstri bölgelerinin daha çevreci yaklaşımla yönetilebileceğinin göstergesi olmaktadır.

Yabancı sermayenin ülkemize girişini hızlandırmanın ve teknoloji transferini sağlamanın amaçlandığı bu teklifte, endüstri bölgeleri gerek yurt içinden gerek yurt dışından yatırımlar için cazibe merkezi hâline getirilmektedir. Bu nedenle, yapılan değişikliklerin doğru ve haklı olduğunu kanaatindeyiz.

Sonuç olarak, hâlihazırda işleyen 14 endüstri bölgesindeki 31.600 istihdam ve 11 milyar dolarlık ihracat rakamını düşündüğümüzde ve yapımı devam eden 14 endüstri bölgesini de aynı ekonomik perspektifte değerlendirdiğimizde, nitelikli yatırımcıların gelmesiyle birlikte, endüstri bölgelerinde istihdamın 100 bin kişiye ve üretimin de 35 milyar dolarlık kapasiteye ulaşacağı sanayi merkezlerinin oluşacağı kanaatindeyiz. Ayrıca, ülkemizde üretilmeyen ve ithalatı tetikleyen stratejik sektörlerde yatırımlara uygun sanayi altyapılarının oluşturulacağını ve bu çerçevede endüstri bölgelerinin ihracatı arttıracığını, cari açığı azaltacağını öngörüyoruz. Özellikle ileri teknoloji üretecek yerli ve yabancı sermaye yatırımlarının ülkemize girişini ve reel yatırımlara dönüşüp kalıcı hâle gelmesini sağlayacak, ülkemizin AR-GE kapasitesini artırarak kritik kalkınma araçlarından biri olacağını hesap etmek gerekir.

Tüm bu nedenlerden ötürü, üzerinde konuştuğumuz kanun teklifinin devletimize, milletimize ve üreticilerimize hayırlı olmasını diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan Işık.

Buyurunuz Sayın Orhan Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidar birçok alanda olduğu gibi tarım ve sanayi alanında da krizlere neden olan politikalarda ısrar etmektedir. Geline aşamada tarım ve sanayi sektörlerinde istihdam azalmış, ülke hem gıda hem de teknoloji üretiminde dışa bağımlı kalmıştır. Bu yönüyle üzerinde konuştuğumuz endüstri bölgelerinin kurulması hakkındaki kanun önemlidir. Türkiye’nin çok geri kaldığı yüksek teknolojili ve katma değeri yüksek üretim modeli temel bir ihtiyaçtır ancak devasa gelişmeler içerisinde olan sanayi ve teknoloji üretiminin insana, topluma ve doğaya yönelik olumsuz etkileri görülmeden bir planlama içerisinde olmak daha büyük sorunlara yol açmaktadır.

Türkiye’de sanayinin temel sorunlarından bir tanesi AR-GE faaliyetlerinin yetersizliğidir. Bu yetersizliği “teknokent” adı altında binalar yaparak çözemeyiz. Adı “teknokent” olup faaliyetlerinin teknolojiyle ilgisi olmayan bu merkezlerde, yeterli sayıda bilim insanının istihdam edilmediği, istihdam edilen kadroların seçiminde de liyakatin dikkate alınmadığı ortadadır.

Yine, araştırma geliştirme merkezlerinin üniversitelerle olması gereken bağı da kurulmamıştır. Maalesef, üniversitelerin hâli de içler acısıdır. OHAL ve KHK’lerle içi boşaltılan akademiye yönelik iktidarın temel politikalarını, rektörleri tek elden çıkmış, öğrencileri, akademisyenleri fişleyen üniversitelerde; Boğaziçi Üniversitesine atanan kayyum uygulamalarında; ihraç edilen barış akademisyenlerine yönelik hukuksuzlukta; ataması yapılmayan üniversite gençliğinde görmekteyiz. Bir hukuki garabet olan ihraç, KHK, OHAL ve kayyum rejimi devam ettikçe ifade hürriyetinden, akademik özgürlükten, araştırma ve geliştirmeden söz edilemez. Zaten kısıtlı olan bu ifade özgürlüğünü de son çıkardığınız sansür yasasıyla tümenden ortadan kaldırdınız.

Değerli milletvekilleri, imalat sanayisinin üretim yapısında ve dijital dönüşüm sürecinde organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri önemli bir alandır. Ancak Türkiye’nin bu yeni teknoloji devriminde henüz istenilen noktada olmadığı açıktır; dijital dönüşümde beklenen ivmeyi yakalayamamıştır, ülkenin çağın gerisinde kalma durumu kalıcı bir hâl olmuştur.

İktidarın sadece teknoloji üretiminde değil enerji üretimi ve dağıtımında da önceliğinin yaşam hakkı ve toplumun yararı olmadığını biliyoruz. Erzincan İliç’teki siyanür sızıntısında; Sakarya’daki barut fabrikasının patlamasında; Soma, Ermenek, Şirvan ve en son Bartın’da yaşanan maden katliamlarında da gördük.

Başka bir sorun da sanayi sektörünün alan seçimi ve teknoloji üretim biçimidir. Bu yasa değişikliğinin hedeflediği Dördüncü Sanayi Devrimi sürecine uyum için Bakanlığın yol haritasında organize sanayi bölgelerine öncü rol biçilmiştir. Peki, hâlihazırda organize sanayi bölgelerinin mevcut bölgesel durumu nedir? Ülkede yaklaşık 250 olan organize sanayi bölgelerinin yarısı 10 ilde biriktirilmiş. Örneğin, Çankırı’daki organize sanayi bölgesi sayısı Ağrı, Batman, Kars, Muş, Siirt, Hakkâri’deki yani bu 6 ildeki toplam organize sanayi bölgesine eşittir. Üstelik saydığım bu illerin her birinin nüfusu, Çankırı’nın nüfusundan daha fazladır.

Bölge illerinde yatırımlar yapılmadığı gibi, var olan küçük yatırımlar da AKP eliyle kapatılmıştır. İnsan kaynaklarından doğal kaynaklara, enerjiden ham maddeye, her şeyi bölge illerinden alıp batıdaki sanayi tesislerinde rant için sömüren bir politika yıllardır sürdürülmektedir. Bu politika Türkiye’nin iç göç, bölgesel eşitsizlik ve emek sorununun da temel nedenlerinden biridir.

Bölgesel dengesizlik, eski sömürge yöntemleri gibi doğal kaynakların talanı ve bölgeler arası eşitsizliği süreklileştiren sanayinin yoğunlaştığı bölgelerde ise hastalıklı bir bünye gibi büyüyen şehirler oluşturmaktadır. Bu bölgelerden biri de İzmit’tir. Türkiye geneli kanserden ölenlerin oranı yüzde 12 iken İzmit’te bu oran yüzde 18, Dilovası’nda ise yüzde 33 olarak tespit edilmiştir.

Biz HDP olarak her zaman her yerde ekolojik tahribatı hızlandırmayacak, doğayla uyumlu, yaşamı esas alan ve toplumsal bir teknoloji üretimi yapılmasını savunuyoruz. Ancak bu kanun değişikliğinde de olduğu gibi iktidarın, birçok faaliyeti için “ÇED Gerekli Değildir” şeklinde düzenlemeleri artırmaya çalıştığını görüyoruz. Doğa talanının yol açtığı olumsuz sonuçlar birçok yerde olduğu gibi Van Gölü ve göçmen kuşların diyarı olan Erçek Gölü’nde de ciddi bir çekilme şeklinde ortaya çıkmaktadır. Sadece göller değil içme ve kullanma suyu için yapılmış barajlar da kuruma riskiyle karşı karşıyadır.

Sanayi ve teknoloji üretimi iklim krizinden bağımsız ele alınamaz. İklim krizinin derinleştiği bu süreçte, tüm insan faaliyetlerinin çevreye etkilerinin incelenmesi ve geriye dönüşü güç olan olumsuz etkilerin önlenmesi gerekir.

Çevresel etki değerlendirmesi yapılması bir zorunluluktur. Endüstri bölgelerinin kurulmasında ÇED süreçleri mutlaka işletilmelidir. ÇED süreçleri aşılarak yapılan birçok girişimin, geri dönüşü olmayan doğa, kültür ve tarih varlıklarını yok ettiğine defalarca tanık olduk. Türkiye’de önceliğin kısa vadeli rantta olduğunu, doğa talanına dönmüş HES faaliyetlerinde, Hasankeyf’te, İzkidere’de, Zilan’da gördük. Teknoloji üretiminin, gündemine daha az kirlüten teknolojileri alması gerekmektedir ancak Şırnak’ta, Dersim’de, Bingöl’de ormanları sistematik bir şekilde kesen bu iktidarın çevresel bir önceliği olmadığını biliyoruz. Kirlüten teknolojilerin ve sanayi üretiminin toplum sağlığını tehdit eder düzeyde olduğu bilinmelidir.

Sanayi ve teknoloji politikasında ihmal edilen bir alan da sanayi atıklarıdır. “Sao Paulo” gemisinin yani asbestle dolu ölüm gemisinin Türkiye’ye getirilmesi için AKP mahfillerinin çabaladığını biliyoruz.

Ekolojistlerin mücadelesi olmasa Türkiye’yi kapitalizmin çöplüğü yapacaksınız. Özellikle Marmara Körfezi’nde sanayi atıkları doğal yaşamı tehdit ediyor. Sadece burada değil ülkenin her yerinde sanayi işletmeleri için mutlaka geri dönüşüm ve atık arıtma sistemleri zorunlu olmalıdır. Denetim ve yaptırım konusunda gerekli disiplin uygulanmalıdır. Rant değil, toplumsal yarar ve doğal yaşamın korunması öncelik olmalıdır.

Sayın üyeler, üretimde dijital kontrol, tasarım ve enformasyonun yaygınlaştığı bu çağda bedensel emeğe ihtiyacın azalacağı ve işsizliğin de artacağı bilinmelidir. Peki, işsizliğin yüzde 30-40’lara ulaştığı bölgelerimiz varken nasıl bir istihdam politikası ve toplum yararına üretim perspektifiyle bu süreçler planlanacaktır?

Kanun teklifinde endüstri bölgelerine yatırım, teşvik ve desteklemeyle ilgili düzenleme yapılıyor. Türkiye’de yatırım, teşvik ve destek sistemlerinin sicili çok da olumlu bir geçmişe sahip değildir. İktidarın burada bile kayırmacılık yaptığı, liyakatin esas alınmadığı birçok pratiğin sonucunda ortaya çıkmıştır. Bugün, açlık, enflasyon, çevresel felaketler pahasına bir kesime rant ve sermaye biriktirmeyi ekonomik büyüme olarak propaganda eden iktidar anlayışı, ekolojik bir endüstriyi ve istihdamı artırmayı, sosyal adaleti ve ekonomik refahı hedefleyebilir mi? Hiçbir gerekçe yaşama, toplum sağlığına ve doğal çevreye zararlı bir faaliyeti ekonomik gelişme ve ekonomik üretim faaliyeti diye meşrulaştıramaz. Türkiye’nin sanayi ve teknoloji bütçesi ve kadrosu halk için değil, savaş ve güvenlikçi politikalara harcanmaktadır. Hürriyet gazetesinin daha 2007 yılındaki bir manşetinde dört saatlik bir hava operasyonunun maliyeti 20 milyon dolar olarak açıklanmıştı. Londra’da bulunan Demokratik Gelişim Enstitüsü için hazırlanan raporda, Türkiye’nin Kürt sorununun çözümünde güvenlikçi politikaları tercih etmesi amacıyla sadece son kırk yılda 3 trilyon dolar kaybettiğini belirtiyor. Gelmiş geçmiş tüm iktidarlar yıllardır, Kürt sorununda demokratik bir çözüm yerine, ısrar ettikleri savaş politikalarıyla çözümsüzlüğü derinleştirmektedir. Bu savaşın maliyeti Türkiye’nin mevcut millî hasılasından katbekat fazladır. 2023 bütçe teklifinde “savunma” adı altında savaş politikalarına ayrılan pay 468,7 milyar TL’dir; bu miktar 2022 yılı bütçesinin tam 2 katıdır.

Bütçenin büyük bir bölümünü savaşa ayıran ve savaşta ısrar eden iktidar, sınır ötesi operasyonlarına hâlen devam etmektedir. Daha dün sosyal medyada Türkiye’nin, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi topraklarında kimyasal silah kullandığına yönelik haber ve bazı görüntüler basına yansdı. 2021’den beri sürdürülen operasyonlarda uluslararası hukuk tarafından “savaş suçu” olarak nitelendirilen kimyasal kullanımına dair ciddi bulgular ve iddialar söz konusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Işık.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Devamla) – Teşekkürler.

Kimyasal silah kullanımı Cenevre Konvansiyonu’na aykırıdır, savaş suçudur ve açıkça insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur. Başta Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü ve Birleşmiş Milletler olmak üzere ilgili uluslararası kurullar ve kamuoyu bu duruma sessiz kalmamalıdır. Bu iddialar en kısa zamanda bağımsız heyetler tarafından araştırılmalıdır.

Ülkeyi krizlerden krizlere sürükleyen AKP-MHP iktidarının güvenlikçi ve çatışmacı politikalarındaki bu ısrarı daha fazla krizi ve kopuşu beraberinde getirmektedir. Artık herkesin bir durup düşünme vakti gelmiştir ve herkes bilmelidir ki kutuplaştırmayla, tecritle, güvenlikçi ve savaş politikalarıyla Türkiye, demokratik, barışçıl bir toplumsal yaşama ve refaha asla ulaşamaz.

Tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına söz aldım. Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, bu konu tabii ki bugünkü mesele değil ama bakıyorsunuz, kanun teklifi daha yeni geliyor ve kanun teklifini biz tartışıyoruz. Hâlbuki Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı seçimlerden bir hafta önce yani 17 Haziran 2018’de bir “tweet” atıyor ve “tweet”te diyor ki: “Ülkemizin 5 bölgesinde mega sanayi bölgeleri kuruyoruz. 100 bin kişiye istihdam sağlayarak Türkiye’ye sanayi ve teknolojiye sınıf atlatacağız.” Yani sizler biliyorsunuz nasıl sınıf atladığınızı. “Vakit üretim vakti, vakit Türkiye vakti.” Oy avcılığı; üstünden dört sene geçmiş. Üstünden dört sene geçiyor ve burada da şunu söylüyor: “Mega endüstri bölgeleriyle Türkiye’ye sıçrama yaptıracak bir sanayi ve teknoloji altyapısı oluşturuyoruz. Bunun için gerekli yasal çalışmaları tamamladık.” Dört sene önce yasal çalışmalar tamamladıysa bugün biz neyi konuşuyoruz arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ SERTER (İzmir) - Sayın Vekilim, Bakan Yardımcısı Bey’e göster, Bakan Yardımcısı görsün.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Şimdi, burada, değerli arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkanı 5 tane bölgeden bahsediyor ama o Twitter’da; ki hâlâ “tweet” duruyor, meraklısına buradan duyurulur, girebilirler, 2018’deki “tweet”i görebilirler. Trabzon Yatırım Adası Endüstri Bölgesi, Filyos Endüstri Bölgesi -biliyorsunuz, bunun çok tartışması oldu- Ceyhan Enerji İhtisas Bölgesi, Karasu Münferit Yatırım Yeri; şimdi, bunların hiçbirinde bir parça üretim yapılmamış bugüne kadar, hatta temeli bile atılmamış, bu bölgelerde böyle bir durum da söz konusu değil.

Bakın, şimdi, ben burada bir şey daha söyleyeceğim. Sanayi Bakanı Sayın Varank geçenlerde, hatta geçen hafta bir söz söylüyor, diyor ki: “Efendim, Adalet ve Kalkınma Partisi bugüne kadar, yirmi yıllık dönemde bir tek fabrika açmadı, devlet adına bir tek kuruluş yapmadı.” diye bizi eleştiriyorlar. Biz kamu iktisadi teşebbüsünü...” Aslında açılımı bu. Yani “Daha önce, 1923’ten sonra, on yıl içinde Türkiye’yi demir ağlarla ördük; Türkiye’nin her yerinde, Van’da, Diyarbakır’da, Orta Anadolu’da fabrikalar açtık.” diye biz övünüyoruz ya “Onlar arpalıktı, 1 işçinin çalışması gereken yerde 3 kişi çalışıyordu.” diyor. E, siz ne yaptınız? Haraç mezat bütün fabrikaları özelleştirdiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sattınız. Cevap ver Sayın Bakan, cevap ver.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Ne yaptınız? Bakın, SEKA Balıkesir İşletmesini, iktidara gelir gelmez, 2003 yılında

1 milyon 100 bin dolara... Arkadaşlar, yanlış duymuyorsunuz, 1 milyon 100 bin dolara, zamanında 95 milyon dolar harcanarak yapılmış SEKA Balıkesir Fabrikasını haraç mezat Albayraklara satıyorlar ve mahkeme bozuyor. Mahkeme diyor ki: "Burada büyük bir kayıp var, yüzde 1'ine sattınız. Yüzde 1'ine sattığınız için bu özelleştirmeyi iptal ediyorum." Mahkemeye devam ediliyor, oradaki mimarlar odası, efendim, diğer odalar bir dava daha açıyor, 6 defa dava görülüyor; sonra Adalet ve Kalkınma Partisi buraya bir kanun maddesi getiriyor ve bütün bu engellemelerin üzerinden o SEKA Fabrikasını Albayraklara on beş sene sonra veriyor. Daha hâlâ üretim yok ve oranın şu anda, 1 dekarlık alanı 1 milyon doların üzerinde; devasa bir alandan bahsediyoruz. Özelleştirmeler böyle yapılıyor, haraç mezat yapılıyor ve bir Sanayi Bakanının bunu söylemesini de ben buradan kınıyorum. Devlet, özel sektörün gücünün yetmediği yerlerde yatırım yapar, fabrika açar, istihdam sağlar; sadece Marmara Bölgesi'ne, Bursa'ya, İstanbul'a, İstanbul'un hinterlandına organize sanayileri yağmaz.

Sayın Bakanın Komisyonunda söylediği, biraz önce Sayın Tahsin Bey'in de ifade ettiği bir konu var. Tabii ki ülke sanayileşecek, sanayi devrimlerini iskalamış bir ülke ama Bakan Yardımcımız diyor ki: "Türkiye'nin toplam 780 kilometrekarelik alanının yüzde 30'u tarım alanı; onun içinde ormanlar yok, ormanlar da hariç." "Türkiye'nin katma değer sağladığı tarımdan 50 milyar dolar gibi bir kazancı var -biraz önce Tahsin Bey söyledi- hâlbuki sanayi 300 milyar dolar." diyor. Bakın, bu bakış açısı bugün tartıştığımız konudur. Hâlbuki orada bir şeyi iskalıyor: Türkiye'nin her yerine tütün fabrikaları, tekstil fabrikaları, pazen fabrikaları, kombinalar, bir yığın yer yapıldı ve bunların hepsi haraç mezat satıldı. Şu anda ithalatçıyız tarımda, kendileri de biliyor. Bakın, bu zihniyeti burada tartışmak lazım, "Almanya'da, Almanya'nın toplam coğrafyasının yüzde 4'ü sanayi bölgesidir." diyor.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Kınıyoruz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Şöyle baktığınız zaman, evet, haklı çünkü Türkiye'de sanayi, Türkiye'nin 780 kilometrekarelik alanında yüzde 1 bile değil; bu, doğru. Ama sanayiye nereye yoğunlaştırdığınız önemli. Şimdi, bakın, 8'inci organize sanayiye İstanbul'da kurmak için girişimde bulunuyorsunuz. Gelin, bu organize sanayiye Sivas'a yapın.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Kayseri'ye yapın.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Bakın, Sivas deyince şu da geliyor akla: Sivas'ta bir organize sanayi var ve Sivaslı olan ve Sivas'a bağlı olan büyük sanayici grupları gelmiş, Sivas'a yatırım yapmış fakat yeni bir cazibe sanayi bölgesi ilanı yapıyorlar, oraya büyük yatırım yapanlar şu anda ne yapacaklarını bilemiyorlar; Nuri Demirağ Organize Sanayi'den bahsediyorum. Bir şehirde bir bölgeyi cazibe bölgesi yapıp aynı şehirdeki öbür organize sanayiye yatırım yapanları cezalandırmak değil de nedir bu?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kapatın.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Eğer bir şehri cazibe bölgesi olarak alırsanız ki -ki Sivas'ın kalkınmaya ihtiyacı var, çok büyük göç verdi- o zaman alkışlarız. Bu, yanlış. Şimdi diyorsunuz ki: "Türkiye'nin..." Evet, Türkiye'nin... Bakın Marmara Bölgesi'ne, Allah korusun, bir deprem olsa Türkiye'nin sanayisi çöker. Bakın, oradaki toplam arazilerin en az yüzde 20'si sanayi bölgesidir arkadaşlar. İşte Kocaeli; Kocaeli'de adım atacak yer yok.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Bu, akıl işi; Çetin ağabey, akıl işi bu, akıl işi bu.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Akıl işi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsüde CHP'li var, CHP sataşılıyor Başkanım ya, sataşmasınlar!

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Ya, organize sanayinin 1 metrekaresi 1.500 dolar olur mu? Olmaz. Bu örnekleri böyle verirsiniz yanlış. Eğer sanayiye Anadolu'ya yayacaksanız biz elinizi sıkırtmaz, destek veririm. Siz yine, burada endüstri bölgelerini yandaşlarınıza -tek tek isimlerini saymak gerekirse- yakın yandaşlarınıza veriyorsunuz. Mesela, Sakarya Karasu; Sakarya Karasu'daki BMC fabrikası, zamanında çok güzellemeler yapan, âşık olan -biliyorsunuz- Ethem Sancak'a verilmişti. Kiminle beraber? Otobüs firmasının sahibiyse; şimdi o kaçak. Sonra dedi ki: "Amerika destekledi AKP'yi, onlar öyle iktidara geldi." Elinden aldınız ve kime verdiniz? Topyalıya. Hak mıdır, hukuk mudur, adalet midir? Topyalıya verdiniz, Topyalı ne yaptı? Topyalı yatırımı devam ettirmedi, şimdi söküyor. Karadeniz kıyısında yüzlerce dönüm arazi, ne yapılacağını bilmiyoruz ama dedikodular orada bir otel inşaatının yapılacağıyla ilgili. Orada fabrika sökülüyor, yatırım yapılırken "35 bin kişi istihdam edilecek." denilerek buralar tahsis ediliyor, şimdi bir de bu kanun teklifiyle buraların bedelsiz satılması söz konusu, bedelsiz devri söz konusu. Ya, kamunun arazisini zaten kırk dokuz yıllığına vermişsiniz, hiç kimsenin sesi çıkmaz buna; Filyos'ta da böyle, kimsenin sesi çıkmaz; oteller de böyle yapıldı, Türkiye şu anda turizmde iyi bir yerde. Ama siz kamunun arazisini bedelsiz niye devrediyorsunuz? Niye bu maddeyi buraya getiriyorsunuz? Üstelik, orada bir de kiralama hakkı veriyorsunuz, orayı verdiğiniz özel işletmeye kiralama hakkı veriyorsunuz. Yani Bakanlık bu yetkiyi özel işletmeye verebiliyor arkadaşlar. Bunun neresini destekleyeceksiniz?

Değerli arkadaşlar, burada belediye yetkileri de kaldırılıyor. Biraz önce Tahsin Bey ve diğer arkadaşlar söylediler, belediye yetkileri burada neden kaldırılıyor? Neden? Yani zaten bu bölgelerdeki belediyeler sizin partinizden olmayan belediyeler, onun için mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Yarın başka şeyler de yapabilirsiniz yani bu sahaların içindeki alanların tamamını o işletmelere verirsiniz, belediye gibi, istediği gibi kullanır ama belediye bunların hem çöplerini toplarken aynı zamanda da atık su bedellerini de almadan onlara hizmetler vermesini sağlarsınız; bu adaletli değil.

Yarım dakika -en son- bir zamanım kaldı. 2 Ağustosta grup toplantısı için Erzurum'a gitmiştik, o bölgede bir inceleme yaptık. 2'nci Organize Sanayi'yi kurdunuz. Bakın, bu hiç konuşulmadı, biz dile getirdik arkadaşlarımızla birlikte. 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'nin durumu bu arkadaşlar, yıkılmış. Bir de bilim teknoloji lisesi açmışlar. Yıkılmış, bu hâlde ve oradan sanayiciler canını zor kurtarmış.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Göçmüş.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Yatırım yapmışlar, yatırımları başlarına yıkılmış ve devlet oraya, bu organize sanayilere destek vermiş ve başlarına yıkılan yerden kaçmışlar. Şu anda hayalet bir organize sanayi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Neymiş? Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi yılda Türkiye'de sanayide çağ atlattı; atlattıkları çağ bu, buraya kadar yani.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bakanın haberi yok galiba, bilmiyor. Göçen yeri bilmiyor galiba Bakan.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Cevap ver Sayın Bakanım!

BEDRİ SERTER (İzmir) – Göçmüş, hepsi gitmiş.

BAŞKAN – Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın Hüda Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın Genel Kurul ve sevgili halkımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Değerli arkadaşlar, madende yaşadığımız acının üzerine günlerdir konuşmalar yapılıyor. Tarih boyunca da olduğu gibi

saraylarda saltanat sürenler, egemenler, yöneticiler karşılaştıkları krizlerde suçu hemen yaratıcıya atarlar ve “Olayın, işin fitratı bu. Bu bir kaderdir.” derler. Bu gelenekle, bu din istismarıyla, bu zulüm edebiyatıyla yoksulların, halkların yaşadığı krizler karşısında - kendi ayıplarını, ihmallerini, ihanetlerini örtmenin bir yolu olarak- bugün de Allah adına, Allah'ın adıyla insanları aldatanlar maalesef, yine aynı argümanlara sığınarak, “İşin fitratı budur. Kader budur.” diyerek yoksullarla sanki dalga geçmektedirler.

Değerli arkadaşlar, AKP'nin de sık sık referans verdiği “kader” tanımının -özellikle dikkati çekmek istiyorum, sevgili halkımızın da dikkatini çekmek istiyorum- Kur'an'da yeri yoktur. Kur'an'da hani “imanın şartı” diye sahiplendikleri, birkaç laf edene hemen, böyle sanki bir malzeme bulmuş gibi saldırdıkları “kader” Kur'an'da imanın şartları arasında yoktur. Nereden çıkmıştır bu? Yezid, Kerbelâ'da katliam, kıyım yaptıktan sonra, Hazreti Hüseyin'i katlettikten sonra halkın infialini durdurmak için ne demiştir? “Onu ben öldürmedim, onu Allah öldürdü, onun kaderi buydu.” Yine onun iş birlikçisi Küfe Valisi İbni Ziyad ne demişti Hazreti Zeynep'in yüzüne karşı? “Gördün mü Allah ehlibeytine ne yaptı?” dedi ve o gün bugündür sarayın yandaşı din adamları, işte bu dinciliği yaratarak, bu kaynakları yazarak bir kadercilik oluşturdular. Bugün her sıkıştıklarında yöneticilerin, saray sahiplerinin “Bu bir kaderdir, takdiriilahidir.” diye bu argümanlara sığınmalarının kaynağı Yezid zihniyetidir, Emevi dinciliğidir, Emevilerin sapkın kadercilik anlayışıdır, Kur'an'la alakası yoktur bunun ama neden böyle bir referans oluşturmuşlardır? Çünkü yıllarca, yüzyıllardır, binyıllardır dini istismar edenler, kadercilik edebiyatının sapkınlığının ardına sığınanlar, başta kadınlar ve yoksullar olmak üzere, onları bu dincilikle, bu argümanlarla terbiye etmeye çalışmışlardır. Kadınlar evde, toplumda, her yerde şiddet görecekle, eşit davranılmayacak, hakları alınacak, söz hakkı verilmeyecek, insanca, onurlu yaşam hakları ellerinden alınacak. Hem kız çocuklarına hem de kadınlara “Senin kaderin bu.” denilerek binlerce yıldır kadınlar köleleştirilmeye çalışıldı. Aynı şekilde yoksullar da “kadercilik” adı altında terbiye edilmeye çalışılıyor. Neymiş efendim “Dünya, müminin cehennemi, kâfirin cenneti.” imiş. Dünyada cenneti saraylarda, saltanatlarla yaşarken ekmek bulamayan yoksullara cehennemi siz yaşıyorsunuz, siz; yaratıcı yaşıtmıyor, sizlerin ihaneti yaşıyor, sizlerin istismarı yaşıyor, sizlerin sapkınlığı yaşıyor yoksullara, kadınlara bu işkenceyi, bu zulmü. Evrenin yasasında böyle sapkın bir kadercilik yoktur, saltanat sahiplerinin uydurduğu bir kadercilik anlayışı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜDA KAYA (Devamla) – “Ehlisünnet” diye, Muaviye ve iş birlikçilerinin bir ideolojisi olarak ortaya çıkan Arapçı İslam'ı “din” diye hâlâ öğretmeye devam ediyor bu anlayış. Kendileri Allah'ın huzuruna bile giderken yüzlerce korumayla gidiyor. Allah'ın huzuruna gidiyorsunuz ya, yüzlerce korumayla gidiyorsunuz, Allah'a bile güvenmiyorsunuz ama yoksula karşı “kader” diyorsunuz. Trafiği durduruyorsunuz -işte bugün Ankara'nın yaşadığı rezalet- binlerce insanı işinden gücünden ediyorsunuz, yolları kapatıyorsunuz, neymiş efendim, bir kişinin güvenliği için. Hani kader vardı? Niye bu kader sizin güvenliğinizi sağlamıyor? Niçin insanların hayatına engel oluyorsunuz? Kur'an'a göre imanın şartları arasında kader yoktur, sadece 11 yerde geçer “kader” kelimesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HÜDA KAYA (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan, son cümle.

Sadece 11 yerde “kader” kelimesi geçer, nasıl geçer? “Ölçü, takdir, tayin ve doğanın yasası” olarak vurgulanır, geçer. Hani Türkçemize de girmiştir ya “şu kadar”, “bu kadar” diye ifadeler kullanırsınız, işte, kaderden gelir yani ölçüdür, tayindir, takdir demektir. İnsanın iradesi... İnsan, iradesiyle yaratılmış bir varlıktır ve insan, iradesiyle tercih ettiği, gerçekleştirdiği eylemlerden sorumludur ve Kur'an'da da belirtildiği gibi “Başınıza gelen felaketler ve musibetler, ellerinizle yaptıklarınız sebebiyledir.” der. Bu, iyi anlaşılmalı. Hiç kimse kalkıp insanları, yoksulları, kadınları Allah adına, Allahçılık yaparak aldatmasın.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, Sayın Başkan, konuşmayı dinlerken acaba söze girmek gerekir mi, gerekmez mi diye defalarca bir gelgit içerisinde oluyoruz ama bu kadarı fazla yani bunu kabul etmemiz mümkün değil. İman eden, inanan insanların... Burada şimdi ben kalkıp da bir... İslami ilimlerle alakalı bir tartışma mecrası değil burası. Burası, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu. Şimdi biz İslam'da kaderin bir iman şartı mı olduğu veya değil mi tartışmasını burada yapacak değiliz ama biz Müslüman olarak... Ben şahsım için söylüyorum, burada bir kişi bile kaderi iman şartı olarak, esas olarak değerlendiriyorsa benim anlayışıma saygı duyulmasını beklemek kadar doğal bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, burada ben biliyorum ki birçoğumuz açısından bu böyledir. Bu, birileri tarafından “İmanın şartı değildir.” diye ifade edilebilir ama açıkça burada “sapkın bir kader anlayışı” ifadesinin kullanılmasını şiddetle kınıyorum. Kadere biz iman ediyoruz, inanıyoruz fakat -tutanakları açın, bakın- burada bahsettiğiniz şey, tedbiri bir tarafa bırakan, insan iradesini yok sayan, cüzi iradeyi yok sayan bir anlayışsa bu, bizim anlayışımız değil. Bugün o dediğiniz, eleştirdiğiniz anlayışın bizzat, efendime söyleyeyim, olmadığını ispattır aslında bu araştırma komisyonunun kurulması. Yani meseleye bu manada bakılmadığının, meselenin en küçük ayrıntısına kadar, en küçük ihmâl noktasına kadar araştırılması dahi meselenin bu noktada, insani boyutta yapılan hataların araştırılması noktasında atılan büyük bir adımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bunu dinî bir tartışma ve kendi özümüzden, kendi içimizden ürettiğimiz farklı ve çok tartışmalı, bizim de kabul etmediğimiz görüşlerinizin burada İslam adına serdedildiği bir mecra değildir, bunu asla ve asla kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dün de bunu konuştuk Başkanım, uzun uzun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dün bu tartışmayı tüketmiştik, o yüzden tekrar etmeyelim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Erdoğan.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden biri olan ve hızla büyüyen sanayi sektörünün geliştirilmesi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uygulamakta olduğu endüstri bölgeleri politikaları, nitelikli sanayi alanlarının oluşturulmasında organize sanayi bölgelerinin uygulamaları yanında ciddi bir yere sahip olmaya başlamıştır. Bakanlığın endüstri bölgeleri uygulamalarıyla ülke ekonomisini geliştirmek, nitelikli, katma değerli üretimi ve istihdamı artırmak, yatırımları teşvik etmek, yabancı sermayenin ülkemize girişini hızlandırmak ve teknoloji transferini sağlamak amaçlanmaktadır.

Endüstri bölgeleri, ülkemizde üretilmeyen ve ithalatı tetikleyen stratejik sektörlerde yatırımlara uygun sanayi altyapılarını oluşturmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, endüstri bölgeleri, ihracatı artıracak, cari açığımızı azaltacak, özellikle ileri teknoloji üretecek yerli ve yabancı sermaye yatırımlarının ülkemize girişini ve reel yatırımlara dönüşüp kalıcı hâle gelmesini sağlayacak. Aynı zamanda da ülkemiz AR-GE kapasitesini artıracak kritik kalkınma amaçlarından bir tanesidir.

Bu minvalde, endüstri bölgeleri uygulamalarının yukarıda açıklanan amaçları doğrultusunda insansız hava teknolojileri, petrokimya, yenilenebilir enerji, paslanmaz çelik, doğal gaz işleme, otomotiv, traktör, makine, kâğıt, vasıflı çelik, gübre, ilaç başta olmak üzere stratejik, katma değerli, cari açığımızı azaltan kritik sektörlerde yatırım yapan firmalarımız, mevcut endüstri bölgelerimizde yer alıp üretimine ve yatırımlarına devam etmektedir.

Öncelikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının denetim ve kontrolünde yerli ve yabancı yatırımcılarımız, planlaması tamamlanmış ve altyapısı hazır üretim bölgelerinde sanayi parseli temin edebilmektedir. Sanayi yatırımlarında altyapı harcamaları, başlangıç maliyetleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Yatırımları hızlandırmak ve maliyetleri düşürmek için endüstri bölgeleri uygulamalarıyla öncelikle yönetici şirket tarafından veya kamu yatırımı olarak altyapıları tamamlanmak üzere sanayicilerimiz için sanayi parselleri oluşturulmaktadır.

Sanayinin altyapı gereksinimlerinin eksiksiz ve sürekli temini, sanayi üretimini sürdürülebilir kılmaktadır. Bu durum, endüstri bölgelerinin sağladığı en önemli avantajlardan biridir. Endüstri bölgeleri uygulamalarında altyapı maliyetlerinin öncelikle yönetici şirket tarafından karşılanması esas alınmaktadır. Bu sayede herhangi bir kamu harcaması yapmadan tamamen özel sektör girişimiyle sanayi alanlarının oluşturulması hedeflenmektedir. Yatırıma hazır sanayi parsellerinin üretilmesinden sonra gerekli tüm izin, onay ve ruhsatlar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca verilmektedir. Endüstri bölgelerinde yatırımcılar için tek ruhsat ve izin makamı Bakanlık olduğundan farklı farklı kurumlara başvurulmadan Bakanlık bünyesinde hızlı bir şekilde yatırımın gerçekleşmesinin önü açılmaktadır.

Değerli vekiller, sahadan gelen geri dönüşler ve Bakanlığın endüstri bölgeleri uygulamalarından edindiği tecrübelerle oluşturulan teklif çerçevesinde büyük ölçekli, stratejik ve entegre yatırımlar için uygun bir yatırım ortamı sağlayan endüstri bölgelerinin daha işlevsel hâle getirilmesi, ülke ekonomisine katkı sağlayacak, istihdam ve üretim merkezi olan sanayi alanlarının oluşturulması ve söz konusu alanlara nitelikli yatırımcıları hızlı bir şekilde çekmek amaçlanmaktadır.

Bu vesileyle kanunun hayırlı olmasını diliyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi yoktur.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri varsa o madde üzerindeki önerge işlemini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "ilga edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

Arslan Kabukcuoğlu

İzmir

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurunuz Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Yasa teklifinde "Sanayiye verilen arsa, ekonomiye katılan bir değer olarak görülmelidir." deniyor. İşbu kanun teklifi, tarım ile sanayiye rakip gösteren ve sanayiye öncelik veren bir zihniyet taşımaktadır. Zannedersiniz ki bir ada ülkesi ve tarım için, sanayi için denizden toprak kazanıyoruz ve onun üzerinde bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Burada tercihin sanayiden yana kullanılması arz ediliyor. 780 bin kilometrekarelik bir ülkede her yerde sanayi kurmak mümkündür. Eğer "Tarım arazisi, sanayi arsası olsun." deniyorsa bu düşüncenin ülkemizin yararına olmadığı ortadadır.

ÇED raporları bu düşünceyle ele alınıyorsa bu, yanlıştır. Çevrenin korunması, tarım ve sanayinin devamı için ÇED raporları gereklidir. Günümüz şartlarında ortaya çıktığı söylenen bu yasa teklifi, yeşil ekonominin vurgulanması ve endüstri bölgelerine temin edilecek enerjinin vasfının tarifinin olması beklenirdi, emisyon hacminin ne kadar düşürüleceği belirtilmeliydi. Biz bunları görmeyi umardık.

Günlük hayatta şu yaygındır: Bir enstrüman ortaya çıktığı vakit her şeyi onunla ilişkilendirme ve onun sayesinde gelişmelerin olduğu görüşü ağırlık kazanmaya başlar. Üretim yapan firmalar, bu faaliyetleri bir şekilde devam ettirmektedirler organize sanayi bölgesi ya da başka şekillerde. Bu tür bir yaklaşım; gerçekleri güçlendirmeye değil, algıları güçlendirmeye yarar.

Kanun teklifi sunumunda bir taraftan sanayicinin maddi sorunlar içerisinde olduğundan, maddi sıkıntı içinde olan sanayicinin sanayi alanının sahiplenilmesinden bahsediliyor. Bu kanun teklifinde araziyle toprakla ilgili açığa vurulmamış niyetler vardır. Türkiye'nin topraklarının binde 36'sı, İtalya topraklarının yüzde 2'si, Almanya'nın yüz ölçümünün yüzde 4'ünün sanayiye ayrıldığından bahsedilmektedir. Bizim topraklarımızın sanayiye ayrılan parçasının küçüklüğü anlatılmaya çalışılmakta ve

küçültülmektedir. Burada yanılmanın daniskası vardır çünkü bizim topraklarımız, Almanya ve İtalya topraklarının 2 misli, 2,5 misli büyüklüktedir. Burada sadece yüz ölçümünü ortaya koyarak bir argüman yaparak bahsetmeye çalışmak, insanları yanıltmaktan başka bir şey değildir.

Konu öyle anlatılıyor ki zannedersiniz sanayicimiz, teknik elemanlarımız, sermayemiz kuyruğa girmiş bekliyor, sırf arazi olmadığı için bu işler yapılamıyor. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. Tezin sahibi Sayın Bakanlık Yetkilisinin, Sayın Bakan Yardımcısının başka ülkelerde tarım arazisi kiralamaya çalışan Türkiye Cumhuriyeti'nden haberi herhâlde yok. Tarımı sanayinin düşmanı olarak göstermek çok yanlıştır. Gelin, İç Anadolu'ya, ben sizi şehir şehir dolaştırayım, binlerce dönümlük, yüz binlerce dönümlük araziler göstereyim. Bunlar bahane değildir.

Gelecek nesillerin refahı için yeni sanayi alanlarından bahsediliyor. Gelecek nesillerin neye ihtiyacı yok ki? Gelecek nesillerin huzurlu bir hayata ihtiyacı var, gelecek nesillerin iyi bir eğitime ihtiyacı var kendilerinin dünyanın diğer köşesindeki insanlarla yarışabilmeleri için. Gelecek nesillerin iyi bir beslenmeye ihtiyacı var, mutlu yaşantıya ihtiyacı var ve hepsinden önemlisi, vatanına dört elle sarılmaya ihtiyaçları var. Yurt dışına gitmeye ihtiyaçları yoktur.

Bu yasanın felsefesinde geçen "gençlere iyi bir vatan bırakılma amacı" sadece laftır. Yasanın ülkenin geleceğiyle, gençlerin geleceğiyle ilgisi yoktur. Hazine arazisini girişimciye bağışlayarak sahiplerinin kredi kullanmalarına destek olunmaya çalışılmaktadır. Kanun teklifinin yasama literatürüne, bizim Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen yasama literatürüne sadece "Kilyos yasası" olarak geçeceği gerçektir. Daha sonra bu arazi, mevcut yasa teklifiyle, sahipleri tarafından büyük kârlarla başka insanlara, başka kurumlara, başka şirketlere devredilecektir. Biz bu Mecliste bunun pek çok örneğini gördük. AK PARTİ için bu yöntem klasikleşmiştir. Bu kanun yerinde değildir ve biz bu kanunu uygun görmüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 341 sıra sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesinde geçen "çıkarılmış ve" ibaresinin "çıkarılarak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Tacettin Bayır

Kocaeli

Manisa

İzmir

Çetin Osman Budak

Müzeyyen Şevkin

Antalya

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN

KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Tacettin Bayır.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 341 sıra sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Amasra'daki 41 şehit evladımızın yakınlarına sabırlar diliyorum.

Bu kanun teklifinde genel olarak endüstri bölgesinin yönetici şirketine yeni yetkiler, sorumluluklar verilirken temelde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Cumhurbaşkanına geniş takdir yetkisi tanınıyor. Belediyelerin sorumluluk sahasındaki birçok yetki ve gelir ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devrediliyor. Aynı şekilde kadastral yolların ve kapanan imar yollarının ihdası da belediyelerden alınarak değer artış payına ilişkin yetkiler de Bakanlığa devrediliyor. Böylelikle 3194 sayılı Kanun'un ek 8'inci maddesinde belirlenen büyükşehir belediyesi payları ortadan kaldırılıyor. Madde gerekçesinde her ne kadar "Belediyelerin endüstri bölgeleri sınırları içerisinde tasarruf yetkisinin bulunamaması, endüstri bölgeleri sınırları içindeki arazilerin kamulaştırılarak hazine adına tescil edilmesi nedeniyle bunların hazine adına ihdas edilmesi düzenlenmektedir." şeklinde bir gerekçe belirtilse de özellikle mücavir alan içerisinde kalan alanlar açısından belediyelerin devre dışı bırakılması sorun yaratmaktadır.

Endüstri Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinde karar yetkilerinin belediyelerden almamız yetmemiş gibi gelirlerine de el konulmaktadır. İnsanın ister istemez aklına şu ifadeler geliyor: Acaba büyük belediyeler yerel seçim öncesinde AKP'nin elindeyken böyle bir maddeyi uygulamayı yani Meclise bu kanun teklifini getirmeyi düşünür müydünüz? Hiç sanmıyorum. Burada amaç, Cumhuriyet Halk Partili büyükşehir belediyelerinin gelirlerini daha fazla azaltarak belediyelerimizi hizmet veremez duruma getirmek. Tıpkı İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Teklifte yaptığınız gibi. Hatırlayacaksınız, o teklifte de belediyelere "İlan reklam vergilerini almayacaksınız." deniliyordu. Buradan anlaşılıyor ki Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin gelirlerini azaltarak ellerini kollarını bağlamak istiyorsunuz. AKP olarak, herhâlde "Yerel yönetimleri bir daha nasılsa kazanmayacağız, o zaman onları da başarısız kılalım." diye bu kanunları çıkardığınızı düşünüyorsunuz.

Elbette, ülkemizde yatırım yapacak, istihdam sağlayacak, ürettiğiyle katma değer yaratacak tüm yerli ve yabancı yatırımcıların önünü açmak, yatırımcıların önündeki bürokrasiyi azaltmak hepimizin görevi olmalıdır. Bugüne kadar olduğu gibi yatırım yapanı cezalandıran, bezdiren uygulamalardan ve engellemelerden imtina edilmelidir. Son yirmi yılda bu nedenle kaçırdığımız, ülkemizin üretim fabrikalarını kapatıp yurt dışına gitmek zorunda kalan yatırımcılara cazip olan yasaları çıkarmalıyız.

Daha geçtiğimiz haftada İzmir Torbalı Philip Morris'te 200 işçi işten çıkarıldı, 400 işçinin daha çıkarılacağı ifade ediliyor. Yine, iki-üç yıl önce Opel fabrikasını kapatarak ülkemizi terk ettiklerini de biliyoruz. Neden, niçin yabancı sermaye ülkemizi terk ediyor? Neden ülkemizde onları tutamıyoruz? Bunu iktidardan sorgulamasını bekliyoruz.

Aslında, az önce AKP'li Komisyon Başkanı çok açık ifade etti, dedi ki: "Biz sanayicimize güveniyoruz." Mesele, sizin sanayiciye güvenmeniz değil, sanayici size güvenmiyor; problem burada, bunu kavrayamamışsınız hâlâ. (CHP sıralarından alkışlar) Acaba yabancı sermaye de ve tek adam yönetiminin demokrasiyi askıya aldığını, "Yarın benim şirketime de bu iktidar çöker mi?" diyerek mi ülkeyi terk ediyor? Demokrasimize, adaletimize, tarafsızlığınıza yasalarınıza güvenmedikleri için mi gidiyorlar? isterseniz bunu bir düşünün derim. Bugün RTÜK kararıyla sadece yandaş olmadığı için üç gün karartacağınız Tele1 kanalı nedeniyle de bu kararı verenleri ve onları bu kararı vermeye zorlayanları kınadığımı ifade etmek istiyorum. Ne yaparsanız yapın, halkın gerçekten tarafsızlıktan yana haber alma hakkını bu tür cezalandırıcı uygulamalarla ellerinden alamayacağınızın altını çiziyorum çünkü özgür basın susturulamaz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninde bulunan "yer alan" ifadesinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Kenanoğlu
İstanbul
Erdal Aydemir
Bingöl

Mahmut Celadet Gaydalı
Bitlis
Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

Hüseyin Kaçmaz
Şırnak
Dirayet Dilan Taşdemir
Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın Amasra'da iş cinayetinde hayatını kaybeden emekçilere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum, yaralanan işçilerin de bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını temenni ediyorum.

Tabii, iktidar olarak aslında masum olmadığınızı biliyorsunuz. Bütün davranışlarınızda, bakışlarınızda, konuşmalarınızda ve hatta kendinizi savunmanızda bu cinayetlere ortaklığınızın sorumluluğu ve ağırlığı var üstünüzde. Bakın, geçtiğimiz eylül ayında 157 kişi, 2022 yılının ilk dokuz ayında kayıtlara geçen en az 1.359 kişi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. 1.359 işçi yani her gün 5 işçi, sermayenin kâr hırsından, sizin yarattığınız denetimsiz, güvenliksiz çalışma koşullarından dolayı ölmektedir. Dünyanın en büyük kömür üreticilerinden bir tanesi olan Çin'de, 2008 yılında 100 milyon ton başına düşen ölüm sayısı 127 olurken Türkiye'de bu sayı 722'dir, 722 can. AKP iktidarı döneminde en az 1.890 madenci hayatını kaybetmiştir. Ölümlerin, toplu cinayetlerin, katliamların üstünü örtemezsiniz, örtecek bir yanı da yok zaten.

Birçok vekil arkadaşımızın da dile getirdiği gibi iyi şeyler olunca AKP iktidarının, AKP Genel Başkanının ama bir felaket olunca, kötü bir şey olunca da bu sefer suçu kadere, yaratıcıya yükleme hâli asla kabul edilemez. Size kalırsa tabii, bu cinayetler de siyaset üstü bir konu oluyor; hayır, siyaset üstü değil tümüyle siyasi ve ideolojik bir konudur. Zihin dünyanızın, siyasi konumlanışınızın, neoliberal politikalarınızın, büyüme ekonomisi hırsınızın, cezasızlık anlayışınızın ülkeyi sürüklediği hâl böyle; 41 can, 41 yaşam öyküsü, 41 eş, 41 yoldaş, 41 arkadaş. Hakikat ortada, kelimelerse artık etkisiz kalıyor, rakamlara alışmak zorunda bırakıyoruz ama itiraz ediyoruz; alışmamamız, hesabını sormamız gerektiğinin de bilincindeyiz. Ölümlere alışmak ihanettir; alışan, unutan ve sessiz kalanlara yazıklar olsun.

Bu kürsüden, yaşamını yitiren emekçilerin adlarını okumak istiyorum, belki onları rakam olarak gören, varlıklarını unutan, "fıtrat" diye, "Bu işin doğasında var." diye kendini kandıran ya da kandırmış gibi yapan ama her hâlûkârda hakikati kendisine itiraf etmek zorunda kalanlarınızın bu isimleri duyması etkili olur diye ümit ediyorum: Ali Doğru, Aziz Köse, Berkay Kesim, Berkay Pınarcıoğlu, Burçin Saban, Deniz Baysal, Emrah Kaval, Emrah Kaya, Enes Aydın, Ercan Akdeniz, Ercan Saraç, Ferhat Poyraz, Fikret Kansız, Gökhan Mercan, Gürdal Serenli, İbrahim Köse, Mehmet Bulut, Mehmet Kara, Murat Ergin, Murat Öztan, Mustafa Can Yıldırım, Mustafa Çelik, Okan Akgül, Orhan Altun, Öner Yıldız, Rahman Özçelik, Ramazan Özer, Rasim Bulut, Remzi Özçelik, Rıdvan Acet, Sabri Akdere, Selçuk Ayvaz, Serhat Kahraman, Serkan Nakaş, Soner Ak, Suat Demirkıran, Şaban Yıldırım, Şuayıp Okul, Yasin Çelik, Yener Saygın, Yusuf Özerkan.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Saygıyla anıyoruz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Fark ettiniz mi bu isimler tek başına birer rakam değil, bunların her biri, bunların her biri birer can, birer insan ve sizin kâr hırsı ve neoliberal politikalarındaki ısrarınız sonrası hayatını kaybeden, cinayete kurban giden emekçiler.

Son olarak, AKP Genel Başkanının bugün özellikle Kürt çocuklarını konu edindiği bir konuşmaya ilişkin de bir sözü paylaşmak istiyorum, birkaç şey söylemek istiyorum: "Beşikleri boş duran halklar imparatorluk kuramaz." demiş İtalya faşist rejiminin yürütücüsü Mussolini. Kürt düşmanı bu rejimi bir yerlerden hatırlıyoruz. Kürt çocukları, nüfus politikanızın şeyleri değil. Çocuk, barış, özgürlük; "...(*)"

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Turan...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, şehit Polis Memuru Hızır Bekir Baybörü'ye ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çanakkale İl Emniyet Müdürlüğümüzde görev yapan Polis Memurumuz Hızır Bekir Baybörü Balıkesir'e göreve giderken trafik kazası geçirmişti, yaralanan polisimiz ne yazık ki kaldırıldığı hastanede bugün kurtarılamayarak şehit oldu. Aziz şehidimize Allah'tan rahmet diliyoruz; Emniyet teşkilatımıza, ailesine başsağlığı diliyoruz. Cenaze namazı yarın, perşembe günü öğle namazında Ankara Ahmet Hamdi Akseki Camisi'nde kılınacaktır. Makamı cennet olsun.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.47

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin) , Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

1.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Devam)

BAŞKAN – 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 20 Ekim 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.49